

**Tilinpäätös tilikaudelta
1.1. - 31.12.2018**

Äänekosken kaupunki
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI
Y-tunnus 2045520-5

1	JOHDANTO	7
1.1	Tilinpäätössäännökset.....	7
1.2	Tilinpäätöskokonaisuus.....	7
2	TOIMINTAKERTOMUS.....	8
2.1	Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	8
2.1.1	Kaupunginjohtajan katsaus	8
2.1.2	Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	11
2.1.3	Muut ei taloudelliset asiat	16
2.1.4	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	16
2.1.5	Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	25
2.1.6	Arvio todennäköisestä kehityksestä.....	27
2.1.7	Kaupungin henkilöstö	28
2.1.8	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista.....	28
2.1.9	Ympäristötekijät.....	32
2.2	Kaupunkistrategia.....	36
2.3	Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	38
2.4	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	46
2.4.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	46
2.5	Toiminnan rahoitus	50
2.6	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	54
2.7	Kokonaistulot ja -menot.....	57
2.8	Kuntakonsernin toiminta ja sen talous.....	58

2.8.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	58
2.8.2	Konsernin toiminnanohjaus	59
2.8.3	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	64
2.8.4	Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	64
2.8.5	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	64
2.8.5.1	Ääneseudun Asumukset Oy (Y-tunnus 0177096-3).....	67
2.8.5.2	Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8).....	69
2.8.5.3	Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1).....	71
2.8.5.4	Ääneseudun Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1).....	74
2.8.5.5	Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9).....	76
2.8.5.6	Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7).....	78
2.8.5.7	Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7).....	80
2.8.5.8	Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)	81
2.8.5.9	Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1).....	82
2.8.5.10	SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2).....	83
2.8.6	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	85
2.9	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	87
2.9.1	Tilikauden tuloksen käsittely.....	87
2.9.2	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	87
3	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	89
3.1	Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen.....	89
3.1.1	Käyttötalouden toteutuminen	89
3.1.2	Tuloskortit (Kaupunkiorganisaation yhteiset)	90
3.1.3	Tarkastuslautakunta.....	97
3.1.4	Kaupunginhallitus	97
3.1.4.1	Hallintopalvelut.....	98
3.1.4.2	Talous- ja tietohallintopalvelut.....	98
3.1.4.3	Henkilöstöpalvelut.....	99
3.1.4.4	Elinvoimayksikkö.....	99

3.1.4.5	Maankäyttö	102
3.1.4.6	Muu toiminta.....	104
3.1.4.7	Tukipalvelut.....	104
3.1.5	Perusturvalautakunta	107
3.1.5.1	Hallinto	111
3.1.5.2	Terveyspalvelut.....	112
3.1.5.3	Sosiaalityö.....	115
3.1.5.4	Arjen tuki	117
3.1.6	Kasvun ja oppimisen lautakunta.....	121
3.1.6.1	Lasten ja perheiden palvelut	122
3.1.6.2	Opetuspalvelut.....	127
3.1.6.3	Nuorisopalvelut.....	130
3.1.7	Tekninen lautakunta.....	133
3.1.7.1	Tilaaaja	134
3.1.8	Ympäristölautakunta.....	138
3.1.8.1	Ympäristövalvonta.....	140
3.1.8.2	Ympäristöterveydenhuolto	142
3.1.8.3	Maaseutuasiat	143
3.1.8.4	Pelastustoimi.....	143
3.1.9	Vapaa-aikalautakunta	143
3.1.9.1	Hallinto ja kansalaistoiminta	145
3.1.9.2	Kulttuurityö	146
3.1.9.3	Kirjastotoiminta	148
3.1.9.4	Musiikkiopisto	152
3.1.9.5	Liikuntatyö.....	155
3.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	160
3.3	Investointien toteutuminen.....	163
3.4	Rahoitusosan toteutuminen.....	167
4	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	168
4.1	Tuloslaskelma 2018 ja 2017 ja tunnusluvut.....	168

4.2	Rahoituslaskelma 2018 ja 2017 ja tunnusluvut	169
4.3	Tase 31.12. ja tunnusluvut	170
4.4	Kokonaistulot ja – menot 2018	171
4.5	Konsernilaskelmat	172
4.5.1	Konsernituloslaskelma 2018 ja 2017 ja tunnusluvut	172
4.5.2	Konsernirahoituslaskelma 2018 ja 2017 ja tunnusluvut	173
4.5.3	Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut	174
5	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	175
5.1	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja – menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	175
5.2	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	176
5.2.1	Toimintatuotot tehtävälaittain, ulkoinen	176
5.2.2	Verotulojen erittely	176
5.2.3	Valtionosuuksien erittely	176
5.2.4	Palvelujen ostojen erittely	176
5.2.5	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä	177
5.2.6	Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	178
5.2.7	Pakollisten varausten muutokset	179
5.2.8	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja – tappiot	179
5.2.9	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	179
5.3	Tasetta koskevat liitetiedot	180
5.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	180
5.3.1.1	Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset	180
5.3.1.2	Arvonkorotukset	180
5.3.1.3	Olennot kuntasuhteiden arvon muutokset	180
5.3.1.4	Omistukset muissa yhteisöissä	181

5.3.1.5	Saamisten erittely.....	182
5.3.1.6	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	182
5.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	183
5.3.2.1	Oman pääoman erittely	183
5.3.2.2	Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	183
5.3.2.3	Vieras pääoma, erittely	184
5.3.2.4	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät.....	184
5.3.2.5	Huollettavien varat.....	184
5.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	185
5.4.1	Vastuusitoumukset.....	185
5.4.2	Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	185
5.4.3	Muut taloudelliset vastuut.....	185
5.5	Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	185
5.5.1	Henkilöstölukumäärä.....	185
5.5.2	Henkilöstökulut	186
5.5.3	Tilintarkastajan palkkiot.....	186
5.5.4	Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista	186
6	KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	187
6.1	Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja - menetelmät	187
6.2	Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	188
6.2.1	Toimintatuotot tehtäväalueittain	188
6.2.2	Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot	188
6.2.3	Pakollisten varausten muutokset.....	188
6.2.4	Konsernituloksen eliminoinnit.....	189
6.3	Konsernitasetta koskevat liitetiedot.....	190
6.3.1	Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	190
6.3.1.1	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	190

6.3.2	Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot	190
6.3.2.1	Oman pääoman erittely	190
6.3.2.2	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät.....	191
6.4	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	191
6.4.1	Vastuusitoumukset.....	191
6.4.2	Muut taloudelliset vastuut.....	191
7	LUETTELOT JA SELVITYKSET	192
8	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	193

1 JOHDANTO

1.1 Tilinpäätössäännökset

Kunnan tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalain sekä soveltuvin osin kirjanpitolain ja -asetuksen säännöksiä. Kuntalain 113 §:n mukaan kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

1.2 Tilinpäätöskokonaisuus

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot ilmoitetaan liitetiedoissa.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätökseen kuuluvat myös tarkastuskertomus, tarkastuslautakunnan arviointikertomus ja henkilöstöraportti, jotka esitetään erillisinä asiakirjoina.

2 TOIMINTAKERTOMUS

2.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Äänekosken kaupungille vuosi 2018 oli jälleen kerran oikein hyvä vuosi, sillä kaupunki teki ylijäämäisen tuloksen jo kuudetta vuotta peräkkäin.

Suuret teollisuusyritykset menestyivät hyvin ja myös pienten ja keskiuurten yritysten lukumäärä kaupungissa kasvoi ja yrityskentässä oli positiivinen vire kauttaaltaan. Yritysalueista Kotakennään I vaihe valmistui ja alueella rakentaminen on täydessä vauhdissa. II-vaiheen kaavoitus saa lainvoiman vuoden 2019 aikana. Myös Hirvaskankaan alueelle on pitkästä ajasta kohdistunut kysyntää, ja uskon, että kuluvan vuoden aikana sielläkin päästään rakentamisvaiheeseen usean eri yrityksen toimesta. Yhteisveron tuotto vuonna 2018 oli 9,2 M€, mikä on tämän kokoluokan kaupungille aivan erinomainen saavutus.

Infrahakkeista suurin on 4-tien parantaminen Äänekosken kohdalla. Kun tiehanke on kokonaan valmis vuonna 2020, on 4-tie aina Hirvaskankaalta Mämmesalmelle asti loistavassa kunnossa, mikä parantaa kaupungin saavutettavuutta ja helpottaa asiointi- ja työpaikkaliikenteen sujuvuutta huomattavasti. Tiehankeen suurin yksittäinen kohde, Kuhnamon salmen ylittävä Tärttämäen silta, avattiin liikenteelle vuoden 2019 tammikuussa juhlallisina menoin.

Väkiluvun kehitys oli viime vuonna valitettavasti jälleen kerran negatiivinen (-299 henkilöä). Väkilukua laskee muuttotappion (-194 henkilöä) lisäksi myös kaupungin ikärakenne, koska syntyvyys on pienempää kuin kuolleisuus. Vuoden 2018 kaupungissa käynnistettiin Hyvä arki asukkaalle -kampanja, jolla yritetään vaikuttaa väkiluvun positiivisempaan kehitykseen.

Vuonna 2018 oli käynnissä Suolahden yhtenäiskoulun, Koulunmäen yhtenäiskoulun ja Koiviston koulun rakentaminen. Kaikki hankkeet valmistuvat vuoden 2019 aikana ja uusi lukio valmistui vuonna 2017. Kaupunki on panostanut viimeisen 3 vuoden aikana lähes 50 miljoonaa euroa kouluhankkeisiin ja uusien koulujen valmistuttua on kouluverkkomme erinomaisessa kunnossa.

Kaupunki on käynnistänyt myös monia kuntalaisten vapaa-ajanviettoa ja hyvinvointia edistäviä uusia liikuntapaikkahankkeita, esim. Kotakennään alueelle on rakenteilla monitoimihalli (valmistuu 2019 kesällä),

jossa keilaamisen lisäksi voidaan pelata eri lajien sisäpelejä ja turnauksia ja näissä tiloissa voidaan myös järjestää konsertteja sekä muitakin suurempia yleisötapahtumia. Lisäksi Suolahteen rakennetaan uusi energiatehokas jäähalli uimahallin läheisyyteen sekä jalkapallon ja yleisurheilun harrastajia varten ylipainehalli liikuntapuistoon. Vuoden 2019 aikana on tarkoitus rakentaa Konginkankaalle Suomen ensimmäinen kunnallinen ratsastusmaneesi ja Suolahteen Wanhan Aseman alueelle varikkorakennus, mikä mahdollistaa myös erilaisten yleisötapahtumien järjestämisen tällä kulttuurihistoriallisesti arvokkaalla alueella.

Kaupungin korkea työttömyysaste on vihdoin lähtenyt selvästi laskemaan. Vuoden 2016 joulukuun työttömyysaste oli 19,5 %, vuoden 2017 joulukuussa 15,5 % ja vuoden 2018 lopussa vastaavasti 14,0 %. Kaupungin sitkeä ja määrätietoinen työ työllisyyden parantamiseksi ja työllisyysohjelman toimenpide-ehdotusten toteuttamien näyttävät tuovan toivottua vaikuttavuutta. Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin vuonna 2018 1,4 miljoonaa euroa, mikä on 0,3 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Toimenpiteillä on ollut vaikutusta pitkäaikaistyöttömyyden osalta, missä pudotusta on 11,8 %.

Työllisyysohjelmaa päivitetään vuoden 2019 kuluessa ja pääpaino tulee olemaan valmennuksessa ja selvänä kohderyhmänä nähdään nuoret.

Äänekosken kaupungin tulos päättyi noin 0,6 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Näin ollen kertynyttä ylijäämää vuoden 2018 tilinpäätöksessä on noin 8,5 miljoonaa euroa (vuoden 2017 tilinpäätöksessä 7,9 miljoonaa euroa).

Jo muutaman vuoden kestänyt valtakunnallinen talouskasvu ja alhainen korkotaso ovat osaltaan mahdollistaneet myös Äänekosken kaupungin talouskasvun. Vuoden 2019 talousarvio on 0,4 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja myös jatkovuodet ovat talousarvion mukaan ylijäämäisiä.

Kaupunki on useita vuosia investoinut vahvasti terveydenhuoltoon, kouluverkkoon ja vapaa-ajan rakentamiseen. Kohderyhmänä jatkossa on hyvinvointipalvelut, etenkin vanhuspalvelut, ja nuoret. Investointitaso ei jatkossa voi olla näin suuri, mutta jatkuvaa kehitystä ja parantamista kaikessa toiminnassa on jatkettava. Ympäristöasiat ovat jo nyt tärkeitä kaupungille, mutta jatkossa kaupungin tulee päätöksenteossaan ja toiminnassaan arvioida tekemisiään ympäristöasiat entistä enemmän huomioiden.

Hallituksen sote- ja maakuntauudistus kaatui maaliskuussa 2019. Nähtäväksi jää, kuinka sosiaali- ja terveystalouden uudistus etenee uuden tulevan hallituksen toimesta.

Vuosi 2018 oli tapahtumarikas ja oikein mukava vuosi. Äänekoskella on hyvä vaihe menossa ja kaupunki kehittyy laatimansa strategian mukaisesti. Yritämme kaupunkina parantaa asukkaidemme ja yritystemme palveluja ja viihtyvyyttä. Kaupungin elinvoimaisuuden paras mittari on lopulta kuitenkin tyytyväiset kuntalaiset. Omalta osaltani kiitän henkilökuntaa, luottamushenkilöitä, asukkaita ja sidosryhmiä kuluneesta vuodesta 2018 ja toivotan kaikille innostavaa ja mukavaa vuotta 2019.

Matti Tuononen
Kaupunginjohtaja

2.1.2 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupunginvaltuusto

Kaupungin ylin toimielin on kaupunginvaltuusto. Kuntalain mukaan valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa. Vuonna 2018 valtuusto kokoontui kuusi kertaa ja käsitteli yhteensä 99 asiaa.

Valtuuston puheenjohtajana vuonna 2018 toimi Juho Kautto (VAS), I varapuheenjohtajana Rolf Nyholm (SD), II varapuheenjohtajana Lauri Lax (PS) ja III varapuheenjohtajana Piia Flink-Liimatainen (KD).

Valtuustossa on 43 jäsentä. Valtuuston poliittiset voimasuhteet (valtuustoryhmien kokoonpano) vuonna 2018 olivat seuraavat:

12 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Kumpulainen Kari
- Liimatainen Tiina
- Nyholm Rolf
- Ouli Pekka
- Penttinen Hannu
- Pulli Timo
- Ruotsalainen Seppo
- Salminen Pentti
- Tamminen Paavo
- Tuhkanen Marko
- Vertainen Johanna

10 paikkaa

- Happo Riikka
- Holopainen Simo
- Kautto Erkki
- Kautto Juho
- Martins Sirpa
- Monteiro Flores Ilidio
- Nurmi Eila
- Rautiainen Sinikka
- Turunen Tiia
- Virtanen Matti

Keskusta 8 paikkaa

- Hänninen Seppo
- Kumpu Risto
- Lindell Leila
- Pekonen Paula
- Pentinpuro Anna-Riitta
- Piilonen Harri
- Piilonen Pentti
- Tiusanen Matti

4 paikkaa

- Kotilainen Joni
- Laitinen Marko
- Lax Lauri
- Tuominen Marke

KOKOOMUS 3 paikkaa

- Jämsén Olli
- Lunttila Tommi
- Pullinen Tarja

3 paikkaa

- Honka Pilvi
- Tani Jaana
- Tuikka Kimmo

Kristillisdemokraatit
ARVOISTASI POLITTIKKAAL.

2 paikkaa

- Flink-Liimatainen Piia
- Forsgrén Paula

Jari Halttusen valtuustoryhmä 1 paikka

- Halttunen Jari

Valtuusto käsitteli vuonna 2018 muun muassa seuraavat asiat:

- Hyväksyttiin Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutos ja Hankalan ranta-asemakaava (11.6.)
- Hyväksyttiin sosiaalisen luototuksen rahaston perustaminen (10.9.)
- Hyväksyttiin terveyskeskuksen ja POKE:n asemakaavan muutos ja Myllyrinteen asemakaava (12.11.)
- Päätettiin, että Alkulan päiväkodin rakentaminen toteutetaan uudishankkeena (12.11.)
- Hyväksyttiin kiinteistöohjelma (12.11.)
- Hyväksyttiin ikääntymispoliittinen ohjelma vuosille 2018–2022 (12.11.)
- Hyväksyttiin Matilanvirran ranta-asemakaava (10.12.)
- Päätettiin irtisanoa Laukaan kunnan ja Konneveden kunnan kanssa tehty sopimus ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta (10.12.)
- Päätettiin liittyä hankintakonsortioon sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisen asiakas- ja potilas-tietojärjestelmän hankkimiseksi Keski-Suomeen ja hyväksyttiin myös hakeutuminen tämän järjestelmän pilottikunnaksi (10.12.)

Kaupunginhallitus

Kuntalain mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa, edustaa kaupunkia työnantajana ja vastaa kaupungin henkilöstöpolitiikasta, vastaa kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä huolehtii kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Vuonna 2018 kaupunginhallitus kokoontui 20 kertaa ja käsitteli yhteensä 365 asiaa.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana vuonna 2018 toimi Kari Kiiskinen (SD), I varapuheenjohtajana Matti Tiusanen (KESK) ja II varapuheenjohtajana Sirpa Martins (VAS).

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Matti Tuononen.

Kaupunginhallituksen poliittiset voimasuhteet vuonna 2018 olivat seuraavat:

3 paikkaa

- Kiiskinen Kari
- Närhi Merja
- Ruotsalainen Seppo

Keskusta 2 paikkaa

- Lindell Leila
- Tiusanen Matti

2 paikkaa

- Martins Sirpa
- Virtanen Matti

1 paikka

Marke Tuominen

1 paikka

- Tani Jaana

Kaupunginhallitus käsitteli vuonna 2018 muun muassa seuraavat asiat:

- Päätettiin, että kaupunki ei osallistu sosiaali- ja terveydenhuollon maakunnalliseen valinnanvapauspilottiin (5.3.)
- Tehtiin hankintapäätös kuntouttavan työtoiminnan palveluiden hankinnasta (9.4.) ja käsiteltiin hankintaa koskevia hankintaoikaisuvaatimuksia (21.5. ja 18.6.)
- Päätettiin hakea ELY-keskukselta yleishyödyllistä investointiavustusta varikkorakennuksen toteuttamiseksi Keitele-Museo Oy:n dieselmoottorivaunuille eli lättähattujunalle (21.5.)
- Hyväksyttiin vuokralaisen puolelta uutta monitoimihallia koskeva vuokrasopimus, jossa Lehto Tilat Oy tai perustettava yhtiö on vuokranantajana (4.6.) ja hyväksyttiin siihen liittyviä muutoksia (3.12.)

- Vahvistettiin Uudistuvan ydinkeskustan tonttien ja autopaikkojen hinnat (18.6.)
- Hyväksyttiin rakentamattomien omakotitonttien myyntihintojen alennuskampanja käsittämään koko vuoden 2018 (18.6.)
- Päätettiin myydä noin 3,5 hehtaarin tonttialue Hirvaskankaalta Heavy Center Hirvaskangas Oy:n perustamista varten (20.8.)
- Päätettiin hakea Keski-Suomen liitolta kehittämisrahaa kaupungin elinkeinoelämän kehittämiseen liittyvän Plänet B -hankkeen toteuttamiseksi vuosina 2018–2020 (3.9.)
- Hyväksyttiin matkaviestintukiasemien rakennuspaikkojen vuokraperusteet (3.9.)
- Hyväksyttiin kaupungin osallistuminen Visit Jyväskylä -yhteistyöhön eli Jyväskylän seudun matkailualueen yhteismarkkinointiin vuosina 2019–2021 (22.10.)
- Päätettiin ilmoittautua halukkaaksi pilotoimaan henkilöjunaliikennettä liikenne- ja viestintäministeriön hankkeessa Jyväskylä-Laukaa-Äänekoski-yhteysväylillä (22.10.)
- Hyväksyttiin poliisiaseman rakennuspaikan myyminen Senaatti-kiinteistöille (5.11.)
- Päätettiin jatkaa Hyvä arki asukkaalle -kampanjan eräitä toimenpiteitä myös vuonna 2019 (17.12.)

Luottamushenkilöille maksettavat palkkiot ja korvaukset

Äänekosken kaupungin luottamushenkilöille maksetaan

1) kokouspalkkiota;

2) korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä;

3) matkakustannusten korvausta ja päivärahaa.

Luottamushenkilölle voidaan myös maksaa palkkiota määräajalta sekä muita erillispalkkioita.

Kunta voi luottamushenkilöltä saadun valtuutuksen perusteella periä tälle maksetusta palkkiosta tuloverolain (1535/1992) 31 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun luottamushenkilömaksun, jonka kunta tilittää puolueelle tai puolueyhdistykselle. Kuntalain 410/2015, 82 §:n mukaan perittyjen luottamushenkilömaksujen määrä on ilmoitettava kunnan tilinpäätöksessä.

Alla olevassa taulukossa on ilmoitettu valtuustoryhmittäin tuen määrä tilivuodelta 2018.

	Tuki €	Tuki %
Suomen Sosiaalidemokraatit	9 195,00	15 %
Suomen Keskusta	6 928,00	20 %
Perussuomalaiset	2 902,50	15 %
Vasemmistoliitto	8 675,00	20 %
Kansallinen Kokoomus	970,50	15 %
Suomen Kristillisdemokraatit	817,00	10 %
Vihreät	1 669,50	15 %
Sininen Tulevaisuus	152,00	10 %
Yhteensä	31 309,50 €	

2.1.3 Muut ei taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu oheistukset edustamisesta ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei tunnustettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

2.1.4 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Maa- ja kansantalouden kehitys

Maailmantalouden nopeimman kasvun vaihe on tältä erää ohi ja kasvu hidastuu lähivuosina. Tavanomaisen suhdannekierron ohella syynä on myös keskeisten talouksien välisten kauppakonfliktien osittainen toteutuminen. Myös maailmankaupan kasvu on hidastunut nopeasti kuluvana vuonna.

Yhdysvaltojen talous on vahvassa vireessä, mutta talouskasvu tulee hidastumaan lähemmäksi normaalia kasvua. Kasvua ylläpitää erityisesti yksityinen kulutus. Kuluttajien luottamus nykyiseen tilanteeseen on vahvaa, mutta odotukset tulevasta kehityksestä ovat vaimeampia. Työllisyystilanne on erittäin hyvä. Inflaatio on kiihtymässä, ja keskuspankin odotetaan jatkavan rahapolitiikan kiristämistä. Ulkomaankauppaa varjostavat erityisesti jännitteet Kiinan kanssa. Maiden välinen kauppakonflikti hidastaa Yhdysvaltojen talouden kasvua lähivuosina.

Euroalueen näkymät ovat heikentyneet kuluvan vuoden aikana. Erityisesti teollisuuden luottamus talouskehitykseen on laskenut. Saksan talouskasvun ennakoitaan hidastuvan. Kuluvan vuoden kolmannen neljänneksen supistuminen lienee kuitenkin ollut väliaikaista. Ranskassa vuoden 2018 kolmannen neljänneksen kasvu oli vahvaa, mutta kasvun ennakoitaan hidastuvan lähivuosina. Kokonaisuudessaan euroalueen kasvu hidastuu runsaaseen 1,5 vuosien 2018–2021 aikana.

Brexitin liittyvä epävarmuus vaimentaa Ison-Britannian kasvunäkymiä. Teollisuuden ostopääällikköindeksi on heikentynyt nopeasti. Tulevaa kasvua ennakoivat indikaattorit laskevat. Alhaisesta työttömyydestä huolimatta kuluttajien luottamus talouskehitykseen on heikkoa. Talouskasvu on vaimeaa lähivuosina.

Ruotsissa suhteellisen vahvana pysynyttä talouskasvua ovat kannatelleet yksityinen kulutus ja investoinnit. Kuluttajien luottamus on yhä korkealla, mutta ennakoivat indikaattorit viittaavat hidastuvaan kasvuun. Kasvu hidastuu vajaaseen kahteen prosenttiin lähivuosina.

Talouden supistuminen kuluvan vuoden kolmannella neljänneksellä sekä heikentyneet ennakoivat indikaattorit lähivuosille kuvaavat Japanin vaatimatonta talouskehitystä. Inflaatio ei ole kiihtynyt odotetusti, joten kasvua tukevan, erittäin keveän rahapolitiikan odotetaan jatkuvan. Arvonlisäveron nostaminen lokakuussa 2019 aiheuttaa epävarmuutta. Kasvu hidastuu vajaaseen prosenttiin lähivuosina.

Venäjän talouskasvu jatkuu vaimeana kuluvan vuoden vahvasta toisesta neljänneksestä huolimatta. Talouden kasvupotentiaali on vaatimatonta ja talouskehitystä haittaavat mittavat rakenteelliset ongelmat, kuten yritysten toimintaympäristön puutteet. Kasvu hidastuu vajaaseen 1,5 prosenttiin vuosien 2018–2021 aikana.

Kiinan taloutta kuvaavat ennakoivat indikaattorit viittaavat talouskasvun hidastumisen jatkumiseen. Yksityistä kulutusta heijastava vähittäiskauppa on hidastunut vuoden 2018 aikana ennätyksellisesti. Vienti on kasvanut nopeasti vuoden aikana, mutta kauppakonflikti Yhdysvaltojen kanssa varjostaa viennin näkymiä lähivuosina. Kasvu jää vajaaseen kuuteen prosenttiin vuoden 2021 loppuun mennessä.

Intian talouskasvu jatkuu vahvana ennusteperiodilla kotimaisen kysynnän vetämänä. Toteutetut rakenneuudistukset lujittavat myönteistä näkymää.

Raakaöljyn hinta on laskenut voimakkaasti vuoden 2018 lopulla. Öljyn hinta on erittäin altis nopeille muutoksille. Lähivuosina hinta nousee jonkin verran, osin Lähi-idän jännitteistä johtuen. Muiden raaka-aineiden hintojen odotetaan nousevan maltillisesti.

Lyhyiden markkinakorkojen odotetaan nousevan euroalueella vähitellen epätavanomaisen rahapolitiikan asteittain purkautuessa ja inflaation kiihtyessä maltillisesti. Valtionlainojen korot ovat pysytelleet alhaisina euroalueella pois lukien Italiassa poliittisten jännitteiden takia sekä jossain määrin Espanjassa, ehkä Italian vetämänä.

Maailmankauppa on hidastunut vuoden 2018 kuluessa voimakkaasti. Erityisesti euroalueen tuonti on heikentynyt siinä missä nousevien talouksien ja Yhdysvallan tuonti on ollut vahvempaa. Maailman satamaliikenne on ollut hidastuvalla trendillä vuoden 2017 lopulta lähtien. Jo toteutetut kauppakonfliktitoimet ovat myös hidastaneet maailmankaupan kasvua. Lähivuosina kasvua rajoittaa maailmantalouden kasvun hiipuminen. Tavarakaupan kasvu hidastuu 3,5 prosenttiin vuoden 2021 lopussa.

Keskeinen maailmantalouden ja – kaupan näkymiä varjostava riski on kauppakonfliktien kärjistymisen entisestään. Euroopan kannalta keskeiset riskit ovat Italian talouspolitiikan suunta sekä Brexitiin liittyvä epävarmuus. Geopoliittiset jännitteet ovat yhä korkealla ja voivat nostaa esimerkiksi öljyn hintaa odotettua enemmän. Kauppakonfliktien jääminen nykytasolle ja väliaikaiseksi lienee keskeinen positiivinen riski.

Suomen talouskehitys

Vuoden 2018 talouskasvuksi ennustetaan 2,5 %, joten vuodesta 2017 näyttää muodostuvan tämän suhdannenousun nopein kasvuvaihe. Alkuvuoden tilastot ovat pehmentäneet suhdannetta. Teollisuusyritysten tuotanto-odotukset ovat jo maltillistuneet ja kasvun esteet yleistyneet, työvoiman saatavuusongelmat ovat lisääntyneet rakennustoiminnassa sekä palvelualoilla ja myönnettyjen rakennuslupien määrä on kääntynyt laskuun.

Vuonna 2019 talous kasvaa enää 1,5 %. Hidastuminen on laaja-alaista, mutta varsinkin laskevat asuntoinvestoinnit heiluttavat kasvua. Kaupan esteiden lisääntyminen hidastaa viennin kasvua vuonna 2019. Nettovienti pysyy talouden kasvua tukevana metsäteollisuuden lisääntyneen kapasiteetin tukemana. Parantunut hintakilpailukyky tukee myös viennin kasvua.

Vuonna 2020 BKT:n kasvu hidastuu 1,3 prosenttiin ja edelleen 1,1 prosenttiin vuonna 2021. Kulutuksen kasvu hidastuu inflaation kiihtyessä ja hidastaessa reaalisten käytettävissä olevien tulojen kasvua. Kotitalouksien säästämisaste nousee, mutta jää edelleen keskimääräistä alemmalle tasolle.

Ennen kaikkea asuntoinvestointien palautuminen lähemmäs normaalia tasoa alentaa investointien kasvua. Kaupan esteiden lisääntyminen ja maailmantalouden heikentyvät kasvunäkymät vähentävät teollisuuden ja muiden toimialojen investointihalukkuutta. Suuret investointihankkeet erityisesti metsäteollisuudessa kiihdyttävät investointeja.

Ulkomaankauppa jatkaa hidastuvaa kasvuaan vientimarkkinoiden vetämänä. Hintakilpailukyky yksikkötyökustannuksilla mitattuna kääntyy jo nousuun, mutta pysyy suhteellisesti vakaana kilpailijamaihin verrattuna.

Hyvä suhdannetilanne ja menojen kasvua hillitsevät toimet vahvistavat julkista taloutta. Vielä muutama vuosi sitten reilusti alijäämäinen julkinen talous on vuosikymmenen vaihteessa tasapainon tuntumassa. Myös julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen laskee lähivuosina.

Julkinen talous alkaa kuitenkin vähitellen heikentyä 2020-luvun alkuvuosina, kun talouskasvu hidastuu ja kuluneella vaalikaudella tehdyt sopeutustoimet päättyvät. Julkista taloutta heikentää väestön ikääntyminen, joka kasvattaa vuosi vuodelta eläke-, terveys- ja hoivamenoja.

Väestön ikääntyminen luo merkittäviä paineita julkiseen talouteen pitkällä aikavälillä. Vanhusväestön määrän kasvu lisää ikäsidonnoisia menoja, joiden rahoittamiseksi julkisen talouden näköpiirissä olevat tulot eivät tulevaisuudessa riitä. Lisäksi työikäinen väestö, joka veroilla rahoittaa hyvinvointipalvelut ja sosiaaliturvan, supistuu. Myös tuottavuuden varaan jäävän talouskasvun arvioidaan pysyvän vaimeana tulevina vuosikymmeninä. Julkisen talouden tulojen ja menojen välillä on siksi pitkällä aikavälillä epätasapaino eli kestävyysvaje, jonka mittaluokka on lähes neljä prosenttia suhteessa BKT:hen.

Kaupan esteet ja niiden lisääntyminen hidastaisivat myös Suomen viennin kasvua. Kiina ja Yhdysvallat ovat globaalien arvoketjujen kautta Suomelle tärkeämpiä kauppakumppaneita kuin ulkomaankauppatilastot osoittavat. Kaupan esteiden jatkuminen voi heikentää Suomen vientiä enemmän kuin vientikysynnän muutosten kautta nähdään.

Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2022–2023 talouskasvun arvioidaan hidastuvan alle prosenttiin. Historiaan nähden keskipitkälle aikavälille odotettu kasvu on hidasta, mikä johtuu talouden rakenteellisista tekijöistä.

Ansiokehitys

Vuosien 2018 ja 2019 palkankorotuksista neuvoteltiin toimialoittain. Sopimuskorotukset noudattavat pääosin teknologiateollisuuden viitoittamaa linjaa. Sopimuskorotusten päälle tulevien palkkaliukumien kasvuvauhti kiihtyy hieman vuonna 2019, mutta liukumat pysyvät korkeasuhdanteeseen nähden maltillisina. Nimellisansioiden arvioidaan kasvavan 1,8 % vuonna 2018 ja 2,7 % vuonna 2019.

Työllisyyden ja nimellisansioiden kasvaessa koko talouden palkkasumman ennustetaan kasvavan 4,6 % vuonna 2018 ja 3,5 % vuonna 2019.

Työttömyysasteen laskiessa ansiotason nousun arvioidaan lähestyvän lähivuosina 2000-luvun keskimääräistä, noin kolmen prosentin vuosittaista kasvuvauhtia. Vuonna 2020 ansiotason nousua lisää hetkellisesti myös julkisen sektorin lomarahaleikkausten poistuminen, jolloin nimellisansioiden ennustetaan nousevan 3,0 % ja koko talouden palkkasumman 3,6 %. Vuonna 2021 nimellisansiot kasvavat 2,8 % ja koko talouden palkkasumma 3,0 %.

Kuluttajahinnat

Ennuste vuoden 2018 inflaatioksi on 1,2 % kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna. Kuluttajahintoja ovat nostaneet erityisesti muutokset energiahinnoissa. Vuonna 2018 öljyn hinta on ollut edellisvuotta korkeammalla tasolla, mutta myös sähkön hinta on lähtenyt selvään nousuun vuoden puolivälistä lähtien. Hintojen nousu on ollut edellisvuotta laaja-alaisempaa ja siihen ovat vaikuttaneet myös muutokset välillisessä verotuksessa, jotka kiihdyttävät inflaatiota arviolta 0,4 prosenttiyksikköä.

Vuoden 2019 alkupuolella inflaation odotetaan hidastuvan hieman energiahintojen pohjavaikutusten pienentyessä sekä raakaöljyn viimeaikaisen hintakehityksen johdosta. Öljyn hinta on käänntynyt selvään laskuun vuoden 2018 viimeisellä neljänneksellä edelliseen neljännekseen nähden, mutta sen odotetaan kuitenkin nousevan maltillisesti.

Inflaation ennustetaan olevan 1,4 % vuonna 2019. Inflaatiota kiihdyttävät palvelu-, elintarvike- ja energiahintojen nousu, mutta tavaroiden hintojen vaikutus inflaatioon jää vuoden 2018 tavoin negatiiviseksi. Ansiotason noustessa palveluiden hintojen odotetaan nousevan vuotta 2018 nopeammin. Palkankorotusten ja energiahintojen nousun välillisten vaikutusten tukemana myös elintarvikkeiden hintojen odotetaan jatkavan kasvuaan.

Inflaatiopaineiden odotetaan kokonaisuutena kasvavan hitaasti seuraavina vuosina. Palveluiden hintojen nousun odotetaan vähitellen nopeutuvan palkankorotusten heijastuessa hintoihin. Kulutusksynnän ja raaka-aineiden hintojen kasvu on kuitenkin maltillista.

Euroalueella markkinakorkojen odotetaan lähtevän nousuun, joka osaltaan hillitsee inflaatiota. Vuosina 2020 ja 2021 kansallisen kuluttajahintaindeksin odotetaan nousevan 1,6 % ja 1,7 %.

Työllisyystilanne

Työllisyyden kasvu on vuoden 2018 aikana ollut jopa nopeampaa kuin mitä taloudellisen aktiviteetin perusteella voisi olettaa. Työllisten määrä nousi työvoimatutkimuksen mukaan tammi-lokakuussa 2,7 %

vuodentakaiseen verrattuna. Työllisyysasteen trendi oli lokakuussa 71,8 %.

Työvoiman kysyntä on edelleen parantunut. Avoimia työpaikkoja oli vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä Tilastokeskuksen mukaan selvästi enemmän kuin vuotta aiemmin. Suomalaisten yritysten työllisyysodotukset olivat lokakuussa Euroopan komission luottamusindikaattorien mukaan edelleen huippulukemissa. Vakanssiasteella, eli avoimien työpaikkojen osuudella kaikista työpaikoista, mitattuna työvoiman kysyntä on Suomessa kuitenkin vain EU:n keskitasolla.

Työllisten määrä nousee 2,5 % vuonna 2018 edellisvuotta korkeammaksi. Koko vuoden 2018 työllisyysasteen ennakoidaan nousevan 71,6 prosenttiin.

Työttömyys on laskenut vuonna 2018 ripeästi sekä Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen että työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan. Työttömyysasteen trendi oli lokakuussa 7,2 %. Työttömien määrä on laskenut kaikilla alueilla ja kaikissa ikäryhmissä. Työllisyyden nopean kasvun vetämänä työttömien määrä vähenee tänä vuonna selvästi edellisvuotta enemmän. Ennuste koko vuoden 2018 työttömyysasteeksi on 7,5 %

Rahoitus

Euroopan keskuspankki EKP piti euroalueen ohjauskoron ennallaan, eli tasan nollassa prosentissa tammikuussa, eikä markkinoilla odoteta uutta koronnostoa ainakaan ennen loppuvuotta – jotkut ekonomistit ja analyytikot eivät odota koko vuonna.

(Lähde: VM: Taloudellinen katsaus 12/2018).

TAULUKKO 1 YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2018 - 2020)						
	2015	2016	2017	2018**	2019**	2020**
Bruttokansantuote mrd. euroa	210,0	216,0	224,0	233,0	241,0	249,0
Työttömyysaste, %	9,4	8,8	8,6	7,5	6,9	6,6
Ansiotasoindeksi, %	1,4	0,9	0,2	1,8	2,7	3,0
Kuluttajahintaindeksi, %	-0,2	0,4	0,7	1,2	1,4	1,6
Pitkä korko, 10v, %	0,7	0,4	0,5	0,7	1,0	1,5
Valtionvelka, % BKT:sta	47,6	47,4	47,3	45,0	44,5	43,8
Veroaste, % BKT:sta	43,9	44,0	43,3	42,3	42,2	42,3

Kuntatalouden kehitys

Kuntatalous näyttää vuoden 2018 tilinpäätösarvioiden valossa hälyttävän synkältä. Tulos painui vuonna 2018 negatiiviseksi 196:ssa eli peräti noin kahdessa kolmasosassa kunnista, kun vuotta aiemmin miinusmerkkisiä tuloksia oli 55 kunnassa.

Kuntaliiton mukaan kuntatalous on ajautunut kriisiin. Kunnille ei saa antaa enää yhtään uutta tehtävää ilman sille osoitettua rahoitusta. Kaikenlaiset valtionosuusleikkaukset on vihdoin lopetettava. Päinvastoin, valtion lisärahoitukselle on selkeät perusteet. Heikennyksiä kuntakenttä ei enää kestä.

Tilinpäätösarvioiden mukaan verotulot ja valtionosuudet tippuivat vuonna 2018. Samaan aikaan kuntien ja kuntayhtymien menot kasvoivat yli 3 prosenttia. Valtaosa menojen kasvusta tulee materiaalien ja palvelujen ostoista. Henkilöstömenot kasvoivat varsin maltillisesti.

Isoin yksittäinen tekijä kuntatalouden heikentymisessä on kilpailukyky sopimus, joka kohtelee kuntakenttää ankarammin kuin yrityksiä. Vaikka tällä hallituskaudella tavoiteltiin kuntatalouden vahvistamista, niin todellisuudessa kuntien tehtävät ovat olleet yhä voimakkaassa myllerryksessä ja rahoitusta on vähennetty.

Kuntien ja kuntayhtymien velka kasvoi viime vuonna miljardilla eurolla. Kuntien velkataakka kasvoi reilut kolme prosenttia, mutta kuntayhtymien velka kiri lukuisten sairaalahankkeiden vuoksi yli 11 prosenttia. Yhteensä kuntatalouden velka on asettumassa noin 19,4 miljardiin euroon, mikä pitää velkaantumisen ennallaan suhteessa bruttokansantuotteeseen.

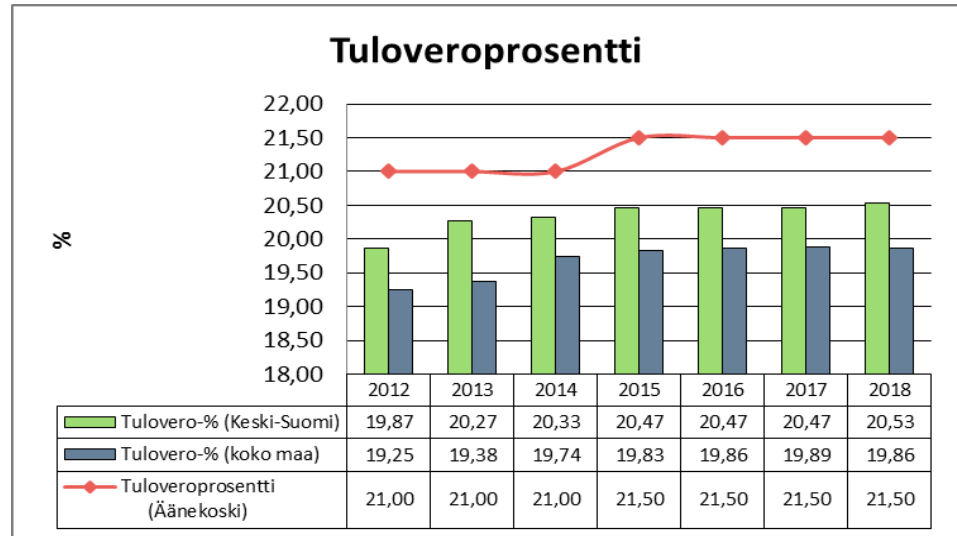
Syömävelkaan jouduttiin turvautumaan jopa 38 kunnassa, kun vuotta aiemmin vuosikate oli pakkasella vain neljässä kunnassa.

Keskiarvojen takaa löytyy kahtiajakautunut kuntakenttä

Kuntien taloudellinen tulos eriytyi viime vuonna voimakkaasti. Helsinki, Espoo, Vantaa jauhavat hyvää tulosta. Moni muu iso kaupunki, kuten Tampere, Turku, Oulu, Kouvola ja Rovaniemi tekivät heikon tuloksen. Näiden ääripäiden väliin jää muu kuntakenttä.

Tilanne on hyvin poikkeuksellinen. Heikko tulos on aina monen eri tekijän summa. Isoilla kaupungeilla huonon tuloksen selittää pääosin heikko verokehitys. Pienissä kuntakokoluokissa tulokseen vaikuttavat raskaat valtionosuusleikkaukset.

KUVA 1 TULOVEROPROSENTIN KEHITYS 2012 – 2018

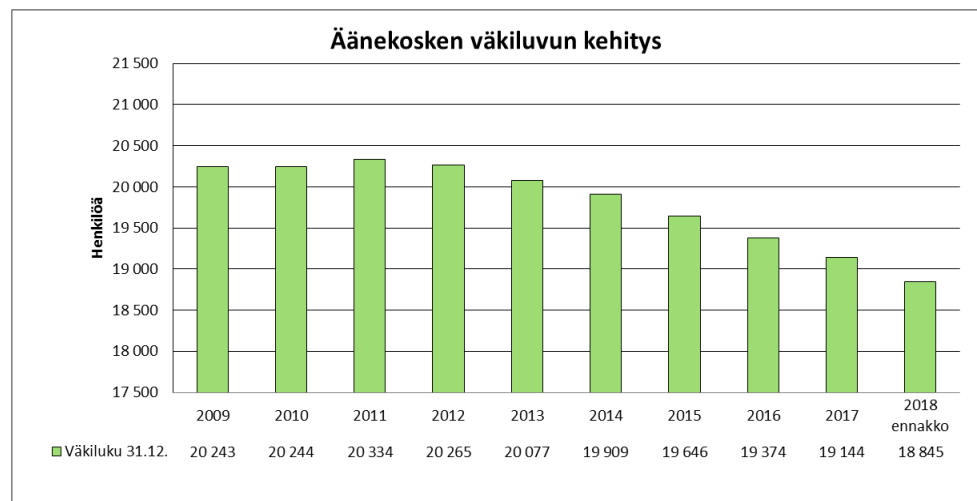
(Lähde: Kuntaliitto, vuosi 2018 tilinpäätösarvioiden mukaan, Tilastokeskus)

Äänekosken talouden kehitys

Väestökehitys

Äänekosken kaupungin väkiluku (ennakko) oli vuoden 2018 lopussa 18 845 henkeä ja vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli 299 henkeä.

KUVA 2 ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN VÄKILUVUN KEHITYS

Äänekoski	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2018
Syntyneet	153	128
Kuolleet	233	242
Luonnollinen väestönlisäys	-80	-114
Tulomuutto	655	649
Lähtömuutto	832	843
Kuntien välinen nettomuutto	-177	-194
Maahanmuutto	32	31
Maastamuutto	14	22
Nettosiiirtolaisuus	18	9
Väkiluvun korjaus	9	0
Väestönlisäys	-230	-299
Ennakkoväkiluku	19 144	18 845

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2018 lopussa 15 795 työtöntä työnhakijaa mikä on 1 806 vähemmän kuin edellisvuoden lopussa. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 256 500, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 39 000 vähemmän.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 14,0 % (15,5 %). Keski-Suomessa vastaava luku oli 12,4 % (13,8 %) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 9,7 % (11,2 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työnhakijoita joulukuun lopussa 8 428 (8 512). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 82 (80). Lomautettuja oli vuoden lopussa 45 enemmän kuin saman vuoden marraskuussa.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 179, mikä oli 142 vähemmän, kuin vuotta aikaisemmin (1 321). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä laski edellisvuodesta 38 henkilöllä ollen vuoden lopussa 285. Myös yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys laski. Heitä oli vuoden lopussa 521 (561). Kaikkiaan yli 25 pitkäaikaistyötöntä sai myönteisen eläkepäätöksen vuoden aikana.

Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 162 (195). Nuorten tilanne on noussut keskeiseksi toiminnan kohteeksi eri hallintokunnissa.

TAULUKKO 2 TYÖTTÖMYYSASTE JOULUKUUN 2018 LOPUSSA

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Äänekoski	17,3	19,8	20,6	20,4	19,5	15,5	14,0
Keski-Suomi	14,6	16,9	17,9	18,0	17,0	13,8	12,4
Koko Suomi	9,7	12,6	13,9	14,4	13,6	11,2	9,7

Elinkeinotoiminta

Elinkeinotoiminnan siirtäminen Ääneseudun Kehitys Oy:stä kaupungin elinvoimayksikköön tapahtui vuoden 2017 alusta. Elinkeinotoiminnasta on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen kohdassa 3.1.4.4 ”Elinvoimayksikkö”.

2.1.5 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kaupungin tuloperustaan vaikuttaneet muutokset

Valtionosuudet vähenivät 1,5 miljoonaa euroa (-3,4 %) vuodesta 2017.

Kunnallisveron tuotto väheni noin 1,9 miljoonaa euroa (-3,0 %) edellisvuodesta ja kiinteistöveron tuotto kasvoi 0,1 miljoonaa euroa (2,2 %). Yhteisöveron tuotto oli 0,2 miljoonaa euroa (1,8 %) edellisvuotta parempi. Kokonaisuudessaan kaupungin verotulot vähenivät noin 1,6 miljoonaa euroa (-2,1 %).

Muita tuloperustaan vaikuttavia tekijöitä olivat mm. kertaluonteiset asemakaavojen kaavoitusvoitot, joita syntyi tilikaudella 0,1 miljoonaa euroa. Vastaavasti edellisvuonna kertaluonteisten kaavoitusvoittojen määrä oli 2,4 miljoonaa euroa.

Kaupungin toimintaan ja elinvoimaan vaikuttavat olennaiset muutokset

Metsä Groupin biotuotetehdas käynnistettiin suunnitellusti 15.8.2017, ja se saavutti täyden tuotantokapasiteetin aikataulun mukaisesti elokuussa 2018.

Jyväskylä – Äänekoski rataosuuden peruskorjaus ja sähköistys valmistui elokuussa ja 4-tien parantaminen Äänekosken kohdalla on käynnissä.

Kaupunginvaltuustossa hyväksyttiin Hirvaskankaan-Koivisto osayleiskaavan muutos ja yhdeksän asemakaavaa.

Merkittäviä hyväksytyjä asemakaavoja olivat mm. Terveyskeskuksen-Poken asemakaava, joka luo edellytykset esim. monipuolisten hoivapalvelujen rakentamiselle purettavan terveyskeskuksen paikalle ja sen läheisyyteen. Myllyrinteen asemakaavalla muodostettiin uuden moottoriliikennetien tuntumaan yritystoiminnan alue laajojakin tilatarpeita vaativalle toiminnalle. Lisäksi kahden ranta-asemakaavan (Hankala ja Matilanvirta) hyväksyminen mahdollistaa matkailutoiminnan kehittämisen Keitelelen rannalla.

Uudistuvan ydinkeskustan asemakaavan ensimmäinen vaihe sai lainvoiman keväällä 2018.

Vuonna 2018 oli käynnissä Suolahden yhtenäiskoulun, Koulunmäen yhtenäiskoulun ja Koiviston koulun rakentaminen. Kaikki hankkeet valmistuvat vuoden 2019 aikana.

Kaupunki on käynnistänyt myös monia kuntalaisten vapaa-ajanviettoa ja hyvinvointia edistäviä uusia liikuntapaikkahankkeita, esim. Kotakennään alueelle on rakenteilla monitoimihalli (valmistuu 2019 kesällä).

Suolahteen rakennetaan uusi energiatehokas jäähalli uimahallin läheisyyteen sekä jalkapallon ja yleisurheilun harrastajia varten ylipainehalli liikuntapuistoon.

Merkittävät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviovuonna 17 talousarviomuutosta, joiden euromääräinen vaikutus käyttötalousosaan oli -3,3 miljoonaa euroa ja rahoitusosaan 0,3 miljoonaa euroa. Investointiosaan vaikutus oli -0,1 miljoonaa euroa.

Kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaan vuoden 2018 talousarvio oli valtuustoon nähden sitova vastuualuetasolla. Kaupungin

organisaatio on jaettu 26 eri vastuualueeseen. Vastuualuetasolla talousarviossa pysyttiin tai talousarvio alitettiin 21 vastuualueen osalta, ja puolestaan 5 vastuualueen osalta talousarvio ylitettiin.

Merkittäviä (yli 50 000 euroa) talousarvion ylityksiä oli 1 kpl: (keskushallinnon muun toiminnan vastuualue (77 000 euroa).

Tarkemmat vastuualuekohtaiset poikkeamat on kuvattu tilinpäätöksen luvussa 3, talousarvion toteutuminen.

Olellaiset toiminnan ja talouden muutokset tilinkauden päättymisen jälkeen

Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole tullut tietoon sellaisia tekijöitä, joilla olisi olennaista merkitystä kaupungin toimintaan ja talouteen.

2.1.6 Arvio todennäköisestä kehityksestä

Suurimmat riskit tulopuolella on verotulokertymän heikentyminen ja mahdolliset uudet valtionosuusleikkaukset. Menopuolella suurimmat riskit liittyvät toimialojen talouskurin noudattamiseen ja suurien investointien toteuttamiseen.

Vuosikatteet vuosina 2019 – 2021 ovat noin 8,2 – 8,6 miljoonaa euroa.

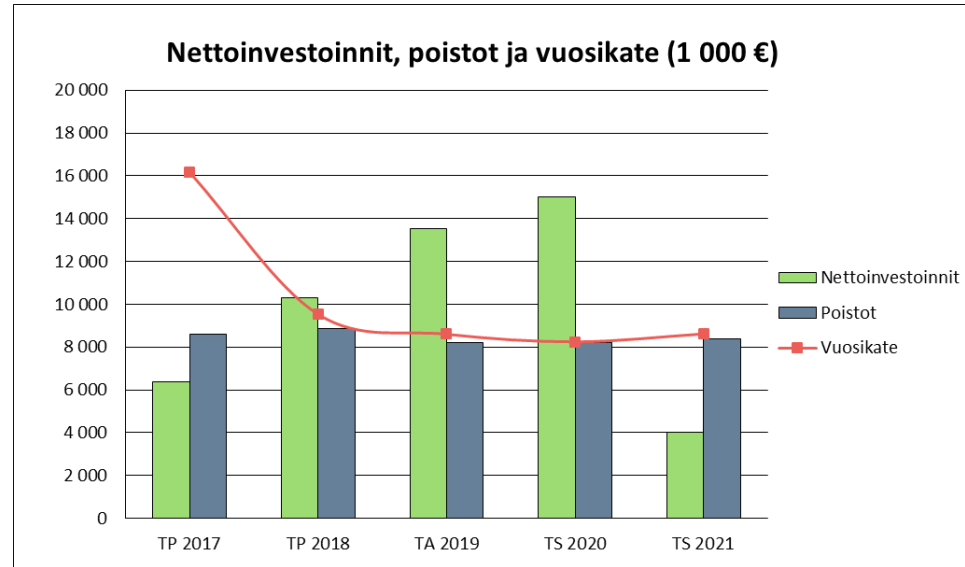
Vuoden 2019 tulos näyttäisi muodostuvan ylijäämäiseksi, sekä muina taloussuunnitelmavuosina tulokset ovat ennusteen mukaan ylijäämäisiä.

Suurimpia lähivuosien investointeja ovat Alkulan päiväkodin uudisrakennus, Koulunmäen- ja Suolahden yhtenäiskoulujen vanhojen osien saneeraus sekä liikenneväylien perusrakennus ja uusien rakentaminen. Lisäksi leasingrahoituksella saatetaan loppuun Koiviston koulun sekä Suolahden ja Koulunmäen yhtenäiskoulujen uudisrakennushankkeet.

Taloussuunnitelman 2019 - 2021 mukaisella investointivauhdilla kaupungin lainakanta on vuoden 2021 lopussa noin 77 miljoonaa euroa. Vuosina 2019 – 2021 nettoinvestointitaso on keskimäärin 10,9 miljoonaa euroa vuodessa. Vuosittaisen investointitason tulisi olla keskimäärin 8,5 miljoonaa euroa/vuosi, jotta vuosikate riittäisi poistoihin. Osa kaupungin uusista rakennushankkeista rahoitetaan kiinteistöleasingrahoituksella, joten rakennusten valmistuttua leasingvuokrat kasvattavat käyttötalousmenoja.

Hallituksen sote- ja maakuntauudistus kaatui maaliskuussa 2019. Nähtäväksi jää, kuinka sosiaali- ja terveystalouden uudistus etenee uuden tulevan hallituksen toimesta.

TAULUKKO 3 NETTOINVESTOINNIT, POISTOT, VUOSIKATE 2017 – 2021

Rahoitussuunnitelman mukaan velkamäärä kasvaa vuonna 2019 vuoden 2018 tasosta. Myös suunnitelmavuonna 2020 lainamäärä kasvaa, mutta vuonna 2021 lainamäärä kääntyy laskuun.

2.1.7 Kaupungin henkilöstö

Äänekosken kaupungin palveluksessa oli vuoden 2018 lopussa yhteensä 1 359 (1 341) henkilöä, joista vakinaisten osuus on 971 (970) henkilöä ja määräaikaisten 388 (371) henkilöä. Edelliseen vuoteen verrattuna henkilöstömäärä kasvoi 18 henkilöä. Määräaikainen henkilöstö muodostui pääosin sijaisista. Lisäksi määräaikainen henkilöstö sisältää työllistetyt ja muut määräaikaiset. Vakinaisten osuus koko henkilöstöstä oli 71,4 %.

Henkilöstömäärältään suurin toimiala vuoden 2018 lopussa oli perusturva, jossa päätoimisesta henkilöstöstä työskenteli 45,6 % (45,2). Kasvun ja oppimisen toimialalla työskenteli 36,7 % (36,8), keskushallinnon toimialalla 11,6 % (12,3), vapaa-aikatoimissa 4,3 % (4,1) sekä teknisellä ja ympäristötoimialalla 1,8 % (1,6).

Tuloslaskelman palkkamenot vuonna 2018 olivat 45,9 milj. euroa (edellisvuonna 44,4) ja palkkojen sivukulut 12,9 milj. euroa (edellisvuonna 13,4).

Kaupungin henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät vuoden 2018 henkilöstöraportista.

2.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Toiminnalliset riskit

Työsuojelussa siirryttiin vuonna 2013 riskien ja vaarojen arvioinnissa sähköiseen arviointiin. Arviointi tehdään kaikissa kaupungin työyksiköissä ja se tullaan uusimaan joka neljäs vuosi. Työsuojelu ohjeistaa esimiehiä ennen kyselyn toteuttamista.

Rahoitusriskit

Rahoitusriskien osalta arvioidaan korko-, likviditeetti- ja luottoriskejä. Kaupungin lainakanta on laskenut vuoden 2017 tasosta 3,7 milj. euroa. Korkokulut alenivat vuoden 2017 tasosta noin 0,1 miljoonaa euroa.

Äänekosken kaupungin lainasalkku koostuu lyhytaikaisista kuntatodistuksista, joita oli 26,0 miljoonaa euroa sekä pitkäaikaisista velkakirjalainoista, joita kaupungilla oli vuoden 2018 lopussa noin 38,6 miljoonaa euroa. Näin laskettu lainasalkku oli 31.12.2018 yhteensä 64,6 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskkorko oli 0,800 % (0,767 %). Pitkäaikaisista lainoista vaihtuvakorkoisia oli 48,15 % ja kiinteäkorkoisia oli 51,85 %. Pitkäaikaisista lainoista korkosuojattuja oli yhteensä 35,9 (37,1) miljoonaa euroa.

Vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten lainojen viitekorot jakaantuivat seuraavasti: 3 kk euribor – sidonnaisia lainoja 11,1 (15,9) miljoonaa euroa ja 6 kk euribor -sidonnaisia lainoja 7,4 (10,4) miljoonaa euroa. Lisäksi kiinteäkorkoisia lainoja oli 20,0 (20,0) miljoonaa euroa. Korkoriski realisoitui vuoden 2018 aikana myönteisesti, kun yleinen markkinakorkotaso pysyi edelleen matalalla tasolla.

Yleisellä tasolla rahoitusriskeistä vuoden 2018 osalta voidaan todeta, että kaupungilla ei ole valuuttariskiä, koska maksuliikenne ja rahoitus hoidetaan euroissa.

Likviditeetti- eli maksuvalmiusriskin näkökulmasta vuosi 2018 oli ongelmaton. Kaupungin likviditeettiä on hoidettu siten, että kassan riittävyys on turvattu. Kaupunki on ottanut kuntatodistusohjelman avulla lyhytaikaista lainaa kilpailukykyiseen päivän hintaan. Vuoden 2018 lopussa lyhytaikaista luottoa oli 26 miljoonaa euroa.

Luottoriskiä arvioitaessa on syytä todeta, että kaupungilla on myönnettyjä antolainoja 24,0 (24,3) miljoonaa ja takauksia samaan konserniin kuuluville yhteisöille 56,9 (54,1) miljoonaa euroa ja muille yhteisöille 5,4 (6,6) miljoonaa euroa. Suurimpana mainittakoon Äänekosken Energia Oy:lle myönnetyt 37,5 (32,3) sekä Ääneseudun Asunnot Oy:lle myönnetyt 21,3 (21,3) miljoonan euron omavelkaiset takaukset.

Vahinkoriskit

Äänekosken kaupungin vakuutukset on keskitetty OP Vakuutus Osakeyhtiöön. Vakuutusten kilpailutus on käynnistetty vuoden 2019 alussa.

Hallinnon riskit ja oikeudenkäynnit (valitukset valtuuston, kaupunginhallituksen ja kaupunginhallituksen alaisten viranhaltijoiden päätöksistä)

PÄÄTTYNEET JA KESKENERÄISET TUOMIOISTUINPROSESSIT

Lainkäyttöasiat

1. Raakapuun hankintakartelliasia

Vuoden 2018 aikana tuomioistuimissa vireillä olleista asioista merkittävin oli raakapuun hankintakartelliasia, jossa kantajina olivat Äänekosken kaupunki ja 31 muuta kuntaa ja vastaajina Metsäliitto Osuuskunta, Stora Enso Oyj ja UPM-Kymmene Oyj. Kaupunginhallitus päätti 12.2. valittaa Helsingin käräjäoikeuden vuonna 2017 antamasta tuomiosta ja siihen liittyvistä aiemmista prosessipäätöksistä Helsingin hovioikeuteen ja lisäksi ehdottaa vastaajille asian sovinnollista ratkaisua.

UPM-Kymmene Oyj vastasi olevansa halukas sopimaan asian, ja kaupunginhallitus hyväksyi 26.3. sovinnon kaupungin puolelta. Sovintoratkaisun johdosta kaupunki peruutti hovioikeudessa vireillä olleen kanteen UPM-Kymmenen osalta, mutta piti sen voimassa sovinnosta kieltäytyneiden Metsäliitto Osuuskunnan ja Stora Enso Oyj:n osalta.

Sittemmin 4.6. kaupunginhallitus päätti kuitenkin peruuttaa kanteen myös Metsäliitto Osuuskunnan ja Stora Enso Oyj:n osalta ja muutoinkin luopua asiaa koskevista oikeudenkäynneistä. Tämän syynä olivat hovioikeuden raakapuun hankintakartellin muissa haaroissa antamat tuomiot, joiden perusteella vaikutti siltä, että olisi erittäin epätodennäköistä, että kaupunki ja muut kunnat voisivat voittaa jutun.

Alun perin vuonna 2011 alkanut raakapuun hankintakartelliasia tuli siis kokonaisuudessaan loppuun käsitellyksi vuoden 2018 aikana. Kaupungin ja UPM-Kymmene Oyj:n välillä se ratkaistiin mainitulla sopimuksella, jolla yhtiö luopui käräjäoikeuden kaupungin maksettavaksi tuomitsemista yhtiön oikeudenkäyntikuluista. Toisaalta Metsäliitto Osuuskunnan ja Stora Enso Oyj:n osalta asia jäi käräjäoikeuden tuomion varaan eli kaupunki joutui maksamaan niiden oikeudenkäyntikulut.

Kaupungin omat oikeudenkäyntikulut jäivät kokonaisuudessaan kaupungin maksettavaksi. Kaupunki ei myöskään saanut lainkaan vahingonkorvausta kartellin vuoksi kaupungille aiheutuneista menetyksistä.

Kartellin olemassaolo oli jo aiemmin todistettu erillisessä tuomioistuininprosessissa.

Kaikki kaupungin asiassa vuonna 2018 tekemät ratkaisut perustuivat kaupunkia ja kantajina olleita muita kuntia edustaneen asianajotoimiston suosituksiin ja ne olivat yhdensuuntaisia muiden kuntien ratkaisujen kanssa.

2. Terveyskeskuksen rakennusvirheasia

Kaupungin kiinteistöihin liittyvänä merkittävänä asiana käsiteltiin vuonna 2018 kysymystä terveyskeskuskiinteistössä havaituista ongelmista ja mahdollisesta rakennusvirheestä. Kyseessä on vuonna 2014 kaupungin keskustaan valmistunut uudisrakennus. Kaupunginhallitus päätti 3.9. antaa tapaukseen liittyvän asianajotoimeksiannon eräälle asianajotoimistolle ja solmia sen kanssa toimeksiantosopimuksen, jonka perusteella toimisto on sittemmin hoitanut asiaa ja yhteydenpitoa vastapuoleen.

Asian käsittely oli tilinpäätöspäivänä vielä kesken. Asiaa ei myöskään ollut saatettu tuomioistuimen käsiteltäväksi.

3. Viranhaltijan menettelyyn liittyvä vahingonkorvausasia

Kaupungin keskushallinnossa eli kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa tuli vuonna 2018 ilmi tapaus, josta aiheutui kaupungille 57 777 euron suuruinen taloudellinen vahinko. Kyse on kertaluonteisesta kaupungin tulon menetyksestä.

Kaupunginhallitus on käsitellyt asiaa 17.12. kokouksessaan ja päätti tehdä vakuutusyhtiölle hakemuksen vahingon korvaamisesta kaupungin ottamasta julkisyhteisön hallinnon vastuuvakuutuksesta. Vakuutusyhtiö ilmoitti helmikuussa 2019 maksavansa kaupungille vakuutuskorvausta 15 000 euroa. Korvaussummasta vähennetään 5 000 euron omavastuuosuus.

Hallintolainkäyttöasiat

Maankäyttö: Korkein hallinto-oikeus hylkäsi syyskuussa 2018 antamallaan päätöksellään äänekoskelaisten yksityishenkilöiden tekemän valituksen Uudistuva ydinkeskusta I -asemakaavasta. KHO:n ratkaisun johdosta valtuuston helmikuussa 2017 tekemä päätös kaavan hyväksymisestä tuli lainvoimaiseksi.

Henkilöstöhallinto: Kaupungin palveluksessa oleva henkilö esitti syksyllä 2018 kaupungille korvausvaatimuksen, jonka perusteena hän viittasi toistuviin määräaikaisiin palvelussuhteisiin. Kaupunginhallitus

päätti 3.12. asiaa koskevasta kaupungin selityksestä Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, jossa asia oli vireillä hallintoriitajuttuna sanotun henkilön hakemuksen johdosta. Asian käsittely oli tilinpäätöspäivänä kesken, mutta sen ei ennakoita muodostuvan kaupungille miltään osin merkittäväksi.

Rakennusliike Porrokki Oy jätti konkurssihakemuksen 15.2.2017 Keski-Suomen käräjäoikeudelle. Keski-Suomen käräjäoikeus asetti Rakennusliike Porrokki Oy:n konkurssiin 20.2.2017 kello 9.00. Kirjanpidollinen saatava on 164 937,09 euroa konkurssin asettamispäivänä eli per 20.2.2017. Saatava on muodostunut oikeudenkäyntikuluista. Pösänhoitajan mukaan konkurssipesän omaisuuden realisointi on vielä kesken. Varovaisuuden periaatteita noudattaen vuoden 2018 tilinpäätöksessä alaskirjattiin kyseisestä saatavasta 124 937,09 euroa. Alaskirjauksen jälkeen kirjanpidollinen saatava on 40 000 euroa.

Vireillä olevien asioiden mahdolliset taloudelliset seuraamukset eivät ole merkittäviä kaupungin taloudellinen kantokyky huomioon ottaen.

2.1.9 Ympäristötekijät

Ympäristö tarkoittaa luonnollista fyysistä ympäristöä, joka sisältää ilman, veden, maan, kasvit ja eläimet sekä uusiutumattomat luonnonvarat, kuten fossiiliset polttoaineet ja mineraalit.

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä. Ympäristömenoihin eivät sisälly ympäristölainsäädännön rikkomisesta johtuvat sakot ja maksut.

Ympäristömeno voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta tai vahinkoa. Ympäristömenona ilmoitetaan ulkoiset menot bruttomääräisesti tuloja vähentämättä. Ympäristötulot kuten esim., ympäristölupamaksut esitetään erikseen.

Ympäristönsuojelun investointimenoina pidetään aktivointiedellytykset täyttäviä menoja, jotka syntyvät ympäristöhyötyjen tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi tai korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelun tason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Aktivointiedellytyksen katsotaan täyttyvän, mikäli hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannon tekijänä kunnan hyödyke tai palvelutuotannossa jatkuvasti usean

tilikauden ajan ja hyödykkeen hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan.

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu

Äänekosken kaupunki tarkkailee ilmanlaatua yhteistarkkailusopimuksessa mukana olevien energiantuotanto- ja teollisuuslaitosten kanssa. Tarkkailusta vastaa Äänekosken kaupungin ympäristönvalvonta.

Mittauksia suoritetaan yhdellä kiinteällä mittausasemalla, joka on sijoitettu Äänekosken Hiskinmäelle. Mittausasemalla mitataan rikkidioksidia (SO₂), typen oksideja (NO_x), haisevia rikkiyhdisteitä (TRS) ja hengitettäviä hiukkasia (PM₁₀).

Tarkkailu tapahtuu osin ympäristövalvonnan omana työnä ja osin asiantuntijapalvelujen ostona. Tulokset raportoidaan vuosittain. Toimintakulut vuonna 2018 olivat noin 22 871 euroa ja tulot (teollisuuden ja energiantuotantolaitosten osuus kustannuksista) noin 27 564 euroa.

Lisäksi seurataan kasvihuonepäästöjä ja ne kirjataan vuosittain julkaitavaan CO₂ -raporttiin.

Jätevesien käsittely

Äänekosken Energia Oy:n uusi Teräväniemen jätevedenpuhdistamo on käynnistynyt vuonna 2018. Äänekosken Energia Oy ylläpitää myös vesi- ja jätevesiverkostoa sekä suurelta osin myös hulevesiverkostoa. Yhtiö vastaa toiminnan päästötarkkailusta osallistumalla mm. Äänekoski – Vaajakoski vesireitin yhteistarkkailuun ja hoitamalla puhdistamoiden (myös Tihusuon puhdistamo Konginkankaalla) ympäristölupien muista tarkkailuvelvoitteista. Kulut ja tuotot sisältyvät yhtiön tilinpäätökseen.

Vuoden 2017 syksyllä kaupunki otti käyttöön asemakaava-alueilla sijaitsevia kiinteistöjä koskevan hulevesimaksun perimisen. Maksulla on tarkoitus rahoittaa hulevesiviemäreiden kunnostustyöt ja uusien hulevesiviemäreiden rakentaminen.

Jätehuolto

Kaupungin jätehuollon järjestämisvastuu on Sammakkokangas Oy:llä sekä toimintaan liittyvät viranomaistehtävät Sydän-Suomen jätelautakunnalla. Vastuu jätehuollon keräys- ja kuljetuspalveluiden järjestämisestä on kiinteistön omistajalla.

Kaupungin ympäristölautakunta toimii jätelain mukaisena valvontaviranomaisena.

Maaperän ja pohjaveden suojelu

Maaperän ja pohjaveden suojelu kuuluu osana ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa. Vuonna 2018 on laadittu YSL:n mukainen valvontaohje- ja suunnitelma. Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastuskäynnit ovat maksullisia. Vuonna 2018 maksullisia valvontakäyntejä ei toteutettu. Äänekosken kaupungin maankäyttöosasto huolehtii mahdollisten kaupungin kiinteistöillä sijaitsevien PIMA-kohteiden kunnostuksesta.

Melun ja tärinän torjunta

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristötarkastaja) käsiteli vuonna 2018 yhteensä 22 kappaletta YSL:n 118 §:n mukaista tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavan toiminnan ilmoitusta. Ilmoituksista saadut tulot sisältyvät ympäristövalvonnan maksutuotoihin.

Biologisen monimuotoisuuden ja maiseman suojelu

Pyhäjärven lintuveden (Natura 2000-alue) kunnostussuunnitelmaa varten on haettu valtionavustusta vuonna 2018. Mikäli valtionavustus myönnetään, Äänekosken kaupunki osallistuu Pyhäjärven kunnostussuunnitelman laatimiseen ja rahoitukseen 3 000 euron osuudella. Hanke toteutetaan yhteistyössä Konneveden kunnan kanssa. Hankevetäjänä ja vastuukuntana toimii Konneveden kunta. Hankkeen toteutusaika on 1.1.2019 - 30.5.2020.

Äänekosken alueen suurimpien vesistöjen tila on kuvattu Keski-Suomen vesienhoidon toimenpideohjelmassa vuosille 2016 - 2021. Keski- ja Ala-Keitele ovat Pyyrinlahtea lukuun ottamatta hyvässä tilassa. Saarijärven reitin vesistöt ja Kuhnamo ovat tyydyttävässä tai välttävissä tilassa. Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on mukana Keski-Suomen ELY-keskuksen organisoimassa vesienhoidon yhteistyöryhmässä toimikautena 2019–2020.

Äänekosken kaupungissa kartoitettiin kaavoituspalvelujen toimesta yhteistyössä ympäristötoimen kanssa Markkamäen sekä Suolahden Kylämäen ja Suojoen luontopolut vuonna 2018. Kartoituksen toteutti Agriborealis Osk. Äänekosken ympäristönsuojeluviranomainen toteuttaa kartoituksen pohjalta esitetyt toimenpiteet yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa. Kartoituksen maksoi kaavoituspalvelut.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Äänekosken kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristötarkastaja) ja Sammakkokangas Oy järjestivät yhteistyössä keväällä 2018 siivousviikon ”Tosi siistii Äänekoskella”. Äänekosken kaupunki

osallistui tapahtumaan kustannuksiin 800 eurolla, jolla hankittiin palkinoja kyläyhdistyksille. Tapahtuman muista kustannuksista vastasi Sammakkokangas Oy.

Yleinen ympäristöhallinto

Ympäristöasioiden johtaminen

Ympäristönsuojelun yleissuunnittelua ja toimia ympäristönsuojelun huomioon ottamiseksi kaupungin toiminnassa johtaa kaupunginhallitus. Ympäristöasioiden huomioon ottaminen toiminnassa ja suunnittelussa jakaantuu laajasti kaupungin eri toimialoille ja myös konsernin yhtiöille. Samalla periaatteella ympäristöhyötyjen tuottaminen ja haittojen korjaaminen jakaantuvat laajasti organisaatioon. Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristölautakunta. Ympäristölautakunta johtaa ja kehittää alistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuoksellisesta järjestämisestä.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Ympäristölautakunnan ympäristövalvonnan vastuualueen ympäristönsuojelun tulosalue vastaa ympäristönsuojelun viranomaistoiminnasta ja ympäristön tilan yleisestä seurannasta.

Perustehtävien toimintakulujen toteuma 2018 oli 383 749 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 48 850 euroa, ympäristönsuojelun osuus 163 748 euroa.

Ympäristövalvonnan tarkastusmaksuja kertyi 38 459 euroa vuonna 2018.

Kouluttaminen, perehdyttäminen ja tiedotus

Ympäristönsuojelun viranhaltijat (ympäristöpäällikkö ja ympäristötarkastajat) käyvät esimerkiksi ympäristöhallinnon järjestämissä koulutustilaisuuksissa tarpeen mukaan. Vuonna 2018 koulutukseen käytettiin 1 046 euroa.

Ympäristövastuuvaraukset ja vakuudet

Maa-ainesluvut ja osa ympäristöluvista edellyttää luvanhaltijalta jälkihoidosta annettavan vakuuden, joka realisoituu, mikäli luvanhaltija laiminlyö luvassa määrätyt tehtävät tai lupa-ajan päättyessä suoritettaviksi määrätyt alueen kunnostamistoimenpiteet. Saatuja vakuuksia oli tilikauden päättyessä yhteensä 33 kpl (42 kpl). Niiden yhteenlaskettu arvo oli 432 801 euroa (503 842 euroa), missä on 71 041 euroa vähennystä vuoteen 2017. Kaupungilla on omaan ympäristölupaan liittyvä 6 000 euron vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikasta.

2.2 Kaupunkistrategia

1.5.2015 voimaan tulleessa kuntalaisissa (410/2015) todetaan, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkä aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palveluvelvoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntalain mukaan kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös strategian toteutumisen arviointi ja seuranta.

Lisäksi kuntalain 110 §:ssä määritetään, että talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Äänekosken kaupunkistrategia

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 7.12.2015 kaupunkistrategian vuosille 2016 - 2021. Äänekosken kaupunkistrategia on kaupungin tärkein strategiatason asiakirja (päästrategia), jossa on koottuna yhteen kaupungin kehittämisen päälinjaukset ja painopisteet lähivuosiksi sekä pitkän aikavälin strateginen suunta.

Strategiaprosessissa on ollut olennaista saavuttaa yhteinen ymmärrys kaupungin strategisesta asemasta ja tahtotilasta: Mihin asioihin ja kehitystrendeihin Äänekoski pystyy omilla valinnoillaan reagoimaan ja vaikuttamaan, ja toisaalta, minkä tekijöiden suhteen kaupungin on oltava proaktiivinen.

Äänekosken kaupunginvaltuusto ohjaa kaupungin kehittämistä strategioilla. Strategiapäivityksen yhteydessä kaupungin strateginen toiminnanohjaus- ja johtamismalli laadittiin Balanced Score-card -mallin mukaiseksi (BSC, tasapainotettu mittaristo/tuloskortti). Balanced Scorecardin mallissa mittareita tuotetaan neljästä näkökulmasta, joista muodostuu ns. mittaristotaulukko eli tuloskorttikokonaisuus. Näkökulmat Äänekosken kaupungilla ovat: **asiakas, talous, prosessit sekä henki-**
löstö.

Asiakasnäkökulma ja taloudellinen näkökulma kuvaavat ulkoisia odotuksia, kun taas sisäisten prosessien ja henkilöstön näkökulmat kuvaavat sisäisiä valmiuksia. Tärkeää on, että näkökulmien taustalla vaikuttavat missio, visio ja arvot. Näkökulmille on määritelty strategiset päämäärät, kriittiset menestystekijät, mittarit, vastuutahot ja keskeisimmät toimenpiteet.

Äänekosken kaupungissa on asetettu koko kaupunkia ja koko strategia-kautta koskevat strategiset päämäärät näkökulmittain ja kullekin päämäärälle omat kriittiset menestystekijät (=strategiatavoitteet, strategiset valinnat). Kullekin menestystekijälle on määritelty mittari, jolla menestystekijän toteutumista mitataan. Mittarille annetaan nykyarvo (edellisen vuoden tilinpäätösarvo) sekä tavoitearvo (strategiakauden viimeinen vuosi). Mittareita voi olla useampi menestystekijää kohden.

Talousarvioprosessissa on määritelty vuosikohtaiset tavoitteet. Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätösten yhteydessä ja kaupunkistrategiaa uudistetaan/päivitetään valtuustokausittain.

Strategian toimeenpano-ohjelmat

Kaupunkistrategiaa täydentämään ja strategian toteuttamiseksi laaditaan erilliset kaupunkistrategian toimeenpano-ohjelmat. Lähivuosina tavoitteena on muodostaa yhtenäinen strategia-asiakirja, joka koostuu kaupunkistrategiasta ja toimeenpano-ohjelmista.

Strategian toimeenpano-ohjelmia on laadittu mm. seuraavista asiakokonaisuuksista:

- elinkeino- ja kilpailukykyohjelma
- työllisyysohjelma
- kaupunkirakenneohjelma
- markkinointiohjelma
- lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma
- kiinteistöohjelma
- ikääntymispoliittinen ohjelma

Talousarviovuoden 2019 aikana laaditaan lisäksi seuraavat toimeenpano-ohjelmat:

- palveluohjelma
- hankintaohjelma
- matkailuohjelma
- omistajapolitiikka
- henkilöstöohjelma
- asuntopoliittinen ohjelma
- vapaa-aikaohjelma

- kylien ja taajamien kehittämisohjelma

Toimeenpano-ohjelmat on laadittu strategiakaudelle siten, että niissä huomioidaan kaupungin keskustan, keskeisten taajamien ja kylien kehittäminen ja ylläpito. Lisäksi ohjelmien laadinnassa on huomioitu ohjelmien keskinäiset riippuvuussuhteet. Lautakunta kohtaisen tavoitteiden että erillisten toimeenpano-ohjelmien on tuettava kaupunkistrategiassa asetettujen päämäärien toteuttamista.

Strategiasta johdetut tuloskortit esitetään tilinpäätöksen luvussa 3 ”Talousarvion toteutuminen”.

2.3 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Lautakuntien selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Lautakunta kohtainen selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä on esitetty luvussa 3 ”Talousarvion toteutuminen”.

Sisäisen valvonnan ohjeistus

Kuntalakiin tehtiin 1.7.2012 kunnan ja kuntakonsernin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevia muutoksia, jotka tulivat voimaan 1.1.2014. Olennaisin muutos on se, että valtuuston tehtäviin on lisätty määräys, jonka mukaan valtuuston tehtävänä on päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain muutoksen tavoitteena on vahvistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asemaa kunnassa ja kuntakonsernissa sekä yhdenmukaistaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Äänekosken kaupunginvaltuusto on 13.10.2014 (§ 77) hyväksynyt Äänekosken kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja määrännyt ne tulemaan voimaan 1.11.2014 alkaen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa on määräykset seuraavista asioista:

- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoite ja tarkoitus
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut
- Kokonaisvaltainen riskienhallinta ja sisäinen valvonta osana kaupungin ja kaupunkikonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi
- Tilivelvollisuus

Ohjeen mukaan

- **Valtuusto** päättää kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Valtuusto hyväksyy hallintosäännön, johon on sisällytetty tarvittavat määräykset hallinnon ja talouden tarkastuksesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Valtuusto arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden asettamisen ja määrärahojen myöntämisen yhteydessä päätösten vaikutuksia ja riskejä. Valtuusto käsittelee tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille hyväksyessään tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun ja tilintarkastuskertomuksen perusteella.
- **Kaupunginhallituksella ja kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. **Kaupunginhallitus** laatii selonteot sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä konsernivalvonnasta osana tilinpäätöksen toimintakertomusta. **Kaupunginjohtajalla** on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien yksityiskohtaisesta ohjeistamisesta.
- **Kaupunginhallituksen alaiset toimielimet (lautakunnat)** vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä niistä raportoinnista hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.
- **Johtavien viranhaltijoiden**, erityisesti tilivelvollisten, tehtävänä on toimeenpanna sisäisen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle.
- **Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat** vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.
- **Konsernijohto (kaupunginjohtaja ja kaupunginhallitus)** vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta).

- **Tarkastuslautakunta** vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida arviointikertomuksessa, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.
- **Tilintarkastajan** tehtävänä on tarkastaa viimeistään toukokuun loppuun mennessä kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen laatiminen ja antaa kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset ja esitetään, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle myöntää vastuuvapaus.
- **Henkilöstö** hoitaa tehtäväkuvansa mukaiset tehtävät ja niihin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt, toimii tavoitteiden ja annettujen sääntöjen mukaisesti, kehittää toimintatapoja sekä ylläpitää ja jatkuvasti kehittää ammatillista osaamistaan.

Edellä mainitun lisäksi valvontaa on ohjeistettu myös taloussäännössä. Äänekosken kaupungin taloussääntö kumottiin hallintosäännön muutoksen yhteydessä kaupunginvaltuuston päätöksellä 29.5.2017 § 53. Hallintosäännön muuttamisen perusteena oli kuntalain (410/2015) päätöksenteko- ja hallintomenettelyjä koskevien säännöksiin voimaantulo 1.6.2017 alkaen. Uuteen hallintosääntöön on lisätty talouden hoitoon liittyvien päätöksien ja vastuiden määrittelyt sekä keskeiset talouden hoidon säännöt, jotka aikaisemmin ovat olleet kumotussa taloussäännössä. Hallintosäännön hyväksynnän jälkeen päivitettiin talousohje ja se hyväksyttiin kaupunginhallituksessa (2.10.2017 § 291). Talousohje tuli voimaan 1.11.2017.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Vuoden 2014 aikana kaupungissa otettiin käyttöön uusi menetelmä sisäisen valvonnan toimivuuden ja tilan arviointiin. Menetelmää varten laadittiin oma yhtäläinen ohjelma, johon koottiin kaikki tunnistetut sisäisen valvonnan arviointikohteet. Kohteita tunnistettiin noin 150 ja kohteet jaettiin viiteen eri pääryhmään COSO-mallin mukaisen sisäisen valvonnan viitekehyksen mukaisesti:

- valvontaympäristö
- informaatio ja kommunikaatio
- valvontatoimenpiteet
- riskienarviointi
- seuranta

Kohteet arviointiin asteikolla 1 – 4. Yhteenvedona voidaan todeta, että sisäisen valvonnan tila on kaupungissa kohtalaisen hyvällä tasolla. Suurimmat puutteet ovat informaation ja riskienarvioinnin osa-alueilla.

Alla on esitetty koonnot toimialoittain arviointien vuoden 2018 tuloksista:

Toimiala:	Keskushallinto	
VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,70	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,38	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,73	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 4,00	Erinomainen
SEURANTA	● 3,50	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,70	Erinomainen

Toimiala:	Perusturva	
VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,60	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,25	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,78	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,60	Erinomainen
SEURANTA	● 4,00	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,68	Erinomainen

Toimiala:	Kasvun ja oppimisen toimiala	
VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,60	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,38	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,61	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,20	Hyvä
SEURANTA	● 3,25	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,53	Erinomainen

Toimiala:	Tekninen ja ympäristötoimiala	
VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,36	Hyvä
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,50	Erinomainen
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,40	Hyvä
RISKIENARVIOINTI	● 3,80	Erinomainen
SEURANTA	● 3,00	Hyvä
KOKONAISUUS:	● 3,41	Hyvä

Toimiala:	Vapaa-aika	
VALVONTAYMPÄRISTÖ	● 3,52	Erinomainen
INFORMAATIO JA KOMMUNIKAATIO	● 3,25	Hyvä
VALVONTATOIMENPITEET	● 3,70	Erinomainen
RISKIENARVIOINTI	● 3,60	Erinomainen
SEURANTA	● 4,00	Erinomainen
KOKONAISUUS:	● 3,61	Erinomainen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kaupunkiorganisaation toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten/valitusten määrä ei poikennut siitä, mikä on tavanomaista Äänekosken kaupungin toiminnassa tai yleensä kunnallisessa toiminnassa.

Kaupunginhallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti, joiden seurauksena kaupunki olisi joutunut rikosoikeudelliseen rangaistus- tai korvausvastuuseen.

Kaupunginhallituksen tietoon on saatettu yksi viranhaltijan menettelyyn liittyvä vähäinen vahingonkorvausasia. Muilta osin kaupunginhallituksen tietoon ei ole saatettu lautakuntien ja johtokuntien sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevissa selonteoissa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kaupunki olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Kaupungin vuoden 2018 talousarviossa vastuualuetasolla sitovista määrärahoista määräraha ylitettiin viiden vastuualueen osalta, ja yli 50 000 euron ylityksiä oli yksi. Vastaavasti määräraha-alituksissakin oli olennaisia poikkeamia verrattuna talousarvioon.

Kaupungin toiminnassa ja taloudessa seuranta ja ennakointia on parannettu siten, että mahdolliset poikkeamat havaitaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Lautakuntia, kaupunginhallitusta ja kaupunginvaltuustoa on informoitu talousarvion toteutumisesta siten, että em. seurantatehtävät ovat mahdollisia. Lautakuntia ja hallitusta on informoitu vähintään ensimmäisen ja toisen vuosikolmanneksen jälkeen sekä tilikauden kokonaistuloksen valmistumisen jälkeen.

Lisäksi talousjohtaja laatii johtoryhmälle kuukausittain (alkaen kaudesta 3) talouskatsauksen talousarvion toteumasta ja tulosestimateista.

Lisäksi talousjohtaja laatii osavuositarkastukset kausista 1-4 ja 1-8, ja ne annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Laskujen hyväksyntä tapahtuu sähköisesti erillisessä osto- ja myyntikortissa. Laskuille on määritetty sekä asiattarkastajat että hyväksyjät vastuualueittain.

Äänekosken kaupungin hallinnoimat käteiskassat tarkastettiin vuoden 2018 osalta ja tarkastuksista laadittiin erilliset tarkastusmuistiot. Tarkastuksissa ei havaittu mitään suurempia virheellisyyksiä.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 13.10.2014 (§ 77). Vs. kaupunginjohtaja antoi viranhaltijapäätöksellään riskienhallinnan ohjeen 18.12.2014. Ohje noudattelee ISO 31000 standardia (Riskienhallinta, Periaatteet ja ohjeet). Ohjeella ohjeistetaan, miten riskienhallinta toteutetaan käytännössä. Ohjetta sovelletaan kaupungin kaikilla organisaatioyksiköillä sekä konsernin tytäryhteisöissä.

Riskienhallinnan prosessissa määritetään toimintaympäristö, jonka jälkeen riskit tunnistetaan, analysoidaan ja arvioidaan niiden merkitys/vaikuttavuus. Riskianalyysin lopuksi valitaan ne riskit, jotka valitaan riskienhallinnan toimenpideohjelmaan erillisesti seurattaviksi riskeiksi. Toimenpideohjelmaan on valittava kaikki riskit, joiden riskitaso on merkittävä tai sietämätön ja lisäksi toiminnan kannalta oleelliset kohtalaisen riskitason riskit.

Äänekosken kaupungissa riskien arvioinnissa käytetään johtoryhmän laatimaa Excel -pohjaista riskienhallintatyökalua. Toimialakohtaiset riskit arvioidaan kokonaisvaltaisesti vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä. Erilliset riskiarvioinnit (mm. projektit, hankkeet, erilliset investoinnit) laaditaan tarpeen esiintyessä, käyttäen samaa Excel -työkalua.

Kaupungin kokonaisvaltainen riskienhallintaprosessi toteutettiin toimialoittain (toimialojen johtoryhmät) vuoden 2018 aikana. Yhteenvedon todetaan, että koko kaupunkia koskeviksi merkittävimmäksi riskiksi tunnistettiin sote- ja maakuntauudistuksen toteutuksen takkuaminen sekä mahdollisesti uudistuksen valmisteluun käytettävien resurssien voimakas kasvaminen ja kustannusten lisäys kaupungille. Lisäksi kohtalaisina riskeinä tunnistettiin mm. strategiset investoinnit eivät pysy aikataulussa tai niiden kustannusarvio ylittyy merkittävästi, työttömyysaste nousee/pysyy korkealla Äänekoskella, kaupungin kiinteistöjen ja infran korjausvelka kasvaa edelleen ja toimintamenot kasvavat verotuloja ja toimintatuloja nopeammin.

Pääministeri Juha Sipilä pyysi 8. maaliskuuta 2019 hallituksensa eroa tasavallan presidentiltä, jonka presidentti hyväksyi. Hallituksen eroamisen vuoksi sote- ja maakuntauudistuksen jatkovalmisteluun ei ole edellytyksiä. Tuleva hallitus päättää, jatketaanko uudistamiseen liittyvää työtä.

Toimialakohtaisten riskienhallinnan toimenpideohjelmien toteutusta seurataan toimialojen omissa johtoryhmissä sekä kokonaisvaltaisesti kaupungin johtoryhmässä, talousarvioprosessissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Toimialojen vastuuviranhaltijat seuraavat oman vastualueensa tavoitteiden toteutumista jatkuvan seurannan menetelmällä. Osavuosisatukset talouden ja toiminnan osalta on laadittu ohjeistuksen mukaan. Taloudelliset päätökset on tehty toimivallan puitteissa. Ostolaskujen hyväksymismenettely on ohjeistettu ja toimialat ovat pääsääntöisesti pystyneet niitä noudattamaan.

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelmassa esitetään tilikaudelle kuuluvat tuotot ja kulut. Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

TAULUKKO 4 TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA, 1000 €

Ulkoinen	2018	2017	Muutos	Muutos -%
Toimintatuotot	17 831	22 077	-4 247	-19,2
Valmistus omaan käyttöön	3	15	-12	-80,2
Toimintakulut	-128 336	-128 966	630	-0,5
Toimintakate	-110 502	-106 874	-3 628	3,4
Verotulot	75 054	76 696	-1 642	-2,1
Valtionosuudet	43 160	44 660	-1 500	-3,4
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	627	631	-4	-0,6
Muut rahoitustuotot	1 364	1 242	122	9,9
Korkokulut	-94	-160	67	-41,6
Muut rahoituskulut	-79	-35	-44	124,5
Vuosikate	9 530	16 160	-6 630	-41,0
Poistot ja arvonalentumiset	-8 840	-8 580	-260	3,0
Tilikauden tulos	690	7 580	-6 890	-90,9
Tilinpäätössiirrot	-80	20	-100	-502,0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	610	7 600	-6 990	-92,0

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

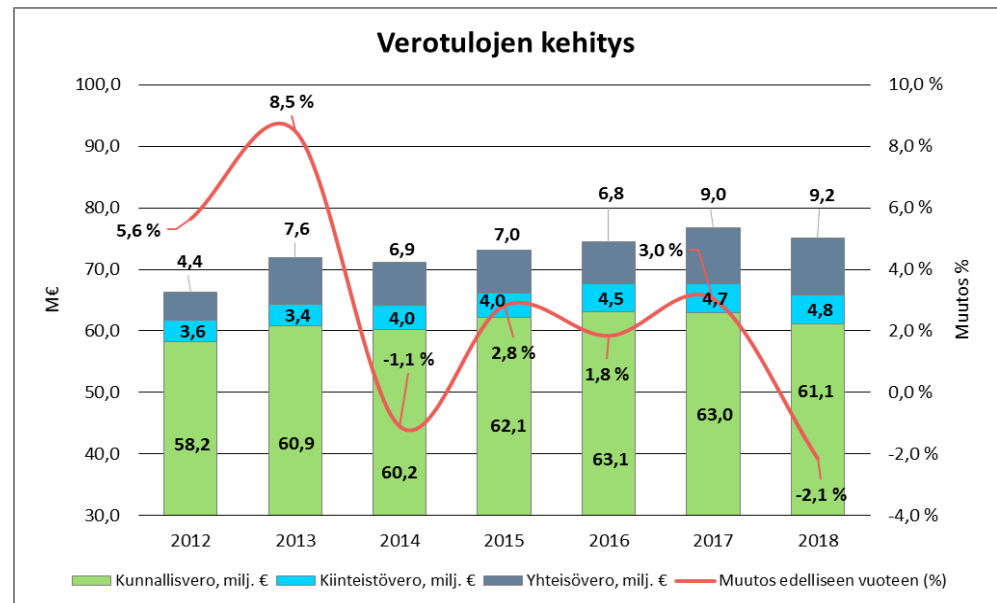
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	13,89	17,12
Vuosikate / Poistot, %	107,80	188,34
Vuosikate, euroa / asukas	506	844
Asukasmäärä 31.12.	18 845	19 144

Toimintatuotot olivat vuoden 2018 tilinpäätöksessä 17,8 milj. euroa, ja ne vähenivät 4,2 milj. euroa (-19,2 %) vuodesta 2017. Toimintatuotoista myyntituotot laskivat 0,1 milj. euroa (-3,4 %), maksutuotot vähenivät 0,3 milj. euroa (-2,7 %), tuet ja avustukset vähenivät 1,1 milj. euroa (-31,6 %) ja muut toimintatuotot laskivat 2,7 milj. euroa (-48,4 %).

Tilivuoden 2018 toimintakulut olivat 128,3 milj. euroa ja ne vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna 0,6 milj. euroa (-0,5 %). Toimintakuluista palveluiden ostot laskivat 0,7 milj. euroa (-1,4 %), avustukset vähenivät 0,3 milj. euroa (-5,8 %) ja muut toimintakulut laskivat 0,7 milj. euroa (-23,6 %). Henkilöstökulut kasvoivat puolestaan noin 1,1 milj. euroa (1,9 %).

Kaupungin verotulot vähenivät noin 1,6 milj. euroa (-2,1 %) ja valtionosuudet laskivat noin 1,5 milj. euroa (-3,4 %). Kunnallisveron kertymä oli 1,9 milj. euroa (-3,0 %) edellisvuotta pienempi. Yhteisöveron kertymä kasvoi 0,2 milj. euroa (1,8 %) sekä kiinteistöveron kertymä oli 0,1 milj. euroa (2,2 %) edellisvuotta parempi.

KUVA 3 VEROTULOJEN KEHITYS

Vuonna 2018 kaupungille kertyi korkotuottoja noin 0,6 milj. euroa, eli yhtä paljon, kuin edellisenä vuonna.

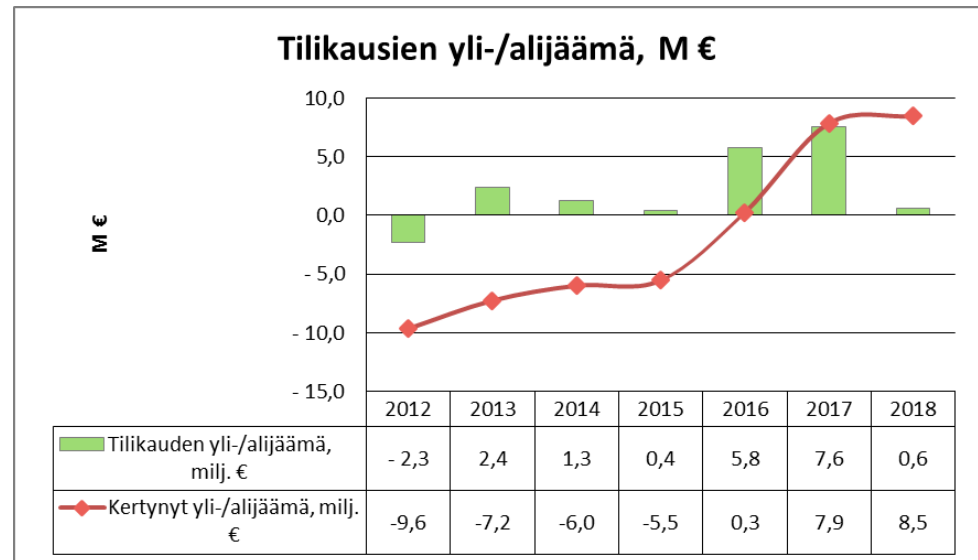
Muita rahoitustuottoja kertyi noin 1,4 milj. euroa. Muut rahoitustuotot kasvoivat 0,1 milj. euroa.

Korkokulut olivat noin 0,1 milj. euroa ja ne olivat 0,1 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Korkokuluihin vaikutti erityisesti vuoden 2018 alhainen korkotaso. Tilinpäätösvoonna 2018 pitkäaikaisten lainojen pääomalla painotettu keskikorko oli 0,800 % (0,767) prosenttia.

Suunnitelman mukaiset poistot olivat noin 6,9 milj. euroa ja ne olivat 0,1 milj. euroa edellisvuotta pienemmät. Lisäksi lisäpoistoja tehtiin käytöstä poistettavista rakennuskohteista 1,9 milj. euroa. Poistojen määrä oli siis yhteensä noin 8,8 milj. euroa.

Tilikauden ylijäämä oli 0,6 milj. euroa, ja se oli alkuperäistä tulosarviota noin 1,2 milj. euroa heikompi ja viime vuodesta tulos laski 7,0 milj. euroa.

KUVA 4 TUNNUSLUVUN TILIKAUSIEN YLI- / ALIJÄÄMÄ KEHITYS

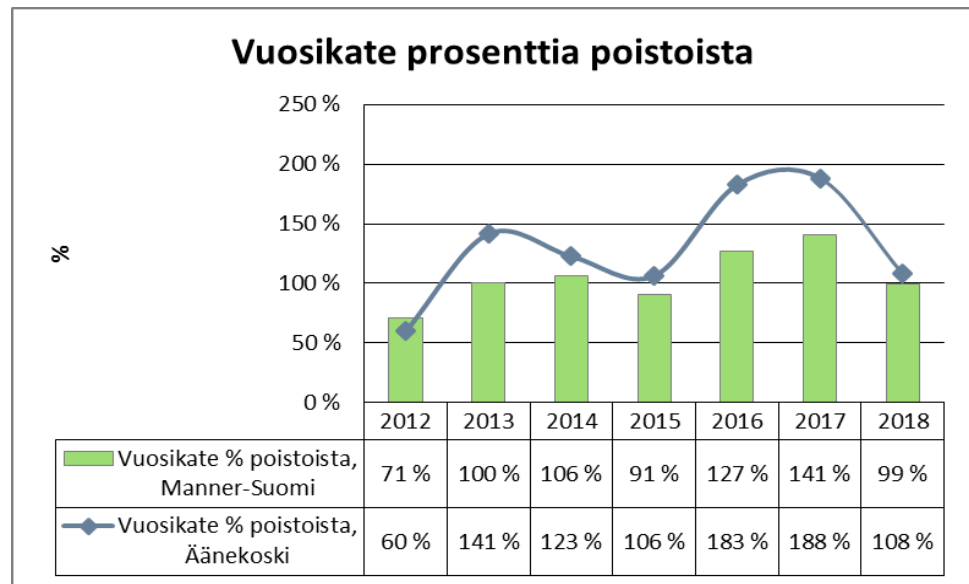
Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Kaupungin vuosikate oli 9,5 milj. euroa ja se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 6,6 milj. euroa (-41,0 %).

Vuosikate prosenttia poistoista on tunnusluku, joka osoittaa kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden investointeihin. Tunnusluvun ollessa 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

KUVA 5 TUNNUSLUVUN "VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA" KEHITYS

Äänekosken vuosikate oli 108 prosenttia poistoista, kun luku edellisellä vuonna oli 188 %. Tällä tunnusluvulla mitattuna kaupungin tulorahoitus oli riittävä investointeihin nähden.

Vuosikate euroa / asukas on tunnusluku, jota käytetään tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Äänekoskella vuonna 2018 vuosikate per asukas oli 506 euroa ja investointien omahankintameno oli 612 euroa/asukas.

2.5 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin, eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana.

TAULUKKO 5 RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	2018	2017	Muutos	Muutos -%
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	9 530	16 160	-6 630	-41,03
Tulorahoituksen korjaukset	-169	-1 731	1 562	-90,26
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-11 750	-6 543	-5 207	79,57
Rahoitusosuudet investointeihin	218	177	41	23,41
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	778	1 551	-774	-49,88
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 393	9 614	-11 006	-114,49
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-134	-4	-130	
Antolainasaamisten vähennykset	250	222	29	12,91
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	20 000	-20 000	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 716	-7 716	0	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 000	-16 000	20 000	-125,00
Oman pääoman muutokset	0	-17	17	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 815	-1 280	4 095	-319,97
Rahoituksen rahavirta	-784	-4 795	4 011	-83,65
Rahavarojen muutos	-2 177	4 819	-6 996	-145,18
Rahavarat 31.12.	4 506	6 682		
Rahavarat 1.1.	6 682	1 864		
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	3 569	-6 327		
Investointien tulorahoitus, %	82,64	253,83		
Lainanhoitokate	1,23	2,07		
Kassan riittävyys, pv	11,10	17,01		
Asukasmäärä 31.12.	18 845	19 144		

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Investointien tulorahoitus, % = 100 * vuosikate / investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulorahoitus, % = 100 * vuosikate / (investointien omahankintameno + antolainojen nettolisäys + lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate = (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

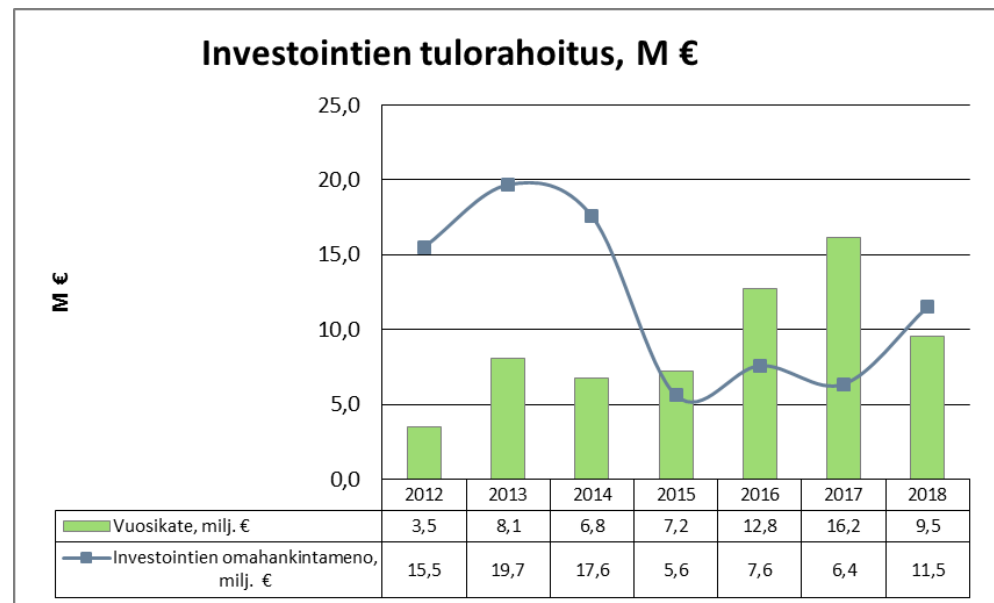
Kassan riittävyys (pv) = 365 pv x kassavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella

Tilinpäätöksessä 2018 varsinaisen toiminnan rahavirta, eli tulorahoitus oli 9,4 milj. euroa, eli 5,1 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2017.

Investointien määrä vuonna 2018 oli 11,7 milj. euroa eli 5,2 milj. euroa (79,6 %) enemmän kuin vuonna 2017. Rahoitusosuuksia investointeihin saatiin noin 0,2 milj. euroa ja käyttöomaisuuden myyntituloja kertyi noin 0,8 milj. euroa.

Vuonna 2018 vuosikate oli 9,5 miljoonaa euroa ja investointien omahankintameno oli 11,5 miljoonaa euroa.

KUVA 6 INVESTOINTIEN TULORAHOITUKSEN KEHITYS

Antolainoja maksettiin kaupungille takaisin 0,25 milj. euroa ja uusia antolainoja ei myönnetty.

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 7,7 milj. euroa ja uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu. Lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi 4,0 milj. euroa.

Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta oli -1,4 milj. euroa ja rahoitustoiminnan rahavirta oli -0,8 milj. euroa. Kaupungin rahavarat vähenivät täten 2,2 milj. euroa. Vuoden lopussa rahavarat olivat noin 4,5 milj. euroa.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

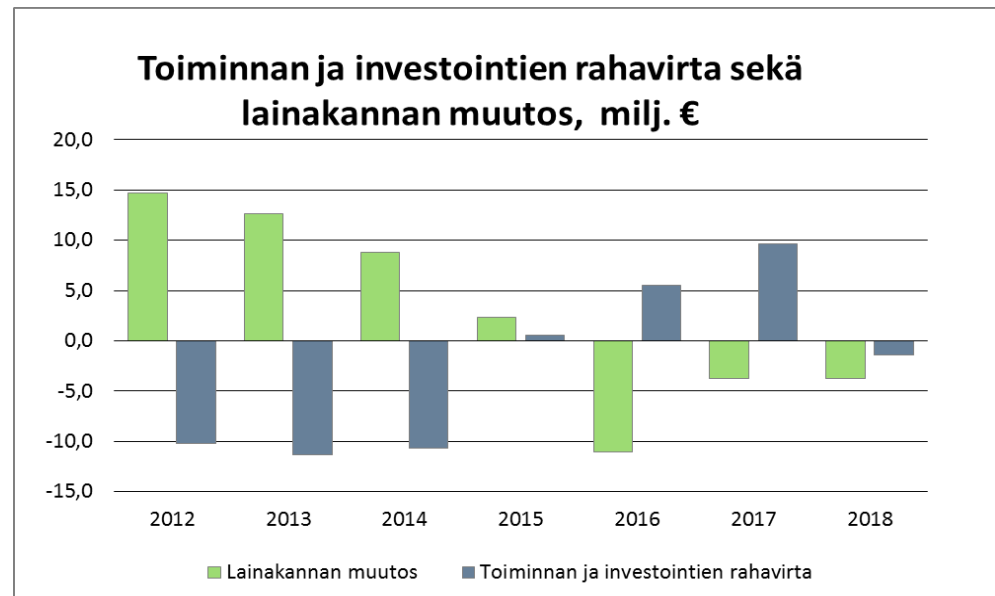
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokseksi **toiminnan ja investointien rahavirta** itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Äänekosken kaupungilla toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viimeiseltä viideltä vuodelta on noin 3,6 milj. euroa positiivinen. Pahimmillaan tämä viiden vuoden kertymä on ollut vuonna 2014 noin 43,6 milj. euroa negatiivinen, joten kehitys on muuttunut huomattavasti parempaan suuntaan.

KUVA 7 TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA SEKÄ LAINAKANNAN MUUTOS

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien tulorahoitusprosentti Äänekoskella oli 82,64 %, joten tulorahoitus ei riittänyt kattamaan investointien rahoitustarpeita.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Äänekosken kaupungin lainanhoitokate oli 1,23, kun se edellisellä vuonna oli 2,07.

Kassan riittävyys, pv -tunnusluku ilmaisee, monen päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kassan riittävyys kaupungilla oli 31.12.2018 yhteensä 11,10 päivää. Kassan riittävyys laski edelliseen vuoteen verrattuna 5,91 päivää.

2.6 Rahoitusasema ja sen muutokset

Taulukko 6 Taselaskelma ja sen tunnusluvut

TASE, 1000 €

VASTAAVAA	2018	2017	VASTATTAVAA	2018	2017
A PYSYVÄT VASTAAVAT	161 831	159 865	A OMA PÄÄOMA	87 134	86 425
I Aineettomat hyödykkeet	1 175	702	I Peruspääoma	78 497	78 497
1. Aineettomat oikeudet	59		II Arvonkorotusrahas		
2. Tietokoneohjelmistot	212	278	III Muut omat rahastot	167	67
3. Muut pitkävaikuttiset menot	904	424	IV Edell. tilikauden yli-/alijäämä	7 860	261
4. Ennakkomaksut			V Tilikauden yli-/alijäämä	610	7 600
II Aineelliset hyödykkeet	116 461	114 859	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	155	175
1. Maa- ja vesialueet	25 577	26 140	1. Poistoero	155	175
2. Rakennukset	70 959	73 827	2. Vapaaehtoiset varaukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 823	11 312	C PAKOLLISET VARAUKSET	6	6
4. Koneet ja kalusto	1 006	1 251	1. Eläkevaraukset		
5. Muut aineelliset hyödykkeet	161	161	2. Muut pakolliset varaukset	6	6
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	6 937	2 169	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	653	451
III Sijoitukset	44 195	44 304	1. Valtion toimeksiannot	130	61
1. Osakkeet ja osuudet	19 712	19 705	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		
2. Joukkovelkakirjalainasaamiset			3. Muut toimeksiantojen pääomat	524	391
3. Muut lainasaamiset	24 004	24 254	E VIERAS PÄÄOMA	85 394	86 390
4. Muut saamiset	479	345	I Pitkäaikainen	32 075	38 590
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	8	1. Joukkovelkakirjalainat		
1. Valtion toimeksiannot	0	8	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	32 057	38 572
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatt.			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
3. Muut toimeksiantojen varat			4. Lainat muilta luotonantajilta		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 512	13 575	5. Saadut ennakot		
I Vaihto-omaisuus	82	86	6. Ostovelat		
1. Aineet ja tarvikkeet			7. Liittymismaksut ja muut velat	18	18
2. Keskeneräiset tuotteet			8. Siirtovelat		
3. Valmiit tuotteet/tavarat			II Lyhytaikainen	53 319	47 800
4. Muu vaihto-omaisuus	82	86	1. Joukkovelkakirjalainat		
5. Ennakkomaksut			2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	32 516	29 716
II Saamiset			3. Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0	4. Lainat muilta luotonantajilta		
1. Myyntisaamiset			5. Saadut ennakot	7	160
2. Lainasaamiset			6. Ostovelat	10 878	10 253
3. Muut saamiset			7. Liittymismaksut ja muut velat	1 139	1 143
4. Siirtosaamiset			8. Siirtovelat	8 779	6 529
Lyhytaikaiset saamiset	6 924	6 806	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	173 343	173 447
1. Myyntisaamiset	2 367	2 482			
2. Lainasaamiset	587	431			
3. Muut saamiset	2 617	2 707			
4. Siirtosaamiset	1 354	1 186			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	0	0			
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.					
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset					
4. Muut arvopaperit					
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 506	6 682			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	173 343	173 447			

TASEEN TUNNUSLUVUT:	2018	2017
Omavaraisuusaste, %	50,36	49,98
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,76	60,12
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	8 470	7 860
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	449	411
Lainakanta 31.12., 1000 €	64 572	68 288
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 426	3 567
Lainasaamiset, 1000 €	24 004	24 254
Velat ja vastuut % käyttötuloista	92,02	66,14
Asukasmäärä 31.12.	18 845	19 144

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Omavaraisuus -% = 100 x (oma pääoma + poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) /

(koko pääoma - saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 x (vieras pääoma - saadut ennakot) / käyttötulot

Velat ja vastuut % käyttötuloista = 100 x (vieras pääoma - saadut ennakot + vuokravastuut) / käyttötulot

Kaupungin summa oli 173,3 milj. euroa ja se väheni 0,1 milj. euroa edellisestä vuoteen verrattuna.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan, eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 % omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi oma-varaisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

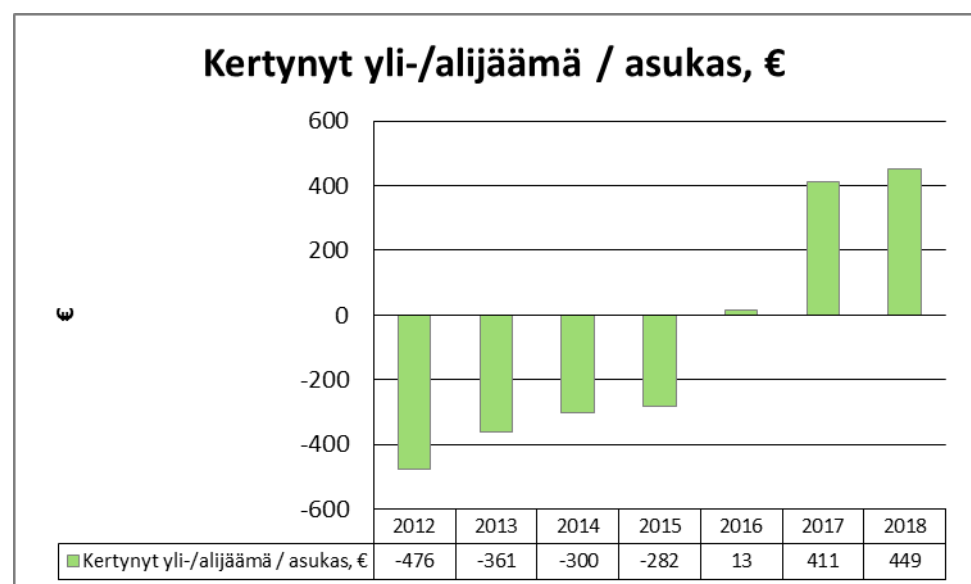
Äänekosken kaupungin vuoden 2018 tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 50,36 %, kun se vuoden 2017 lopussa oli 49,98 %. Tunnusluvun tulkintaohjeiden mukaan kaupungin omavaraisuusaste on niukasti merkittävän suuren velkarasitteen ohjearvon yläpuolella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma kunnalle asettaa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Suhteellisen velkaantumisen tunnusluku 31.12.2018 oli 62,76 % ja 60,12 % vuonna 2017 eli suhdeluku on hieman heikentynyt.

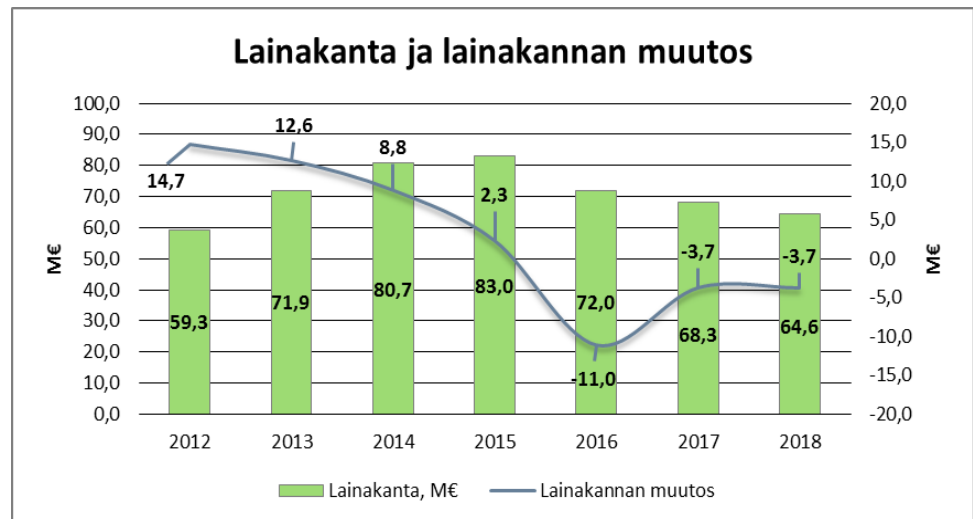
Kaupungin kertynyt ylijäämä oli 8,5 miljoonaa euroa (ylijäämä 7,9 milj. euroa) ja asukasta kohden laskettuna ylijäämä oli 449 euroa/asukas (ylijäämä 411 euroa/asukas).

KUVA 8 KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ ASUKASTA KOHTI

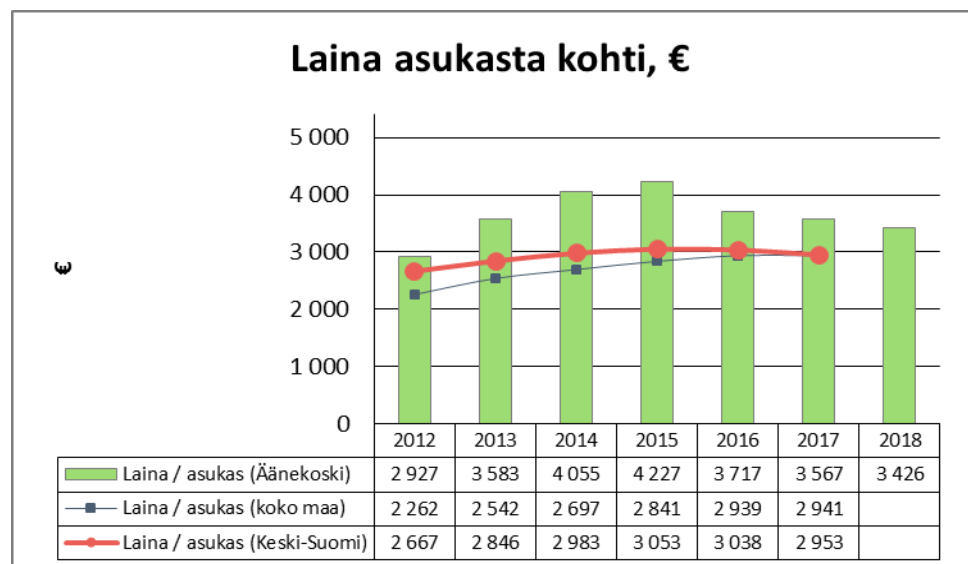
Kaupungin lainakanta oli 64,6 milj. euroa ja lainakanta pieneni noin 3,7 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna.

KUVA 9 LAINAKANTA JA LAINAKANNAN MUUTOS, M€

Lainat asukasta kohden olivat 3 426 euroa/asukas (3 567 euroa/asukas).

KUVA 10 LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Nettovelkaa puolestaan oli vuodenvaihteessa noin 40,0 milj. euroa ja asukasta kohden nettovelkaa oli 2 122 euroa.

TAULUKKO 7 NETTOVELAN KEHITYS 2017 - 2018

	2018	2017
Lainakanta	64 572	68 288
Antolainat	24 590	24 685
Nettovelka:	39 982	43 603
Nettovelka / asukas €	2 122	2 278

2.7 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat.

TAULUKKO 8 KOKONAISTULOT JA -MENOT, 1000 €

Kokonaistulot ja -menot, 1000 €

TULOT, 1000 €			MENOT, 1000 €		
Toiminta		%	Toiminta		%
Toimintatuotot	17 831	12,5 %	Toimintakulut	128 336	86,8 %
Valmistus omaan käyttöön	3	0,0 %	Korkokulut	94	0,1 %
Verotulot	75 054	52,5 %	Muut rahoituskulut	79	0,1 %
Valtionosuudet	43 160	30,2 %			
Korkotuotot	627	0,4 %			
Muut rahoitustuotot	1 364	1,0 %			
Tulorahoituksen korjaukset			Tulorahoituksen korjaukset		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot	-401	-0,3 %	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot	-233	-0,2 %
hyödykkeiden myyntivoitot					
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	218	0,2 %	Investointimenot	11 750	7,9 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	778	0,5 %			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	250	0,2 %	Antolainasaamisten lisäykset	134	0,1 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0 %	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	7 716	5,2 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	4 000	2,8 %	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0 %
Oman pääoman lisäykset	0	0,0 %	Oman pääoman vähennykset	0	0,0 %
Kokonaistulot yhteensä	142 883	100,0 %	Kokonaismenot yhteensä	147 875	100,0 %

2.8 Kuntakonsernin toiminta ja sen talous

2.8.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kunta tytäryhtiöineen muodostaa kuntakonsernin (kuntalaki 6 §). Kuntalain 48 §:n mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätty viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

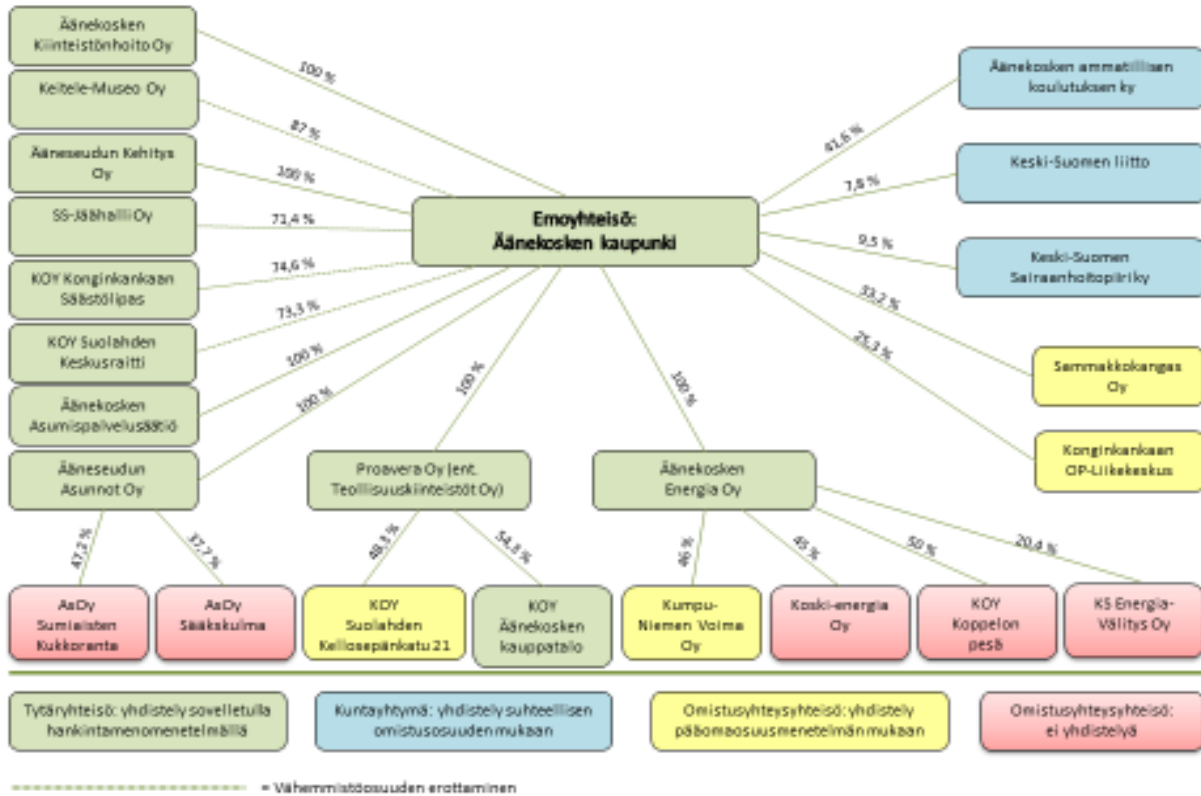
Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntastrategiasta, kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista sekä konserniohjeesta.

Kuntalain 47 §:n mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Kunnan tytäryhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaanti-oikeuden turvaamisesta;
- velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- konsernin sisäisistä palveluista;
- kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta

KUVA 11 ÄÄNEKOSKEN KAUPUNGIN KONSERNIRAKENNE JA OMISTUSOSUUDET 31.12.2018

2.8.2 Konsernin toiminnanohjaus

Kaupunkikonserniin kuuluu kaupunkiorganisaation lisäksi yhtiöitä ja muita yhteisöjä. Omistajaohjauksella tarkoitetaan niitä tavoitteita ja menettelytapoja, joita kaupunki omistajana kohdistaa yhtiöihin ja yhteisöihin.

Äänekosken kaupungin nykyinen konserniohje on hyväksytty valtuuston 10.12.2012 (79 §) tekemällä päätöksellä. Ohje on paikka paikoin vanhentunut eikä kaikilta osin vastaa voimassa olevassa kuntalaissa tarkoitettua sääntelyä. Konserniohjetta on päivitetty ja ne tuodaan kaupunginhallituksen ja valtuustokäsittelyyn käsittelyyn vielä kevään 2019 aikana.

Miten konserniohjaus on järjestetty

Konserniohjeessa on määritelty konsernijohto ja sen tehtävät. Ohjeella varmistetaan tytäryhteisöille asetettujen omistajapoliittisten linjausten ja toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden toteutus. Lisäksi

ohjeella määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta järjestetään.

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

- Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
- Konserniyhteisöjen on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee tehostaa toimintaansa.
- Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Yhtiökohtaiset sitovat tavoitteet

Ääneseudun Asunnot Oy

- Asuntojen käyttöastetavoite yli 90 %
 - Tavoite ei toteutunut. Asuntojen käyttöaste oli vuoden vaihteessa runsaat 86 %. Lönnrotinkatu 1:n tyhjentäminen peruskorjauksen takia vaikutti vuodenvaihteen tilanteeseen runsaat 3 %.
- Hoito- ja pääomakulut katetaan omalla tulorahoituksella niin, että lainojen nettolyhennykset ovat 0,8 – 1,6 milj. euroa
 - Tavoite ei toteutunut. Nettolyhennykset olivat 121 t€.
- Lönnrothinkatu 1:n peruskorjaushankkeen toteutus ja uuden peruskorjaushankkeen valmistelu
 - Tavoite ei toteutunut. Lönnrotinkatu 1:n korjaussuunnittelu aloitettiin syksyllä 2018. Varsinainen toteutus alkaa toukokuussa 2019. Mahdollisesta seuraavasta hankkeesta on laadittu kuntoarvio.

Äänekosken Energia Oy

- Liiketoiminnan voitto 1.700.000 euroa
 - Tavoite ei toteutunut. Liiketoiminnan voitto oli 1.200.000 euroa. Syynä alhaisempaan liikevoittoon oli liittymälaskutuksen toteutuminen eri vuonna kuin vastaava 1. leasingenä.
- Äänekosken kaupungille tuloutetaan vuoden 2018 aikana (osinko, lainan korot ja takauspalkkiot) yhteensä 1.500.000 euroa
 - Tavoite toteutui. Kaupungille on tuloutettu 1.500.000 euroa
- Sähköstä yli 60 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
 - Tavoite toteutui. Sähköstä tuotettiin 64 % uusiutuvilla tuotannolla

- Kaukolämmöstä yli 99,5 % on tuotettu uusiutuvalla tuotannolla
 - Tavoite ei toteutunut. Kaukolämmöstä tuotettiin 99,4 % uusiutuvalla tuotannolla

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

- Toiminnan tehostamistoimet, joilla saavutetaan 80 000 euron säästöt kaupungin tilapalveluiden ostoihin
 - Tavoite toteutui.
- Liikevoitto 4 % liikevaihdosta
 - Tavoite toteutui. Liikevoitto 4,2 % vuonna 2018
- Omistajalle osinkona 150 000 euroa vuoden 2018 tuloksesta
 - Tavoite toteutui.
- Työntekijöiden sairaspöissaolujen vähentäminen
 - Tavoite toteutui. Sairaspöissaolot vähenivät 2 % vuoteen 2017 verrattuna.

Ääneseudun Kehitys Oy

- Yhtiön käynnistämien hankkeiden loppuunsaattaminen
 - Tavoite toteutui.
 - Konneveden kansainvälinen yritysryhmähanke ja Äänekosken maaseutumatkailuhanke saatettiin loppuun.
 - Hevosvoimia hevosurheilukeskukseen jatkuu vuoden 2019 aikana 4 kk, koska rahaa hankkeen toteuttamiseksi oli vielä jäljellä.
- Erikseen määrättyjen hankkeiden hallinta
 - Tavoite toteutui. Biokoski-hanke hoidettiin Ääneseudun Kehitys Oy:n kautta.

Proavera Oy

- Tarjota vuokratasoltaan kilpailukykyisiä liike-, toimisto- ja teollisuustiloja
 - Tavoite toteutui. Vuokrataso on kilpailukykyinen.
- Vuokrattavien tilojen käyttöaste 90 %
 - Tavoite toteutui. Tilojen käyttöaste noin 95 %.
- Epäkäytännöllisten tilojen myynti
 - Tavoite toteutui. Epäkäytännölliset tilat on pyritty myymään viipymättä. Tällä hetkellä ei kiinteistöjä "aktiivisessa" myynnissä.
- Vuokratuotoilla katetaan kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
 - Tavoite toteutui. Vuokratuotot kattavat liiketoiminnan kulut.
- Vuokrausliiketoiminnan tulos positiivinen

- Tavoite toteutui. Vuokrausliiketoiminta teki positiivisen tuloksen.
- Isännöinnin liiketoiminnan voitto 2 - 3 %
 - Tavoite toteutui. Liikevoitto noin 2,3 %.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

- Positiivinen liiketoiminnan tulos
 - Tavoite toteutui.
- Tarjota äänekoskelaisille vanhuksille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja
 - Tavoite toteutui säätiön sääntöjen mukaisesti.
- Vuokrattavien tilojen käyttöaste on vähintään 95 %
 - Tavoite toteutui. Tilojen käyttöaste oli 99,6 %.
- Kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut
 - Tavoite toteutui. Vuokratuotoilla katettiin kiinteistön hoito- ja pääomakulut.

Keitele-Museo Oy

- Positiivinen liiketoiminnan tulos
 - Tavoite toteutui.

Kiinteistöosakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas

- Hoito- ja pääomakulujen pysyminen kiinteistöyhtiössä kohtuullisena
 - Tavoite toteutui. Hoitokulut ja pääomakulut ovat pysyneet kohtuullisena, vaikka yhtiö on kerännyt varoja tuleviin korjauksiin. Yhtiöllä on Keski-Suomen Osuuspankista vesikattoremontin rahoittamiseksi otettua lainaa sekä viemärisaneerausta varten avattu yritys-tili, jonka luottolimiitti on 20.000 euroa.
- Kaupungin hallinnassa olevien tilojen käyttöasteen nostaminen
 - Tavoite ei toteutunut merkittävässä laajuudessa. Kaupungin hallinnassa olevat tilat, 418 m² 1. kerroksessa ja 129 m² kellarikerroksessa, ovat pääosin hyväkuntoiset. Niistä on vuokrattuna vuodesta 2014 alkaen 20 m² ja vuodesta 2016 alkaen 22,5 m² liikehuoneistot. Osa tiloista on kaupungin omassa käytössä, osa tyhjänä. Kysyntää ei juurikaan ole, joten käyttöasteen nostaminen on vaikeaa.

Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti

- Tilojen käyttöasteen pitäminen korkeana ja tyhjien tilojen aktiivinen vuokraaminen

- Tavoite toteutui.
- Energiatalouden kehittäminen, säästökohteiden kartoitus ja käytön tehostaminen
 - Tavoite toteutui. Energiantuotto ja kulutusjärjestelmien nykyaikaistamiset jatkuvat taloudellisten resurssien puitteissa.
- Rakennusten kunnan ylläpito
 - Tavoite toteutui. Varautuminen alkuperäisten perusjärjestelmien uudistamiseen / kunnostamiseen.

SS-Jäähalli Oy

- Positiivinen liiketoiminnan tulos
 - Tavoite ei toteutunut. Tulos oli noin 5 000 euroa tappiollinen.

Miten seuranta ja raportointi ovat vastuutettu kunnan toimielimille ja viranhaltijoille

Valtuusto

- määrittelee konsernin omistajapolitiikan
- hyväksyy kaupungin konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet
- toimii kaupunkikonsernin toiminnan ylimpänä valvojana
- hyväksyy talousarvion ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä tavoitteet koko kaupunkikonsernille
- hyväksyy jäsenten valitsemisen toimielimiin, jollei sitä muuten ole säädetty

Kaupunginhallitus

- ohjaa kuntakonsernia; ml. konsernin talouden ja toiminnan koordinaointia ja seuranta
- vastaa, että tytäryhteisöjen valvonta on järjestetty
- valitsee kuntayhtymien yhtymäkokousedustajan tai – edustajat
- antaa ohjeita kaupunkia konserniyhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä kaupunginvaltuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta
- seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpideehdotukset havaitsemistaan epäkohdista
- hyväksyy konserniohjeen
- hyväksyvät sijoituspolitiikan periaatteet

Lautakunta

- huolehtii toimialaansa kuuluvan konserniyhteisön toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle

Kaupunginjohtaja

- vastaa kaupunkikonsernin operatiivisesta johtamisesta kaupungin osalta sekä seuraa omistajapolitiikan toteutumisesta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginhallitukselle
- toimii kaupungin edustajana tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa tai nimittää kokousedustajan

Toimialajohtajat / talousjohto

- huolehtii toimialansa tytäryhteisöjen toiminnan seurannasta ja ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista ja kehittämistarpeista kaupunginjohtajalle
- kiinteistö- ja asuntotoimen yhtiöiden sekä liiketoimintayhtiöiden seuranta suorittaa talousjohtaja

Konserniyhteisöt / hallitus

- raportoi kaupunginhallitukselle yhteisön tavoitteiden ja kaupungin omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumisesta tarkoituksen mukaisella jaksotuksella
- arvioi riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan tilaa sekä hallitustyöskentelyn toteutumista informoiden kaupunginhallitusta

2.8.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan järjestäminen on kuvattu tarkemmin luvussa 2.8.2. Konserniohjeet ovat astuneet voimaan 10.12.2012. Konsernille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

2.8.4 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kohdassa 2.8.5.1 – 2.8.5.10 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista konsernia koskevista olennaisista tapahtumista.

2.8.5 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kohdassa 2.8.5.1 – 2.8.5.10 on poimittu kaupungin tytäryhteisöjen toimintakertomuksista yhtiöiden arviot tulevasta kehityksestä.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Konserniohjeen kohdassa 10. on kuvattu, miten keskitettyjä konserni-toimintoja hyödynnetään.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Riskienhallinnasta on kerrottu kohdassa 2.3.

Vakuutuspalvelut hankintaan konsernille yhteisen tarjouskilpailun perustella, ellei yhteisön toiminta edellytä useammin tapahtuvaa kilpailuttamista. Kaupunki on käynnistänyt vakuutusten kilpailuttamisen vuoden 2019 alussa, josta hankintapäätös tehdään kevään aikana.

Tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Alla on esitetty yhtiöittäin tytäryhteisöjen tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Analysoinnissa on käytetty seuraavia tunnuslukuja:

Kannattavuus:

Liikevoittoprosentti

Tunnusluku kertoo yrityksen liiketoiminnan tuloksen ennen rahoitus-eriä. Tunnuslukua käytetään kuten käyttökateprosenttia mittaamaan yrityksen liiketoiminnan menestystä, mutta se ottaa paremmin huomioon toimialojen väliset erot. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

$$\frac{\text{liiketoiminnan tulos}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

Ohjearvoja:

- yli 10 % = hyvä
- 5 – 10 % = tyydyttävä
- alle 5 % = heikko

Vakavaraisuus:

Omavaraisuusaste

Vakavaraisuuden tunnusluku. Mittaa yrityksen vakavaraisuutta vertaamalla taseen omia pääomia taseen loppusummaan eli kertoo, kuinka paljon yrityksellä on omaa pääomaa suhteessa kokonaispääomaan. Tunnusluku on toimialasta riippumaton ja sen tulkintaan vaikuttaa taseen omaisuuserien kuranttius. Omavaraisuusaste on laskettu kaavalla:

oma pääoma + varaukset
----- x 100
taseen loppusumma - saadut ennakot

Ohjearvoja:

- yli 40 % = hyvä
- 20 – 40 % = tyydyttävä
- alle 20 % = heikko

Maksuvalmius:

Current ratio

Maksuvalmiuden tunnusluku. Tunnusluku mittaa yrityksen mahdollisuutta selviytyä lyhytaikaisista veloista rahoitusomaisuudella ja vaihto-omaisuudella. Tunnusluvun avulla voidaan seurata yrityksen rahoitus- aseman vuosittaista kehitystä. Tunnusluvun tulkinnassa on huomioitava rahoitusomaisuuden kuranttius ja likvidiys. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

rahoitusomaisuus + vaihto-omaisuus

lyhytaikaiset velat

Ohjearvoja:

- yli 2,0 = hyvä
- 1,0 – 2,0 = tyydyttävä
- alle 1,0 = heikko

Suhteellinen velkaantuneisuus:

Tunnusluvulla arvioidaan sitä, minkälaisen tulorahoitusvaatimuksen vieras pääoma yritykselle asettaa. Tunnusluku on laskettu kaavalla:

Vieras pääoma x 100
Liikevaihto (12 kk)

Ohjearvoja:

- alle 40 % = hyvä
- 40 – 80 % = tyydyttävä
- yli 80 % = heikko

2.8.5.1 Ääneseudun Asunnot Oy (Y-tunnus 0177096-3)

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä ja vuokratonteilla olevia rakennuksia, ostaa ja vuokrata alueita, rakennuksia ja osakehuoneistoja, antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja sekä hoitaa kiinteistöjen isännöinti-, huolto- ja korjaustoimintaa. Yhtiöllä on omistuksessaan kaupungin kaikissa neljässä taajamassa 1 198 (1 277) asuntoa, joista 35 (35) on osakehuoneistoja.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet (31.12.2018) ovat Juho Kautto (pj.), Mauri Ilves, Leila Lindell, Anniina Ojajärvi, Pentti Piilonen, Mirja Alanurmi, Jarkko Kemiläinen, Maire Tiihonen (asukasedustaja) ja Erkki Pääkkönen (asukasedustaja).

Yhtiön hallitus kokoontui tilikauden aikana kuusi (4) kertaa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Pekka Kareaho. Tilintarkastajana toimi Finnpartners BDO Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana Jukka Vuorio JHT, HT ja varatilintarkastajana Tuula Ylikangas HT, JHT.

Yhtiön palveluksessa on ollut tilikauden aikana keskimäärin seitsemän (8) henkilöä. Edellisvuoteen verrattuna henkilömäärä on vähentynyt yhdellä.

Yhtiön omissa kiinteistöissä sekä yhtiön omistamissa osakehuoneistoissa on yhteensä 1 198 asuinhuoneistoa ja 8 liikehuoneistoa, jotka ovat asuinpinta-alaltaan yhteensä 65 520 m² + 632 m². Yhtiöllä on omassa käytössään toimitiloina liikehuoneistot Kauppakatu 17:ssä Äänekoskella ja Keiteleentie 11:ssä Suolahdessa. Erillisiä asunto-osakehuoneistoja on yhteensä 35 kpl. Tilikauden aikana ei ole myyty yhtään osakehuoneistoa.

Asuntojen käyttöaste oli tilikauden lopussa runsaat 86 %, vuoden 2017 lopussa 92 % ja vuoden 2016 lopussa 94 %. Päättäneen vuoden tyhjillään oloon vaikutti Lönnrotinkatu 1:n tyhjentäminen keväällä 2019 alkavaa peruskorjausta varten (vaikutus on 3 %). Asuntoja purettiin yhteensä 79 kpl Suolahden taajamasta. Näistä asunnoista oli asumiskäytössä enää 56 kpl. Purkukustannuksiin (549 t€) saatiin ARAlta avustusta 291 t€. Tilikauden aikana aloitettiin Lönnrotinkatu 1 peruskorjauksen suunnittelut. Kyseisessä kohteessa on asuntoja yhteensä 48 kpl.

Tilikautena korjauskustannuksia on kirjattu tuloslaskelmaan ja taseeseen yhteensä 1,9 milj. (1,8) euroa. Huoneistokorjauksia tehtiin yhteensä 1,3 milj. eurolla (1,3).

Arvio tulevasta kehityksestä

Riippuen kaupungin väestökehityksestä on yhtiön harkittava mahdollisia lisätoimia kiinteistökannan suhteen. Vuodelle 2019 oli valtion budjetissa ARAn purkuavustusmäärärahaa korotettu 50 %:lla. Peruskorjausta tulee harkita jatkossa kohteisiin joihin jatkossakin tulee olemaan kysyntää.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista liiketoiminnan kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä

Vuokraustoiminnan strategisena riskinä on markkina-aseman säilyttäminen asuntovuokrausmarkkinoilla. Riskiä seurataan tilastoimalla asuntojen käyttöastetta kuukausitasolla. Markkina-asemaa merkittävämpi tekijä asuntojen käyttöasteeseen on asukasluvun kehitys.

Operatiivista riskeistä henkilöriskejä on pyritty vähentämään työtehtävien moniosaamisella sekä korjaus- ja huoltotoiminnan laajalla palveluverkostolla. Rahoituksen riskeistä, viitekorkosidonnaisten lainojen korkoriskien vähentämiseksi on tehty korkosuojaussopimus. Suojaussopimuksen alkamista ei enää ole pystytty lykkäämään vaan sopimus astui voimaan vuoden 2018 alkupuolella.

Ääneseudun Asunnot Oy

1.1-31.12.2018

	2017	2018	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	7 166	6 622	-544	92,4 %
Liikevoitto	438	-399	-837	-91,1 %
Tilikauden voitto / tappio	7	-4	-11	-57,1 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	28 659	27 405	-1 254	95,6 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	588	1 031	443	175,3 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	29 247	28 436	-811	97,2 %
Oma pääoma	1 725	1 720	-5	99,7 %
Varaukset	928	0	-928	0,0 %
Kertynyt poistoero	0	0		
Pitkäaikainen vieras pääoma	21 451	20 412	-1 039	95,2 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	5 143	6 304	1 161	122,6 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	29 247	28 436	-811	97,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	6,1 %	-6,0 %		
Omavaraisuusaste	9,1 %	6,0 %		
Current Ratio	0,1	0,2		
Suhteellinen velkaantuneisuus	371,1 %	403,4 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat heikkoja sekä suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.2 Äänekosken Energia Oy (Y-tunnus 0917763-8)

Yhtiön ydinliiketoiminnat muodostuvat sähkön myynnistä ja siirrosta, kaukolämpötoiminnasta sekä vesi- että hulevesiliiketoiminnasta. Sähkön siirto ja vesi sekä hulevesi ovat monopolitoimintoja, kun taas sähkön myynti ja kaukolämpö ovat kilpailtua toimintaa. Liiketoiminnat on eriytetty kirjanpidollisesti. Kaikista liiketoiminnoista muodostetaan omat tuloslaskelmat ja taseet.

Osakkuusyhtiöistä saatavasta sähköstä tuotettiin vesivoimalla 75,2 %, puupohjaisilla ja turpeella 19,3 % ja tuulivoimalla 5,5 %. Kaukolämmön tuotannosta 99,4 % on tuotettu biopolttoaineilla. Jäteveden puhdistamot toimivat lupa-arvojen mukaisesti.

Yhtiön palveluksessa oli vuoden aikana keskimäärin 29 henkilöä vakinaisissa työsuhteissa (31 henkilöä). 31.12. palveluksessa oli 28 henkilöä vakinaisissa työsuhteissa (31 henkilöä).

Yhtiön liikevaihto oli 22 298 313,90,00 euroa (23 555 291,00 euroa) ja liikevoitto 1 204 454,49 euroa (4 424 721 euroa). Yhtiön liikevaihdon laskun syynä on edellisenä vuonna kirjattu kertaluontoinen tuotto. Liikevoiton laskun syynä on kertaluontoinen leasingvuokran aloituserä. Liikevoitto palautui edellisten vuosien tasolle ja ylitti budjettinsa.

Sähkön siirtomäärä oli 117 GWh/a, joka laski 3 % edellisestä vuodesta. Sähkön myynti laski 9 %. Kaukolämmön kulutus oli 120 GWh/a pysyen edellisen vuoden tasolla. Vesiliiketoiminnassa veden kulutus pysyi edellisen vuoden tasolla.

Sähköliiketoiminnan tulokseen vaikutti korkea pörssisähkön hinta. Sähkön hankintakustannukset nousivat keskivertoa pienemmän vesivoimatuotannon vuoksi ja vesivarannot olivat merkittävän alhaalla kuivan loppukesän- ja vuoden johdosta. Kaukolämpöliiketoiminnassa lämmön myynti oli tasaista läpi vuoden ja tuotantohäiriöitä oli vähän. Sähkön siirron liiketoiminnan tuloskehitys oli kohtuullisen tuoton vaatimusten mukainen. Vesiliiketoiminta saavutti tavoitteensa. Sisäinen toiminta tehostui henkilöstön moniosaamisen sekä eri liiketoimintoihin tehtyjen prosessiautomaatioinvestointien johdosta.

Yhtiön rahoitustilanne säilyi tyydyttävänä koko vuoden.

Merkittävin valmistunut investointi oli Teräväniemen jätevedenpuhdistamon uudistus- ja saneerausprojektin valmistuminen loppuvuonna ja samalla aloitettiin johtaa Suolahden jätevedet siirtoviemäriä pitkin uudelle puhdistamolle. Syvälahden tekopohjavesilaitoksen lupapäätös saatiin lokakuussa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta ja tarkoitus on aloittaa koetoiminta kesällä 2019.

Yhtiön korolliset velat olivat vuoden lopulla 50 793 404 euroa (48 843 432 euroa). Uutta lyhytaikaista velkaa nostettiin 3 500 000 euroa ja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin kaikkiaan yhteensä 1 550 028 euroa.

Yhtiön pitkäaikaiset lainat ovat pääsääntöisesti kiinteäkorkoisia tai suojattuja. Äänekosken kaupungin pääomalainan 18 100 000 euroa korko on täysimääräisenä mukana yhtiön tuloksessa ja taseessa.

Yhtiö hallitus on hyväksynyt yhtiölle rahoituspolitiikan. Yhtiö rahoittaa investointejaan myös leasingrahoituksella.

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet ovat Marko Tuhkanen (pj.), Leila Lindell (varapj.), Jari Halttunen, Tiina Liimatainen, Jarkko Niemi, Eila Nurmi ja Erkki Pönkänen.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Maarit Herranen. Yhtiön tilintarkastusyhteisönä on toiminut BDO Oy, päävastuullisena Heidi Rimpilä HT.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vesivoiman tuotannon arvioidaan toteutuvan alkuvuonna normaalitasoa alhaisempana, koska vesivarastot ovat matalat. Talven runsaat lumisateet antavat odottaa, että kevättulva on normaali ja vesistöjen pinnat palautuvat normaalitasolle, jonka jälkeen päästäisiin keskimääräisiin tuotantomääriin.

Kovalan vedenottamo suljettiin 31.1.2019, kun pohjavesialueen pohjavesinäytteissä todettiin paikoin kohonneita hiilivetytypitoisuuksia, jotka viittaavat, että pohjavedessä on öljyä. Ympäristöviranomaiset jatkavat tutkimuksia ja vedenottamo pysyy suljettuna, kunnes tilanne on normaali.

Riskien hallinnan järjestäminen

Liiketoiminnan riskikartoituksen toimenpideohjelmaa toteutettiin suunnitelman mukaisesti riskien minimoimiseksi. Operatiivisen toiminnan riskiarvioita ja valmiussuunnitelmia tarkennettiin ja määriteltiin toimenpideohjelmat eri osa-alueille.

Äänekosken Energia Oy

01.01.-31.12.2018

	2017	2018	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	23 555	22 298	-1 257	94,7 %
Liikevoitto	4 425	1 204	-3 221	27,2 %
Tilikauden voitto / tappio	841	846	5	100,6 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	69 537	73 056	3 519	105,1 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	8 391	6 574	-1 817	78,3 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	77 928	79 141	1 213	101,6 %
Oma pääoma	5 662	5 671	9	100,2 %
Varaukset	0	0	0	
Kertynyt poistoero	12 439	11 834	-605	95,1 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	51 968	51 116	-852	98,4 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	7 859	11 009	3 150	140,1 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	77 928	79 630	1 702	102,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	18,8 %	5,4 %		
Omavaraisuusaste	23,2 %	22,0 %		
Current Ratio	1,1	0,6		
Suhteellinen velkaantuneisuus	254,0 %	278,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus ja vakavaraisuus ovat tyydyttäviä, maksuvalmius heikko ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.3 Äänekosken Kiinteistöhoito Oy (Y-tunnus 0194882-1)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin vuonna 1974. Yhtiöjärjestyksen muutos on merkitty rekisteriin 18.10.1996, jolloin myös yhtiön nimi muutettiin Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ksi.

Yhtiön pääasiallinen toiminta tilivuonna 2018 on tuottaa huolto-, aluekunnossapito-, turva, talotekniikka LVIAS ja siivouspalveluita. Lisäksi yhtiö vuokrasi kalustettuja asuntoja.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 11 276 287,77 (9 584 453,16) euroa ja muut liiketoiminnan tuotot 40 474,53 (5 301,41) euroa. Liikevaihdon nousu edelliseen tilikauteen oli 17,65 %.

Liiketoiminnan jakaantuminen

Liiketoiminta	Euroa	Muutos edelliseen vuoteen %
Kiinteistöhuolto	8 112 588,74	+35,71
Puhtauspalvelu	3 050 767,45	+0,47
Muut	112 931,58	-80,18

Yhtiön pääasiallisen tulon muodostavat perittävät palvelumaksut ja sopimuskorvaukset. Palvelumaksut nousivat 1.3.2018 hallinto-, käyttö- ja

huolto-, siivous- ja ulkoalueiden hoidosta perittävien maksujen osalta keskimäärin 1,5 %.

Hallituksen jäsenenä ovat toimineet:

1.1.2018 - 31.12.2018 Simo Salmelin (pj.), Marke Tuominen (vpj.), Risto Kumpu, Erkki Kautto, Johanna Vertainen, Tiia Turunen.

Hallitus kokoontui tilikaudella seitsemän kertaa. Yhtiökokouksia tilikaudella oli kaksi kertaa.

Yhtiön toimitusjohtaja toimi Antti Virmanen. Yhtiön tilintarkastaja on BDO Audiator Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Heidi Rimpilä, HT

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Vuosi alkoi tuloksellisesti vaatimattomasti. Tilivuoden toisen neljänneksen päätyttyä tuloksen suunta muuttui positiiviseksi. Toimintavuodesta 2018 muodostui tuloksellisesti tavoitteiden mukainen.

Omistajan asettama toiminnan tehostamistavoite kolmelle vuodelle saavutettiin täysimääräisenä jo vuonna 2016.

1.6. alkaen yhtiö järjesti työharjoittelun noin sadalle peruskoulunsa päättävälle nuorelle, omistajansa päätöksen mukaisesti. Samaan aikaan yhtiö työllisti noin 30 nuorta pidempiaikaiseen kesätyöhön.

Asuntovuokraus päättyi kokonaan toimintavuoden aikana. Turvapalvelut ovat yhtiössä vielä marginaalitoimintaa, mutta sen tulevaisuus nähdään kannattavana, toiminnan kasvaessa myös tulos on kääntynyt selkeästi kannattavaksi. Turvapalveluissa tapahtui vuoden 2018 aikana merkittävä tulosparannus. Uutena toimintana käynnistettiin tekniset palvelu, sekä Puhtauspuolen P1 asiantuntijapalvelut. Molempien kehitys oli erinomaista vuonna 2018 ja vuonna 2019 niiltä odotetaan selvää tulosparannusta.

Koko henkilöstöä koskeva koulutus käynnistettiin vuonna 2017 ja sitä jatkettiin koko toimintavuoden 2018, koko henkilöstön osalta. Koulutuksen tavoitteena on parantaa henkilöstötyytyväisyyttä ja tulosta, sekä innostaa henkilöstöä ottamaan vastuuta ja olemaan rohkeasti innovatiivisia. Koulutukseen saatiin myös työsuojelurahaston tuki 50 %.

Arvio tulevasta kehityksestä

Äänekosken kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 10.4.2012 linjannut siten, että Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimintaa kehitetään tavoitteena avoimilla markkinoilla toimiva kiinteistöpalveluyhtiö.

Kuluneen toimintavuoden aikana yhtiön sisäisiä toimintamalleja ja -järjestelmiä on rakennettu palvelemaan kustannusten tarkempaa kohdistusta ja aktiivista tulosseurantaa. Järjestelmäkehitys jatkuu aktiivisena myös vuonna 2018. Kehityksellä on jo saavutettu ja haetaan lisää tehостusta toimistorutiineihin, tavoitteena kustannustehokkuuden nostaminen ja hallintokulujen alentaminen suhteessa liikevaihtoon.

Yhtiön tavoite on vuonna 2019 täyttää omistajan asettama tuottotavoite 0,15 milj. euroa.

Tulevaisuuden suurimpana haasteena on nostaa yhtiön kannattavuus erinomaiselle tasolle ja rakentaa yhtiöstä tehokkaasti ja kannattavasti järjestelmillä toimiva yhtiö sekä saada rakennettua omistajan kanssa yhteistyössä tulevasta huoltojärjestelmästä koko kaupunkia palveleva kokonaisuus ja malli, jolla yhtiö selkeästi erottuisi mahdollisessa kilpailutilanteessa suhteessa muihin.

Seuraavan noin kymmenen vuoden aikana yhtiöstä eläköityy noin 60 työntekijää. Tämä asettaa suuria haasteita löytää osaavaa henkilökuntaa, mutta mahdollistaa myös kustannustehokkuuden noston ilman ns. kovia henkilöstötoimenpiteitä seuraavien jaksojen aikana. Haasteena esimiehillä myös henkilöstön liikuteltavuus ja sen aiheuttamat henkilöstöongelmat.

Yhtiön näkymä eteenpäin on haastavan positiivinen, suurimpana tavoitteena on nostaa kannattavuutta, aikaansaada kustannustehokasta ja laadullisesti erinomaista palvelua, kasvua, sekä tuottoa omistajalle.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on 2014 aikana julkaistu riskienhallintapolitiikka. Poliitiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on tehty toimialoittain. Toimikohtainen arviointi tehdään tarvittaessa, mikäli yksittäisen toimen riski nähdään liiketoiminnan koko huomioiden suurena. Riskienarviointi päivitetään vuosittain.

Äänekosken Kiinteistöhoito Oy

01.01.-31.12.2018

	2017	2018	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	9 584	11 276	1 692	117,7 %
Liikevoitto	398	470	72	118,1 %
Tilikauden voitto / tappio	314	373	59	118,8 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	932	1 259	327	135,1 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	1 822	2 037	215	111,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 754	3 296	542	119,7 %
Oma pääoma	926	1 149	223	124,1 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	78	153	75	196,2 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 750	1 994	244	113,9 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 754	3 296	542	119,7 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	4,2 %	4,2 %		
Omavaraisuusaste	33,6 %	34,9 %		
Current Ratio	1,0	1,0		
Suhteellinen velkaantuneisuus	19,1 %	19,0 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko, vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat tyydyttävällä tasolla sekä suhteellinen velkaantuneisuus puolestaan on alhaisella tasolla (hyvä).

2.8.5.4 Ääneseudun Kehitys Oy (Y-tunnus 1883321-1)

Yhtiö on ilmoitettu kaupparekisteriin 5.3.2004. Yhtiön omistaja on Äänekosken kaupunki, 30 osaketta.

Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2018 on 293.166,72 euroa. Taseen loppusumma on 450.087,64 euroa. Yhtiön tulos 120.127,46 euroa, joka johtui Äänekosken maaseutumatkailuhankkeen myöhemmin tuloutuneista hankerahoista yritysrahoituksen korjaannuttua hankkeelle vuoden 2018 aikana.

Yhtiön toimialana on toimialueellaan edistää elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittymistä ja huolehtia ohjelmaperusteisen aluepolitiikan toteuttamisesta. Tässä tarkoituksessa yhtiö harjoittaa yrittäjäiksi ryhtyvien, yrittäjien ja yritysten neuvontaa, koulutusta, konsultointia ja muita yrityspalveluja sekä edistää alueen yritysten sekä kuntien yhteistyötä ja yhteismarkkinointia sekä yhdessä kuntien kanssa hoitaa kuntien elinkeino- ja aluepolitiikkaa. Yhtiö voi harjoittaa rajoitettua pääomasijoitustoimintaa. Yhtiö voi myös rahoittaa ja hallinnoida kaupungin elinvoimaisuutta edistäviä kehittämissuunnitelmia ja hankkeita.

Yhtiön hallituksen jäsenet 1.1. – 31.12.2018 olivat Sirpa Martins (pj.), Mirja Alanurmi, Harri Hautsalo, Hannu Penttinen, Erkki Pönkänen.

Ääneseudun Kehitys Oy:n varsinainen tilintarkastaja on Finnpartners BDO Oy ja vastuunalaisena tilintarkastajana HT, Heidi Rimpilä. Sari Åkerlund toimii yhtiön toimitusjohtajana, muuten vakinaista henkilökuntaa ei ole.

Määräaikaisessa työsuhteessa on työskennellyt Äänekosken maaseutumatkailun projektipäällikkö sekä määräaikaisessa ja osa-aikaisessa työsuhteessa Hevosvoimia hevosurheilukeskukseen hankkeen projektipäällikkö. Konneveden kansainvälisessä yritysryhmähankkeessa on työskennellyt määräaikaisessa ja osa-aikaisessa työsuhteessa hanke-työntekijä.

Yhtiö on ollut aktiivisesti mukana eri hankkeiden valmistelussa ja toteutuksessa mm. KÄY-hankkeessa (Kohti Älykästä Yritysympäristöä), biopark -hankkeessa (Biokoski/Plänet B), kasvunpoluissa sekä digitaalisuutta lisäävissä hankkeissa.

Yhtiöllä on hallinnoitavana Äänekosken maaseutumatkailuhanke, Hevosvoimia hevosurheilukeskukseen ja Konneveden kansainvälinen yritysryhmähanke.

Pääsääntöisesti Ääneseudun Kehitys Oy:n toiminnot on siirretty Äänekosken kaupungin elinvoimayksikköön vuoden 2017 alusta.

Arvio tulevasta kehityksestä

Ääneseudun Kehitys Oy:n toiminnan pääpaino on hanketoiminnassa. Toiminnan tulevaisuutta arvioidaan tulevan kauden aikana.

Riskien hallinnan järjestäminen

Yhtiössä on vuoden 2014 aikana otettu käyttöön riskienhallintapolitiikka. Poliitiikan tarkoituksena on luoda pohja sisäisten ja ulkoisten riskien arvioinnille ja jonka ohjaamana riskit kartoitetaan ja toimenpiteet määritellään. Riskien arviointi on suoritettu vuonna 2016.

Ääneseudun Kehitys Oy

1.1.-31.12.2018

	2017	2018	Muutos t€	Muutos %
TUOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	93	293	200	315,1 %
Liikevoitto	-123	123	246	-100,0 %
Tilikauden voitto / tappio	-121	120	241	-99,2 %
TASE (1 000 €)				
	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	14	10	-4	71,4 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	327	440	113	134,6 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	341	450	109	132,0 %
Oma pääoma	175	295	120	168,6 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma			0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	166	155	-11	93,4 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	341	450	109	132,0 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	 -132,3 %	 42,0 %		
Omavaraisuusaste	 51,3 %	 65,6 %		
Current Ratio	 2,0	 2,8		
Suhteellinen velkaantuneisuus	 178,5 %	 52,9 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus oli hyvä. Myös vakavaraisuus ja maksuvalmius olivat hyvällä tasolla ja suhteellinen velkaantuneisuus on kohtalaisella tasolla.

2.8.5.5 Proavera Oy (Y-tunnus 0347267-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 21.12.1979 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys on päivätty 9.6.2017. Äänekosken kaupunki omistaa 100 % Proavera Oy:n osakekannasta. Yhtiön liikevaihto tilikaudella oli 1 342 228,49 euroa. Liikevaihdon nousu edelliskauteen verrattuna oli 5,52 %.

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita, vuokrata, ostaa ja myydä yritystoiminnan tarvitsemia toimitiloja sekä yritysten ja yhteisöjen talouden ja konttoritehtävien hoito, asunto- ja kiinteistöosakeyhtiöiden ja säätiöiden isännöinti sekä talouden hoito, rakennuttamis- ja valvontatehtävät ja rakentamiseen liittyvä konsultointi. Lisäksi yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

Yhtiön hallitukseen ovat kuuluneet ajalla 1.1. - 31.12.2018 Matti Virtanen (pj.), Marke Tuominen (vpj.), Kari Kiiskinen, Matti Tiusanen ja Kikka Sironen. Yhtiön hallitus kokoontui toimintavuonna yhteensä kymmenen kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi tilikaudella 2018 Antti Virmanen.

Yhtiön tilintarkastaja on BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana toimi Heidi Rimpilä, HT.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Toimintavuoden 2017 kahdella ensimmäisellä neljänneksellä isännöinti menetti huomattavan määrän asiakkuuksia, mikä näkyi liiketoiminnan kannattavuudessa.

Haapakorventie 10:ssä oleva halli myytiin vuokralaiselle.

Jäähallin suunnittelu alkoi 2018, tavoitteena tehdä maailman energiatehokkain jäähalli. Jäähallin rahoitus päätettiin ottaa kuntarahoitukselta. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä haetaan 30 % avustusta hankkeelle. Hallin on tavoite olla asiakaskäytössä 2/2020.

Yhtiön omistamien tilojen käyttöaste parani 2018. Tästä johtuen lähes kaikki tilat ovat vuokrattuina. Samoin isännöintiliiketoimintaan saatiin 14 kpl uusia taloyhtiöitä hoidettavaksi.

Merkittäviä perusparannuksia ei tehty.

Arvio tulevasta kehityksestä

Yhtiön omistamissa teollisuustiloissa nykyiset vuokrasopimukset jatkunevat pääosin lähitulevaisuudessa. Koskikeskuksessa kuntosaliryittäjä lopetti, mutta tilalle saatiin uusi toimija. Tilojen kysyntä hiljeni hieinan vuoden 2018 loppupuolella, mutta käyttöaste on edelleen erinomainen eikä vapaita tiloja ole juurikaan. Kellosepänskadun tilojen vuokraus on käynnistynyt ja uusia vuokralaisia on saatu. Vuoden 2019 aikana sinne on tarkoitus avata myös yhtiön isännöinnin Suolahden toimipiste.

Isännöintiliiketoiminta jatkaa aktiivista uusasiakasmyyntiä ja toiminta nostaa kannattavuuttaan vuoden 2019 aikana. Säätiöiden isännöinnistä luovuttiin ja toiminta keskitetään muuhun isännöintiin.

Hallintopalveluiden toimintajärjestelmien käyttöä tehostetaan, tavoitteena selvä toiminnan tehostaminen ja kannattavuuden parannus.

Lisäksi jatketaan teollisuustilojen vuosikorjauksia ja tehdään tarvittavia muutostöitä vuokralaisten vaihtuessa.

Tutkimus- ja kehitystoimintaa ei yhtiössä ole ollut vuonna 2018.

Proavera Oy

1.1.-31.12.2018

	2017	2018	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	1 272	1 342	70	105,5 %
Liikevoitto	48	22	-26	45,8 %
Tilikauden voitto / tappio	-27	-32	-5	118,5 %
TASE (1 000 €)				
	Tase tilinpäätös			
Pysyvät vastaavat	4 599	4 502	-97	97,9 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	357	169	-188	47,3 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 956	4 671	-285	94,2 %
Oma pääoma	2 078	2 046	-32	98,5 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	2 475	2 375	-100	96,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	403	250	-153	62,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 956	4 671	-285	94,2 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	3,8 %	1,6 %		
Omavaraisuusaste	41,9 %	43,8 %		
Current Ratio	0,9	0,7		
Suhteellinen velkaantuneisuus	226,3 %	195,6 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko, vakavaraisuus on hyvä, maksuvalmius on heikolla tasolla ja suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.6 Äänekosken Asumispalvelusäätiö (Y-tunnus 0849102-7)

Säätiö on merkitty säätiörekisteriin 1987. Säätiön hallitukseen kuuluvat (31.12.2018) Arvo Oranen (pj.), Kristiina Pikkupeura (varapj.), Eero Hakonen, Irina Niskanen ja Pirjo Ilves.

Säätiön asiamiehenä toimi Minna Viinikainen 31.5.2018 asti ja Pekka Kareaho 1.6.2018 alkaen.

BDO Audiator Oy on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana toimii Jukka Vuorio (JHT, HT) ja BDO Oy on ilmoittanut, että vastuunalaisena tilintarkastajana toimii Heidi Rimpilä (HT).

Tilintarkastajana on toiminut BDO Audiator Oy (JHT-yhteisö) ja henkilökohtaisena varatilintarkastajana Tuomas Mettomäki (JHT) sekä BDO Oy (tilintarkastusyhteisö) ja henkilökohtainen varatilintarkastaja Jarmo Jäspi (JHT, HT).

Säätiön kiinteistönhuollosta ja siivouksesta vastasi Äänekosken Kiinteistöhoito Oy ja isännöinnistä Avera Isännöinti (Proavera Oy) 31.5.2018 saakka ja 1.6.2018 alkaen Ääneseudun Asunnot Oy. Säätiöllä oli vuonna 2017 kiinteistön täysarvovakuutus (laaja) Vahinkovakuutusyhtiö IF:ssä. Säätiöllä on vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Vuonna 2018 kaapeli-TV sopimus irtisanottiin ja taloon asennettiin omat antennilaitteet. Lisäksi asuntoihin asennettiin paloturvakynnykset.

Vuonna 2016 on otettu Äänekosken kaupungilta 377 000 euron lyhytaikainen laina. Laina uusitaan vuosittain ja se oli vuoden alussa summaltaan 351 000 euroa. Lainasta maksettiin 26 000 euron lyhennys 18.6.2018.

Pitkäaikaisten lainojen määrä 31.12.2018 oli 58 120,94 euroa.

Kiinteistön tuotot toteutuivat 99,6 prosenttisesti. Asuntojen tyhjänä olo oli arvioitua pienempi. Hoitokulut toteutuivat 66 prosenttisesti talousarvioon nähden. Suurimmat tilikohtaiset säästöt olivat korjauskuluissa, muita suurempia tilikohtaisia eroja ei ollut.

Arvio tulevasta kehityksestä

Rakennukseen on laadittu kuntoarvio vuonna 2010. Kuntoarvio päivitetään vuosittain ja sen pohjalta laaditaan korjaus- ja kunnossapitoaikataulu.

Äänekosken Asumispalvelusäätiö

1.1. - 31.12.2018

	2017	2018	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	147	148	1	100,7 %
Liikevoitto	29	47	18	162,1 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Tase tilinpäätös				
Pysyvät vastaavat	498	472	-26	94,8 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	91	129	38	141,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	589	601	12	102,0 %
Oma pääoma	34	34	0	100,0 %
Varaukset	138	180	42	130,4 %
Kertynyt poistoero				
Pitkäaikainen vieras pääoma	58	58	0	100,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	359	329	-30	91,6 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	589	601	12	102,0 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	19,7 %	31,8 %		
Omavaraisuusaste	29,2 %	35,6 %		
Current Ratio	0,3	0,4		
Suhteellinen velkaantuneisuus	283,7 %	261,5 %		

Tunnusluvuilla mitattuna säätiön kannattavuus on hyvä, vakavaraisuus on tyydyttävällä tasolla ja maksuvalmius on heikko. Suhteellinen velkaantuneisuus on erittäin suuri.

2.8.5.7 Keitele-Museo Oy (Y-tunnus 0589267-7)

Yhtiön toimialana on museotoiminnan harjoittaminen Äänekosken kaupungissa ja museojunaliikenteen harjoittaminen kaikkialla Suomessa. Toiminnan päätarkoitus on säilyttää vanhaa rautatiekalustoa tuleville sukupolville ja tarjota kalustolla yleisölle ja yrityksille nostalgisia, elämyksiä tuottavia junamatkoja.

Keitele-Museo Oy:llä on liikenne ja turvallisuusvirasto Traficom in myöntämä turvallisuustodistus museoliikenteen harjoittamista varten. Turvallisuustodistus on voimassa maaliskuuhun 2022 saakka, ja se oikeuttaa harjoittamaan museoliikennettä koko maassa. Yhtiöllä on myös liikennöimisen edellyttämä, vuosittain uudistettava Rataverkon käyttö-sopimus liikenneviraston kanssa.

Kaupungin ja siihen yhteydessä olevien yhteisöjen omistamien osakkeiden osuus on noin 84 %, loput osakkeet jakaantuvat yksityishenkilöiden ja eri yksityisten yhteisöjen kesken.

Yhtiön hallitukseen kuuluivat (31.12.2018) Ilkka Saarenpää (pj.), Kari Korhonen, Jarkko Pasanen, Lauri Wilen, Kimmo Kuosmanen, Aimo Kääräinen, Leena Raitanen (Varapj.)

Hallitus on kokoontunut vuoden 2018 aikana 6 kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Ilkka Herpman 1.1.2017 alkaen. Tilintarkastajina ovat toimineet Finnpartners BDO Oy, Jukka Vuorio JHT, HT ja varalla Tuula Ylikangas HTM, JHTT.

Yhtiön talous perustuu Äänekosken kaupungilta (15 000 euroa) saatuun avustukseen. Liikenteen osalta Lättähattuliikenne on taloudellisesti kannattavaa.

Keitele-Museon liikennöimille lättähatuille eli Dm7 -kalustolle kertyi museojunakilometrejä vuoden aikana yhteensä 7572 kilometriä, tonnikilometreissä 609 400 ja liikennöintipäiviä oli 28 kappaletta. Matkustajia junissa oli yhteensä noin 2 500 henkilöä.

Suurin vuoden aikana tehty investointi on ollut Tka7 198 Ratakuorma-auton hankinta.

Keitele-Museo Oy

1.1-31.12.2018

	2017	2018	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	65	56	-9	86,2 %
Liikevoitto	-11	0	11	0,0 %
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	8	9	1	112,5 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	41	38	-3	92,7 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	49	47	-2	95,9 %
Oma pääoma	45	45	0	100,0 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0	0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	4	2	-2	50,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	49	47	-2	95,9 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -16,9%	● 0,0%		
Omavaraisuusaste	● 91,8%	● 95,7%		
Current Ratio	● 10,3	● 19,0		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 6,2%	● 3,6%		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko, vakavaraisuus, maksuvalmius ja suhteellinen velkaantuneisuus ovat hyvällä tasolla.

2.8.5.8 Kiinteistösaakeyhtiö Konginkankaan Säästölipas (Y-tunnus 0794358-9)

Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 29.12.1989 ja voimassa oleva yhtiöjärjestys 28.9.2012. Yhtiön liiketiloista on hakeutunut arvonlisäverovelvolliseksi 79,47 %.

Varsinainen yhtiökokous on pidetty 26.6.2018. Kokouksessa päätettiin yhtiöjärjestyksen 18 §:n edellyttämät asiat. Yhtiön hallitukseen kuuluivat 1.1.–31.12.2018 Hannu Saarela (pj.), Erika Tarvainen ja Tuomo Öhman. Hallitus kokoontui tilikaudella kaksi kertaa.

Yhtiön toimitusjohtajana toimi Harri Halme. Tilintarkastajana on toiminut Finnpartners BDO Oy, vastuunalaisena tarkastajana Jukka Vuorio JHT, HT.

Yhtiön kiinteistönhuollosta ja siivouksesta vastasi Äänekosken Kiinteistöhoito Oy ja isännöinnistä Avera Isännöinti. Yhtiöllä oli vuonna 2018 kiinteistön täysarvovakuutus (laaja) Vahinkovakuutusyhtiö If:ssä. Yhtiöllä on vakuutusmeklarisopimus Meklaritoimisto Helmi Oy:n kanssa.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

NewLiner Suomi Oy kunnosti pohjaviemärin sukittamalla 19.2.–20.4.2018 välisenä aikana. Kunnostamisen lopulliset kustannukset 44

637,19 euroa. Urakan yhteydessä havaittiin vuonna 2012 pinnoite-
tuissa pystyviemäreissä huomattavaa pinnoituksen laatueroa.

ARE Oy nosti automaatiojärjestelmän hälytysrajoja ja viivettä, jotta öljynpolttimelta tulevat lyhyet päällä/pois hälytykset eivät aiheuttaisi turhia viestejä huoltomiehen puhelimeen.

Suolahden PS-Rakennus Oy uudisti vesikaton räystäälliseksi huopakatoiksi 10.9. – 2.11.2018 välisenä aikana. Uudistamisen lopulliset kustannukset 86 776,33 euroa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Vuonna 2019 tehdään välttämättömät korjaukset ja laaditaan pidemmän aikavälin korjaussuunnitelma.

Kiinteistö Oy Konginkankaan Säästölipas

1.1-31.12.2018

	2017	2018	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	44	47	3	106,8 %
Liikevoitto	0	0	0	
Tilikauden voitto / tappio	0	0	0	
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	265	361	96	136,2 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	36	32	-4	88,9 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	301	393	92	130,6 %
Oma pääoma	297	297	0	100,0 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	88	88	
Lyhytaikainen vieras pääoma	4	8	4	200,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	301	393	92	130,6 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	0,0 %	0,0 %		
Omavaraisuusaste	98,7 %	75,6 %		
Current Ratio	9,0	4,0		
Suhteellinen velkaantuneisuus	9,1 %	204,3 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus on heikko ja vakavaraisuus, maksuvalmius ovat hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus on suuri.

2.8.5.9 Kiinteistöosakeyhtiö Suolahden Keskusraitti (Y-tunnus 0532888-1)

Kevätyhtiökokous pidettiin 3.5.2018. Kokouksessa päätettiin yhtiöjärjestyksen 11 §:n edellyttämät asiat.

Hallituksen jäsenenä on toiminut Tapani Hämäläinen (pj.), Jani Mikkonen sekä Harri Pirhonen. Hallitus kokoontui kaksi kertaa tilivuoden aikana.

Yhtiön toimitusjohtajana ja isännöitsijänä toimi Alpo Leppäaho Sisä-Suomen Kiinteistöapu Oy:stä. Tilintarkastajayhtiönä on toiminut Finnpartners BDO Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Jukka Vuorio JHT, HT ja varatilintarkastajana Eija Rimpilä HT.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen jälkeen

Vuoden aikana on suoritettu suurehkoja kosteusvauriokorjauksia vierästä ja käyttövesiputkisto aiheutuneiden vuotovahinkojen vuoksi. Työt ovat edelleen hieman kesken.

Kiinteistö Oy Suolahden Keskusraitti

1.1.-31.12.2018

	2017	2018	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	97	97	0	100,0 %
Liikevoitto	-21	-108	-87	514,3 %
Tilikauden voitto / tappio	-23	-30	-7	130,4 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	1 660	1 660	0	100,0 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	27	20	-7	74,1 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 687	1 680	-7	99,6 %
Oma pääoma	1 640	1 654	14	100,9 %
Varaukset			0	
Kertynyt poistoero			0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	40	44	4	110,0 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	5	6	1	120,0 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 685	1 704	19	101,1 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	● -21,6 %	● -111,3 %		
Omavaraisuusaste	● 97,3 %	● 97,1 %		
Current Ratio	● 5,4	● 3,3		
Suhteellinen velkaantuneisuus	● 46,4 %	● 51,5 %		

Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus oli heikko, mutta vakaaraisuus ja maksuvalmius olivat hyvällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus oli tyydyttävällä tasolla.

2.8.5.10 SS-Jäähalli Oy (Y-tunnus 0969355-2)

Yhtiökokouksen valitsemaan hallitukseen ovat kuuluneet: Keijo Eronen (pj.), Lauri Wilen (varapj.), Mari Paananen, Tapio Saaristo ja Joni Kotilainen ja sekä varajäsenet Soini Kauppinen ja Veikko Pekkala. Hallitus on kokoontunut kolme(3) kertaa tilikauden aikana.

Yhtiökokouksia pidettiin tilikaudella yksi 25.6.2018. Toimitusjohtajana on toiminut Erkki Uusitalo. Kirjanpito palvelut on ostettu Pia Leena Luotola Oy:ltä. Laskutuksesta on vastannut toimitusjohtaja. Yhtiöllä on ollut palveluksessaan kaksi määräaikaisesti palkattua henkilöä. Määräaikaisuus perustuu toiminnan ajoittumiseen kausiluontoisesti, ja tulevaisuuden toiminnan jatkuvuus. Henkilöiden toimenkuvaan kuuluu pää-

sääntöisesti arkipäivisin ja osittain viikonloppuisin jäätteko- ja hoitotehtävät, kiinteistöjen hoitotehtävät sekä siivoukset ja järjestyksen valvominen. Osan viikonloppuisin tehtävistä toiminnoista on hoitanut toimitusjohtaja sekä vapaaehtoishenkilöstö.

Arkipäivisin hallia on käyttänyt pääsääntöisesti kaupungin koululaiset ja päiväkodin lapset joidenka jäänkäyttövuorot kaupunki on hankkinut ostopalvelusopimuksella. Arkisin on järjestetty ilmaisia yleisöluisteluvuoroja päivittäin joka viikko kaupunkilaisille, jotka ovat sisällyneet kaupungin ostopalvelusopimukseen. Arki-iltaisin käyttöaste on käytännössä ollut noin 98 prosenttia. Viikonloppuisin käyttö on hiukan vajaa-tehoista, joskin sitäkin on saatu hiukan tehostettua syyskaudella.

Lainojen osalta on pystytty toteuttamaan Nordea pankin laina suunnitellun lyhennysohjelman mukaisesti. Äänekosken kaupunki on myöntänyt lainansa osalta lyhennysvapaan vuodeksi 2018. Tilinpäätös osoitti negatiivista tulosta 5 634,16 euroa poistojen jälkeen. Omapääoma on 17 366,09 euroa.

Arvio tulevasta kehityksestä

Viikonloppujen käyttöastetta pyrittävä nostamaan ja jäähallin toimintaa pyrittävä hoitamaan tämän hetkisillä toiminnoilla siten, että kaupunkilaisilla olisi mahdollisimman hyvät edellytykset jääurheilun harrastamiselle kohtuullisilla kustannuksilla. Tulevaisuudessa tulee ottaa huomioon kaupungin päätökset rakentaa uusi jäähalli. SS Jäähalli oy:n toimintojen lopettamiseen tulee valmistautua.

SS-Jäähalli Oy

1.1-31.12.2018

	2017	2018	Muutos t€	Muutos %
TULOSLASKELMA (1 000 €)				
Liikevaihto	119	114	-5	95,8 %
Liikevoitto	7	-5	-12	-71,4 %
Tilikauden voitto / tappio	7	-5	-12	-71,4 %
TASE (1 000 €)				
Pysyvät vastaavat	157	144	-13	91,7 %
Vaihtuvat vastaavat (alle 12 kk)	39	32	-7	82,1 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	196	176	-20	89,8 %
Oma pääoma	23	17	-6	73,9 %
Varaukset		0	0	
Kertynyt poistoero		0	0	
Pitkäaikainen vieras pääoma	144	134	-10	93,1 %
Lyhytaikainen vieras pääoma	29	25	-4	86,2 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	196	176	-20	89,8 %
TUNNUSLUKUJA				
Liikevoittoprosentti	5,9 %	-4,4 %		
Omavaraisuusaste	11,7 %	9,7 %		
Current Ratio	1,3	1,3		
Suhteellinen velkaantuneisuus	145,4 %	139,5 %		

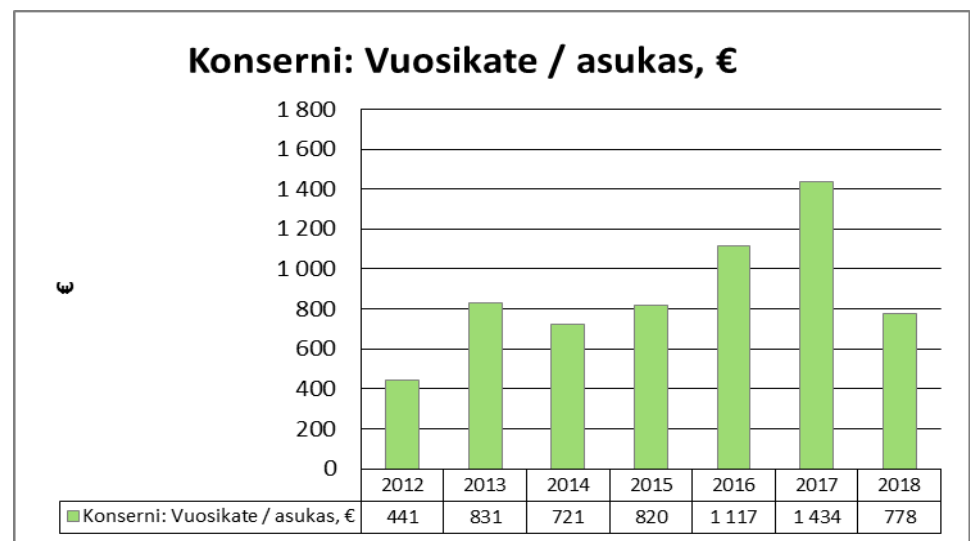
Tunnusluvuilla mitattuna yhtiön kannattavuus sekä vakavaraisuus olivat heikkoja ja maksuvalmius oli tyydyttävällä tasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus oli erittäin suuri.

2.8.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma

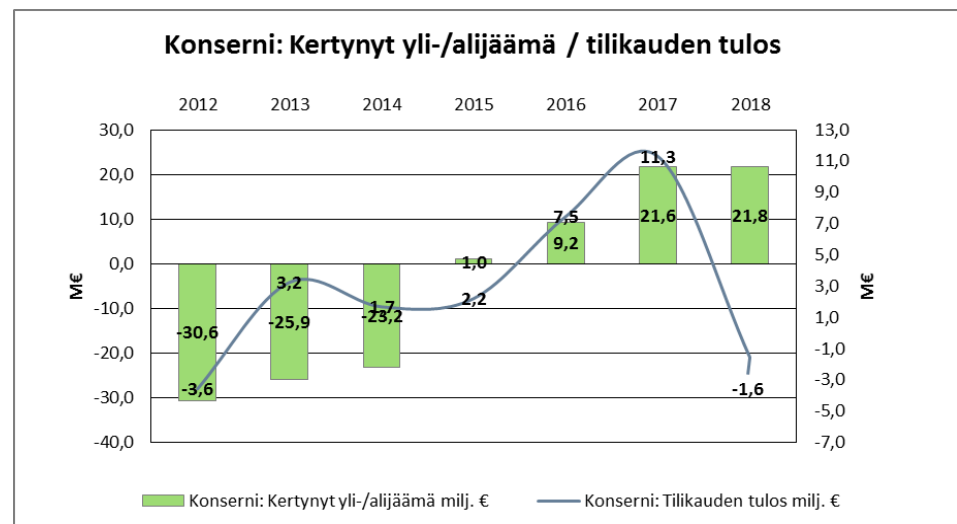
Konsernin vuosikate oli 14,7 milj. euroa (778 euroa/asukas), kun se vuonna 2017 oli 27,5 milj. euroa (1 434 euroa/asukas).

KUVA 12 VUOSIKATE ASUKASTA KOHTI, €

Tilikauden tulos oli 1,6 milj. euroa alijäämäinen (2017 ylijäämä 11,3 milj. euroa) ja kertynyt ylijäämä on vuoden 2018 tilinpäätöksessä 21,8 milj. euroa (2017 kertynyt alijäämä 21,6 milj. euroa).

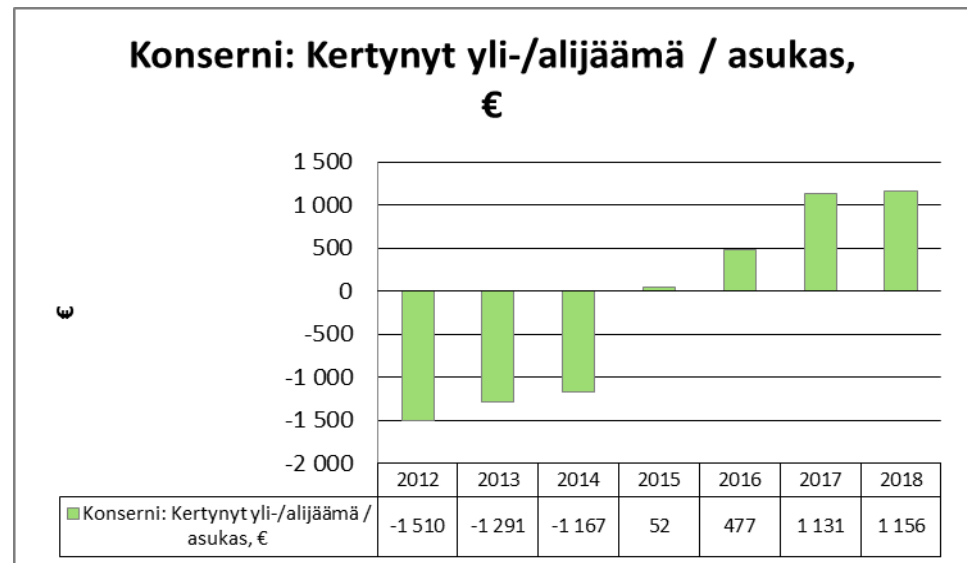
KUVA 13 TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ, M€

Konsernitase

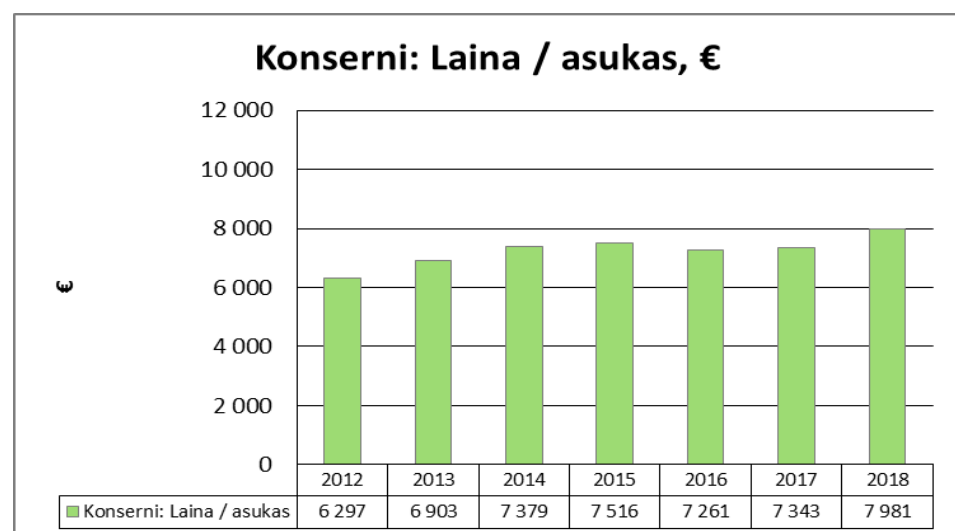
Taseen loppusumma vuonna 2018 oli 302,8 milj. euroa, kun loppusumma vuonna 2017 oli 289,1 milj. euroa. Taseessa on ylijäämää asukasta kohden vuoden 2018 jälkeen 1 156 euroa (2017 ylijäämää 1 131 euroa/asukas).

KUVA 14 KERTYNYT YLI-/ALIJÄÄMÄ/ASUKAS,€

Konsernin lainakanta vuonna 2018 oli 150,4 milj. euroa (7 981 euroa/asukas) ja vuonna 2017 lainakanta oli 140,6 milj. euroa (7 343 euroa/asukas).

KUVA 15 LAINA ASUKASTA KOHTI, €

Konsernitilinpäätös laskelmiseen ja tunnuslukuineen on esitetty kohdassa 4.5.

2.9 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.9.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (Kuntal 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kunnan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Poistoeroa tuloslaskelmaan tuloksi kirjataan 19 919,37 euroa.

Sosiaalisen luototuksen rahaston perustamisesta kirjataan tuloslaskelmaan menoksi 100 000,00 euroa.

Kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2018 tilinpäätöksessä tilikauden ylijäämä 609 521,14 euroa kirjataan yli-/alijäämättilille.

2.9.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely

Kuntalain 118 § mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;

2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;

3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;

4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämistä konsernitilinpäätösten tiedoista. Tunnuslukujen laskentaperusteina käytetään Tilastokeskuksen käyttämiä laskentaperusteita ja kunnan vahvistamaa tuloveroprosenttia.

Äänekosken osalta tuloveroprosentti sekä kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus täyttävät kriisikuntakriteerien raja-arvon.

Kuntien kriisikuntakriteerejä ehdotetaan muutettavaksi lähivuosina. Uusia kriteerejä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten perusteella laskettaviin kuntien tunnuslukuihin.

Kaupungille laadittiin talouden vakauttamisen toimenpideohjelma vuosille 2016 - 2018, jotta kaupungin ja kaupunkikonsernin kertyneet alijäämät saadaan katettua uuden kuntalain edellyttämässä aikataulussa ja siten välttyttäisiin arviointimenettelyyn joutumisesta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi talouden vakauttamisen toimenpideohjelman vuoteen 2018 kokouksessaan 18.5.2015 § 25.

Äänekosken kaupungilla ei ole kattamatonta alijäämää. Kertynyttä ylijäämää oli vuoden 2017 tilinpäätöksessä 7,9 miljoonaa euroa ja tilikauden 2018 tulos huomioiden kertynyt ylijäämä on 8,5 miljoonaa euroa.

3 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Valtuustoon nähden tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet. Viranhaltijoista toimialajohtajat ja vastuualuejohtajat ovat tilivelvollisia ja velvolliset vastaamaan ja seuraamaan yksiköidensä tavoitteiden saavuttamista sekä menojen ja tulojen toteutusta.

3.1 Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutuminen

3.1.1 Käyttötalouden toteutuminen

TAULUKKO 9 KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN (ULKAINEN JA SISÄINEN) LAUTAKUNNITTAIN

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUS 1000 euroa					
Tarkastuslautakunta					
Toimintatuotot					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-37		-37	-42	5
Toimintakate (netto)	-37	0	-37	-42	5
Kaupunginhallitus					
Toimintatuotot	8 860	-437	8 423	8 204	219
Valmistus omaan käyttöön				1	-1
Toimintakulut	-15 281	-58	-15 340	-14 560	-779
Toimintakate (netto)	-6 422	-495	-6 917	-6 355	-562
Perusturvalautakunta					
Toimintatuotot	11 233		11 233	10 240	994
Valmistus omaan käyttöön					0
Toimintakulut	-71 383	0	-71 383	-69 387	-1 996
Toimintakate (netto)	-60 150	0	-60 150	-59 148	-1 002
Kasvun ja oppimisen lautakunta					
Toimintatuotot	1 528	16	1 544	1 866	-322
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-28 041	-675	-28 715	-28 989	274
Toimintakate (netto)	-26 512	-659	-27 171	-27 123	-49
Tekninen lautakunta					
Toimintatuotot	2 570	-150	2 420	2 680	-260
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-13 320	-1 948	-15 268	-15 178	-90
Toimintakate (netto)	-10 750	-2 098	-12 848	-12 498	-350
Ympräistölautakunta					
Toimintatuotot	215	40	255	278	-23
Valmistus omaan käyttöön				2	-2
Toimintakulut	-2 384	60	-2 324	-2 212	-112
Toimintakate (netto)	-2 169	100	-2 069	-1 932	-138
Vapaa-aikalautakunta					
Toimintatuotot	754	-13	741	666	75
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-4 017	-108	-4 125	-4 071	-53
Toimintakate (netto)	-3 262	-121	-3 383	-3 405	21
Käyttötalous yhteensä:					
Toimintatuotot	25 160	-544	24 616	23 934	682
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	3	-3
Toimintakulut	-134 463	-2 729	-137 191	-134 440	-2 752
Toimintakate (netto)	-109 302	-3 273	-112 575	-110 502	-2 073

3.1.2 Tulokortit (Kaupunkiorganisaation yhteiset)

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Toimialojen asiakas- ja asukastyytyväisyyskysely				
	- Perusturva (ka. terveyspalvelut, sosiaalityö ja arjen tuki) Arvosteluasteikko 1-5	3,9	4,0	4,2	
	- Kasvu- ja oppiminen (ka. perhepalvelut, opetuspalvelut ja nuorisopalvelut) Arvosteluasteikko 1-5	mittausta ei suoritettu	3,8	4,2	
	- Tekninen (ka. rakentaminen, jätehuolto, katujen kunnossapito, puistot ja leikkiapaikat, satamat ja veneily) Arvosteluasteikko 1-4	mittausta ei suoritettu	3,0	2,7	
	- Vapaa-aika (ka. liikuntapalvelut, kirjasto, kulttuuripalvelut) arvosteluasteikko 1-4	mittausta ei ole suoritettu	3,3	-	mittausta ei ole suoritettu
	Kotona asuvat yli 75 vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	91,2 %	92,0 %	91,6 %	
	Sairastavuusindeksi, Kela	132,3	128	132,6	
	Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0-17 vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä	1,5 %	1,5 %	1,2 %	
Perusopetuksen päättötodistuksen saaneiden määrä ikäluokasta.	100 %	100 %	100 %		
Peruskoulun päättäneiden sijoittuminen toisen asteen koulutukseen, lisäopetukseen tai muuhun koulutukseen.	100 %	100 %	100 %		
Oikea-aikainen ja riittävä tuki (kysely asiakkaat ja henkilöstö) Asteikko 1-5	3,9	3,9	3,9		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Kaikki: Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Ennaltaehkäisevien ja kotiin vietävien palveluiden monipuolisuus, laatu, yksilöllisyys ja joustavuus. • Monialaisen työtavan vahvistaminen kaikilla vastuualueilla. • Peruspalvelujen järjestämistapojen monipuolistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. 					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä					
Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Viihtyisä ja vetovoimainen asuin- ja elinympäristö	Asukasluku Asukastyytyväisyys - Kadut ja tiet - Puistot, leikkipaikat, torit, yleiset - Kaupunkikuva (siisteys) Luovutettujen omakotitonttien määrä Vapaa-ajan asuntojen lukumäärä	19 144 Ei tehty Ei tehty Ei tehty 2 (+ Hirvimäki 65) 2517	19 100 2,3 2,6 - 15 2525	18 845 2,2 2,64 - 15 	ei päivitettyä tietoa kätettävissä
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Keskustan kehittämissuunnitelma • Onnistunut maankäyttö- ja kaavoituspolitiikka • Kaupunkiympäristön siisteyden ja yleisilmeen kohentaminen • Puistojen ja virkistysalueiden rakentaminen ja kunnossapito • Mökkiläisfoorumi • Hyvä arki asukkaalle kampanja					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Kuntalaisten vaikuttamislaisuudet - Asukas- ja asiakasraadit - Kyläillat - Kyläparlamentin kokoontumiset Yhdistysten ja yhteisöjen EU-hankkeet - läpimenneiden lkm Kuntalaisaloitteiden lukumäärä Vaikuttamistoimielinten toiminta (kokousten lkm) - Nuorisovaltuusto - Vanhusneuvosto - Vammaisneuvosto	- - Yhdistysneuvontaa 16 2 4 8 4 6	4 3 4 4 3 18 4 6	6 10 4 4 4 16 4 5	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Asukastilaisuuksien järjestäminen • Tehokas viestintä • Palautejärjestelmän käyttöönotto • Osallistuva budjetointi • Nuorisovaltuuston edustajat kaupungin toimielimiin • Hyödynnetään kirjastojen tarjoamat tietotekniset mahdollisuudet					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kilpailukykyinen elinkeinoympäristö ja erinomaiset elinkeinopalvelut	Yritysten tunnusluvut - nettokasvu (lkm) Yhteisöveron tuotto M€ Luovutettujen yritystonttien määrä Yritysneuvoja - yrityskontaktien määrä Elinkeinoelämän hankkeet (lkm) Myönnettyt yritystuet (ELY) - lkm - M€ Yritystytyväisyyskysely (asteikko 1-10) Työpaikkaomavaraisuusaste Työpaikkojen lkm	8 9 3 310 8 10 1 104 % 7300	20 8,8 8 325 4 6 105 % 7300	24 9,2 6 325 6 6 0,7 8 tietoa ei saada vielä tietoa ei saada vielä	Hankkeiden aktivointi vähentynyt henkilöstömuutosten vuoksi. Hankkeiden aktivointi vähentynyt henkilöstömuutosten vuoksi. ei ole mitattu
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Vetovoimaisten yritysalueiden rakentaminen • Säännöllinen ja toimiva yhteistyö yritysjärj. • Markkinointiin ja tiedottamiseen panostaminen • Paikallisten yritysten ja kaupungin hankintayhteistyö • Matkailun hyödyntäminen ja huomioiminen yhdessä elinkeinoelämän kanssa • Uusien yritysalueiden kaavoittaminen • Saavutettavuuden parantaminen					

TULOSKORTTI - ASIAKAS

Strateginen päämäärä					
Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Asukastyytyväisyyskysely (asteikko 1-4) - Katujen kunnossapito - Liikennepalvelut Katujen korjausvelka (M€)	Ei tehty Ei tehty Ei tiedossa	2,3 2,8 9,3	2,2 - 9,3	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Kaupungin katujen korjausvelka pidetään nykyisellä tasolla Kunnan sisäisen joukkoliikenteen palvelutason määrittäminen ja liikenteen kehittäminen palvelutason linjausten mukaisesti Ääneseudun liikennejärjestelmän kehittäminen siten, että se mahdollistaa yrityslogistiikan ja arki liikumisen hyvinvoinnin ja kasvun 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Työllisyyden edistäminen	Työttömyysprosentti (ka) Työttömyysprosentin ero Keski-Suomen kuntien keskiarvoon Kaupungin toimenpiteissä olevat - palkkatuki ka - kuntalisä ka - kuntouttava työtoiminta ka Työmarkkinatuen kuntaosuus - M € - henkilömäärä keskimäärin/kk Koulutustaso - vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä	15,5 % 1,7 % 79 60 80 1,7 360 66,93 %	15,0 % 1,0 % 100 30 80 1,4 350 67,00 %	13,5 % 1,7 % 63 32,5 87 1,2 328 67,79 %	Henkilöstömuutoks Työllisyyden Toimenpiteet
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Palkkatuella työllistäminen (työmarkkinatuen kuntaosuus) Kuntouttavan työtoiminnan lisääminen Työllistämisuunnitelmien laatiminen Kuntakokeilut Työllistämishankkeet Sosiaalinen yritys Vaikuttavuusinvestoinnit 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki	Paikallisten energialähteiden käyttöaste (toteutus joka 3. vuosi) Uusiutuvien energiamuotojen Ilmanlaatuindeksi (päivien lkm, jolloin huono tai erittäin huono) Uusinvestointien energiataloudellisuus Kaupungin kiinteistöjen - Sähkön kulutus kWh / m2 - Kaukolämmön kulutus (KWh / m2) - Öljyn kulutus (l / m2)	- 88 % 16 C 84 170 19	81 % 79 % 16 B 93 174 24	90 % 80 % 5 B 85 169 22	Biotuotetehtaan ansiota
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Kaupungin omat rakennusinvestoinnit toteutetaan ekologisesti kestäväällä tavalla PEHC-metsäsertifiointiin liittyminen ja Metso-ohjelma Suositaan ekologisista ratkaisuja hankinnoissa Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumusten tekeminen Liittyminen energiatehokkuusohjelmaan Katujen puhdistaminen keväällä hallitusti Vaihdetaan öljylämmityskohteiden lämmitystapa 					

TULOSKORTTI - TALOUS

Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	<ul style="list-style-type: none"> Kertynyt yli/-alijäämä (M€) Muut kriisikuntakriteerit Tuloveroprosentti (ero Keski-Suomen keskiarvoon) Talousarvion toteuma (1.000€) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon 	7,9 2 1,03 Toteuma + 4,8 milj. €	7,5 2 1,0 Toteuma +/- 300 t€	8,5 2 0,97 Toteuma - 1,2 milj. €	Merkitävimmät ylitykset alkuperäiseen talousarvioon (toimialat): -tekninen 1,7 milj. -kasvu ja oppiminen 0,9 milj.
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Taloukskurin noudattaminen Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen Investointien monimuotoisten rahoitusmuotojen käyttäminen (esim. kiinteistö-leasing) Prosessien tehostaminen Turhista kiinteistöistä luopuminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Strategisten investointien hallinta	<ul style="list-style-type: none"> Vuosikate prosenttia nettoinvestoinneista (5 vuoden ka) Vuosikate prosenttia poistoista (5 vuoden ka) Yli 1,0 milj. euron investointien kustannusarvion pitävyys (%) 	98 % 152 % -	60 % 120 % Toteuma +/- 3 %	120 % 143 % Toteuma + 18,7 %	Ylipainehallin aloitus siirtyi ja keskuskeittiön sekä paloaseman budjetoituista investointikustannuksissa säästettiin. Säästö yhteensä 1,5 milj. euroa.
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Investointien suunnitteluprosessin kehittäminen tarkemmalle tasolle Kiinteistöohjelman laadinta ja noudattaminen Ennakoivien korjausten / huoltojen toteuttaminen 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva kuntakonserni ja omistajapolitiikka	<ul style="list-style-type: none"> Omistajapoliittisten linjausten toteutuminen yhtiöittäin Talousarviotavoitteiden toteutuminen yhtiöittäin Konsernin lainakanta / asukas (€) Kuntakonsernin kertyneet yli/-alijäämät asukasta kohden (€) 	Ei Kyllä 7 343 1 131	Kyllä / Ei Kyllä / Ei 7 500 200	- Kyllä (pääsääntöisesti) 7 981 1 156	Konserniohjeet ja omistajapoliittiset linjaukset tulevat hallituksen ja valtuuston käsittelyyn keväällä 2019 Konsernin lainakanta kasvanut 9,8 milj. euroa. Suurimmat lisäykset: - KS SHP Ky 11,6 milj. € (9,5 %) - ASE Oy 1,9 milj. €
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamien tytäryhteisötavoitteiden seuranta ja toteutus Konserniohjeen ajantasaistaminen Konsernijohtoon ja -yhteisöjen tiivis vuorovaikutus Omistajapolitiikan linjausten toteuttaminen Yhtiöiden hallitusten asiantuntijuuden lisääminen 					

TULOSKORTTI - PROSESSIT

Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien toimivuus (asteikko 1-5) Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%) - Ydin- ja avainprosessit - Toimialakohtaiset aliprosessit Toimintakäsikirja	3,7 90 % 20 % 0 %	3,9 100 % 60 % 70 %	3,8 95 % 30 % 10 %	Ohjaus- ja johtamisen prosessit olleet aiemmin tunnistamatta, prosessikartan ylätasoa kuvaaminen on vienyt valtaosan resursseista. Aliprosessien työstö etenee kevään 2019 aikana laajalla rintamalla ja toimintakäsikirjatyö saadaan alkuun.
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys) - raportointijärjestelmät - tietojärjestelmät ja ohjelmistot Sähköisten asiointipalvelujen käyttöönotto (lisäys) Ohjelmistorobotiikan hyödyntäminen - käyttöönotot lkm	3,8 3,6 2 2	3,9 3,8 2 2	3,8 3,7 2 0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - sähköisen asiointialustan rakentaminen - robotiikan ja automatisaation lisääminen - sähköisten palveluiden lisääminen - henkilöstön osaamisen laajentaminen ja syventäminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistyön syventäminen	Itsearviointi - Johtoryhmä ka (0-100) - Kaupunginhallitus - Valtuusto (sähköinen kysely)	Tehty, arvostelu ei numeraalinen Ei ole tehty Ei ole tehty	66,0 3,3 Suoritetaan	- Ei ole tehty Ei ole tehty	itsearviointi valmistuu 4/2019
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - Suunnitelma yhteistyön syventämiseksi - Kysely - Työryhmät					

TULOSKORTTI - HENKILÖSTÖ

Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	88 %	80 %	83 %	perusturva 23,2 pv/htv, muut yht. 15,9 pv/htv
	Henkilöstökysely (asteikko 1-5):				
	* osaaminen ja työolot	3,8	3,9	3,9	
	* työyhteisön toimivuus	3,9	4,0	4,0	
	* omat voimavarat	4,0	4,1	4,0	
	Sairauspoissaolot (pv/htv)	17,6	15	19,1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne)					
Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen					
Työyhteisötaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö					
Palkitsemisen kehittäminen					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely: Johtamisosio (1-	3,7	3,7	3,8	Valmistuu 4/2019
	Johdon itsearviointi	Tehty	Tehty		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Suunnitelmallinen esimieskoulutus					
Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö					
Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi					
Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta)					

3.1.3 Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Kuntalain mukaan kunnanvaltuuston tavoitteiden toteuttamisen arvioinnissa tarkastuslautakunnalla on tärkeä tehtävä. Tarkastuslautakunnan on arvioitava, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kiinnittää huomiota toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunta	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-36	-37	-42	-5	15 %
Netto (toimintakate)	-36	-37	-42	-5	15 %

Äänekosken kaupungin tilintarkastusyhtiönä on toiminut BDO Auditor Oy. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimi 24.9.2018 saakka Jukka Vuorio JHT, HT ja 25.9.2018 alkaen Lilja Koskelo JHT, HT.

3.1.4 Kaupunginhallitus

Toiminta-ajatus

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloushoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kunnan etua ja, jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Kaupungin keskushallinnon (kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus ja sen alaisuudessa toimiva keskushallinto) perustehtävä on vastata siitä, että kaupunkiyhteisöllä on selkeä visio, toimintaa ohjaavat arvot ja niiden pohjalta laaditut strategian päälinjaukset.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallitus	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	10 789	8 423	8 330	-93
Toimintakulut	-15 234	-15 340	-14 685	654	-4 %
Netto (toimintakate)	-4 446	-6 917	-6 355	562	-8 %

Kaupunginhallituksen kaikkien vastualueiden talousarvio alittui yhteensä noin 562 000 eurolla (8 %).

3.1.4.1 Hallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Hallintopalvelut vastualueena sisältää mm. kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, kansliatoiminnan, kunnallisverotuksen, velkaneuvonnan, historiikin, vuokra-asumispalveluiden, monistamon, vss-toiminnan ja vaalien kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

3000210 Hallintopalvelut	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	17	101	37	-64
Toimintakulut	-2 227	-2 068	-1 852	215	-10 %
Netto (toimintakate)	-2 210	-1 967	-1 815	151	-8 %

Hallintopalveluiden vastualueen talousarvio alittui noin 151 000 eurolla (8 %).

3.1.4.2 Talous- ja tietohallintopalvelut

Toiminta-ajatus

Vastuualue sisältää talous- ja tietohallinnon kustannuspaikat. Taloushallinnon kustannuspaikan toiminnan pääpaino on kaupungin taloushallintopalvelujen tuottamisessa. Keskeisimmät toiminta-alueet ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, kaupungin taloussuunnittelu-järjestelmän kehittäminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, kirjanpito, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, maksuliikenne, kaupungin rahoitus ja riskien hallinta sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Kaupungin hankinta-asiantuntija ja laatuasiantuntija on myös budjetoitu taloushallinnon kustannuspaikalle. Hankintatoimen keskeiset toiminta-alueet ovat kaupungin hankintatoimen kehittäminen ja seuranta, hankintalainsäädännön muutosten seuranta ja soveltaminen käytäntöön sekä hankintojen suorittaminen kaupungin hankintasäännön mukaisesti. Tietohallinnon kustannuspaikka hoitaa kaupungin toiminnan edellyttämät tietohallintopalvelut.

Talousarvion toteutuminen

3000220 Talous- ja tietohallintopalv.	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	75	79	89	10
Toimintakulut	-806	-937	-849	88	-9 %
Netto (toimintakate)	-731	-858	-760	97	-11 %

Talous- ja tietohallintopalvelut -vastuualueen talousarvio alittui noin 97 000 eurolla (11 %).

3.1.4.3 Henkilöstöpalvelut

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalveluiden perustehtävä on henkilöstöressurssien suunnittelu, tarkoituksenmukainen kohdentaminen ja kehittäminen sekä henkilöstöstrategian mukaisten toimintikäytäntöjen edistäminen.

Henkilöstöpalvelut vastuualueena sisältää palkkahallinnon, työmarkkinatoiminnan, työterveydenhuollon, työsuojelun ja muut henkilöstöpalvelut kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

3000230 Henkilöstöpalvelut	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	242	324	361	37	11 %
Toimintakulut	-1 137	-1 475	-1 397	78	-5 %
Netto (toimintakate)	-895	-1 151	-1 037	115	-10 %

Henkilöstöpalveluiden vastuualue alitti talousarvionsa noin 115 000 eurolla (10 %).

3.1.4.4 Elinvoimayksikkö

Toiminta-ajatus

Elinvoimayksikön päätehtävä on kaupunkistrategian toimeenpanosta vastaaminen elinkeino- ja aluekehittämisen sekä työllisyyspolitiikan osalta.

Talousarvion toteutuminen

3000240 Elinvoimayksikkö	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	1 074	1 148	1 024	-125	0 %
Toimintakulut	-5 209	-5 180	-4 797	384	-7 %
Netto (toimintakate)	-4 135	-4 032	-3 773	259	-6 %

Elinvoimayksikön alkuperäisen talousarvion toimintakate oli 3 935 900 euroa. Kaupunginvaltuusto myönsi 10.9.2018 hankkeiden omavastuisiin 96 100 euron (netto) lisämäärärahan. Elinvoimayksikön muutettu talousarvio alittui 259 000 eurolla (6 %).

Elinvoimayksikön tehtävänä on Äänekosken alueen elinvoiman vahvistaminen kehittämällä elinkeinotoimintaa, parantamalla kilpailukykyä ja lisäämällä työllisyyttä. Elinvoimajohtajana toimi suurimman osan

vuotta Sari Åkerlund. Loppuvuodesta 2018 vastuualueen johtajana viran sijaisena jatkoi Sakari Aho-Pynttäri, Åkerlundin siirryttyä projekti-johtajan tehtävään.

Elinkeino ja kilpailukyky

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä kehitettiin monin tavoin vuonna 2018. Äänekoskella perustettiin yhteensä 87 uutta yritystä. Elinkeinoelämän kehittämisen näkökulmasta käynnistettiin oma hanke Plänet B biotalouskeskittymän laajentamiseksi. Biotuote-teen investointiprojekti ja teetaan käynnistäminen ovat vaikuttaneet positiivisesti toimintaympäristöön.

Yritysten toimintaedellytysten parantamisessa vuosi 2018 oli erittäin vilkas ja monia merkittäviä hankkeita käynnistettiin. Kotakennään uusi työpaikka-alue rakentui toimintavuoden kuluessa infran osalta valmiiksi. Alueella käynnistyi HalpaHallin, monitoimihallin sekä ETRA:n toimitilan rakentaminen, jotka valmistuvat vuoden 2019 alkupuoliskolla.

Vuonna 2017 hyväksytystä keskusta-alueen kaavasta valitettiin Korkeimpaan Hallinto-oikeuteen, minkä vuoksi keskustaan ei voitu käynnistää monitoimialueen toteuttamista eikä kerrostalorakentamisesta. Kaava vahvistui aivan vuoden lopussa. Toteutus siirtyi vuoden 2019 puolella.

Toimintavuoden jälkimmäisellä puoliskolla käynnistyi uuden paloaseman rakentaminen ja uuden poliisiaseman suunnittelu vauhdittui. Jäähallin suunnittelu jatkui, ylipainehallin toteutus viivästyi vuoden 2019 puolelle suunnittelutarveratkaisusta tehdyn valituksen johdosta. Äänejärven alueen suunnittelu käynnistyi toden teolla alueella tehtyjen maakauppojen seurauksena, jolloin koko Äänejärven ympärillä olevat maa-alueet ja rakennukset tulivat kaupungin omistukseen. Suolahden Wanhahan Aseman kehittäminen on toimintavuoden aikana saatu käyntiin, suunnitelmat DM-7 kiskoautoille soveltuvan varikon rahoitus ja suunnitelmat ovat valmiit.

Kaupungin markkinoinnin ilme ja materiaalit uudistettiin toimintavuoden aikana. Kaupungin viestintää kehitettiin monipuolisemmaksi uusien työkalujen ja kanavien avulla. Elinvoimayksikkö oli mukana usean eri tapahtuman toteuttamisessa mm. Neste Rally ja Suviseurat.

Toimintavuoden aikana käynnistettiin Äänekosken taajamien ja kylien kehittämisohjelma. Ohjelmalla pyritään vahvistamaan eri taajamien ja kylien elinvoimaisuutta pitkäjännitteisellä suunnitelmalla ja toimenpiteohjelmalla.

Matkailua on pääasiallisesti kehitytty vuoden mittaisella Biotalous- ja elinkeinoministeriön vetovoimaa matkailuun -hankkeella. Hankkeen keskeisimmät tavoitteet ovat Äänekosken matkailuohjelman tekeminen, matkailun ja biotalouden yritys- ja sidosryhmäverkostojen vahvistaminen ja sitouttaminen sekä matkailuinfoiminnan uudistaminen. Matkailuohjelmaa on suunniteltu yhteistyössä alueen yrittäjien ja toimijoiden kanssa alueryhmissä, joita on järjestetty 2 kpl/ alue yhteensä viidellä eri alueella; keskustaaajamassa, Sumiaisissa, Suolahdessa, Konginkankaalla sekä Hirvaskankaan, Koiviston, Hietaman alueella. Hankkeen tehtäviin on kuulunut myös yrityshaastattelut ja -käynnit, yritysten ja toimijoiden törmäyttäminen, matkailutilaisuuksien järjestäminen, Pro Nemus vierailukeskus-yhteistyö Metsä Groupin kanssa sekä Visit Äänekoski-nettisivujen tekeminen. Visit Äänekoski-sivut julkaistiin joulukuussa ensimmäisen kerran ja ne ovat maksuttomat mukana oleville yrittäjille ja toimijoille. Visit Äänekoski-nettisivut esittelevät monipuolisesti Äänekosken matkailutarjontaa ja auttavat myös teollisuusyrityksiä palvelemaan omia vieraitaan paremmin. Jyväskylän kaupungin hallinnoimien Visit Jyväskylän ja Lakeland -hankkeen kanssa solmittiin kolmevuotiset yhteistyösopimukset, jotka tulevat voimaan virallisesti vuoden 2019 alusta. Äänekoski kuuluu 7 muun kunnan kanssa Jyväskylän matkailualueeseen ja paikalliset yrittäjät pääsevät mukaan vahvaan kotimaiseen ja kansainväliseen matkailumarkkinointiin.

Työllisyys

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Keski-Suomessa oli joulukuun 2018 lopussa 15 795 työtöntä työnhakijaa mikä on 1806 vähemmän kuin edellisvuoden lopussa. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli 256 500, mikä on vuotta aiempaan verrattuna 39 000 vähemmän.

Äänekoskella työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 14 % (15,5 %). Keski-Suomessa vastaava luku oli 12,4 % (13,8 %) ja koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus oli 9,7 % (11,2 %).

Kaikkiaan Äänekoskella oli työnhakijoita joulukuun lopussa 8 428 (8 512). Työttömistä työnhakijoista oli lomautettuja 82 (80). Lomautettuja oli vuoden lopussa 45 enemmän kuin saman vuoden marraskuussa.

Työttömiä työnhakijoita oli vuoden lopussa 1 179, mikä oli 142 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin (1 321). Yli vuoden työttömänä olleiden määrä laski edellisvuodesta 38 henkilöllä ollen vuoden lopussa 285. Myös yli 50-vuotiaiden osalta työttömyys laski. Heitä oli vuoden lopussa 521 (561). Kaikkiaan yli 25 pitkäaikaistyötöntä sai myönteisen eläkepäätöksen vuoden aikana.

Alle 25-vuotiaita oli vuoden lopussa työttömänä työnhakijana 162 (195). Nuorten tilanne on noussut keskeiseksi toiminnan kohteeksi eri hallintokunnissa. Työllisyyspalveluissa on jatkanut määräaikainen nuorten palvelukoordinaattori kokoamassa ja kehittämässä nuorille yhtenäistä palvelukokonaisuutta. Äänekosken kaupunki on myös mukana hankkeissa, joissa pyritään löytämään ratkaisuja nuorten tilanteeseen ja juurruttamaan uusia toimintamalleja nuorten kanssa toimiville tahoille (mm. Hohto-hanke nuorten urasuunnitteluun).

Äänekosken kaupunki hallinnoi Taite työelämään ESR-hanketta ajalla 1.4.2018–31.3.2021. Hankkeessa aloitti huhtikuussa 2018 kolme työntekijää. Hankkeen keskeisenä tehtävänä on kehittää uusia toimintamalleja Laukaan ja Äänekosken kuntien palkkatuella työllistettyjen henkilöiden osaamisen lisäämiseksi ja avoimille työmarkkinoille työllistymisen tukemiseksi, sekä tehostaa työllisyystoimijoiden ja verkostojen välistä yhteistyötä ja parantaa palkkatukityöllistämisen vaikuttavuutta hankekunnissa.

Työllisyyspalvelujen kautta kaupunki on työllistänyt äänekoskelaisia pitkäaikaistyöttömiä sekä myöntänyt kunta- ja oppisopimustukea työnantajille. Samoin nuorten kesätyöllistämistä on jatkettu entiseen tapaan.

Syksyn 2018 aikana toteutui kuntouttavan työtoiminnan ja TYP:n siirtyminen aikuissosiaalityöhön. Toimenpiteellä valmistaudutaan tulevaan maakunta- ja soteuudistukseen. Samalla selkeytetään kaupungille jäävän työllisyyspalvelujen tehtävänkuvasta osana elinvoimapalveluja.

Toimintavuoden 2018 aikana kehitettiin uudenlainen toimintamalli työelämävalmennusyksikön perustamiseksi. Siihen liittyen henkilöstöresursseja tullaan lisäämään ja nykyisiä työtehtäviä järjestämään uudelleen vuoden 2019 aikana.

Tulevaisuuden haasteena on ammatissa toimivan väestönsosan ja työvoiman jatkuva lasku ja sen alentava vaikutus verokertymään. Myös oman alueen työvoiman ja työpaikkatarjonnan kohtaanto-ongelma ja osaavan työvoiman saaminen aiheuttavat niin kuntatalouden kuin kuntayhteisön tasolla vaikeuksia.

3.1.4.5 Maankäyttö

Toiminta-ajatus

Maankäytön vastuualueen tehtävät ovat:

- vastaa kaupungin ja sen eri osien kehittämisen perustana olevien maankäyttösuunnitelmien ja kaavojen laadinnasta

- luo edellytykset asumisen ja yritystoiminnan rakennushankkeille ideasuunnittelulla, sopimusmenettelyllä ja kaavoituksella
- vastaa maapolitiikasta ja osallistua kaupunkiympäristön laadun kehittämiseen yhteistyössä teknisen ja ympäristötoimialan kanssa
- vastaa tonttien luovuttamisesta, kiinteistönmuodostuksesta ja mitaustehtävistä, kartta-asioista ja osoitteista sekä kaupungin maa- ja metsäomaisuudesta

Talousarvion toteutuminen

3000260 Maankäyttö	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	4 081	1 379	1 583	205
Toimintakulut	-1 467	-993	-1 214	-222	22 %
Netto (toimintakate)	2 614	386	369	-17	-4 %

Vastuualueen talous toteutui vuonna 2018 lähes talousarvion mukaisesti ja tilikauden toteutuma oli yli 369 000 euroa.

Tulos koostui viime vuonna pääosin maa-alueiden vuokratuotoista ja metsänmyyntituloista, joiden yhteissumma ylitti miljoona euroa. Tonttivuokrien osuus kaupungin taloudessa on edelleen merkittävä: säännöllistä vuokratuottoa kertyi vuonna 2018 edellisvuoden tapaan noin 600 000 euroa. Puun myyntituotot talous- ja puistometsistä noudattivat vuoden 2017 tilinpäätöksen tasoa.

Kaupunginvaltuustossa hyväksyttiin Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutos ja yhdeksän asemakaavaa.

Uudistuvan ydinkeskustan asemakaavan ensimmäinen vaihe sai lainvoiman keväällä 2018, minkä jälkeen kaupunki on tehnyt Suomen Hoi-
vatilat Oyj:n kanssa huhtikuun 2019 loppupuolelle voimassa olevan suunnitteluvarauksen: yritys selvittää asemakaavan mukaisen 4600 k-
m²:n suuruisen rakennushankkeen toteuttamista.

Kaupunginhallitukselle valmisteltujen poikkeamis- ja/tai suunnittelutarvehakemusten määrä kasvoi yli kolmanneksella edelliseen vuoteen verrattuna (vuonna 2018 19 kpl).

Tonttipalveluissa omakotitontteja luovutettiin 15 kpl, missä on merkittävä lisäys edellisen vuoden luovutusmäärään. Vuonna 2018 kaupunki toteutti kampanjan, jonka aikana rakentamattomat omakotitontit myytiin puoleen hintaan. Erityisen kiinnostuneita rakentajat olivat omarantaisista tonteista, joita oli tarjolla mm. Hämeentaipaleen alueella. Myös Mörtin alueelta myytiin useita tontteja.

Rivitalo- ja kerrostalotontteja ei vuoden aikana luovutettu. Yksi edellisenä vuonna aloitettu hanke valmistui ja kaksi asuinkerrostaloa oli rakenteilla.

Liike- ja teollisuustontteja luovutettiin 6 kpl eli edelliseen vuoteen nähden kaksinkertainen määrä. Lisäksi vuodenvaihteessa oli voimassa kolme tonttivarausta.

Kiinteistö- ja vaihtokauppoja (vuokratontit ja rakentamattomat tontit) kaupunki teki myyjänä yhteensä 22 kpl.

Tonttipalveluissa muodostettiin kiinteistötoimituksissa 21 tonttia, minkä lisäksi tonttijaoissa laadittiin 44 kaavatonttia. Lisäksi suoritettiin muutama rajankäynti, rasi-toimitus ja kiinteistöjen yhdistäminen

3.1.4.6 Muu toiminta

Toiminta-ajatus

Muu toiminta sisältää vesiosuuskuntien avustamisen, toiminnan kehittämisen sekä muun toiminnan kustannuspaikat.

Talousarvion toteutuminen

3000270 Muu toiminta	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	0	-100	-177	-77	77 %
Netto (toimintakate)	0	-100	-177	-77	77 %

Talousarvio ylittyi 77 000 euroa. Ylitys johtui Porrokki Oy:n konkurssi-pesän saatavan alaskirjaamisesta.

3.1.4.7 Tukipalvelut

Toiminta-ajatus

Äänekosken kaupungin ruokapalvelut tuottavat ravitsemussuosituksen mukaisia, laadukkaita, turvallisia, kasvatusta ja hoitoa tukevia ateriapalveluja asiakkaiden tarpeisiin. Ammattinsa osaava henkilökunta suunnittelee ja toteuttaa ateriat asiakaslähtöisesti, ajanmukaisilla laitteilla käyttämällä ensiluokkaisia sekä turvallisia elintarvikkeita.

Elintarvikkeidemme kotimaisuus aste on korkea, esim. liha- ja leipomotuotteet sekä peruna 100 %. Pyrimme ruokalista- ja reseptiikkasuunnittelulla sekä elintarvikehankinnoilla panostamaan kuntalaisten hyvinvointiin ja ravitsemukseen. Hankinnoissamme on huomioitu myös kestävä kehitys ja ympäristövastuullisuuden näkökulma (keskityt hankinnat).

Talousarvion toteutuminen

	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
3000280 Tukipalvelut					
Toimintatuotot	5 300	5 392	5 237	-156	-3 %
Toimintakulut	-4 355	-4 587	-4 398	189	-4 %
Netto (toimintakate)	945	805	838	33	4 %

Toimintavuoden 2018 talous toteutui hiukan ylijäämäisenä, tulot alituiivat ja vastaavasti menot jäivät alle suunnitellun. Toimintakatteella katetaan kaikki toiminnasta aiheutuvat kulut mm. poistot ja kiinteistökulut.

Toimintatuottojen budjetointi on osoittautunut haasteelliseksi johtuen suorittemäärien vaikeasta arvioinnista.

Suurimpana saavutuksena nähdään uuden Ateriapalvelukeskuksen valmistuminen ja sen käynnistämisen onnistuminen.

Hyvänä nähdään myös tuotannonohjausjärjestelmän hankkiminen ja käyttöönotto. Tällä on toteutunut vielä tarkempi talouden seuranta ja laadukas asiakaspalvelu.

Tuotannonohjausjärjestelmän käyttöönoton myötä elintarvikehankinnat ovat tehostuneet, koska järjestelmä ohjaa sopimustuotteiden hankintaa.

Tästä johtuvasta syystä elintarvikkeiden kotimaisuusastetta on pystytty nostamaan ruokapalveluiden ateriatuotannossa.

Lisäksi kuntalaisilla on reaaliaikainen mahdollisuus www-sivujen välityksellä seurata tarjottavien aterioiden ravitsemusta ja energiatasoja.

Tulokortti

Vastuualue:		Tukipalvelut			
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastyytyväisyyskyselyt	-	80 %	80 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Asiakastyytyväisyyskyselyjen uudistus					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstön työhyvinvointikysely (asteikko 1-5)	4,1	4,4	4,1	
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstön työhyvinvointikysely (asteikko 1-5)	4,1	4,5	3,9	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kehityskeskustelut joka vuosi, sairauspoissaolojen seuranta, varhaisen tuen käyttö Ryhmäkehityskeskustelut, esimiespalaverit, säännölliset tapaamiset, henkilöstöpalaverit					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Tuotannonohjausjärjestelmä Jamix	50 %	80 %	80 %	
Prosessien tehostaminen	IMS- prosessikuvaus	10 %	60 %	40 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ohjelman pohjatietojen tallentaminen, sisäisten asiakkaiden kouluttaminen, ruokapalveluhenkilöstön koulutus, ruokalistan kehitystyö Tehtäväkuvausten päivittäminen, tuotantomenetelmien kehittäminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteuma	Toteutuma + 5 %	Toteuma +/- 2 %	Toteutuma + 4 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kilpailutetut hankinnat, sopimushankintoihin sitoutuminen, kuukausittainen talouden seuranta Koko henkilöstön taloudellinen toiminta, talousarviossa pysyminen					

3.1.5 Perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus

Perusturvalautakunnan toimialaan kuuluu terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden järjestäminen.

Yleistä

Perusturvan toimintaa johtaa vuoden 2007 alusta perustettu perusturvalautakunta. Lautakunta toimii sosiaalihuoltolain ja kansanterveyslain (lukuun ottamatta ympäristöterveydenhuoltoa) sekä tartuntalain tarkoittamana toimielimenä. Uusi yhdeksän jäseninen lautakunta aloitti toimintansa elokuussa 2017 puheenjohtaja Simo Holopaisen johdolla. Varapuheenjohtajana toimi Marke Tuominen. Perusturvalautakunta kokoontui toimintakertomusvuoden aikana 10 kertaa ja käsitteli 83 asiaa. Perusturvan toimialajohtajana ja lautakunnan esittelijänä toimi perusturvajohtaja Saara Kuusela, jonka työajasta 20 % oli kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen maakunnallisen johtoryhmän varajäsenenä ja vastuuvastavalmistelijana maaliskuusta 2018 alkaen. Yksilöjaosto käsittelee sosiaalihuollon lainsäädäntöön perustuvia, yksilöä koskevia asioita, silloin kun niitä ei ole siirretty viranhaltijoille, sekä asiakasasioissa annettujen päätösten oikaisuvaatimukset ja valitukset. Yksilöjaostoon kuuluu viisi jäsentä. Vuonna 2018 yksilöjaosto kokoontui 6 kertaa ja käsitteli 14 varsinaista yksilöasiaa. Yksilöjaoston esittelijänä toimi sosiaalityön johtaja Outi Markkanen.

Toimiala on vuoden aikana suunnitelmallisesti kehittänyt toimintaansa huomioiden sekä asiakastyytyväisyyskyselyjen tuloksia että edellisen vuoden tavoitteiden toteutumia ja niihin liittyneitä haasteita. Kaikki toimialan keskeiset prosessit on kuvattu IMS-järjestelmään. Vuoden 2018 aikana IMS-järjestelmän prosessien vaiheiden kehittämiskohteita sujuvoitettiin edelleen.

Terveyspalveluiden vastuualueella toimintaa jatkettiin aiempien suunnitelmien mukaan. Vastaanotto toiminnassa juurrutettiin päiväpoliklinikka palvelua ja jatkettiin hoitosuunnitelmien laadintaa pitkäaikaispotilaille. Terveyskeskussairaalassa potilasmäärät kasvoivat ja sen seurauksena suunniteltiin määräaikainen potilaspaikkojen ja henkilöstön lisääminen vuodelle 2019. Työterveyshuollon yhtiöittämistä valmisteltiin Jyväskylävetoisesti yhdessä Kevan kanssa.

Arjen tuen palvelurakenteen keventämistä on edelleen jatkettu ja ensisijaiset palvelut koko alueella ovat olleet avohuollossa. Suolahden palvelukeskuksessa toimineen Ruskovillan toiminta (14 paikkaa) loppui tammikuussa 2018. Lisäksi Suolahden palvelukeskuksessa toimineiden muistiyksikkö Silkkivillan ja laitoshoidon yksikkö Tupasvillan toiminnolle vuokrattiin loppuvuodesta 2018 tilat Attendo Oy:ltä. Siirto uusiin

tiloihin tapahtui alkuvuodesta 2019. Muistiyksikkö Silkkivillan (19 paikkaa) ja laitoshoidon yksikkö Tupasvillan (25 paikkaa) toiminnot entisessä kiinteistössä lakkautettiin ja ne yhdistettiin yhdeksi 40-paikkaiseksi tehostetun palveluasumisen Kotisatama yksiköksi. Muutoksessa toteutettiin siirtyminen toimiviin ja terveisiin tiloihin sekä laitospainotteisesta hoidosta kodinomaisempaan hoivaan. Muutoksessa yhdistettiin myös kahden yksikön henkilöstö ja vakanssisiirtoja tehtiin 2 vakanssin osalta Piilolan palvelukeskukseen Hoivalaan, jonne neljä laitoshoidon paikkaa siirtyi.

Tukipuun osalta rakennemuutos ei vuoden 2018 aikana edennyt suunnitellusti, koska ikäihmisten määrällinen kasvu vaikuttaa aiempaa enemmän ympärivuorokautisen hoidon tarpeeseen. Vammaispalveluissa laitoshoidon ostettu arviointijaksoille. Ennaltaehkäisevään toimintaan on kiinnitetty erityistä huomiota tehostamalla palvelutarpeen arviointimenetelmiä ja ottamalla käyttöön järjestelmällisesti kotikuntoutuksen arviointijakso. Lisäksi on etsitty uusia toimintamuotoja ja samalla käytänteitä on muokattu entistä asiakaslähtöisemmäksi ja kuntouttavammaksi.

Varahenkilöstöpankki on tarkasteluvuoden aikana asettunut osaksi toimivaa järjestelmää ja sitä on käytetty pääsääntöisesti lyhytaikaisten alle 13 pv poissaolojen paikkaamiseen. Toimintakertomusvuoden aikana varahenkilöstön käyttöä on sijaistilanteen kiristymisen vuoksi jouduttu lisäämään myös vuosilomien käyttöön. Vuoden 2018 aikana varahenkilöstöyksikkö on työskennellyt 21 toimipisteessä kattaen kotihoitoa, palveluasumisen, laitoshoidon, lyhytaikaishoidon, seniorikeskuksen sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden yksiköt. Erityisesti kotihoidon yksiköihin perehtyneiden työntekijöiden määrä on lisääntynyt. Varahenkilöstön merkitys Arjen tuen toiminnassa on viime vuosina korostunut. Hoitohenkilöstön saatavuuden heikentyminen näkyy koko arjen tuen vastuualueella. Lähes kaikkien yksiköiden sijaistilanne on heikentynyt merkittävästi viimeisen vuoden aikana ja tarve uusille sijaisjärjestelyille on olemassa.

Toimintavuonna sosiaalityön vastuualueelle siirtyivät työllisyyttä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP) ja kuntouttava työtoiminta. Uutena toimintana aloitettiin sosiaalinen luototus yhteistyössä perusturvan hallinnon kanssa.

Lastensuojelussa haastetta toi edelleen lastensuojeluilmoitusten suuri määrä, jonka vuoksi kehittämistyötä tehtiin erityisesti palvelutarpeen arvioinnin osalta. Henkilöstömuutokset sosiaalityössä ja erityisesti sosiaalityöntekijöiden rekrytointivaikeudet näkyivät edelleen haasteena toiminnassa.

Loppuvuodesta sosiaalityön toiminta hankaloitui merkittävästi tilaongelmien myötä. Työsuojelu asetti Äänekosken sosiaalitoimiston tilat käyttökieltoon ja eri tiimit ja toiminnot jouduttiin hajauttamaan eri puolille kaupunkia, koska yhteisiä ja asiakastyöhön soveltuvia tiloja ei löytynyt. Asiakastyötä jatkettiin kaupungin eri toimipisteissä ja kotikäynteinä, mikä lisäsi kulkemiseen tarvittavaa aikaa ja hankaloitti tiimien yhteistoimintaa.

Kotouttamisessa toiminta muuttui siten, että perheryhmäkodin toiminta lakkasi ja asiakkaat siirtyivät täysi-ikäntymisen myötä tukiasumiseen. Toimintavuonna valmistauduttiin kiintiöpakolaisten vastaanottoon.

Maakunnallisen yhteistyön kehittämistä ja yhteisten toimintatapojen ja perusteiden valmistelua tehtiin kaikilla sosiaalityön osa-alueilla.

Sosiaali- ja terveysministeriön rahoittamaa kehittämistyötä jatkettiin kansallisen sote- uudistuksen maakunnallisen valmistelun rakenteissa. Kaupunki ja perusturvan toimiala ovat olleet aktiivisesti edustettuna sote- uudistuksen eri työryhmissä ja ko. työtä tukevissa maakunnallisissa kehittämishankkeissa, joita ovat mm. maan hallituksen ikäihmisten, lasten ja perheiden palveluja kehittävätkärkihankkeet sekä Pro-Sos -hanke osana valtakunnallista uudenlaista sosiaalityötä rakentamassa -hanketta. Kansa-koulu -hankkeessa on oltu toimeenpanemassa valtakunnallista sosiaalihuollon asiakasasiakirjalakia. Valmistautuminen sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon (Kanta) siirtymiseksi aloitettiin. Yhdessä et ole yksin- hankkeen avulla parannettiin osallistumismahdollisuuksia. Kotopaikka- kotouttamisen paikalliset prosessit haluttuun -hankkeen myötä saatiin tukea maahanmuuttajien palvelujen kehittämiseen ja henkilöstön monikulttuuriosaamiseen. Palvelupolut kuntoon, PAKU -hankkeen päätavoitteena on kehittää palveluohjauksen kokonaisvaltainen toimintakonsepti yhdessä paljon palveluita tarvitsevien työttömien ja työelämän ulkopuolella olevien henkilöiden ja heidän kanssaan työskentelevien ammattilaisten kanssa. Perusturvasta ollaan mukana myös SYTY! Keski-Suomi -hankkeessa, jossa päätavoitteena on luoda Keski-Suomen maakuntaan yhteinen, systeemisyteen ja ihmishuuhdeperusteisuuteen pohjautuva lastensuojelun toimintamalli, sekä edistää lastensuojelun systeemisen muutoksen rakentamista eri perus- ja erityistason lapsiperhetoimijoiden sekä lasten, nuorten ja perheiden kesken.

Talousarvion toteutuminen

Perusturvalautakunta	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	11 723	11 233	10 240	-994	-9 %
Toimintakulut	-71 146	-71 383	-69 387	1 996	-3 %
Netto (toimintakate)	-59 423	-60 150	-59 148	1 002	-2 %

Perusturvan toimialan vuoden 2018 talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 71,4 milj. euroa ja toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 11,2 milj. euroa, toimintakate oli 60,1 milj. euroa. Toimintakulujen toteutuma oli 69,4 milj. euroa (97,2 %), toimintatuottoja kertyi 10,2 milj. euroa (91,2 %) ja toimintakate oli 59,1 milj. euroa (98,3 %). Terveyspalvelujen toimintakate alittui 0,3 milj. euroa, sosiaalityön 0,3 milj. euroa ja arjen tuen 0,4 milj. euroa eli yhteensä noin 1,0 milj. euroa.

Toimintatuottoja kertyi 1,0 milj. euroa vähemmän kuin talousarvioon oli arvioitu. Toimintatuottojen pieneneminen johtui pääosin kotouttamisen valtion avustusten vähenemisestä alaikäisten perheryhmäkodin toiminnan päättymisen vuoksi 30.6.2018.

Toimintakuluissa oli hieman ylitystä muissa toimintakuluissa, muilta osin toimintakulut jonkin verran alittuivat, eniten ostopalvelujen osalta. Terveyspalveluissa toimintakulut alittuivat erikoissairaanhoidon, laboratorio- ja röntgenpalvelujen ostopalveluissa sekä sosiaalityössä kotouttamisen ostopalveluissa. Lastensuojelun sijaishuoltoon ennakoitu ylitys ei täysin toteutunut.

Vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna toimintakulut alenivat 2,5 % ja toimintatuottojen vähennys oli 12,7 %. Toimintakate oli 0,2 milj. euroa eli 0,5 % pienempi.

Sisäisen valvonnan selonteko

Tehtyjä päätöksiä ja niiden toteutumista seurataan mm. siten, että vastualueiden johtajien sekä muiden viranhaltijoiden on tarkastettava kuukausittain alaistensa tekemät viranhaltijapäätökset. Tarkastuksesta on tehtävä merkintä tarkastajan päätöspöytäkirjaan. Toimialajohtajan päätökset annetaan tiedoksi perusturvalautakunnalle.

Talouden ja tavoitteiden toteutumista on seurattu säännöllisesti. Osavuosiraportteja on käsitelty lautakunnassa ja perusturvan johtoryhmässä. Taloudesta vastaavien yksiköiden ja vastualueiden esimiehille on toimitettu kuukausittain talousarvion toteutumisasiaportit. Talouden toteutumisasiaportti on käsitelty perusturvalautakunnassa kolmannesvuosittain.

Toiminnan määrää ja yksiköiden käyttöastetta on seurattu neljännesvuosittain tehdyistä raporteista. Em. raportit on toimitettu puolivuositain perusturvalautakunnalle tiedoksi. Toiminnan volyyymiä on seurattu myös vuosittain tehtävistä, valtakunnallisista tilastoista kerätyistä tiedoista.

Yksi sisäisen valvonnan keino on ollut kustannuslaskentaan perustuva yksikköhintojen kehityksen seuranta. Yksikkökustannuksia lasketaan

tärkeimmistä palvelutuotteista sekä hyväksytyyn talousarvioon että tilinpäätökseen perustuen.

Tietoturvaan liittyviin uhkiin on vastattu ohjeistuksella ja henkilöstön pakollisilla, vuosittain tehtävillä tietosuojaohjeistusten hallintaa koskevilla testeillä. Perusturvan tietosuojavastaavat on nimetty ja kaupungin tietosuojaryhmässä on edustus perusturvasta.

Riskien ja vaarojen kartoitus sekä sisäisen valvonnan analysointi on tehty noin vuoden välein. Vuoden 2018 aikana päivitys on suoritettu ja kirjattu perusturvan johtoryhmän maaliskuun kokouksessa.

Perusturvan toimialalla on käynnissä jatkuvasti eri valitus- ja oikeusasteissa olevia prosesseja pääsääntöisesti yksilöasioissa. Valitusten määrä on palvelutuotannon määrään suhteutettuna hyvin pieni, ja valitus- tai oikeusasteissa päätökset ovat muuttuneet vain harvassa tapauksessa. Sosiaaliamiehen raporttiin kirjataan vuosittain sosiaalipalvelujen osalta sekä valitusten että kantelujen ja muistutusten määrä ja kohdentuminen. Sosiaaliamiehen puoleen on Äänekoskella käännytty suunnilleen samantasoinen määrä vuosittain, eikä asioiden laatu oleellisesti poikkea maakunnan muista kunnista. Potilasasiamies avustaa ja seuraa asiakkaita terveydenhuollon kantelujen ja muistutusten osalta.

3.1.5.1 Hallinto

Toiminta-ajatus

Hallinnon vastuualue tarjoaa hallinnon sekä atk -toimen palveluja koko perusturvan toimialalle.

Talousarvion toteutuminen

3000310 Hallinto	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	3	26	38	12	0 %
Toimintakulut	-475	-673	-677	-3	1 %
Netto (toimintakate)	-472	-648	-639	9	-1 %

Perusturvan hallinnon vuoden 2018 toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 0,7 milj. euroa, toimintatuotot 26 tuhatta euroa ja toimintakate 0,6 milj. euroa. Keski-Suomen Liiton maksamia Sote-valmistelusta aiheutuneita korvauksia kertyi 12 tuhatta euroa ennakoitua enemmän, muutoin hallinnon talousarvio toteutui lähes talousarvion mukaisesti, toimintakatteen toteutumisprosentti oli 98,6 %.

3.1.5.2 Terveyspalvelut

Toiminta-ajatus

Terveyspalveluiden tehtävänä on kaupungin asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kokonaisvaltainen edistäminen, syrjäytymisen, sairauksien ja tapaturmien ehkäiseminen ja tarpeen mukainen sairaan- ja terveydenhoito.

Terveyspalvelujen vastuualue koostuu kuudesta tulosalueesta, joita ovat terveyden huollon avohoitopalvelut, mielenterveys- ja päihdepoli-klinikka, sairaala, suun terveydenhuolto, työterveyshuolto sekä yhteiset palvelut. Vastuualueen budjetti sisältää myös kaikki erikoissairaan-hoidon ostopalvelut, sairaanhoitopiiriltä ostettavat kuvantamisen, lääke-huollon, ensihoidon ja sairaankuljetuksen palvelut sekä Fimlab Laboratoriot Oy:ltä ostettavat kliinisen laboratorion palvelut. Henkilös-töä vastuu-alueella on yhteensä noin 160.

Talousarvion toteutuminen

3000320 Terveyspalvelut	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	3 294	3 014	3 173	159	5 %
Toimintakulut	-39 536	-38 756	-38 588	168	0 %
Netto (toimintakate)	-36 242	-35 742	-35 415	327	-1 %

Terveyspalvelujen vastuualueen vuoden 2018 talousarvion toiminta-kuluihin varatut määrärahat olivat 38,9 milj. euroa, toimintatuotot 3,0 milj. euroa ja toimintakate 35,9 milj. euroa. Terveyspalvelujen vastu-ualueelta erikoissairaanhoidosta siirrettiin kaupunginvaltuuston 10.12.2018 § 88 päätöksellä 0,2 milj. euroa sosiaalityön vastuualueelle lastensuojeluun. Määrärahasiirron jälkeen terveyspalvelujen toiminta-kate oli 35,7 milj. euroa.

Terveyspalvelujen talousarvion toimintakulut alittuivat 0,2 milj. euroa, toteutumisprosentti 99,6 %, toimintatuottoja kertyi 0,2 milj. euroa ar-vioitua enemmän, toteutumisprosentti 105,3 % ja toimintakate alittui 0,3 milj. euroa, toteutumisprosentti 99,1 %.

Toimintakulujen vähennys johtui lähinnä erikoissairaanhoidon meno-jen alittumisesta, säästöä syntyi myös laboratorio- ja röntgenpalve-luista. Toimintatuottojen kasvu johtui terveyskeskussairaalan, työter-veys-huollon ja vakuutusyhtiöiden maksu- ja myyntituottojen toteutu-misesta arvoitua suurempana.

Vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna toimintakulujen vähennys oli 2,4 % ja toimintatuottojen vähennys 3,7 %.

Vuonna 2018 tarjottiin terveyspalveluja suunnitellusti vakiintuneiden toimintamallien mukaisesti. Vastaanottotoiminnassa juurrutettiin nopeilla vastaanotoilla päiväpoliklinikkamalli, jossa hoidetaan matalan kynnyksen periaatteella hoitajavetoisesti puolikiireellistä palvelutarvetta. Tämän myötä ensiapulinjan käyttö on vähentynyt entisestään. Pitkäaikaispotilaille jatkettiin hoitosuunnitelmien tekemistä listavastaaanotoilla.

Terveyskeskussairaalassa keskityttiin akuuttiin ja kuntouttavaan hoitoon. Kuntoutustiimiä kehitettiin. Terveyskeskussairaalan kuormitus oli 109,5 % ja keskimääräinen hoitoaika oli 6,9 vrk. Ruuhkatilanteissa jouduttiin yksittäisiä vuodepaikkoja ostamaan Laukaan ja Saarijärven osastoilta.

Mielenterveys- ja päihdepalveluissa jatkettiin matalan kynnyksen päivystystoimintaa ja kehitettiin ryhmähoitomalleja.

Suun terveydenhuollossa siirryttiin pop up -toimintamalliin koululaisten tarkastuksissa, jotka tehtiin lähipalveluina kouluilla. Syksyn aikana rekrytoitiin kaksi hammaslääkärinä ja toimien täyttöaste oli 8/9.

Työterveyshuollossa toimintaa jatkettiin vakiintuneesti ja valmistaututtiin kilpailulain muutokseen. Suunnitelmana on työterveysyksikön liittyminen maakunnalliseen työterveysyhtiöön Aaltoon tai työterveyshuollon kilpailuttaminen.

Erikoissairaanhoidon määrärahat olivat 22,8 milj. euroa. Tästä sairaanhoitopiiriltä ostettavaan hoitopalveluihin oli osoitettu 21,6 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon kustannukset olivat yhteensä 22,5 milj. euroa mukaan lukien ensihoidon ja lakkautettujen erikoissairaanhoidon kuntayhtymien eläkevastuut sekä kalliin hoidon tasauksen maksut. Hoitopalveluihin osoitetut määrärahat alittivat alkuperäisen talousarvion noin 0,2 milj. eurolla.

Terveyskeskuslääkäreiden rekrytoinnissa onnistuttiin täyttämään virkapohjat, psykiatria lukuun ottamatta. Mielenterveysyksikön lääkäripalvelut hankittiin ostopalveluna.

Yhteistyötä ja hoitoketjuja kehitettiin arjen tuen, erikoissairaanhoidon sekä lasten ja nuorten palveluiden kanssa. Lisäksi osallistuttiin maakunnalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen suunnitteluun.

Kaupungin asettamien sairaankuljetuspalveluiden määrällinen ja laadullinen odotetaso on linjattu sairaanhoitopiirin kanssa niin, että ympärivuorokautisen hoitotasaisen ambulanssin ylläpito jatkuu. Sairaan kuljetuksen/ensihoidon menot olivat 0,8 milj. euroa.

Tuloskortti

Vastuualue:		Terveyspalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski					
Näkökulma	Asiakas					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Asiakastyytyväisyyskyselyt (kokonaisarvio)	4	4,2-4,3	4,2	Uusia tehty vuoden aikana n.360, resurssit eivät ole riittäneet enempään	
	Lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen	100,0 %	100,0 %	100,0 %		
	Valmiiden hoito- ja kuntoutumissuunnitelmien määrä listatuilla potilailla	10 %	40-50%	10 %		
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Kitkalaskuspäivien määrä	15	10-15	10	Ei relevantti seurattava	
	Asiakastyytyväisyyskysely/vaikutusmahdollisuudet	3,8	4	4		
	Pidettyjen asiakasraatien määrä	1	1-2	0		
	Potilasjärjestöjen sovitut tapaamiset (kpl-määrä)	5	3-5	4		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Toimintamallien jatkuva arviointi ja kehittäminen sekä terveyspalveluiden kehittämisprojektin toimeenpano ja seuranta.						
Suunnitelmallisuuden lisääminen hoidon eri vaiheissa: hoito- ja kuntoutumissuunnitelmien laadinta yhteistyössä asiakkaiden kanssa, varhainen tuki, systemaattiset toimintakykykartoitukset ja kotiutussuunnitelmat sairaalan potilaille.						
Terminaalivaiheessa oleville potilaille laaditaan saattohoitosuunnitelma.						
Asiakas- ja sidosryhmäkyselyjen toteuttaminen säännöllisesti, kokemusasiantuntijoiden ja potilasjärjestöjen edustajien mukanaolo kehittämissuunnitelmien laatimissa, asiakasraatien järjestäminen, asiakaspalautteen nopea käsittely ja analysointi ja korjaavien toimenpiteiden tekeminen.						
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö					
Näkökulma	Henkilöstö					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Tyhy-kysely: Osaamisen arviointi säännöllisesti	3,6	3,3	3,6		
	Kehityskeskustelun tarpeita vastaavuus	3,7	3,3	3,8		
	Tyhy-kysely: Työtyytyväisyys	3,7	3,8	3,9		
Toimiva johto ja esimiestyö	Tyhy/Palautteen saaminen esimieheltä	3,5	3,2	3,7		
	Tyhy/ Tytytyväisyys työyhteisön johtamistapaan (asteikko 1-5)	3,6	3,4	3,8		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Tyhy-kyselyn tulosten hyödyntäminen ja toiminnan kehittäminen erityisesti niiden arviointialueiden osalta, joiden tulos on kaupungin keskiarvoa heikompi.						
Henkilöstön koulutus- ja kehittämistarpeiden arviointi mm. kehityskeskusteluja hyödyntäen sekä osaamiskartoituksia hyödyntämällä.						
Esimiesten johtamiskoulutus ja työhyvinvointikorttikoulutukseen osallistuminen.						
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit					
Näkökulma	Prosessi					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Prosessien tehostaminen	Kuvattujen alaprosessien määrä %:na	90 %	40 %	90 %	Aiempiä prosesseja jouduttiin työstämään uudelleen, yhteensovittaminen vain osittaista	
	Prosessien yhteensovittaminen sidosryhmien kanssa	0 %	25 %	10 %		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Prossikuvaukset tiedään IMS-järjestelmään (keskeiset prosessit kuvattu/ niitä tarvittaessa korjataan). Kuvataan myös alaprosesseja.						
Toimintaa kehitettäessä arvioidaan muutoksen aiheuttamat kustannusvaikutukset suhteessa kohonneeseen laatuun mahdollisimman perusteellisesti.						
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous					
Näkökulma	Talous					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	talousarvion toteutuminen % alkup. talousarviosta	101,9 %	100+-1%	98,5 %		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:						
Talousarvion laadinta realistiseksi huomioiden asiakkaiden tarpeet. Talousarvion noudattaminen.						
Reagoiminen talousarvion ennakoituun ylitykseen välittömästi, kun arvio ylityksestä olemassa.						
Palvelutarjonnan suhteuttaminen resursseihin.						

3.1.5.3 Sosiaalityö

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön palveluiden tavoitteena on edistää kuntalaisten sosiaalista kuntoutumista, elämänhallintaa ja itsenäistä selviytymistä sekä ehkäistä syrjäytymistä.

Sosiaalityön vastuualue käsittää aikuis- ja perhesosiaalityön, toimeentulotuen, lastensuojelun sekä lastenvalvojan palvelukokonaisuudet. Lisäksi vastuualueella hoidetaan kotouttamiseen liittyviä tehtäviä. Vastuualueen palveluille on yhteistä syrjäytymisen ehkäisy, lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin, sosiaalisen kuntoutumisen, oman elämänhallinnan, työllistymisen sekä itsenäisen selviytymisen tavoitteet.

Talousarvion toteutuminen

3000330 Sosiaalityö	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	2 419	2 189	891	-1 298
Toimintakulut	-5 656	-5 985	-4 422	1 563	-26 %
Netto (toimintakate)	-3 237	-3 796	-3 530	265	-7 %

Sosiaalityön vastuualueen vuoden 2018 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 5,8 milj. euroa, toimintatuotot 2,2 milj. euroa ja toimintakate 3,6 milj. euroa. Määrärahasiirron jälkeen sosiaalityön toimintakate oli 3,8 milj. euroa.

Sosiaalityön toimintakulut alittuivat 1,6 milj. euroa, toteutumisprosentti 73,9 % sekä toimintatuotot 1,3 milj. euroa, toteutumisprosentti 40,7 %. Toimintakate alittui 0,3 milj. euroa, toteutumisprosentti 93,0 %.

Kotouttamisen muuttuneet tarpeet ja valtion erityiskorvausten aika-
tauluviiveet näkyivät sekä toimintakuluissa että toimintatuotoissa. Henkilöstökuluihin varatut määrärahat myös hieman ylittyivät.

Vuonna 2018 toimintakulut pienenevät 21,8 % ja toimintatuotot 63,1 % vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna.

Toiminnan erityisinä haasteena oli tiloihin liittyneet sisäilmaongelmat, henkilöstön vaihtuvuus ja rekrytoinnin haasteet. Työsuojelu asetti lokakuussa Äänekosken sosiaalitoimiston tilat (Terveyskatu 10) käyttökieltoon ja eri tiimit ja toiminnot jouduttiin hajauttamaan eri puolille kaupunkia, koska yhteisiä ja asiakastyöhön soveltuvia tiloja ei löytynyt. Asiakastyötä jatkettiin kaupungin eri toimipisteissä ja kotikäynteinä, mikä lisäsi kulkemiseen tarvittavaa aikaa, hankaloitti tiimien yhteistoimintaa, toi yllättäviä kalustehankintoja sekä lisäsi matkakuluja.

Monialaisen yhteispalvelun (TYP-toiminta ja kuntouttava työtoiminta) siirtyminen 1.9.2018 osaksi aikuis- ja perhesosiaalityön tiimin työtä muutti tehtäväsisältöjä. Äänekoskella toimintavuoden aikana painopisteenä oli erityisesti pitkäaikaistyöttömien palveluprosessin kehittäminen. Kuntouttavan työtoiminnan toteutukseen toi muutoksia työllisyysyksikössä toteutettu ostopalvelujen kilpailuttamisen tulos. Sosiaalinen luototus käynnistyi syyskuun alusta sosiaalityön ja perusturvan hallinnon toteuttamana. Tukiperhetoiminnan menot kaksinkertaistuvat talousarviosta, koska jonoja purettiin tukiperheitten saatavuuden parannuttua. Toimeentulotuen menot olivat 21,3 % alemmat kuin vuonna 2017. Selittävänä tekijänä toimeentulotuessa oli tiettyjen kulierien kuuluminen perustoimeentulotukeen ja Kelan tekemät perustoimeentulotuen myöntämiskriteereiden tarkennukset, jolloin ne eivät ohjautuneet kunnan toimeentulotukeen.

Lastensuojeluun saatiin 0,2 milj. euron lisämääräraha laitoshoitoon, mutta lisätarve osoittautui 0,1 milj. euroa pienemmäksi. Toimintavuonna lastensuojelun erityisenä haasteena oli vaikeus rekrytoida lastensuojelun sosiaalityöntekijöitä ja sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuus. Tämä heijastaa työn vaativuutta ja kuormittavuutta. Lastensuojeluilmoituksia tuli 649 kpl ja ne koskivat 349 lasta. Sijaishuollossa vuoden aikana olleiden lasten määrä kasvoi reilulla kymmenellä. Kasvu kohdistui perhehoitoon. Huostassa oli vuoden lopussa 30 lasta, kolme vähemmän kuin edellisellä vuonna. Lastensuojelun jälkihuollon kustannukset kasvoivat, koska jälkihuoltoa jouduttiin järjestämään myös ympärivuorokautisena tukena ja hoitona. Perhetyön palvelujen ostot ylittyivät, koska käräjäoikeudesta tulevat valvottujen tapaamisten järjestämisen päätökset ovat edelleen lisääntyneet ja kunnalla on lakisääteinen velvollisuus ne järjestää.

Kotouttamisen osalta Perheryhmäkoti Fenderin toiminta lakkasi 30.6.2018, alaikäisten nuorten pääosin täytettyä 18 vuotta. Toimintaa jatkettiin omana tukiasumisena.

Tuloskortti

Vastuualue:		Sosiaalityö				
Strateginen päämäärä		Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma		Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	asikastytyväisyysskyselyt ka lakisääteisten määräaikaisten toteutuminen % sij.huollossa olevia lapsia % 0-17 vuotiaista	3,8 100,0 % 1,5 %	4 100,0 % 1,5 %	4,3 100,0 % 1,2 %		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: suunnitelmalliset ja oikea-aikaiset palvelut, seuranta ja arviointi ennaltaehkäisevät ja varhaisen tuen palvelut ensisijaisia asiakkaan osallisuuden lisääminen monialainen työtap						
Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma		Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Tyhy-kyselyn tulokset vastuualueen ka (asteikko 1-5)	4,0	4,0	3,9	Tulos hyvä, huomioiden sen , että sisäilmaongelmat Terveyskatu 10 osalla näkyivät koko vuoden. Todennäköistä on, että henkilöstön työolojen heikentyminen ja haasteet lokakuusta alkaen näkyvät v.2019 kyselyssä.	
Toimiva johto ja esimiestyö	osaaminen ja työolot osion ka Työyhteisön toimivuus osion ka Johtaminen osion ka Johtamiskoulutuksen määrä esimiehillä %	3,9 4,1 4,0 80,0 %	4,0 4,1 4,1 100,0 %	3,8 3,9 3,7 100,0 %		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: TYHY-kyselyn tulosten perusteella nostettujen kehittämiskohteiden vaatimien toimenpiteiden toteutus Henkilöstön osaamisen/ erityisen osaamisen monipuolinen ja yksikkörajat ylittävä hyödyntäminen Fyysisen toimintaympäristön toimivuus ja terveet tilat , jotka mahdollistavat ja tukevat yhdessä toimimista Henkilöstön tiimityön vahvistaminen ja tukeminen						
Strateginen päämäärä		Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma		Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Prosessien tehostaminen	prosessikuvausten määrä % keskeisistä työtehtävistä henkilöstökysely prosessien toimivuudesta ka (asteikko 1-5)	80,0 % 3,9	100,0 % 4,0	50,0 % 3,7	IMS kuvausten sisältöjen ja ohjeiden muutos henkilöstömuutokset,toiminnan muutokset, perehdyttämisen puutteet, IMS työ kesken	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: IMS-kuvaukset on tehty kaikkien keskeisten prosessien osalta ja ne pidetään ajantasalla hyvät työkäytännöt on tunnistettu ja käytössä IMS- prosessikuvaukset on käytössä työhön perehdyttämisessä						
Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma		Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta	
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	talousarvion toteutuminen % alkup. talousarviosta	87,9 %	100 +/- 1%	98,2 %		
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: talousarvion noudattaminen palvelujen oikea-aikaisuus ja oikea porrastus						

3.1.5.4 Arjen tuki

Toiminta-ajatus

Arjen tuen tehtävänä on tarjota asukkaille tarpeen mukaiset ja laadukkaat arjen toimintakykyä ylläpitävät yksilölliset palvelut, jotka tukevat asiakkaan itsenäistä selviytymistä omassa toimintaympäristössä.

Arjen tuen vastuualueelle on sijoitettu vammaispalvelut, mielenterveys- ja päihdetyön asumispalvelut sekä ikäihmisten palvelut. Arjen

tuen toimintoja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaan painottaen ennaltaehkäisevää toimintakykyä tukevaa toimintaa kaikilla osa-alueilla ja samalla kevennetään palvelurakennetta.

Talousarvion toteutuminen

3000340 Arjen tuki	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	6 007	6 005	6 137	132	2 %
Toimintakulut	-25 479	-25 969	-25 701	269	-1 %
Netto (toimintakate)	-19 472	-19 965	-19 564	401	-2 %

Arjen tuen vastualueen vuoden 2018 talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 26,0 milj. euroa, toimintatuotot 6,0 milj. euroa ja toimintakate 20,0 milj. euroa.

Vuoden 2018 talousarvion toimintakulut alittuivat 0,2 milj. euroa, toteutumisprosentti 99,0 %, toimintatuottojen ylitys oli 0,1 milj. euroa, toteutumisprosentti 102,2 % ja toimintakate alittui 0,4 milj. euroa, toteutumisprosentti 98,0 %.

Toimintatuottoja kertyi arvioitua enemmän kotihoidosta. Talousarvioon vanhusten palveluasumisen palveluseteleihin sekä vammaisten henkilökohtaiseen avustajatoimintaan varatut määrärahat alittuivat. Määrärahat ylittyivät vammaispalvelun laitos-, ja perhehoidon ostopalvelujen osalta.

Vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna kasvua oli toimintakuluissa 0,5 % ja toimintatuotoissa 2,2 %.

Arjen tuessa johdon ja yleisten palveluiden toteuma alittui 0,2 milj. euroa. Tässä näkyy arjen tuen hallinnon kulut sekä varahenkilöstön käyttö. Varahenkilöstöä on ollut vuonna 2018 käytössä 1 vastaava ohjaaja, joka on toiminut varahenkilöstön esimiehenä, 3 sairaanhoitajaa ja 21 hoitajaa. Varahenkilöstön käyttöprosentti on ollut 97,6 % ja varahenkilöstön turvin ei ole pystytty vastaamaan kaikkiin lyhytaikaisiin poissaoloihin. Varahenkilöstö on toiminut 21 yksikössä vastualueen sisällä. Yksiköiden sijaisuuksiin on jouduttu varahenkilöstön lisäksi palkkaamaan sijaisia sekä lyhytaikaisiin poissaoloihin että vuosilomin. Sijaisten saatavuus on heikentynyt vuonna 2018 erittäin paljon ja työyhteisöjen ja esimiesten työaika kuluu paljon sijaisten hankintaan. Tämä on poissa työntekijöiden tukemiseen käytettävästä ajasta ja työn kehittämisestä.

Päihdepalveluiden osalta asiakasmäärä on kasvussa eri ikäryhmissä. Päihdepalveluiden kotiin menevässä tuessa haasteet nousevat siitä, että palvelun tarpeet tulevat entistä monitahoisemmiksi ja eivät aiheudu pelkästään alkoholin käytöstä vaan mukana on nykyään paljon

myös muiden päihteiden väärinkäyttäjiä. Tämä tuo haastetta esim. työturvallisuuden takaamiselle. Päihdepalveluja ei Ääneseudulla ole tarjolla monien toimijoiden taholta.

Ostopalveluissa suurimmat alitukset tulivat vanhuspalveluiden ympärivuorokautisten ostopalvelujen osalta. Ikäihmisten ympärivuorokautinen hoito on pystytty tarjoamaan vielä lähes kokonaan omana toimintana, joka on tasoittanut osaltaan koko arjen tuen talouden kokonaishallintaa.

Kaupungin omien laitoshoidon ja palveluasumisen yksiköiden osalta talousarvio ylittyi 0,1 milj. euroa. Ylitukset tulivat pääosin henkilöstökulujen ylityksistä. Henkilöstökuluja lisää suuri sairauspoissaolomäärä, joihin on pyritty järjestelmällisesti puuttumaan esimiesten toimesta varhaisen tuen toimintamallin mukaisesti. Osassa yksiköistä sairauslomat ovat vähentyneet huomattavasti toimenpiteiden vuoksi. Yksiköiden mitoituksia on tarkastettu toimintakertomusvuonna ja yksiköissä, joiden mitoitukset ovat pienet, on tehty henkilöstölisäyksiä ja suunnitelmaa asian korjaamiseksi jatkossa. Sijaisten saatavuus on koko arjen tuen osalta ollut erittäin haasteellista koko vuoden. Palvelurakennetta kevennettiin edelleen Ruskovillan lopettamisen myötä ja suunnitellun Suolahden palvelukeskuksen muuton myötä, jossa Tupasvillan laitoshoidon paikat muutettiin pääosin tehostetun palveluasumisen paikoiksi. Tukipuun osalta tehostetun palveluasumisen muutos kotihoidoksi ei edennyt suunnitellusti.

Toimintakyvyn tuen osalta talousarviossa pysyttiin ja toimintakatteen toteumaprosentti oli tasan 100,0 %. Toimintaa kehitettiin edelleen esim. muistikuntoutuksen, omaishoidon lomituksen ja ennaltaehkäisevän työn koordinoinnin osalta. Kotihoidon osalta talousarvio hieman alittui. Kotihoidon osalta mainittavaa on asiakaskäyntien lisääntyminen. Kotihoito oli mukana Kukoistava kotihoito -hankkeessa, josta saatu hyöty näkyi esim. asiakastyöajan lisääntymisenä ja kotihoidon henkilöstön tehokkaana käyttönä. Kotihoidon kaikkien työntekijöiden asiakastyöaika lisääntyi edellisestä vuodesta reilusti. Tähän lisäykseen päästiin perustamalla kotihoitoon maaliskuussa 2018 liikkuvien hoitajien tiimi, jossa työntekijät toimivat kaikilla kotihoidon alueilla ja eri tiimeissä. Työntekijöiden työaika kohdennetaan työnjakajan toimesta siihen tiimiin, jossa on sinä päivänä eniten tarvetta. Tämä mahdollistaa työntekijöiden työn ja kuormittavuuden tasaisen jakautumisen. Huomattavaa on, että kotihoidon työntekijöiden työaika kului paljon myös itse hankkeeseen osallistumisessa ja silti tehokkuus kasvoi huomattavasti.

Tulokortti

Vastuualue:		Arjen tuki			
Strateginen päämäärä		Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski			
Näkökulma		Asiakas			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Kotona asuvien yli 75-vuotiaiden määrä	91,2 %	92,0 %	91,6 %	Tupasvillan muutto uuteen yksikköön viivästynyt vuoden 2019 alkuun alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen
	Laitoshoidossa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	2,45 %	2,0 %	2,57 %	
	Tehostetussa palveluasumisessa olevien yli 75-vuotiaiden määrä	5,98 %	6,0 %	5,86 %	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Asiakastytyväisyyskyselyn tulokset: keskiarvo kokonaisuudesta.	4	4	4,1	
	Toteutuneet asiakasraadit, kpl	10	2	4	Asiakasraadit, omaisten illat, mielipidekysely strategiaan liittyen
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Palvelujen oikea-aikainen kohdentaminen asiakasohjauksella, asiakkaan osallistaminen, painopiste kuntoutuksessa, ennaltaehkäisevissä palveluissa ja varhaisen tuen palveluissa. Ennaltaehkäisevien palvelujen ja kotiin menevien palvelujen monimuotoisuus, laatu ja yksilöllisyys.					
Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö			
Näkökulma		Henkilöstö			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Suosittelun mukaiset henkilöstömitoitukset yksiköissä, mitoitusnormi ympärivuorokautisissa yksiköissä min. 0,5 tt/as.	0,44 - 0,68	0,42-0,65	0,47-0,67	
	Työhyvinvointikysely, osaaminen ja työolot	3,7	3,7	3,8	
	Työhyvinvointikysely, työyhteisön toimivuus	3,8	3,8	4,0	
	Kotihoidossa asiakastyöaika %	28 %/48 %	60 %	33%/53%	
	Sairauspoissaolot, pv/htv	25,4	16,8	25,1	
Toimiva johto ja esimiestyö	työhyvinvointikysely, johtaminen (asteikko 1-5)	3,5	3,4	3,7	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Yksiköissä tehty suunnitelmat mitoitukseen pääsemiseksi, minimimitoitus tehostetussa palveluasumisessa 0,5 Kotihoidossa asiakastyöajan seuranta toiminnanohjausjärjestelmällä ja sen avulla työajan kohdentaminen tasapuolisesti ja tavoitetasolle. Rekrytointiosaimen vahvistaminen ja perehdytyksen suunnitelmallinen toteutuminen. Mind map käytössä osana perehdytystä. Yhteistyön tehostaminen työterveyshuollon kanssa ja varhaisen tuen toimintamallin tehokkaampi käyttö. Johtamisalueiden uudelleen arviointi ja johtamisosaamisen vahvistaminen tavoitteena työhyvinvoinnin lisääminen.					
Strateginen päämäärä		Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit			
Näkökulma		Prosessi			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Kotihoidon kattavuus yli 75-vuotiaiden osuudesta	15,3 %	19,8 %	15,1 %	Kotihoidon asiakasmäärä säilynyt prosentuaalisesti lähes ennallaan.
	Kotikuntoutuksen määrä	215	460	624	90 Dynamo, Tukipilari, tukiasumisen tiimi, lyhytaikaishoidon kuntouttavat jaksot, kotihoidon tt ja ft käynnit
	Lakisääteisten määräaikaisten toteutumisen: %-osuus	99,5 %	100,0 %	99,5 %	Lakisääteisistä määräajoista poikettu parissa yksittäisessä ympärivuorokautisessa asumispalveluhakemuksessa
Uuden teknologian hyödyntäminen	Varahenkilöstön käyttöaste %-osuus	97,8 %	94,0 %	97,6 %	
	Uusien teknologiaratkaisujen pilotointi ja kokeilu sekä käyttöönotto, laitteiden määrä	23	30	36	Ovihälyttimet, kaatumishälyttimet, skype-yhteyden rakentaminen yksikössä, paikantavat rannekkeet
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Asiakas- ja palveluprosessikuvaukset käytössä osana IMS-järjestelmää, yhtenäinen palvelusuunnitelmaprosessi, Kotihoidon mobiilijärjestelmä optimaalisesti käytössä ja toimintaa uudistetaan kokoistava kotihoito -hankkeen mukaisesti. Yhteistyötä kotihoidon, terveystoimen, sosiaalityötoimen ja arjen tuen välillä syvennetään edelleen. Teknologian mahdollisuuksia otetaan pilotoitina käyttöön ja kokeilujen jälkeen osaksi toimintaa, mikäli ne todetaan hyödyllisiksi.					
Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous			
Näkökulma		Talous			
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Taluarvion toteutuminen % suunnitellusta talousarviosta	98,7 %	100,0 %	98,0 %	
	Käyttöasteet ka:				
	- Laitushoito	100,3 %	99,9 %	102,6 %	
	-Tehostettu palveluasuminen	97,0 %	98,0 %	97,3 %	
	-Tavallinen palveluasuminen	87,0 %	98,0 %	66,1 %	Ruskovillan toiminnan päättymisen tammikuussa 2018
	-Lyhytaikaishoito	97,7 %	100,0 %	104,0 %	
	Tukiasuminen suoriteprosentti	97,9 %	92,0 %	97,6 %	
	Seniorikeskus + päivätoiminta suoriteprosentti	100,0 %	100,0 %	105,3 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ennaltaehkäisevän työn ja toimintakykyä lisäävän toiminnan ja työn lisääminen kaikilla osa-alueilla. Palvelurakenteen keventäminen, prosessien toimivuuden arviointi ja tehostaminen, talouden seuranta kuukausittain ja poikkeamiin aktiivinen puuttuminen.					

3.1.6 Kasvun ja oppimisen lautakunta

Toiminta-ajatus

Kasvun ja oppimisen toimiala vastaa lasten ja perheiden palveluista, opetuspalveluista ja nuorisopalveluista.

Talousarvion toteutuminen

Kasvu ja oppiminen	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	1 992	1 544	1 866	322	21 %
Toimintakulut	-28 440	-28 715	-28 989	-274	1 %
Netto (toimintakate)	-26 448	-27 171	-27 123	49	0 %

Kaupunginvaltuusto myönsi 12.11.2018 opetuspalveluiden vastuualueelle 160 000 euron lisämäärärahan ja lasten ja perheiden vastuualueelle 200 000 euron lisämäärärahan.

Marraskuussa muutettuun talousarvioon nähden kasvun ja oppimisen toimialan talousarvio näytti toteutuvan 0,3 milj. euroa alijäämäisenä. Toimialan tuloja kertyi 0,3 milj. euroa enemmän kuin oli arvioitu ja menojen arvioitiin ylittyvän 0,6 milj. euroa.

Kaupunginvaltuuston myönsi 18.2.2019 § 5 lasten ja perheiden vastuualueelle 35 400 euron lisämäärärahan sekä opetuspalveluiden vastuualueelle 290 600 euron lisämäärärahan. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi, että nuorisopalveluiden vastuualueelta siirretään opetuspalveluiden vastuualueelle 26 900 euroa. Kaupunginvaltuuston myöntämien lisämäärärahojen jälkeen toimialan tulot olivat 1,5 milj. euroa ja menot 28,7 milj. euroa. Muutettu talousarvio toteutui 48 500 ylijäämäisenä.

Sisäisen valvonnan selonteko

Esimiehet ovat seuranneet kustannuspaikkatason talouden toteutumista. Vastuualueiden esimiehet ovat laatineet vähintään kaksi selvitystä taloudesta lautakunnalle ja toimialajohtaja on raportoinut talouden toteutumisesta talousjohtajalle ja johtoryhmällä ohjeiden mukaisesti.

Toimialan esimiesten viranhaltijapäätökset tarkastetaan kuukausittain ja lautakunta puolestaan hyväksyy opetus- ja kasvatusjohtajan päätökset.

Perusopetuksen laatuhanke päättyi keväällä 2013. Hankkeen avulla otimme käyttöön perusopetuksen laatujärjestelmän, jonka avulla kehitämme perusopetuksen laatua ja vaikuttavuutta. Vuoden 2018 aikana

arvioimme fyysisiä oppimisympäristöjä, oppimisympäristöjen turvallisuutta ja kerhotoimintaa.

Riskien ja vaarojen arviointi sekä sisäisen valvonnan arviointi on toteutettu vuosittain.

Hallinto-oikeudessa on käsitellyssä yksi palkkakorvausta koskeva hallintoriita.

Tärkeimmät päätökset

Kasvun ja oppimisen lautakunnan tärkeimmät päätökset olivat:

- Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman hyväksyminen
- Päätös 1-3 luokkalaisten lasten kesäajan päivätoiminnan aloittamisesta
- Perusopetuksen ja lukion tunti- ja kurssimäärät lukuvuodeksi 2018–2019
- Toiminta-aikaperusteiseen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin ja sähköiseen toiminta-aikojen varaamiseen siirtymisestä
- Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelman päivityksen hyväksyminen
- Selvitys Alkulan päiväkodin toimitiloista ja toiminnasta kaupunginhallitukselle (uuden päiväkodin rakentamispäätöksen taustaselvityksiä)
- Kulttuurikasvatusopetussuunnitelman hyväksyminen

3.1.6.1 Lasten ja perheiden palvelut

Toiminta-ajatus

Lasten ja perheiden palveluiden perustehtävänä on lasten, nuorten ja heidän perheidensä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen tarjoamalla laadukasta varhaiskasvatusta ja neuvolatoimintaa sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuoltoa.

Painopisteenä perustehtävän toteuttamisessa on ennaltaehkäisevä toiminta, varhainen tuki ja kuntoutus moniammatillista asiantuntijuutta hyödyntäen.

Lasten ja perheiden palvelualueelle sijoittuvat varhaiskasvatus ja esiopetus, neuvola- ja terapiapalvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, perheneuvola sekä lapsiperheiden kotipalvelu sekä perhekeskustoiminta.

Talousarvion toteutuminen

3000410 Lasten ja perheiden palvelut	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	1 200	1 033	1 055	23	2 %
Toimintakulut	-10 064	-10 417	-10 405	12	0 %
Netto (toimintakate)	-8 863	-9 384	-9 349	35	0 %

Lasten ja perheiden palvelujen marraskuussa muutetun talousarvion toimintakate näytti jäävän 35 400 euroa alijäämäiseksi. Kaupunginvaltuuston 18.2.2019 § 5 myöntämän 35 400 euron lisämäärärahan jälkeen lasten ja perheiden vastualueen talousarvio toteutui 34 800 ylijäämäisenä.

Alla on kuvattu tärkeimmät huomiot talouden toteutumisesta ennen kaupunginvaltuuston 18.2.2019 § 5 myöntämää 35 400 euron lisämäärärahaa:

Henkilöstömenot ylittivät talousarvion 131 000 eurolla, mikä johtui pääasiassa tehostetun tuen lasten vaatimasta lisäresurssista. Ylitykseen on vaikuttanut myös varhaiskasvatustalouden tiukentuminen ryhmäkoon suhteen.

Palveluiden ostot ylittivät korjatun talousarvion 130 600 eurolla. Ylitys johtuu sekä yksityisen kotipalvelun että yksityisen päivähoiton ostoista. Kotipalvelun osalta vuodelle 2018 kohdistui ennakoimattomia kustannuksia, joiden taustalla oli perheitä kohdanneet yllättävät tilanteet. Varhaiskasvatustalouden määrää tarkasti sen kuinka monta lasta saa olla ryhmässä yhtä aikaa paikalla. Tämän takia lapsia ei ole voinut sijoittaa ryhmiin samalla tavalla kuin aiempina vuosina. Välittömänä seurauksena on se, että omien paikkojen ollessa täynnä, ostot yksityisiltä ovat lisääntyneet. Elokuussa tuntiperusteiseen maksuun siirtyminen on vaikeuttanut lapsiryhmien tehokasta täyttöä ja käyttöä.

Toimintatuottoja kertyi talousarvioon verrattuna 9 100 euroa enemmän. Toimintatuotoissa on sisäistä laskutusta 146 000 euroa perusopetuksesta.

Varhaiskasvatuksen maksutulot kertyi 760 000 euroa eli 150 000 euroa vähemmän kuin talousarviossa.

Varhaiskasvatuspalvelut ja esiopetus

Kerhotoimintaa järjestettiin Häränvirrantie 8 tiloissa sijaitsevilla kerhotiloilla viitenä päivänä viikossa noin 25 – 30 lapselle. Varhaiskasvatusta järjestetään kahdeksassa päiväkodissa.

Esiopetusta järjestettiin Koulunmäen esiopetuksessa Tekellä, Hieman ja Konginkankaan koululla, Tiitelässä, Katvela-Kellosepässä ja Alkulan metsäesikoulussa.

vuosi	lapsia	kokopäivähoitopäiviä	osapäivähoitopäiviä
2014	601	75 426	14 147
2015	595	72 853	16 820
2016	630	75 551	16 247
2017	600	81 924	11 587
2018	568	78 501	10 325

Perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäivähoidossa oli vuoden 2018 lopussa 52 lasta. Hoitopäiviä kertyi yhteensä 10 015 (v. 2017 66 lasta ja 113 48 hoitopäivää).

Yksityisissä päiväkodeissa oli 70 lasta. Hoitopäiviä kertyi 10 987. (v. 2017 50 lasta ja hoitopäiviä oli 7 073).

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden kotipalvelu on perheiden kotona tapahtuvaa tukea ja apua. Vuonna 2018 palvelun piirissä oli 57 (2017: 40) eri perhettä ja kotikäyntejä oli yhteensä 872 (2017: 713).

Perheneuvola

Perheneuvola on toiminut Äänekosken kaupungin lasten ja perheiden palveluiden yhtenä tulosalueena, joka myy kasvatus- ja perheneuvola-palveluita myös Konnevedelle. Työvoimana on kaksi psykologia, sosiaalityöntekijä ja osa-aikainen toimistosihteeri.

Neuvola- ja terapiapalvelut

Neuvola- ja terapiapalvelut käsittävät perhesuunnittelu-, äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä lasten puhe- ja toimintaterapian.

Perhekeskustoiminta

Äänekosken perhekeskus tarjosi vuonna 2018 lapsiperheille avoimia kohtaamispaikkoja avoimen päiväkodin, vauvakahvilan ja isälapsi -iltojen muodossa. Käyntejä kohtaamispaikoissa kertyi yhteensä 2064. Avoimissa päiväkodeissa kävi keväällä 74 ja syksyllä 50 eri perhettä.

Vauvakahvilassa ja isätoiminnassa molemmissa oli vuoden aikana mukana 15 eri perhettä. Vanhemmuuden tukea tarjottiin näiden lisäksi myös pienryhmätoiminnassa: Voimamiitti -ryhmä yksin arkea pyörittäville vanhemmille, Virtaa vanhemmuuteen -ryhmä murrosikäisten nuorten vanhemmille sekä tilapäinen parkkihoito (Parkkipaikka). Lisäksi järjestettiin kuntalaisille yleisesti Vanhemmuudesta -teemailtoja, joissa aiheena olivat Rakkaus ja yhteys perheessä sekä Pikkulapsiperheiden uni ja jaksaminen.

Perhekeskus järjesti vuoden aikana yhdessä muiden toimijoiden kanssa 10 eri tapahtumaa lapsiperheille. Nuorille perhekeskus tarjosi syksyllä 2018 yhteistyössä Jyväskylän Seta ry:n kanssa seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuutta tukevaa vertaisryhmätoimintaa. Lisäksi perhekeskus järjesti kolme koulutusta verkostolle.

Kehittämistyössä on vuoden aikana keskitytty lasten, nuorten ja perheiden mielenterveystyön hoitopolun kehittämiseen sekä Lapset puheeksi -toimintamallin käyttöönoton edistämiseen. Perhekeskus on tuottanut vuoden aikana palveluita yhteistyössä Äänekosken perhepalveluiden, koulun psykososiaalisten palveluiden, Äänekosken seurakunnan sekä Jyväskylän Seta ry:n kanssa.

Tulokortti

Vastuualue:	Lasten ja perheiden palvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut	Toimialojen asiakastytyväisyyskysely Palvelujen riittävyys ja saatavuus Huoltajien ja henkilökunnan välinen yhteistyö Turvallisuus Vaikutusmahdollisuus ja osallisuus Lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen Oikea-aikainen ja riittävä tuki (kysely asiakkaat ja henkilöstö)	4,6 4,5 4,4 4,1 4,5 4,4	4,6 4,5 4,4 4,1 4,5 4,4	4,4 4,5 4,4 4,1 4,5 4,4	
Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen	Kuntalaisten vaikuttamistilaisuudet Perhepalveluiden asiakasraati	1	2	1	Raatiin ei ollut riittävästi osallist.
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • Uuden opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen Perhepalveluiden asiakasraatin perustaminen ja toiminnan tavoitteiden määrittäminen					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen Henkilöstökysely: (asteikko 1-5) * osaaminen ja työolot * työyhteisön toimivuus * omat voimavarat Sairauseräily (pv/htv)	78 % 4,2 4,3 4,2 13,9	78 % 4,1 4,2 4,2 11,0	91 % 4,1 4,2 4,0 16,4	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisötoimien ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemisen kehittäminen Työyksikkö kohtaisten tavoitteiden asettaminen.					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely: Johtamisosio	4,1	4,1	4,0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessit				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessin toimivuus Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%) - Ydin- ja avainprosessit - Toimialakohtaiset aliproessit	4,1 80 % 70 %	4,1 80 % 70 %	4,0 100 % 60 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut 					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely (tyytyväisyys) - raportointijärjestelmät - tietojärjestelmät ja ohjelmistot	4,1 3,9	4,2 4,1	4,0 3,8	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> - sähköisen asiointialustan rakentaminen - uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianahallinta, ERP) - sähköisten palveluiden lisääminen - osaamistason lisääminen 					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	• Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteutuma + 300 t€	Toteuma +/- 26 t€	- 201 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen 					

3.1.6.2 Opetuspalvelut

Toiminta-ajatus

Opetuspalvelun perustehtävä on tuottaa laadukasta opetussuunnitelmien mukaista yleissivistävää perusopetusta ja lukiokoulutusta, sekä tarjota tasokasta aamu- ja iltapäivätoimintaa.

Talousarvion toteutuminen

3000420 Opetuspalvelut	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	571	378	668	289	76 %
Toimintakulut	-17 802	-17 768	-18 045	-277	2 %
Netto (toimintakate)	-17 231	-17 390	-17 377	12	0 %

Opetuspalveluiden vastuualueelle myönnettiin 160 000 euroa lisämääräraha kaupunginvaltuuston päätöksellä 12.11.2018 § 60. Lisäksi kaupunginvaltuusto myönsi vastuualueelle 290 600 euron lisämäärärahan 18.2.2019 § 5.

Ennen 18.2.2019 myönnettyä lisämäärärahaa opetuspalvelujen tulot olivat 0,7 milj. euroa (2017: 0,5 milj. €) ja menot olivat 18,1 milj. euroa (2017: 17,8 milj. €). Nettomenot näyttivät ylittävän marraskuussa muutetun talousarvion 0,3 milj. eurolla.

Kaupunginvaltuuston 18.2.2019 § 5 myöntämän 290 600 euron lisämäärärahan jälkeen opetuspalveluiden vastualueen talousarvio toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisesti.

Alla on kuvattu tärkeimmät kohdat talouden toteutumisesta ennen kaupunginvaltuuston 18.2.2019 myöntämää 290 600 euron lisämäärärahaa:

Opetuspalveluiden henkilöstömenot ylittivät muutetun talousarvion 360 000 eurolla. Henkilöstökuluja kertyi 13,6 milj. euroa. Hankkeiden osuus oli 349 000 euroa. Talousarvioon oli merkitty hankkeiden henkilöstökuluja 144 000 euroa. Kun huomioidaan budjetoimattomat hankkeiden henkilöstökulut, jää henkilöstökulujen ylitykseksi 152 000 euroa. Hankkeiden omavastuuosuuksien ylittyminen kohdentuu henkilöstömenoihin 32 000 eurolla. Palkallisten sairaslomien sijaisuudet ylittivät 82 000 eurolla, koska määräraha on alibudjetoitu. Lisäksi erilliskorvaukset ovat kasvaneet ennakoitua enemmän.

Palvelujen ostot ylittävät talousarvion 159 000 euroa, mikä johtui sairaalakoulun ja Valteri-koulujen tukijaksokustannuksista, työnohjaus ja työyhteisövalmennuskustannuksista ja ICT-palvelujen kustannuksista. Aineet, tarvikkeet ja tavat ylittivät muutetun talousarvion 53 000 eurolla.

Opetuspalvelut on hyödyntänyt opetus- ja kulttuuriministeriön ja opetushallituksen myöntämiä Perusopetus paremmaksi -hankerahoituksia. Kerhotoimintahankeen rahoitusta käytettiin 22 600 euroa. Summalla tuotettiin kerhoja 339 oppilaalle seitsemässä koulussa. Opettajien digitaitojen kehittämiseen tarkoitettua rahoitusta (Digitutor-hankkeet) käytettiin 43 000 euroa. Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen – hankkeiden rahoitusta käytettiin 272 000 euroa. Hankkeen avulla palkattiin keväällä 2018 3 koulunkäynninohjaajaa ja 2 samanaikaisopettajaa Koulunmäen yhtenäiskouluun sekä Asemakadun ja Telakkakadun koululle. Syksyllä 2018 palkattiin yhteensä 7 koulunkäynninohjaajaa ja 8 samanaikaisopettajaa Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluille, Honkolan, Hietaman, Koiviston, Konginkankaan ja Sumiaisten kouluille.

Yhteisöohjaaja-hankkeen rahoitusta käytettiin 21 000 euroa, hankkeella on palkattu kaksi sosionomia Koulunmäen ja Suolahden yhtenäiskouluille.

Lisäksi Äänekoski on ollut mukana kahdessa yhteishankkeessa, Jopopedia ja Perusopetuksen innovaatiohanke.

Lukio

Lukuvuonna 2017 – 2018 opiskelijoita oli 328 ja lukuvuonna 2018 – 2019 328.

Lukio siirtyi lukukauden 2017–2018 alussa uusiin tiloihin Kuhnamon tielle. Uudet tilat on mitoitettu 350 opiskelijalle.

Vuoden 2018 lukiokoulutuksen valtionosuuden yksikköhinta oli Äänekoskella 5 575,90 euroa. Nettomenot ilman poistoja ja vyörytyksiä olivat 1 725 482 euroa. Opiskelijakohtaiset menot ovat noin 5 260 euroa.

Vuoden 2018 keväällä ylioppilaaksi kirjoitti yhteensä 80, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 3 ja yksi aikuisopiskelija. Syksyllä 2018 ylioppilaaksi kirjoitti 9, joista kaksoistutkinnon suorittaneita oli 1.

Tulokortti

Vastuualue:		Opetuspalvelut				
Strateginen päämäärä		Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma		Asiakas				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Hyvät ja toimivat peruspalvelut		Toimialojen asiakastyytyväisyyskysely - Palvelujen riittävyys ja saatavuus 3,8 3,8 3,6 - Huoltajien ja henkilökunnan välinen yhteistyö 4,2 4,2 4,2 - Turvallisuus 3,8 3,6 3,8 - Vaikuttamismahdollisuus ja osallisuus 3,5 3,5 3,5 - Lapsen kasvu, kehitys ja oppiminen 3,9 3,9 3,9 Oikea-aikainen ja riittävä tuki (kysely asiakkaat ja henkilöstö) 3,9 3,9 3,9 Kuntalaisten vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuuksien vahvistaminen 1 2 1 Raatiin ei tullut riittävästi osallistujia.				
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Palveluiden oikea-aikainen ja tehokas kohdentaminen. • Painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin. • Monialaisen työtavan vahvistaminen • Teknologian entistä laajempi hyödyntäminen. • Lapsi- ja asiakaslähtöisen toimintakulttuurin edistäminen. • Osallisuuden lisääminen • Uuden opetussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen • Asiakasraadin perustaminen						
Strateginen päämäärä		Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma		Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö		Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen 78 % 80 % 77 % Henkilöstökysely (asteikko 1-5) * osaaminen ja työolot 3,7 3,9 3,8 * työyhteisön toimivuus 3,9 4,0 4,0 * omat voimavarat 3,9 4,1 4,0 Sairauspoissaolot (pv/htv) 12,0 11,0 15,3 sis. nuorisopalvelut Toimiva johto ja esimiestyö Henkilöstökysely Johtamisosio 3,7 3,8 3,8				
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöressurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne) Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen Työyhteisöaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö Palkitsemissen kehittäminen Työyksikkö kohtaisten tavoitteiden asettaminen. Suunnitelmallinen esimieskoulutus Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta) Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.						
Strateginen päämäärä		Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma		Prosessi				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen		Henkilöstökysely (asteikko 1-5): Prosessien toimivuus 3,7 3,8 3,8 Määritellyt prosessit kuvattu IMS (%) - Ydin- ja avainprosessit 100 % 100 % 100 % - Toimialakohtaiset aliprosessit 60 % 60 % 60 %				
Uuden teknologian hyödyntäminen		Henkilöstökysely (tyytyväisyys): - raportointijärjestelmät 3,9 3,9 3,9 - tietojärjestelmät ja ohjelmistot 3,5 3,8 3,7				
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: - toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi - parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto - vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut - sähköisen asiointialustan rakentaminen - uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianahallinta, ERP) - sähköisten palveluiden lisääminen - osaamistason lisääminen						
Strateginen päämäärä		Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma		Talous				
Kriittinen menestystekijä		Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne		• Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon Toteuma -469 t€ Toteuma +/- 49 t€ Toteuma -439 t €				
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: • Talouskurin noudattaminen • Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen • Prosessien tehostaminen						

3.1.6.3 Nuorisopalvelut

Toiminta-ajatus

Nuorisolain mukaan nuorisotyötä tehdään alle 29-vuotiaiden kanssa. Äänekoskella palvelut ovat tarkoitettu pääosin 12–17-vuotiaille, etsivä työ 15–29-vuotiaille ja osa palveluista alakouluikäisille. Nuorisotyön lähtökohtana on nuoren kasvamaan saattaminen ja nuoren oman toimijuuden tukeminen. Nuori kasvaa ja oppii nuorisopalvelujen toiminnoissa, vastavuoroisesti nuorisotyöntekijät oppivat nuorilta. Osallisuus on läpileikkaava määritelmä koko nuorisotyössä Äänekoskella.

Nuorisotyössä nuori on oman elämänsä paras asiantuntija, työn keskiössä ovat nuoren tarpeet ja toiveet. Nuorisotyössä toimitaan nuorten vapaa-ajalla ja nuorten ympäristöissä sekä tarjotaan turvallisia ja päihitteettömiä toimintoja. Nuorisotyön tekemistä määrittelevät erityisesti nuorisolaki, kuntalaki ja lastensuojelulaki. Työtä määrittelevät myös erilaiset valtakunnalliset ja alueelliset ohjelmat (esimerkiksi voimassa oleva Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma ja Äänekosken kaupungin lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma).

Nuorisotyön toimintamuotoja ovat avoin tilatyö, erityisnuorisotyö, osallisuustyö, kansainvälisyystyö, erilaiset leirit ja tapahtumat sekä koulujen kanssa tehtävä yhteistyö.

Talousarvion toteutuminen

3000430 Nuorisopalvelut	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	220	133	143	10
Toimintakulut	-574	-530	-539	-9	2 %
Netto (toimintakate)	-354	-398	-396	1	0 %

Nuorisopalveluissa työskenteli vuoden 2018 aikana 11 henkilöä, joista viisi oli vakituista, kaksi sijaista ja 4 etsivän nuorisotyön tekijää. Etsivän nuorisotyön henkilöistä vakinaistettiin kaksi vuoden 2018 aikana.

Nuorisopalveluiden tulot olivat 143 000 euroa ja menot 539 000 euroa. Nettokulut olivat 396 000 euroa. Talousarvio alittui noin 27 000 eurolla. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan nuorisopalveluiden vastuualueelta siirrettiin opetuspalveluiden vastuualueelle 26 900 euroa, joten vastuualueen talous toteutui muutetun talousarvion mukaisesti.

Vuoden 2018 toiminta koostui mm. tilatyöskentelyistä. Käyntikertoja neljässä eri nuorisotilassa oli vuoden aikana yhteensä 13 230. Kangaslammen leirikeskusta vuokrattiin käyttökauden (huhtikuu – lokakuu) aikana yhteensä 49 kertaa. Lisäksi järjestettiin leiri- ja retkitoimintaa.

Etsivässä nuorisotyössä on neljä nuorisotyöntekijää, joista kaksi vakinaista. Toiminnalle saadaan valtion avustusta 114 000 euroa.

Erasmus + vaihtoon, Sloveniaan 2.7 - 11.7.2018, osallistui Äänekoskelta 19 nuorta. Teemana oli ympäristön suojelu.

Liikkuva nuorisotyö

Vuoden 2017 kesällä alkanutta liikkuvan nuorisotyön eli Kesäkaaran toimintaa jatkettiin myös vuonna 2018. Toimintaan haettiin ja saatiin aluehallintovirastosta (AVI) tukea. Kesäkaara on alueellista toimintaa. Toiminta-alueena on ollut Äänekoski, Saarijärvi, Viitasaari ja Uurainen.

Liikkuva nuorisotyö on näyttänyt kahden toimintavuotensa aikana tarpeellisuutensa osana Äänekosken nuorisopalveluja. Liikkuva nuorisotyö on joustava, nopea, eri toimintaympäristöissä toimiva nuorisotyön muoto, joka tavoittaa myös niitä nuoria, jotka eivät käy nuorisotiloilla. Yhteensä liikkuva nuorisotyö on tavoittanut vuonna 2018 noin 4 700 henkilöä.

Osallisuus

Nuorisovaltuustoon kuuluu 10 nuorta. Kokouksia on ollut 15 kpl, nuorisovaltuusto on antanut yhden kannanoton ja yhden lausunnon. Edustajia on kaupunginhallituksessa, vapaa- aikalautakunnassa, teknisessä sekä lautakunnassa ja kasvun ja oppimisen lautakunnassa. Lisäksi edustus on ollut myös Keski-Suomen Nuorisovaltuustossa. Nuorisovaltuusto järjesti pelitapahtuman keväällä 2018 Painotalolla ja KoskiLAN-tapahtuman syksyllä 2018 Pokella.

Tuloskortti

Vastuualue:	Nuorisopalvelut				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
	Asiakastytyväisyyskysely				
	* Tytyväisyys palveluun	4,4	4,4		Ei ole mitattu
	* Tytyväisyys henkilöstön toimintaan	4,4	4,4		Ei ole mitattu
	* Tytyväisyys tiloihin	4,4	4,4		Ei ole mitattu
	* Tytyväisyys tilojen sijaintiin	4,3	4,3		Ei ole mitattu
	* Tytyväisyys tilojen aukioloaikoihin	4,2	4,2		Ei ole mitattu
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitys- ja osaamiskeskustelujen toteutuminen	80 %	80 %		
	Henkilöstökysely (asteikko 1-5):				
	* osaaminen ja työolot	3,9	4,2	3,8	
	* työyhteisön toimivuus	3,9	4,1	3,8	
	* omat voimavarat	3,9	4,1	4,1	
	Sairauspoissaolot (pv/htv)	-	12	-	sairauspoissaolot on yhdistetty opetuspalveluihin
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Henkilöstöresurssien käytön optimointi (henkilöstösuunnittelu, henkilöstön kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimusten ajantasaisuus jne)					
Osaamiskartoituksiin pohjautuvien koulutussuunnitelmien toteutuminen					
Työyhteisötaitojen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen ja osallistavien menetelmien käyttö					
Palkitsemisen kehittäminen					
Työyksikkö kohtaisten tavoitteiden asettaminen.					
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Toimiva johto ja esimiestyö	Henkilöstökysely (asteikko 1-5): Johtamisosio	3,4	4,0	3,3	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Suunnitelmallinen esimieskoulutus					
Valmentavan esimiestyön menetelmien systemaattinen käyttö					
Strategisen henkilöstötiedon tuottaminen johtamisen tueksi					
Ajantasaiset työyhteisön kehittämistoimenpiteet (henkilöstökyselyn pohjalta)					
Johtamista arvostavan ilmapiirin rakentaminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien sujuvuus	Työhyvinvointikysely (asteikko 1-5): prosessien sujuvuus	3,9	4,2	4,0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
- toimintojen osittainen keskittäminen ja prosessien standardointi					
- parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto					
- vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
- sähköisen asiointialustan rakentaminen					
- uusien tietojärjestelmien hankkiminen (asianahallinta, ERP)					
- sähköisten palveluiden lisääminen					
- osaamistason lisääminen					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	* Talousarvion toteuma (1.000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma +45 t €	Toteuma +/- 1,2 t€	Toteuma + 28 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
• Talouskurin noudattaminen					
• Talouden vakauttamisen toimenpideohjelman noudattaminen					
• Prosessien tehostaminen					

3.1.7 Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta vastaa tilaajana toimitilojen suunnitteluttamisesta, rakennuttamisesta ja huolehtii rakennuttajavalvonnasta sekä isännöitsijävelvoitteista ja omaisuuden arvon säilymisestä. Toimiala rakentaa tai rakennuttaa sekä hallitsee kunnan omassa käytössä olevia toimitiloja ja tilaajana vastaa niiden ylläpidosta ja hoidosta.

Lautakunta vastaa yhdyskuntateknisten ja yleisten alueiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta.

Lautakunta valmistelelee vesihuollon yleistä kehittämistä sekä toiminta-aluepäätöksiä koskevat asiat.

Lautakunta vastaa kunnalle lainsäädännössä osoitetuista asuntotoimeista, yksityisteistä, tie- ja vesiliikennettä ja romuajoneuvoja koskevista tehtävistä.

Lautakunta vastaa kaupungin eri toimialojen kuljetuspalvelujen sekä kunnan sisäisen joukkoliikenteen suunnittelusta ja järjestämisestä sekä liikennejärjestelmätyöstä.

Talousarvion toteutuminen

Tekninen lautakunta	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	2 650	2 420	2 680	260	11 %
Toimintakulut	-14 024	-15 268	-15 178	90	-1 %
Netto (toimintakate)	-11 374	-12 848	-12 498	350	-3 %

Teknisen lautakunnan vuoden 2018 alkuperäisen talousarvion toimintakuluihin varatut määrärahat olivat 13,3 milj. euroa ja toimintatuottoja arvioitiin kertyvän 2,7 milj. euroa, toimintakate oli 10,8 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi 1,15 milj. euron lisämäärärahan 11.6.2018 § 24 rakennusten purkamisiin, 10.9.2018 § 41 kaupunginvaltuusto myönsi 67 800 euroa lisämäärärahaa tilajärjestelyistä aiheutuviin kustannuksiin ja 12.11.2018 § 59 myönnettiin 0,9 milj. euron lisämääräraha käyttötalouskuluihin. Yhteensä kaupunginvaltuuston myöntämät lisämäärärahat olivat 2,1 milj. euroa (netto).

3.1.7.1 Tilaaja

Talousarvion toteutuminen

3000710 Tilaaja	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	2 650	2 420	2 680	260	11 %
Toimintakulut	-14 024	-15 268	-15 178	90	-1 %
Netto (toimintakate)	-11 374	-12 848	-12 498	350	-3 %

Teknisen toimen tilaajavastuualueen vuoden 2018 käyttötalous toteutui myönnettyjen lisämäärärahojen jälkeen 0,4 milj. euroa ylijäämäisenä.

Käyttötaloudella katetaan hallittavien kohteiden, on se infrarakenteita tai rakennuksia, niihin kohdistuvat rakentamisen jälkeiset toimenpiteet.

Käyttötalouden ns. kriittisiä polkuja olivat vuonna 2018 talvikunnossapito, kiinteistönhoidon työpalvelut, lämmitys, kiinteistöjen toteutumattomat myyntivoitot, alentuneet vuokratuotot sekä yllättävät vahinkokorjaukset.

Toimialaa koskevien uusien ratkaisujen käyttöönotto, (esim. kiinteistöleasing) mahdollistaa rakennetun ympäristön laajentumisen. Tämä ei ratkaise kuitenkaan sitä vanhaa ongelmaa, mikä kohdistuu jo olemassa olevaan, ikääntyvään rakennuskantaan tai katuverkkoon. Lisäksi huomiota pitää kiinnittää leasing-vuokramaksuihin niiden osuuden kasvaessa talousarviossa osana käyttötaloutta. Myös laajentuva katu- ja inf-raverkko tarvitsee osakseen lisää resursseja.

Toimialaa koski Äänekosken kaupungin vakauttamissuunnitelma, jonka tavoitteet toimiala on täyttänyt.

Toiminnallisesti ja talousarvioon tehtyjen korjauksien kautta vuosi sujui odotuksien mukaisesti. Toimialalle asetetut tuloskorttien tavoitteet lähes toteutuivat. Kaupungin kiinteistöjen omistusta ohjaava kiinteistöohjelma on myös valmistunut.

Merkittävänä seikkana toimialan keskeisiin toimintoihin tulee huomioida tarpeettoman kiinteistökannan purkaminen ja sen kautta huomattava korjausvelan poistuminen.

Näistä toiminnoista huolimatta, suurimpana ongelmana ovat yhä huonokuntoiset rakennukset ja kadut. Rakennuksien kunnossapitoon, energiatalouteen ja moniin muihin resurssia vaativiin toimenpiteisiin kuluu suuri määrä varoja. Vaikka Äänekosken kaupungin infra- ja kiinteistöomaisuus on suurelta osin tyydyttävässä kunnossa, korjausvelan

kasvaminen on erittäin suuri ongelma ja sen kasvamisen pysäyttämiseksi on tehtävä vielä paljon työtä. Toimialalla on jatkettu merkittäviä taloudellisia panostuksia omaisuuden hoitoon ja ylläpitoon, jotta omaisuuden arvo ja käytettävyys säilyisi halutulla tasolla.

Merkittävät investoinnit 2018

Liikuntatalo

Äänekosken kaupungin liikuntatalon rakentaminen toteutetaan vuosien 2017–2019 aikana. Hankkeelle on varattu rahoitusta kolmelle vuodelle yhteensä 3 370 000 €. Hanke saa avustusta kyseisille vuosille valtiolta yhteensä 400 000 €, joista vuodelle 2019 kohdistuu 80 000 €.

Työmaan 2. vaihe on valmistunut. Rakennushankkeen 3. vaihe aloitetaan maaliskuussa 2019.

Keskuskeittiö

Äänekosken kaupunginvaltuusto myönsi hankkeelle tulo- ja menoarviossa vuodelle 2018 hankkeelle 2 000 000 € määrärahan Hankkeen loppuhinnaksi muodostuu n. 1 950 000 €.

Palolaitos Äänekoski

Työmaalla noudatetaan 27.6.2018 päivättyä aikataulua, jonka urakoitsijat ovat tarkastaneet. Kaikki aikataulua koskevat huomautukset tehdään vastaavalle mestarille. Aikataulun lisätään käyttäjähankinnat ja se allekirjoitetaan urakoitsijoiden toimesta erikseen sovittavasti.

Kieppi

Kiepin rakentamisen urakoitsijana toimi Graniittirakennus Kallio Oy. Työmaa eteni aikataulun mukaisesti ja valmistui heinäkuun lopussa 2018. Työmaan kokonaiskustannukset alittivat huomattavasti talousarviossa (1,8 milj. euroa) varatun määrärahan. Lopulliset kustannukset tulevat jäämään alle 700 000 euroa.

Leasingkohteet

Suolahden yhtenäiskoulu

Maanrakennustöissä on tehty viimeisiä töitä tälle vuodelle ja työt jatkuvat ensi kesänä. Piha-alueet luovutettiin tilaajalle 16.11.2018 ja koulurakennus luovutetaan tilaajalle 31.1.2019. Tilaaja luovuttaa koulun käyttöön talvilomilta 2019.

Koiviston koulu

Hankinta toteutetaan KVR- urakkana. Urakoitsija toimii Rakennus-Kaseva Oy. Työmaa on aloitettu ja kivikoulu on purettu. Vanhan puukoulun I-vaiheen remontti on valmis. Puukoulun II-vaihe toteutetaan heti vuoden 2019 alussa.

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäinen valvonta on järjestetty hallintosäännön ja siitä johdettujen toimialajohtajan tai lautakunnan delegointipäätösten velvoitteiden mukaisesti. Taloudelliset vastuut on määritelty taloussäännön sekä talousarviossa esitetyn tilivastuun mukaisesti, sekä erillisillä hankintoihin liittyvillä delegointipäätöksillä.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta noudattavat organisaation johtamisjärjestelmää sekä tehtäväkuvauksissa määriteltyjä vastuualueita. Talousalueiden vetäjät ovat raportoineet toiminnan ja talouden toteutumisesta poikkeamineen lautakunnan kokouksissa sen määrääminä aikoina, tosin tässä osa-alueessa olisi kehitettävää. Siitä johtuen on päätetty, että toimialan kokous pidetään kahden viikon välein säännöllisesti, johon koko teknisellä henkilöstöllä on osallistumisvelvollisuus. Toimialan johtoryhmä kokoontuu keväällä ja syksyllä, mukana on henkilöstön edustaja.

Toimialan ja Äänekosken kiinteistöhoito Oy:n välisiä kokouksia (Q1-Q4) pidetään neljä kertaa vuodessa.

Tekninen lautakunta seuraa talouden toteutumista kolme kertaa vuodessa. Toimiala on antanut pyydyt selvitykset vuosittain tarkastuslautakunnalle.

Puutteita lakien ja päätösten noudattamisessa tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia ei ole havaittu vuoden 2018 aikana.

Toimialan prosessien kuvaus on edennyt kaupungin johtoryhmän edellyttämässä aikataulussa. Sisäisen riskien kartoitus on tehty sekä sisäisen tarkastuksen valvontaa kokevat lomakkeet on täytetty ajallaan. Tulokortteihin laadittujen tulostavoitteiden mukaiset tehtävät on suoritettu tavoiteasettelun mukaisesti.

Toimialan sisäistä valvontaa on mm. toteutettu 2018:

- toimiala on suorittanut vuoden 2018 aikana henkilöstön kehityskeskustelut
- sisäisen valvonnan lomake päivitetty
- riskikartoitus päivitetty
- toimialan valmiussuunnitelma päivitetty
- toimiala on kokoontunut tulosalueen kokouksissa sekä toimialan johtoryhmän kokouksissa

- tekninen toimi on antanut säännöllisesti selvityksen tulosalueen merkittävimpien rakennuskohteiden tilanteesta, aikataulusta, urakoitsijoista sekä budjetoinnista keskushallinnolle
- tekninen toimiala on aloittanut yhdessä muiden hallintokuntien kanssa laatimaan kaupunkirakennepohjelmää
- 2018 on pyritty parantamaan tiedottamista kokouksien yhdistämisellä
- palautejärjestelmän tekeminen on aloitettu ja otettu käyttöön 2018
- kiinteistöohjelma on valmistunut

Teknisen toimialan päätöksistä ei ole tehty vuoden 2018 aikana erillisiä muutoksenhakuun johtavaa toimenpiteitä.

Tuloskortti

Vastuualue:	Tilaja				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva	Öljylämmitteiset kiinteistöt kpl	5	4	3	
Hyvien liikenneyhteyksien vahvistaminen	Onnettomuudet suojaiteilla	1	0		tieto maaliskuussa
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Öljylämmitteisten kiinteistöjen muuttaminen kaukolämpöön tai muihin uusiutuviin energialähteitä käyttäviin järjestelmiin. Suojateiden turvallisuuden parantaminen					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikyselyn tulos (asteikko 1-5)				
	Riittävä osaaminen työtehtäviin	4,3	4,2	4,2	
	Tiedonkulku työyhteisössä	2,9	4,2	3,1	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstön koulutus, informaatiojärjestelmän kehittäminen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Uuden teknologian hyödyntäminen	Kiinteistöt kpl	1	2	1	Suolahden yk valmistuu 2019
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Uudisrakennuskohteissa uusiutuviin energialähteiden käyttöönotto : maalämpö, matalaenergia, aurinkolämpö					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Strategisten investointien hallinta	KPL	1	2	2	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Taloudellista rakentamista tukevien eri urakka- ja palvelusopimusten käyttöönotto: KVR, projektinjohtourakka, ST ym.					

3.1.8 Ympäristölautakunta

Toiminta-ajatus

Lautakunnan perustehtävänä on huolehtia ympäristölautakunnan alaisista lupa-, valvonta- ja seurantatehtävistä sekä rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksesta ja neuvonnasta. Tavoitteena on edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa sekä luonnonsuojelun ja kestävä kehityksen huomioon ottamista kaikessa kunnan toiminnassa.

Perustehtävästä aiheutuvien kustannusten osuus lautakunnan talousarviossa on pieni. Valtaosan vievät pelastustoimi (Jyväskylä) ja muut ylikunnallisesti hoidetut tehtävät eli ympäristöterveydenhuolto (Laukaa) ja maaseutuelinkeinoviranomaisen palvelut (Saarijärvi).

Tavoitteita ja mittareita voidaan asettaa ja suoritteita seurata vain perustehtävään.

Talousarvion toteutuminen

Ympäristölautakunta	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	257	255	280	25
Toimintakulut	-2 218	-2 324	-2 212	112	-5 %
Netto (toimintakate)	-1 962	-2 069	-1 932	138	-7 %

Ympäristölautakunnan toimintakuluihin oli budjetoitu yhteensä 2,4 milj. euroa ja toimintatuottoihin 0,2 milj. euroa. Ympäristölautakunnan toimintakate oli 2,2 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.11.2019 § 58 talousarviomuutoksen, jonka jälkeen ympäristölautakunnan talousarvion toimintakate oli 2,1 milj. euroa.

Muutetun talousarvion toimintakate toteutui 0,1 milj. euroa ylijäämäisenä.

Ympäristölautakunnan perustehtävien toimintavuotta leimasi ympäristö- ja rakennusvalvonnassa viranhaltijoiden henkilöstövaje. Viranhaltijoista puuttui ympäristötarkastaja tammi-helmikuun sekä marras-joulukuun välisen ajan. Huhti-lokakuun välisen ajan perustehtävissä ei ollut rakennustarkastajaa. Henkilöstövajeen vuoksi palkkakulut eivät toteutuneet budjetoidulla tavalla. Ympäristönsuojelun perustehtävien henkilöstövaje vaikuttaa talousarvioon mm. ympäristövalvonnan puuttuvien tarkastusmaksujen osalta.

Sisäisen valvonnan selonteko

Sisäisen valvonnan selonteko sisältyy osana teknisen toimen selontekoon. Toteutumisarviointi on tehty yhteisesti teknisellä ja ympäristötoimialalla. Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto. Ympäristölautakunnan alaisessa toiminnassa korostuu päätöksenteon ja toiminnan lainmukaisuus. Ratkaisuvalltaa on vuonna 2018 käytetty säädösten ja hallintosäännön mukaisin valtuuksin, päätökset on perusteltu ja niihin on liitetty asianmukainen oikaisuvaatimus tai valitusosoitus. Lupasuoritteita ei ole kirjattu sitoviksi tavoitteiksi, koska niiden määrä riippuu hakemusten määrästä. Suoriteseurantaa kuitenkin tehdään, koska lupien määrä ja tyyppi kertovat toiminnan laadusta ja vuosivaihtelusta.

3.1.8.1 Ympäristövalvonta

Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on vastata ympäristölautakunnan alaisista lupaja valvontatehtävistä, sekä riittävästä ympäristön seurannasta säädösten mukaisesti ja paikallisten olosuhteiden edellyttämällä tavalla. Rakentamisen ja ympäristönsuojelun ohjauksessa ja neuvonnassa on tavoitteena edistää hyvää rakentamistapaa ja kaupunkikuvaa, sekä luonnonsuojelun ja kestävä kehityksen huomioon ottamista kunnan toiminnassa.

Ympäristövalvonnan vastuualue kattaa lautakunnan alaisen oman toiminnan, johon kuuluvat ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta sekä niiden yhteinen hallinto.

Talousarvion toteutuminen

3000810 Ympäristövalvonta	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	257	255	280	25
Toimintakulut	-376	-458	-384	74	-16 %
Netto (toimintakate)	-119	-203	-104	99	-49 %

Ympäristövalvonnan toimintakate toteutui 0,1 milj. euroa ylijäämäisenä.

Perustehtävien toimintakuluihin varattiin 458 000 euroa, josta ympäristöhallinnon osuus 78 100 euroa, ympäristönsuojelun osuus 141 700 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 31 700 euroa ja rakennustarkastuksen osuus 206 500 euroa.

Perustehtävien toimintakulujen toteuma 383 700 euroa vuonna 2018, josta ympäristöhallinnon osuus 48 800 euroa, ympäristönsuojelun osuus 163 700 euroa, ilmanlaadun tarkkailun osuus 22 900 euroa ja rakennustarkastuksen osuus 148 300 euroa.

Ympäristönsuojelu

Ympäristölautakunnassa käsiteltiin (ja myönnettiin) vuonna 2018 yhteensä 4 ympäristölupaa (joista 3 luvan tarkistamisia/muutoksia). Päätökset olivat myönteisiä. Lisäksi annettiin yksi lausunto ympäristöluvan muuttamisen tarpeesta. Päätöksistä ei ole valitettu. Maa-aineslupia käsiteltiin (ja myönnettiin) ympäristölautakunnassa vuonna 2018 yhteensä 2 kappaletta. Päätöksistä ei ole valitettu.

Muu kuin ympäristölupia ja maa-aineslupia koskeva päätöksenteko on delegoitu viranhaltijoille. Ympäristötarkastaja ja ympäristöpäällikkö

tekivät vuonna 2018 yhteensä 32 päätöstä erityislakien mukaisissa asioissa. Poikkeuksellisesti ympäristöpäällikkö käsitteli ja antoi 5 maisematyölupapäätöstä, rakennustarkastajan puuttuessa. Päätöksistä ei ole valitettu.

Vuonna 2017 annetuista neljästä vesihuoltolain mukaisista viranhaltijapäätöksistä on valitettu hallinto-oikeuteen. Vaasan hallinto-oikeus antoi päätökset valituksiin vuonna 2018. Valituksista 3 hylättiin. Vaasan hallinto-oikeus kumosi yhden viranhaltijapäätöksen.

Valvontatehtävien painopiste oli maa-ainesten otossa. Henkilöstöressurssien puute heijastui erityisesti ympäristönsuojelulain valvontaohjelman mukaisiin määräaikaisiin valvontatehtäviin, joita ei vuonna 2018 kyetty toteuttamaan. Tämän johdosta YSL:n mukaisia valvontamaksuja ei ole peritty vuonna 2018.

Rakennusvalvonta

Rakennustarkastajat myönsivät erilaisia lupia yhteensä 372 kpl. Omakotitalojen rakennuslupia myönnettiin 21, kerrostalojen rakennuslupia 2 ja loma-asuntojen lupia 9 sekä maisematyölupia 6 kappaletta. Muita päätöksiä oli 126 kpl. Kaikkien rakennuslupien myönnetty kerrosala oli yhteensä 73 505 m². Rakentaminen painottui liike- ja hallirakentamiseen sekä teollisuuteen. Yhdestä rakennusluvasta tehtiin oikaisuvaatimus vuonna 2018.

	2014	2015	2016	2017	2018
Lupien määrä, kpl	354	394	392	363	372
Uusien rakennusten kerrosala, m ²	9 844	92 374	39 330	47 040	38 740
Uusien rakennusten tilavuus, m ³	45 754	1 195 175	371 880	273 650	219 840

Tuloskortti

Vastuualue:	Ympäristövalvonta				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Ympäristöystävällinen, energiatehokas ja uusiutuviin energialähteisiin tukeutuva kaupunki	Uusien pientalojen laskennallinen kokonaisenergiankulutus (E-luku) kWh/m ² vuosi)	145	123	109	
	Vuorokausien lkm, jolloin ilmanlaatuindeksiin mukainen ilmanlaatu huono tai erittäin huono	16	16	5	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Ilmanlaatuindeksi on riippuvainen sääolosuhteista ja teollisuudesta, ei ympäristövalvonnan toiminnasta.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työhyvinvointikysely (aseikko 1-5): Osaaminen ja työolot	3,8	3,9	3,5	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Riittävä, osaava henkilöstö. Hyvä esimies.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Määritellyt vastuualueen prosessit kuvattu	20 %	60 %	60 %	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion toteutuma (1000) € verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	+ 157 t€	20	+ 139 t€	

3.1.8.2 Ympäristöterveydenhuolto
Talousarvion toteutuminen

3000820 Ympäristöterveydenhuolto	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	0	0	0	0	0 %
Toimintakulut	-273	-284	-280	4	-2 %
Netto (toimintakate)	-273	-284	-280	4	-2 %

Ympäristöterveydenhuollosta vastaa isäntäkuntana Laukaa. Toiminta kattaa ympäristöterveyden valvonnan, eläinlääkintäpalvelut ja valvontaeläinlääkärin tehtävät.

Talousarviossa ympäristöterveydenhuollon toimintakuluihin varattiin yhteensä 344 000 euroa, josta ympäristöterveydenhuollon palveluiden osuus 158 000 euroa, eläinlääkintäpalveluiden osuus 110 000 euroa ja

valvontaeläinlääkärin osuus 16 000 euroa. Talousarviomuutoksen jälkeen toimintakulut olivat yhteensä 284 000 euroa.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintäpalveluiden toimintakulujen toteuma vuonna 2018 oli 279 600 euroa, josta ympäristöterveydenhuollon palveluiden osuus 157 900 euroa, eläinlääkintäpalveluiden osuus 107 700 euroa ja valvontaeläinlääkärin osuus 13 900 euroa.

3.1.8.3 Maaseutuasiat

Talousarvion toteutuminen

3000830 Maaseutuasiat	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-56	-70	-58	12	-17 %
Netto (toimintakate)	-56	-70	-58	12	-17 %

Maaseutuelinkeinoviranomaisen seutukunnallisesti hoidettavista tehtävistä vastaa Saarijärven kaupunki.

Maaseutuelinkeinoviranomaisen toimintakuluihin varattiin 70 000 euroa. Toimintakulujen toteuma oli 58 200 euroa

3.1.8.4 Pelastustoimi

Talousarvion toteutuminen

3000840 Pelastustoimi	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 513	-1 512	-1 490	22	-1 %
Netto (toimintakate)	-1 513	-1 512	-1 490	22	-1 %

Pelastustoimen ylikunnallisesta toteutuksesta vastaa Jyväskylän kaupunki.

Pelastustoimen toimintakuluihin varattiin 1 512 000 euroa. Toimintakulujen toteuma oli 1 490 000 euroa

3.1.9 Vapaa-aikalautakunta

Toiminta-ajatus

Vapaa-aikalautakunta vastaa Äänekosken vapaa-aikapalveluista ja ratkaisee kirjasto-, kulttuuri-, museo- ja liikuntalain tai muun vapaan sivistystoimen lainsäädännön mukaiset kunnille kuuluvat asiat.

Tavoitteena tuottaa yhdessä eri toimijoiden (järjestöt, yksityiset) kanssa laadukkaita ja monipuolisia vapaa-aika- ja hyvinvointipalveluita

huomioiden palveluiden tuottamisessa kaikki kuntalaiset ja ennaltaehkäisyn merkitys.

Talousarvion toteutuminen

Vapaa-aikalautakunta	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	707	741	666	-75
Toimintakulut	-3 893	-4 125	-4 071	53	-1 %
Netto (toimintakate)	-3 185	-3 383	-3 405	-21	1 %

Vapaa-aikalautakunnan alkuperäiseen talousarvioon oli varattu toimintakuluihin määrärahaa 4 016 500 euroa ja tuloja arvioitiin kertyvän 754 100 euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi 70 000 euron lisämäärärahan liikuntatyön ja 10 000 euron lisämäärärahan kulttuurityön vastuualueelle 12.11.2018 § 61. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi 78 000 euron määrärahan siirron kulttuurityön vastuualueelta liikuntatyön vastuualueelle sekä 41 000 euron lisämäärärahan liikuntatyön vastuualueelle 18.2.2019 § 6.

Talousarviomuutosten jälkeen vapaa-aikalautakunnan toimintatuotot olivat 741 100 euroa, toimintakulut 4 124 500 euroa ja toimintakate 3 383 400 euroa.

Lautakunnan menot olivat 4 071 100 euroa ja tuloja kertyi 666 300 euroa. Vastuualueista ylittyivät Hallinto ja kansalaistoiminta 11 900 euroa ja Kirjastotoiminta 32 600 euroa. Hallinto- ja kansalaistoiminnan ylitys johtui henkilöstövaihdoksista ja kokouspalkkioiden määrän kasvusta. Kirjastotoimen vastuualue ylittyi mm. palkkojen epäpätevyysalennuksen takautuvan oikaisemisen takia.

Muut vastuualueet pysyivät suunnitellussa talousarviossa.

Vapaa-aikalautakunnan toimintakate vuodelta 2018 päättyi 21 500 euron alijäämään.

Vapaa-aikalautakunta toteutti yhdessä teknisen lautakunnan kanssa vuoden 2018 aikana useita vapaa-aikatoimialaan liittyviä investointeja. Painotalon lukitusjärjestelmän uusiminen ja esitystekniikan ripustuksen uusiminen, Huuhan skeittiparkin uusiminen, Äänemäen juoksuporaaat, Äänemäen lumetusjärjestelmän uusiminen, Äänemäen lintutorni, Suolahden Urheilukentän välinevaraston ja pukeutumissuojan laajennus, Suolahden uimahallin kuntosalin peruskorjaus, sekä kuntosalilaitteiden uusimista useissa taajamissa. Lisäksi liikuntatalon remontin toinen vaihe saatiin päätökseen ja Häränvirran rantaan uusi pukeutumissuoja avantoimareille.

Kaupunki hankki käyttöönsä Metsä Board Oyj:lta hallintorakennuksen, johon käynnistettiin suunnittelu museotilojen sijoittamisesta. Hankkeeseen liittyvän valtionavustushakemuksen päätös saadaan keväällä 2019.

Monitoimihallin rakennuttaminen aloitettiin syksyllä 2018 ja halli valmistuu kesällä 2019. Ylipainehallin toteutuksessa odotettiin hallinto-oikeuden päätöstä hankkeeseen liittyvien valitusten osalta.

Lisäksi lautakunnan eri kohteisiin tehtiin pieniä korjauksia mm. pallokentille ja kirjastoon.

Sisäisen valvonnan selonteko

Vapaa-aikalautakunta saa selvityksen talousarvion toteutumasta aina neljännesvuosittain. Vapaa-aikalautakunnan kassoille on vuoden 2018 aikana nimetty vastuunalaiset hoitajat ja varahenkilöt. Toimialalle ja eri vastuualueille on nimetty laskujen asiatarkastajat ja hyväksyjät. Viranhaltijoiden viranhaltijapäätökset hyväksytään aina lautakunnan kokouksessa.

Vapaa-aikalautakunnan tiloille ja palveluille on laadittu turvallisuussuunnitelmat Painotalon, Taidemuseon, Uimahallien, Äänemäen lasketelurinteen ja hiihtolatujen osalta. Turvallisuussuunnitelmien tekemistä jatketaan vuonna 2019 niin, että ne kattavat tarpeelliset toiminnot.

Sisäinen valvonta on ollut riittävää, eikä lautakunnan ja viranhaltijoiden päätöksistä ole ollut oikaisuvaatimuksia eikä oikeudenkäyntejä.

3.1.9.1 Hallinto ja kansalaistoiminta

Talousarvion toteutuminen

3000510 Hallinto ja kansalaistoiminta	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	0	0	1	1	0 %
Toimintakulut	-379	-375	-387	-13	3 %
Netto (toimintakate)	-379	-375	-386	-12	3 %

Hallinto ja kansalaistoimintaan kuuluvat koko toimialan hallintokulut, kansalaisopistotoiminta, kotitalousneuvonta, kyläyhdistysten avustukset, sosiaali-, terveys-, ja eläkeläisyhdistysten avustukset ja luottamushenkilöiden palkkiot. Nettomenot olivat 386 400 euroa, joka ylitti 11 900 eurolla varatun määrärahan. Ylitys johtui henkilöstövaihdoista ja kokouspalkkioiden määrän kasvusta.

3.1.9.2 Kulttuurityö

Toiminta-ajatus

Kulttuurityön tehtävänä on tuottaa monipuolisia kulttuuripalveluita Äänekoskella ja tukea avustusten kautta paikallisten yhdistysten, yksityishenkilöiden ja muiden yhteisöjen kulttuuritoimintaa.

Kulttuurityön tavoitteena on lisätä ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia kulttuuritoiminnan kautta ja parantaa osaltaan kulttuurin harrastusmahdollisuuksien saatavuutta ja saavutettavuutta alueella taiteen perusopetustoimintaa tukemalla.

Lisäksi kulttuurityön tehtävänä on koordinoida museotoiminnan kautta paikallisen kulttuuriperinteen vaalimista ja kotiseututyön edistämistä.

Talousarvion toteutuminen

3000520 Kulttuurityö	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	64	15	18	3	17 %
Toimintakulut	-408	-424	-425	-1	0 %
Netto (toimintakate)	-344	-409	-407	2	0 %

Vuonna 2018 Äänekosken kulttuuritoimi toteutti ja mahdollisti monipuolista kulttuuritoimintaa koko Äänekosken alueella. Toimintavuotta leimasivat vapaa-aikatoimialan hallinnon henkilöstövaihdokset, jotka toivat osaltaan haasteita toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

Vuoden 2018 talousarvion toteutuminen oli kulttuuritoimen osalta budjetin sisällä. Käyttötalouden nettomenot olivat 407 000 euroa (344 200).

Painotalon tiloissa oli 82 (83) eri tilaisuutta, joissa kävi yhteensä 12 962 (12 222) osallistujaa. Keskimääräinen osallistujamäärä tilaisuutta kohden oli 158 (147) osallistujaa / tilaisuus. Harjoitustapahtumia järjestettiin 386 (358) kertaa, joissa osallistujia yhteensä 10 497 (11 042).

Suolahtisalissa oli yhteensä 2 (37) tilaisuutta, joissa oli yhteensä 462 (8 220) osallistujaa. Keskimäärin osallistujamäärä oli tilaisuutta kohden 232 (222). Suolahtisali oli poissa käytöstä 1.1.–31.10.2018 ja toiminnot saatiin palautettua vasta joulukuun alussa, joten vähäinen tilaisuuksien ja osallistujien määrä selittyy sillä.

Taidemuseon kävijämäärä oli 1 929 (2 069) vierailijaa, joista pääsylipun maksaneita oli 408 (697) ja Museokorttikävijöitä 130 (125). Aukiolopäiviä kertyi 161 (170), aukiolotunteja 668 (690). Vierailijoita päivää kohti oli keskimäärin 12 (12). Ryhmäopastuksia oli 45 (51) kpl, joista koululais- ja opiskelijaryhmiä 21 (15).

Näyttelyitä järjestettiin 4 (4,5), työpajoja 2 (2) sekä 2 (1) taiteilijatapaamista yhdistettynä paneelikeskusteluun taiteilijuudesta. Näyttelyn avajaisia pidettiin 3 kertaa (3). Koskelan Settlementin kanssa yhteistyössä järjestettiin iltapäiväjoogaa 6 kertaa. Taiteen lukupiiri kokoontui vuoden aikana 20 kertaa.

Äänekosken taidemuseon kokoelma karttui 2 teosostolla ja Keski-Suomen Kansanopiston kannatusyhdistys ry:n 48 teoksen lahjoituksella. Äänekosken kaupungin taidekokoelmaan liitettiin inventoinnin myötä 9 teosta ja oston kautta 1 teos. Suolahden kaupungin kokoelmaan liitettiin inventoinnin myötä 1 teos.

Taidemuseon blogissa julkaistiin 24 kirjoitusta, ja sen sivuilla vierailtiin 4 814 kertaa vuoden aikana. Verkkoblogin vierailijamäärä on kaksinkertaistunut edellisvuodesta.

Kaupunginmuseo oli edelleen suljettuna ja sen esineistö varastoituna Pitkädun entisen lastenkodin tiloihin. Kulttuurihistoriallinen kokoelma karttui kuitenkin laajoilla valokuva-, esine- ja arkisto/lehtileikekokoelmilla, jotka saatiin Keski-Suomen Kansanopiston kannatusyhdistys ry:ltä, Äänekosken lukiolta ja Koulunmäen yhtenäiskoululta. Yksityisiltä lahjoittajilta saatiin lisäksi muutama esine- ja valokuvalahjoitus.

Hoikkassalin 12 näyttelyssä oli yhteensä 2 370 (3 775) kävijäkirjausta, eli keskimäärin 198 (314) kävijää näyttelyä kohden.

Hisin mökkiä vuokratiin eri tapahtumia varten vuoden aikana yhteensä 76 (111) kertaa. Mökin vuokraustoiminta oli poissa käytöstä suunnitellun, mutta lopulta toteutumattoman siirron ajan 1.7.–30.8.2018.

Kulttuuritoimen muissa tiloissa järjestämissä tilaisuuksissa 62 (mm. Wille, kaupungintalo, jne.) ja tapahtumissa (mm. Rantapuiston piknik, Neste Rally Koivisto, uuden vuoden juhla, jne.) osallistujia oli yhteensä 7 003.

Kulttuuritoimen avustuksia myönnettiin yhteensä 73 850 euroa, joista yksityisille taiteen harrastajille 2 500 euroa ja 24 eri kulttuuriharrastusryhmälle 26 350 euroa. Lisäksi yhteistyösopimusten kautta Äänekoski jazz ry:lle 30 000 euroa ja Keitele-Museo Oy:lle 15 000 euroa.

Vuoden 2018 Äänekosken kulttuuripalkinto myönnettiin Marie Finne-Braylle ja Piers Braylle. Kulttuurin kannustusstipendit jaettiin musiikin, tanssin, kuvataiteen ja kirjallisuuden harrastajille, Petteri Sälliselle, Noora Hetesuolle ja Jone Ojaselle.

Tuloskortti

Vastuualue:	Kulttuurityö				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Tapahtumien kävijämäärä kaupungin kulttuuritiloissa	31000	30000	24728	Suolahtisali poissa käytöstä
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Monipuolinen kulttuurielämä, jossa kaupungin kulttuuritoimi täydentää muiden tapahtumajärjestäjien tarjontaa Yhteistyö paikallisten kulttuurialan yhdistysten kanssa Tapahtumatekniikan ja tilojen ylläpito ja uudistaminen vastaamaan nykyvaatimuksia					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökysely: Osaaminen ja työolot (asteikko 1-5)	4,2	3,8	-	ei saatavilla
	Työyhteisön toimivuus	4,3	3,9	-	vastuualuekohtaista raporttia, koska
	Omat voimavarat	4,2	4,0	-	vastaajia oli alle 5
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Teknisen henkilökunnan varamiehityksen järjestäminen Kulttuuritoimen henkilökunnan yhteiset ohjelma- & motivointipalaverit Perehdyttäminen uusiin tai vaihtuviin tehtäviin erityisen huomion kohteeksi					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely: Prosessien sujuvuus (asteikko 1-5)	4,2	3,8	-	ei saatavilla
					vastuualuekohtaista raporttia, koska vastaajia oli alle 5
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto Vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	TA toteutuma	+ 99 t€	Toteutuma +/1 10 t€	+ 70 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Talousresurssit pysyvät vähintään nykytasolla Tilavuokrien määrittely					

3.1.9.3 Kirjastotoiminta

Toiminta-ajatus

Tavoitteena on edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta.

Talousarvion toteutuminen

3000530 Kirjastotoiminta	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	21	32	18	-14	-43 %
Toimintakulut	-778	-793	-812	-19	2 %
Netto (toimintakate)	-757	-762	-794	-33	4 %

Kirjastotoimen nettomenot olivat 794 400 euroa ja budjetti ylittyi 32 600 euroa. Budjetti ylittyi mm. palkkojen epäpätevyysalennuksen takautuvan oikaisemisen takia.

Kirjastojen lainoja oli 226 084, lainaajia 5 881, kävijöitä 175 426 ja verkkokäyntejä 135 368.

Lainaukset ja fyysiset käynnit vähenivät jonkin verran, vastaavasti verkkokäynnit lisääntyivät. Kirjastoaineistoa oli vuoden lopussa 150 227 yksikköä. Kirjastot olivat auki yhteensä 7 472 tuntia. Soittohuonetta, tutkijanhuonetta, digitointipistettä ja kerhohuoneita käytettiin ahkerasti, yhteensä 562 h. Suolahden kerhohuone toimi edelleen koulun käytössä.

Keski-kirjastoista saatiin tai niihin annettiin yhteensä 21 045 seutulainaa. E-kirjoja, e-musiikkia sekä digitoituja aikakaus- ja sanomalehtiä hankittiin yhteistyössä. Saavutettavuus-projekti valmistui. Uutena kehittämistehtävää hoitavana kirjastona toimiva Tampereen kaupungin kirjasto aloitti asiakaspalvelun alueellisen kehittämisprojektin vuoden alussa.

Luokkakäynneillä tai kirjavinkkauksessa vieraili 76 ohjattua koululaisryhmää, yht. 1 312 osallistujaa. Honkolan ja Koiviston kouluilla sekä päiväkodeissa käytiin kirjavinkkaamassa. Liikkuva Lainaamo vieraili vuoden aikana 15 kertaa kaupungin eri puolilla päiväkodeissa tai kerhoissa lainaamassa lapsille kirjoja.

Yhteistyötä tehtiin uusien ja entisten kumppaneiden kanssa eri kirjastoissa.

MusiSoiva Mysteeri-Ilta toteutettiin kaikkiin kirjastoihin yhteistyössä musiikkiopiston, kulttuuritoimen ja perhekeskuksen kanssa. Perhekeskuksen Vauvakahvila Toukkatupa toimi aktiivisesti pääkirjastolla. Koskelan runopiirin Toiverunoja toteutui Suolahdessa.

Lukemista ja kulttuuria edistettiin muutenkin näyttelyillä, kirjaillolla, Pikkukinolla, Lukuneuvoja-kampanjalla ja muilla tapahtumilla, yht. 1 219 osallistujaa. Perinteisen kirjallisuusmatinean lisäksi kirjailijavieraina kävivät mm. Teemu Keskisarja ja Harri Ahonen. Muusikkovieraat Anssi Kela ja Wimpe Saari kertoivat lauluistaan ja sanoituksistaan. Kirjastot olivat mukana kylien kesäpäivillä tai joulunavauksissa.

Pääkirjaston itsepalveluaukiolotunnit klo 10–12 ovat olleet suosittuja, kävijöitä 30–100 päivässä. Maaliskuussa aloitettiin omatoimilehtilukusalitoiminta Suolahden kirjastossa. Lehtilukusali on avoinna lauantaina ja sunnuntaina klo 8-16 itsepalveluna kulunvalvonnan avulla. Pääkirjaston suuren hyllyremontin lopputuloksena on astetta nykyaikaisempi kirjasto. Yleisten kirjastojen käyttäjäkyselyn vastauksia tutkitaan palvelun parantamiseksi.

Kirjastojen tiedotusta ja markkinointia on pyritty kehittämään erityisesti sosiaalisessa mediassa. Henkilöstö suoritti osaamiskartoituksen tehtävineen ja osallistui monenlaisiin ajankohtaisiin koulutuksiin.

Tuloskortti

Vastuualue:	Kirjastotoimi				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Kirjastot Kirjastojen kävijät Kirjastojen lainat	192600 249309	191000 265000	175426 226084	Valtakunn. lainausten väheneminen - ilmiö
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Kirjastojen tehokas markkinointi, tapahtumat, projektit lapsille/senioreille Yhteis palvelupisteitä lähikirjastoihin Itsepalveluaukiolot					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehityskeskustelujen toteutuminen Henkilöstökysely (asteikko 1-5): Osaaminen ja työolot Työyhteisön toimivuus Omat voimavarat	100 3,9 3,9 4,4	100 4,1 4,1 4,4	90 3,9 3,9 4,4	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Henkilöstöresurssien käytön optimointi (kohdentaminen, tehtäväkuvausten ajantasaisuus, osaamisvaatimukset) Tiedotuksen parantaminen ja palautteen lisääminen Ulkopuolisen rekrytoinnin mahdollistaminen					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Henkilöstökysely (asteikko 1-5): prosessien toimivuus Määritellyt prosessit kuvattu vastuualueella %	4 40	4,2 60	4 100	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Vakioitu palvelutaso ja määritellyt palvelut Vastuut ja sijaisjärjestelyt määriteltä Pelisäännöt selvät					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarvion loppusumma € • Talousarvion toteuma (1000 €) verrattuna alkuperäiseen talousarvioon	Toteuma + 16 t€	Toteuma +/- 10€	Toteuma -33 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi: Talousresurssit pysyvät vähintään nykytasolla Talousarviossa pysyminen					

3.1.9.4 Musiikkiopisto

Toiminta-ajatus

Ala-Keiteleen musiikkiopisto antaa oppilaan yksilölliset ominaisuudet ja tavoitteet huomioon ottavaa musiikin- ja soitonopetusta, jonka päämääränä on soitto- tai laulutaidon perusteiden oppiminen, niiden edelleen kehittäminen sekä elinikäisen myönteisen musiikkisuhteen luominen.

Talousarvion toteutuminen

3000540 Musiikkiopisto	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos TP2018/TA2018 €	Muutos TP2018/TA2018 %
	Toimintatuotot	266	294	283	-11
Toimintakulut	-916	-968	-938	30	-3 %
Netto (toimintakate)	-649	-674	-655	19	-3 %

Talousarvio 2018 toteutui tulojen ja menojen osalta lähes suunnitellun mukaisesti. Henkilöstökulut alittuivat hivenen. Em. johtui siitä, että perus- ja opistotason opetuksen toteutunut oppilasmäärä oli 258 paikkaa (tae 2018 arvio oli 262 oppilasta). Varhaisiän musiikkikasvatuksessa opetus painottui ryhmäopetukseen. Myös palvelujen ostoihin varattu määrärahan alittui hieman.

Taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta annettiin yhteensä noin 12 812 tuntia (2017 / 12 929 tuntia). Kuntaosuus perus- ja opistotason opetuksessa oli 973 euroa/oppilas (2017 / 865 €) ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa 187 euroa / oppilas (2017/ 126 €).

Vuoden 2018 tilinpäätösarviossa eri opetusmuotojen bruttomenot (sis. sisäiset vuokrat ja vyörytysmenot) olivat yhteensä 950 286 € (2017 tarkistettu tp/ 986 929 €). Valtionosuutta musiikkiopisto sai 559 692 euroa (558 386 €). Äänekosken kaupungin maksuosuus perus- ja opistotason oppilaspaikoista oli 145 950 € (130 615 €) ja muiden kuntien osuus 105 084 € (89 528 €). Varhaisiän musiikkikasvatuksessa Äänekosken maksuosuus oli 19 822 € (16 254 €) ja muiden kuntien osuus 9 444 € (6 741 €).

Vuoden 2018 aikana Willen olohuone ja keittiö vakiintuivat yhdeksi kohteeksi Akmo soi! tapahtumapisteeksi. Kevään 2018 tapahtumia olivat mm. valtuustosalin "Nuoruusmuistoja" -opekonsertti ja "Jotain hassua" -lastenkonsertti. Suuren suosion saavuttivat myös Painotalolla pidetyt laulajien Akmo soi! näyttökonsertit. Maakunnallisen kansanmusiikkiyhteistyön viimeiset konsertit pidettiin helmi- ja maaliskuussa Jämsässä sekä Keuruulla jousisoitin tapahtuman yhteydessä. Huhtikuun lopulla K-12 kuoro sai vieraakseen Lappeenrannan musiikkiopiston nuorisokuoron – vierailu huipentui kuorojen yhteiseen konserttiin Äänekosken kaupungintalolla. Kevätlukukauden merkittävin asia oli

AKMO:n oman uuden opetussuunnitelman valmistuminen kesäkuussa. Heti syyslukukauden aluksi Vapaa- aikalauta-kunta hyväksyi 7.8.2018 AKMO:n uuden oman opetussuunnitelman ja sen myötä uusi lukuvuosi oli valmis aloitukseen.

Musiikkiopiston 30. toimintavuosi käynnistyi jo perinteeksi muodostuneeseen osallistumiseen Äänekosken Eloriehaan. Antoisasta yhteistyöstä saatiin nauttia, kun Äänekosken kirjaston, perhekeskuksen ja musiikkiopiston toimesta toteutettiin ”mysterimusaviikko” Sumiaisten, Konginkankaan, Suolahden ja Äänekosken kirjastoissa; ko. kirjaston pisteissä kuultiin AKMO:n soittajien salaperäistä musiikkia suunnistuksen ja toiminnallisen soitinrakennustyöpajan lomassa. Marraskuun lopulla Konginkankaan kirkossa pidettiin barokkimusiikin konsertti, jossa esiintyivät laulajat, Sarastus -kvartetti, puhallinyhtye sekä AKMO:n Barokkiorkesteri. Syyskauden loppuksi AKMO:n entinen oppilas huilisti Aapo Järvinen piti huilun mestarikurssin lisäksi oman konsertin pianisti Fanny Söderströmin kanssa.

Musiikkiopisto järjesti vuoden 2018 aikana toiminta-alueellaan noin 35 hiukan isompaa konserttia, joihin oli vapaa pääsy. Lisäksi oli pienempiä esityksiä mm. toimialueen eri kouluissa, päiväkodeissa ja seniorikeskuksissa. Uutta olivat musiikkivierailut kotipalvelun asiakkaiden (vanhukset ja liikuntarajoitteiset) omissa kodeissa.

Koko musiikkiopiston toiminta-alueen vuoden 2018 oppilasmäärien keskiarvo oli noin 417 oppilasta. Äänekoskella oppilaita oli 256 (280), Laukaassa 89 (98), Hankasalmella 19 (20) Konnevedellä 13 (13) ja Uuraisilla 37 (33). Toimialueen ulkopuolisia oppilaita oli 3.

Solistisia kurssisuorituksia tehtiin 80 (2017 / 76) ja muita tutkintoja 115 (111) kappaletta. Perustason päättötodistuksen sai 21 (16) oppilasta. Musiikkiopistotasolla opiskeli keväällä 16 (21) oppilasta, joista 6 (7) sai päätökseen musiikin laajan oppimäärän opinnot.

Tuloskortti

Vastuualue:	Musiikkiopisto				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Musiikkiopisto toimii yhdessä pisteessä kaupungin omissa tiloissa.	Musiikkiopiston opetus on Äänekosken päätoimipisteessä hajautettuna neljässä eri opetuspaikassa.	Suunnitelma valmis musiikkiopiston toimimiseksi yhdessä pisteessä kaupungin omistamissa tiloissa.	Ala-Keiteleen musiikkiopiston opetus on edelleen hajautettuna neljässä eri opetuspaikassa Äänekosken päätoimipisteessä, koska ryhmäopetukseen soveltuvia, riittävän isoja opetustiloja ei ole VPK:n talolla.	Hanke "TEKE" kaatui liian kalliisiin kustannuksiin.
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Konkreettiset suunnitelmat AKMO:n sijoittamiseen yhteen paikkaan toiminnallisesti tarkoituksenmukaisiin tiloihin . Musiikkiopiston toimintojen keskittäminen yhteen paikkaan. Musiikkiopiston tarjonta pidetään monipuolisena ja helposti saavutettavana.					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökysely (asteikko 1-5):				
	* osaaminen ja työolot	4,3	4,6	4,4	Uuden opetussuunnitelman laahtamisen tuoma epävarmuus tulevasta ennen kuin uusi oma OPS saatiin valmiiksi. Myös muutokset Eepos-oppilaitoshallinto-ohjelmassa toi alkuun epävarmuutta.
	* työyhteisön toimivuus	4,4	4,6	4,4	
	* omat voimavarat	4,5	4,6	4,5	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Pääopetuspuolelta toiminnat Äänekoskella keskitetään yhteen paikkaan. Laukaan toimipiste: Koko AKMO:n opetus on siirretty kk koulun D-rakennukseen.					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen	Prosessien toimivuus (asteikko 1-5)	4,5	4,6	4,4	Eepos oppilaitosohjelman opettelua ja käytänteiden muutokset arjessa
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Parhaiden käytäntöjen tunnistaminen ja käyttöönotto Uuden musiikkioppilaitosohjelman ja siihen liittyvien oheistoimintojen kokonaisvaltainen käyttöönotto. Toimintojen keskittäminen yhteen opetuspuoleeseen Äänekoskella.					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	TA toteutuma	Toteuma + 11 t€	Toteuma +/- 10 t€	Toteuma + 19 t€	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Talousresurssit pysyvät vähintäänkin nykytasolla. Tilavuokrien määrittely.					

3.1.9.5 Liikuntatyö

Toiminta-ajatus

Tuottaa kaikille kuntalaisille tasapuolisesti liikuntalaissa määritellyt liikuntapalvelut, ottaen huomioon kilpaliikunnan, harrasteliikunnan, lasten liikunnan ja erityisryhmien tarpeet. Järjestää ohjattua liikuntatoimintaa erityisryhmille. Vastaa ostopalveluina liikuntapaikkojen kunnossapidosta.

Liikuntapalvelut ylläpitävät liikuntapaikkaverkostoa ottaen huomioon kaikki kunnan asukkaat. Liikuntapaikkojen kunnossapito ostetaan Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:ltä. Liikuntatoimi toimii yhteistyössä paikkakunnan liikuntajärjestöjen kanssa avustamalla niiden toimintaa ja järjestämällä eri tapahtumia niiden kanssa, avustustoiminnassa painotetaan nuorisoliikuntaa. Liikuntapalvelut järjestävät erityisryhmille ja ikääntyvälle väestölle erilaista ryhmäliikuntaa ja liikuntaneuvontaa.

Talousarvion toteutuminen

3000550 Liikuntatyö	TP2017	TA2018	TP2018	Muutos	Muutos
				TP2018/TA2018 €	TP2018/TA2018 %
Toimintatuotot	356	400	347	-53	-13 %
Toimintakulut	-1 412	-1 564	-1 508	56	-4 %
Netto (toimintakate)	-1 056	-1 164	-1 162	3	0 %

Liikuntatyön talousarvion menot olivat 1 564 300 euroa ja tulot 400 100 euroa. Vastuualeen nettomenot pysyivät budjetissa vastuualueelle myönnetyn lisämäärärahan ansiosta.

Merkittävimmät liikuntatapahtumat olivat koripallon naisten SM-sarjattelut liikuntatalolla keväällä, yleisurheilukilpailut liikuntapuistossa, Ice-Skating -tapahtuma Äänekoskella ja Suolahdessa, Neste Ralli Finland Koiviston kylällä ja lasten viikkokisat kesällä Suolahden kentällä.

Toimintavuoden 2018 keväällä jatkui liikuntatalon peruskorjaustyöt. Suolahden uimahallin kuntosalin peruskorjaustyöt saatiin loppuun kesällä 2018. Liikuntatoimi aloitti yhdessä Äänekosken Huima ry:n kanssa hiihdon aikuisten SM-kilpailuiden valmistelun.

Tapahtumat ja tulokset
Liikuntatalo

Liikuntatalo oli remontin takia poissa käytöstä maaliskuusta lokakuun loppuun. Päivisin tila oli koululaisten ja erityisryhmien käytössä. Kevät- ja syyskaudella iltakäyttäjien varattujen vakiovuorojen määrä oli 1 471 (3 122). Kesäaikana liikuntatalo oli suljettuna. Erilaisia otteluita ja tapahtumia järjestettiin yhteensä 64 (99) kappaletta. Kabinettia käytet-

tiin kokouksiin ja erilaisiin tilaisuuksiin 151 (184) kertaa. Merkittävimmät tapahtumat olivat Äänekosken Huiman naisten koripallon SM-sarjaottelut. Liikuntatalon kuntosalille ostettiin yhteensä 1 041 (1 628) kuntosalikorttia.

Uimahalli VesiVelho

VesiVelhossa oli uimareita 53 172 (55 648) Uimakoulutoiminta: esikoulut 608 (1 619) käyntikertaa ja ala-aste 1 821 (4 305) käyntikertaa. Muu toiminta 2263 käyntiä: vesijumppat, perhe, - kesäuima, - tekniikka-uimakoulut, XL-uintiryhmä kehitysvammaisten lasten perheuinti, vauvauintiryhmät lauantaisin, eri järjestöjen jumpparyhmät, sukeltajien harjoitusvuorot 13. Lisäksi hallissa järjestettiin mm. Ystävän päivän uinti, Kynttilänpäiväuinti ja Wibit-Agua temppuratapäivä osallistujaa. VesiVelho osallistui myös Ui kesäksi kuntoon -kampanjaan. Vauvauinnissa kirjattiin 862 käyttökertaa.

Sopimus uimahallin kahvio- ja lipunmyyntitoimintoja pyöritettiin kaupungin työntekijöiden voimin.

Suolahden uimahalli

Suolahden uimahallissa oli 29 029 (25 998) kävijää. Uimakoulutoiminta: esikoulut, omat koulut ja ulkopaikkakuntien koulut 5 932 (4 041). Vesivoimistelussa oli 2 859 (2 286) käyntikertaa. Uimakoulutoiminta: Laukaan, Uraisen, Konneveden ja Hankasalmen koulut käyttivät hallia uimaopetuspaikkana.

Muu toiminta: avoimet uimakoulut, Ui kesäksi kuntoon -kampanja, jossa uimahalli tuli kolmannelle sijalle koko valtakunnassa pientenhallien sarjassa, naisten päivän tapahtuma, turvesaunat, tekniikkakurssit ja 48-tunnin uinti uimahallin 48-vuotis syntymäpäivän 628 (578) johdosta.

Marraskuussa 2017 käynnistynyt kuntosalitilan peruskorjaus saatiin valmiiksi elokuussa 2018.

Liikuntapuisto

Liikuntapuistossa järjestettiin 72 (58) jalkapallo-ottelua ja 45 (41) eri turnausta, pidettiin 8 (10) yleisurheilukilpailut, ja 15 (7) (hiihtokilpailut, koiranäyttely, kuutamohiihto, suunnistus, jääkiekkopelit ja luisteluliitonluistelutapahtuma koululaisille). Liikuntapuiston tekonurmi otettiin käyttöön 4.4.2018 (19.5.2017) ja suljettiin 3.12.2018 (5.10.2017). Nurmikentät olivat käytössä 14.5.-29.9.2018 (19.5.- 5.10.2017) välisen ajan. Hiihtoladut olivat käytössä 8.12.2017-17.4.2018 (7.12.2016 - 4.4.2017) välisenä aikana. Tekojäärata oli avoinna 29.11.2017-30.3.2018.

Yhteensä kentillä järjestettiin vuoden 2018 aikana 140 (144) erilaista urheilutapahtumaa. Lisäksi kentät olivat eri seurojen aktiivisessa harjoituskäytössä koko toimintakauden.

Muut liikuntapaikat

Liikuntatoimen toimesta hoidettiin hiihtolatuja keskustaajamissa ostopalveluna Äänekosken Kiinteistöhoito Oy:n toimesta, haja-asutusalueilla käytettiin järjestöjen ja yksityisten henkilöiden palveluita. Keilahallitoimintaa ylläpidettiin edelleen yksityisen yrittäjän toimesta. Äänemäen laskettelurinteen hoidosta vastasi edelleen Äänekosken Urheilijat ry ja rinne avattiin 13.1.2018 ja suljettiin 9.4.2018, aukiolopäiviä oli 76 (64). Kausikortteja myytiin 312 (310), päivälippuja 468 (336) ja erillisissä tapahtumissa (kouluvuorot, talviliikuntapäivä, laskiainen, avoimet ovet) oli osallistujia useita satoja. Suurin tapahtuma oli koko perheen talvirieha, jossa oli yli 300 osallistujaa. Suolahden jäähallia ylläpiti SS-Jäähalli Oy, jonka toimintaa kaupunki tuki ostamalla sieltä jäävuoroja koululaisille. Jäähallissa pelattiin 96 (89) ottelua tai turnausta, jossa oli useita otteluita. Yhteensä jäähallin käyttäjiä oli seitsemän kuukauden toimintakautena yhteensä 24 615 (23 275).

Suosituksen Häränvirran talviuintipaikan ylläpidosta vastasi Häränvirran Talviuimarit ry ja uintipaikalla kirjattiin 4 586 (9 750) uintikertaa.

Erityisryhmien liikunta

Terveysliikuntaryhmät ovat tarkoitettu pitkäaikaissairaille, työkyvyttömyyseläkkeellä oleville ikäihmisille, ellei toisin mainita. Liikuntatoimi on yhdessä kouluttanut vertaisohjaajaa, joita on toiminnassa 23 ja he ohjaavat kahta ryhmää ja näissä ryhmissä oli 88 (89) henkilöä viikossa. Eri ryhmiä oli toiminnassa kevätkaudella 33 ja syyskaudella 35 (35) ja niissä oli mukana viikoittain yli 500 henkilöä, kävijäkertoja tuli 11 596 (10 320). Kuntosaliryhmiä toimi kaikissa Äänekosken taajamissa. Seniorikortteja myytiin 65-vuotiaille yhteensä 491 (363) kappaletta. Liikuntatoimen ja terveystoimen hyvän yhteistyön kautta käytetään Mediatri -ohjelman liikuntasivua ohjattaessa henkilöitä oikeisiin liikuntaryhmiin. Liikuntalähetteen kautta eri ryhmiin ohjattiin 120 (63) henkilöä.

Toiminta järjestetään kahden vakinaisen ohjaajan ja yhden määräaikaisen projektityöntekijän toimesta.

Järjestöjen tukeminen

Liikuntatoimi myönsi järjestöavustuksia yhteensä 124 072 euroa eri liikuntajärjestölle ja yhteisöille. Perusavustusta saivat 13 järjestöä, sen ollessa 29 200 euroa, loppuosa jaettiin kurssi-, leiri-, ja koulutusavustuksina sekä maksullisten tilojen vuokrien kattamiseen. SS-Jäähalli

Oy:n tukemiseen kaupunki osoitti 60 000 euroa, jolla ostettiin ilmaiset päiväkäyttövuorot kouluille ja muille kaupungin laitoksille jäähallilta.

Liikuntatoimi osallistui yhdessä eri järjestöjen kanssa erilaisten liikuntatapahtumien järjestämiseen. Äänekosken kaupunki maksoi markkinointitukea Äänekosken Huiman koripallojoukkueille 12 000 euroa. Kaupungin omistamat liikuntatilat olivat pääsääntöisesti järjestöjen käytettävissä maksutta, pääsymaksullisia tapahtumia lukuun ottamatta.

Palkitut urheilijat vuonna 2018

Kaupunki valitsi hyvin menestyneeksi urheilijaksi hiihtäjä Verner Pöykkö, tyttöurheilijaksi yleisurheilija Kiia Siposen, poikaurheilijaksi frisbeegolfaaja Joo Saarinen ja valmentajaksi Vuoden urheiluteon tekijänä palkittiin yleisurheilija Aino Pulkkinen. Keski-Suomen liikunta palkitsi Anna-Liisa Liimataisen. Lautakunnan myöntämä urheilijastipendi jaettiin 18:lle Suomenmestaruusmitalin saavuttaneelle urheilijalle ja seuralle. Hyvistä saavutuksista palkittiin 52 henkilöä ja seuraa, jotka olivat saavuttaneet SM-mitalisaavutuksen vuoden 2018 aikana.

Tuloskortti

Vastualue:	Liikuntatyö				
Strateginen päämäärä	Vetovoimainen, uudistuva ja kehittyvä Äänekoski				
Näkökulma	Asiakas				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Valtakunnalliset tapahtumat Rekisteröityjen harrastajien määrä eri toiminnoissa Kävijämäärät	4 liikunta 1478 uimahallit 82000 seniorikortit 363 Äänemäki/kausikortit 336	5 1220 91000 500 310	4 1150 82201 491 312	Edellisen vuoden tasolla
	Tilojen kehittäminen: Jäähalli	Rahoitushakemus laadittu	Toteutus	Hanke edelleen suunnittelussa	
	Monitoimihalli	Tarjouskilpailu	Toteutus	Toteutus aloitettu, valmis 2019 kesä	
	Äänemäki	Hanke etenee	Toteutus	Lumetusjärjestelmän uudistus toteutettu	
	Taajamien lähiliikuntapaikasuunnitelma	Laaditaan 2018	Toteutus	Liikuntapaikka kartoitus tehty	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Yhteistyö järjestöjen kanssa, avustamisessa painotus nuorisoliikunnassa, tapahtuma markkinointi					
Poikkisektorinen työryhmä senioriliikunnan kehittämisessä					
Suunnitelmat eri toimitilojen kehittämisestä: Hallit, Äänemäki, taajamat lähiliikuntapaikat					
Strateginen päämäärä	Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö				
Näkökulma	Henkilöstö				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Oikein mitoitettu, motivoitunut, osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Henkilöstökysely (asteikko 1-5)	95 %	100 %		
	osaaminen ja työolot	4,1	4,1	4,0	
	työyhteisön toimivuus	4,3	4,0	3,8	
	omat voimavarat	4,6	4,3	4,0	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Tiedotuksen parantaminen					
Riittävät henkilöstöresurssit					
Strateginen päämäärä	Laadukkaat ja kustannustehokkaat palveluprosessit				
Näkökulma	Prosessi				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Prosessien tehostaminen Uuden teknologian hyödyntäminen	Henkilöstökysely Prosessien toimivuus	4,4	4,0	3,9	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Prosessien määrittäminen					
Parhaat teknologiset järjestelmät käyttöön					
Strateginen päämäärä	Tasapainoinen ja kasvua tukeva talous				
Näkökulma	Talous				
Kriittinen menestystekijä	Mittari(t)	Nykytaso (2017)	TA 2018 (tavoite)	TP 2018 (toteutuma)	Selite poikkeamasta
Kehittämisen mahdollistava taloustilanne	Talousarviossa pysyminen	Toteutuma 1 056 500 Ylitys 119 000	1 100 000	Toteutuma 1 161 600 Ylitys 186 400	
Keskeisiä toimenpiteitä menestystekijän saavuttamiseksi:					
Talousarviossa pysyminen					
Yhteistyön lisääminen eri toimijoiden kanssa					

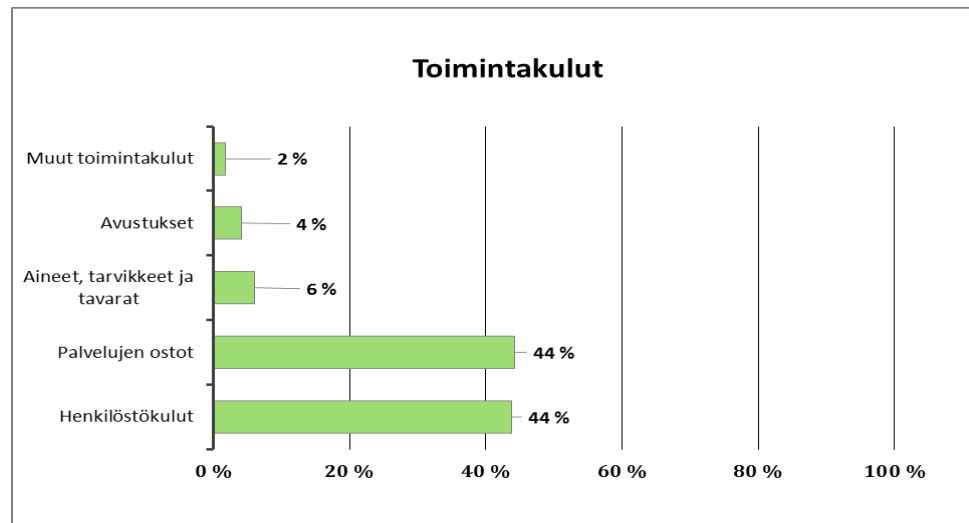
3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TAULUKKO 10 TULOSLASKELMA

1000 euroa, ulkoinen + sisäinen	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	8 122	22	8 144	8 849	-705
Maksutuotot	9 869	43	9 912	9 706	206
Tuet ja avustukset	3 435	75	3 510	2 455	1 056
Muut toimintatuotot	3 735	-685	3 050	2 924	125
Toimintatuotot yhteensä	25 160	-544	24 616	23 934	682
Valmistus omaan käyttöön				3	-3
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-58 771	-282	-59 052	-58 830	-222
Palvelujen ostot	-59 218	-2 464	-61 682	-59 546	-2 136
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 278	-228	-8 506	-8 136	-370
Avustukset	-6 363	368	-5 995	-5 575	-420
Muut toimintakulut	-1 834	-123	-1 956	-2 352	396
Toimintakulut yhteensä	-134 463	-2 729	-137 191	-134 440	-2 752
Toimintakate	-109 302	-3 273	-112 575	-110 502	-2 073
Verotulot	75 084	30	75 114	75 054	60
Valtionosuudet	43 169		43 169	43 160	9
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	662		662	627	35
Muut rahoitustuotot	1 088		1 088	1 364	-276
Korkokulut	-610	350	-260	-94	-166
Muut rahoituskulut				-79	79
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 140	350	1 490	1 819	-329
Vuosikate	10 091	-2 893	7 198	9 530	-2 332
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 629		-7 629	-6 940	-688
Lisäpoistot	-671		-671	-1 900	1 229
Arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	1 791	-2 893	-1 102	690	-1 792
Poistoeron muutos				20	-20
Rahastojen muutos		-100	-100	-100	-20
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 791	-2 993	-1 202	610	-1 812

Toimintatuotot toteutuivat noin 0,7 milj. euroa suunniteltua heikommin ja toimintakulut puolestaan alittuivat noin 2,8 milj. eurolla. Toimintakate oli näin ollen noin 2,1 milj. euroa suunniteltua parempi.

KUVA 16 TOIMINTAKULUJEN JAKAUTUMINEN 2018

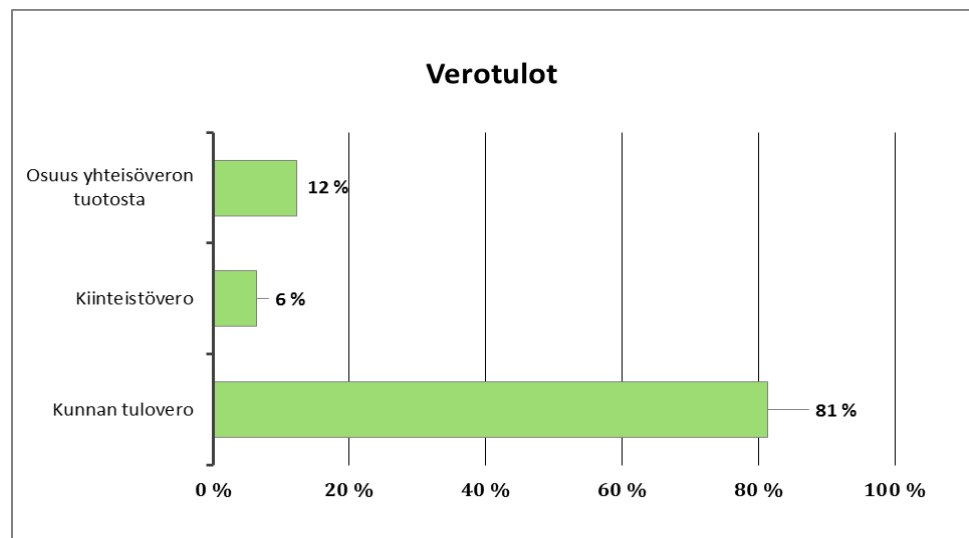

TAULUKKO 11 VEROTULOJEN TOTEUTUMINEN 2018

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	61 513	-479	61 034	61 072	-38
Kiinteistövero	4 803		4 803	4 827	-24
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 768	509	9 277	9 154	123
Verotulot yhteensä	75 084	30	75 114	75 054	60

Verotulot toteutuivat noin 0,1 milj. euroa muutettua talousarviota heikommin.

KUVA 17 VEROTULOJEN JAKAUTUMINEN 2018

TAULUKKO 12 VALTIONOSUUKSIEN TOTEUTUMINEN 2018

1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	38 571		38 571	38 571	0
Verotulon tasaus	6 029		6 029	6 029	0
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 431		-1 431	-1 440	9
Valtionosuudet yhteensä	43 169	0	43 169	43 160	9

Valtionosuustuloja kertyi alkuperäisen talousarviota mukaisesti.

Rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmässä korkokuluissa säästettiin noin 0,2 milj. euroa talousarvioon nähden. Tämä johtui lähinnä alhaisesta korkotasosta. Muut rahoitustuotot ylittyivät 0,3 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot toteutuivat 0,7 milj. euroa arvioitua pienempinä ja lisäpoistoja tehtiin 1,9 milj. euroa, mikä on 1,2 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu.

Tilikauden tulos on 1,2 milj. euroa heikompi alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Tilikaudella tehtiin 3,0 milj. euron talousarviomuutokset.

3.3 Investointien toteutuminen

TAULUKKO 13 INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Kiinteä ja aineeton omaisuus					
Menot	-1 500 000	-400 000	-1 900 000	-588 253	-1 311 747
Tulot	250 000		250 000	563 525	-313 525
Netto	-1 250 000	-400 000	-1 650 000	-24 728	-1 625 272
Irtain omaisuus, Kaupunginhallitus					
Menot	-125 000		-125 000	-66 869	-58 131
Tulot					
Netto	-125 000	0	-125 000	-66 869	-58 131
Irtain omaisuus, Perusturva					
Menot	-38 400		-38 400	-37 968	-432
Tulot					
Netto	-38 400	0	-38 400	-37 968	-432
Irtain omaisuus, Vapaa-aika					
Menot	-170 000		-170 000	-112 389	-57 611
Tulot				7 500	-7 500
Netto	-170 000	0	-170 000	-104 889	-65 111
Hankkeet, Vapaa-aika					
Menot	-125 000		-125 000	-126 887	1 887
Tulot					
Netto	-125 000	0	-125 000	-126 887	1 887
Äänekosken kaupungintalo					
Menot		-100 000	-100 000	-125 729	25 729
Tulot					
Netto	0	-100 000	-100 000	-125 729	25 729
Suojarinne, keskuskeittiö					
Menot	-1 960 000		-1 960 000	-1 628 302	-331 698
Tulot					
Netto	-1 960 000	0	-1 960 000	-1 628 302	-331 698
Koiviston perinnetalo					
Menot		-300 000	-300 000	-391 587	91 587
Tulot					
Netto	0	-300 000	-300 000	-391 587	91 587
Koulunmäen koulu, talotekniikka					
Menot				-37 615	37 615
Tulot					
Netto	0	0	0	-37 615	37 615
Keskuskoulu					
Menot		-35 000	-35 000	-28 500	-6 500
Tulot					0
Netto	0	-35 000	-35 000	-28 500	-6 500
Sumiaisten koulu					
Menot		-20 000	-20 000	-13 520	-6 480
Tulot					0
Netto	0	-20 000	-20 000	-13 520	-6 480

INVESTOINNIT 1000 euroa	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Telakkakadun koulu					
Menot	-350 000		-350 000	-56 634	-293 366
Tulot					
Netto	-350 000	0	-350 000	-56 634	-293 366
Honkolan koulu					
Menot	0	-15 000	-15 000	0	-15 000
Tulot					
Netto	0	-15 000	-15 000	0	-15 000
Konginkankaan päiväkoti					
Menot	-250 000		-250 000	-154 565	-95 435
Tulot					
Netto	-250 000	0	-250 000	-154 565	-95 435
Katvelan päiväkoti					
Menot	-100 000		-100 000	-6 141	-93 859
Tulot					
Netto	-100 000	0	-100 000	-6 141	-93 859
Alkulan päiväkoti					
Menot	-200 000	150 000	-50 000	-16 691	-33 309
Tulot					0
Netto	-200 000	150 000	-50 000	-16 691	-33 309
Liikuntatalo, RAU saneeraus					
Menot	0		0	-40 375	40 375
Tulot	0		0		0
Netto	0	0	0	-40 375	40 375
Avantouimareiden pukeutumissuoja					
Menot	-75 000		-75 000	-89 312	14 312
Tulot					
Netto	-75 000	0	-75 000	-89 312	14 312
Ylipainehalli					
Menot	-1 000 000		-1 000 000	-4 995	-995 005
Tulot	450 000		450 000		450 000
Netto	-550 000	0	-550 000	-4 995	-545 005
Painotalo					
Menot	-50 000		-50 000	-59 712	9 712
Tulot					
Netto	-50 000	0	-50 000	-59 712	9 712
Museo					
Menot	-30 000		-30 000	-5 903	-24 097
Tulot					
Netto	-30 000	0	-30 000	-5 903	-24 097
Liikuntatalo					
Menot	-1 700 000	-150 000	-1 850 000	-1 837 696	-12 304
Tulot	400 000		400 000	200 000	200 000
Netto	-1 300 000	-150 000	-1 450 000	-1 637 696	187 696
Suolahden uimahalli/kuntosali					
Menot	-150 000	-65 000	-215 000	-252 863	37 863
Tulot				8 000	-8 000
Netto	-150 000	-65 000	-215 000	-244 863	29 863

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOINNIT 1000 euroa					
Nuorisotalo Spotti					
Menot	0	-25 000	-25 000	-23 751	-1 249
Tulot					
Netto	0	-25 000	-25 000	-23 751	-1 249
Terveyskeskus, talotekniikka					
Menot		0	0	-12 767	12 767
Tulot					
Netto	0	0	0	-12 767	12 767
Terveyskeskus					
Menot	0		0	4 000	-4 000
Tulot					
Netto	0	0	0	4 000	-4 000
Konginkankaan palvelukeskus					
Menot	0		0	-8 134	8 134
Tulot					
Netto	0	0	0	-8 134	8 134
Suolahden palvelukeskus					
Menot	-200 000	200 000	0	0	0
Tulot					
Netto	-200 000	200 000	0	0	0
Keittiöt/keittiölaitteet					
Menot	-40 000		-40 000	-44 548	4 548
Tulot					
Netto	-40 000	0	-40 000	-44 548	4 548
Paloasema, Kgas					
Menot	0	-50 000	-50 000	-71 435	21 435
Tulot					
Netto	0	-50 000	-50 000	-71 435	21 435
Paloasema, uusi					
Menot	-3 525 000		-3 525 000	-3 179 837	-345 163
Tulot					
Netto	-3 525 000	0	-3 525 000	-3 179 837	-345 163
Rakennusten purku (varaus)					
Menot	-300 000	300 000	0	0	0
Tulot					
Netto	-300 000	300 000	0	0	0
Muut talonrakennushankkeet (varaus)					
Menot	-250 000	135 000	-115 000	0	-115 000
Tulot					
Netto	-250 000	135 000	-115 000	0	-115 000
Posti/Teollisuuskatu 1-3					
Menot	0	-60 000	-60 000	-57 825	-2 175
Tulot					
Netto	0	-60 000	-60 000	-57 825	-2 175
Monitoimiaukion kahvila ja info					
Menot	-25 000	25 000	0	0	0
Tulot					
Netto	-25 000	25 000	0	0	0

	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT 1000 euroa					
Junavarikko, Wanha asema					
Menot	0	-25 000	-25 000	-25 515	515
Tulot					
Netto	0	-25 000	-25 000	-25 515	515
Lämpävoimalan perustukset, Koivisto					
Menot		-40 000	-40 000	-37 842	-2 158
Tulot					
Netto	0	-40 000	-40 000	-37 842	-2 158
Talonrakennus yhteensä					
Menot	-10 205 000	-75 000	-10 280 000	-8 207 793	-2 072 207
Tulot	850 000	0	850 000	208 000	642 000
Netto	-9 355 000	-75 000	-9 430 000	-7 999 793	-1 430 207
Liikenneväylät					
Menot	-3 365 000	410 000	-2 955 000	-1 927 372	-1 027 628
Tulot					
Netto	-3 365 000	410 000	-2 955 000	-1 927 372	-1 027 628
Puistot ja yleiset alueet					
Menot	-125 000	45 000	-80 000	-48 849	-31 151
Tulot					
Netto	-125 000	45 000	-80 000	-48 849	-31 151
Satamat ja laiturit					
Menot	-170 000		-170 000	-54 221	-115 779
Tulot	25 000		25 000		25 000
Netto	-145 000	0	-145 000	-54 221	-90 779
Muut maanrakennushankkeet					
Menot	-784 000		-784 000	-531 406	-252 594
Tulot	50 000		50 000	2 800	47 200
Netto	-734 000	0	-734 000	-528 606	-205 394
Vesi- ja veimärihuolto					
Menot	0	-80 000	-80 000	-47 843	-32 158
Tulot					
Netto	0	-80 000	-80 000	-47 843	-32 158
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Menot	-16 607 400	-100 000	-16 707 400	-11 749 851	-4 957 549
Tulot	1 175 000		1 175 000	781 825	393 175
Netto	-15 432 400	-100 000	-15 532 400	-10 968 025	-4 564 375

Investointien osalta toteutuma (netto) oli 11,0 milj. euroa, joten käyttämättä jäi noin 4,6 milj. euroa. Suurimmat investointikohteet (netto) talonrakennuspuolella vuonna 2018 olivat uusi paloasema (3,2 milj. euroa), liikuntatalo (1,6 milj. euroa) ja keskuskeittiö (1,6 milj. euroa).

Liikenneväyliin investoitiin 1,9 milj. euroa, muihin maanrakennushankkeisiin 0,5 milj. euroa ja irtaimistoinvestointeihin noin 0,2 milj. euroa.

Investointitulot alittuivat 0,4 milj. euroa tilikaudella 2018. Investointitulosten alitus johtui pääosin siitä, että rakennushankkeiden aloittaminen viivästyi ja budjetoitu avustus ei toteutunut suunnitellusti.

Investointimenot alittuivat 5,0 milj. euroa tilikaudella 2018. Investointimenojen merkittävimmät alitukset olivat maa- ja metsäalueet (1,5 milj. euroa), ylipainehalli (1,0 milj. euroa), keskuskeittiö (0,3 milj. euroa), liikenneväylät (1,0 milj. euroa) ja muut maanrakennushankkeet (0,3 milj. euroa).

3.4 Rahoitusosan toteutuminen

TAULUKKO 14 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 2018

RAHOITUSLASKELMA, 1000 €	Talousarvio alkuperäinen	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	10 091	-2 893	7 198	9 530	-2 332
Tulorahoituksen korjaukset	0		0	-169	169
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-16 607	-100	-16 707	-11 750	-4 958
Rahoitusosuudet investointeihin	1 175		1 175	218	957
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot	100		100	778	-678
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 241	-2 993	-8 234	-1 393	-6 842
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0		0	-134	134
Antolainasaamisten vähennykset	5		5	250	-245
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		0		0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 700		-7 700	-7 716	16
Lyhytaikaisten lainojen muutos	13 100		13 100	4 000	9 100
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0		0	2 815	-2 815
Rahoituksen rahavirta	5 405	0	5 405	-784	6 189
Rahavarojen muutos	164	-2 993	-2 829	-2 177	-652

Toiminnan ja investointien rahavirta oli -1,4 milj. euroa. Se oli 6,9 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Vuosikate oli 2,3 milj. euroa parempi ja tulorahoituksen korjaukset kirjattiin noin 0,2 milj. euroa (myyntivoitot). Investointimenot alittuivat noin 5,0 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta oli noin -0,8 milj. euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu ja vanhoja lainoja lyhennettiin talousarvion mukaisesti 7,7 milj. euroa.

Lyhytaikaista lainaa otettiin puolestaan 9,1 milj. euroa talousarviota vähemmän ja lisäys oli siten 4,0 milj. euroa.

Rahavarojen muutos oli kaiken kaikkiaan -2,2 milj. euroa.

4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 Tuloslaskelma 2018 ja 2017 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2018	2017	muutos eur	%
Toimintatuotot	17 830 537,12	22 077 105,31	-4 246 568	-19,24
Myyntituotot	3 198 103,59	3 310 643,54	-112 540	-3,40
Maksutuotot	9 254 223,35	9 510 278,28	-256 055	-2,69
Tuet ja avustukset	2 454 619,54	3 590 456,15	-1 135 837	-31,63
Muut toimintatuotot	2 923 590,64	5 665 727,34	-2 742 137	-48,40
Valmistus omaan käyttöön	2 917,60	14 748,00	-11 830	-80,22
Toimintakulut	-128 335 716,32	-128 965 744,20	630 027,88	-0,49
Henkilöstökulut	-58 830 031,80	-57 739 963,05	-1 090 069	1,89
Palkat ja palkkiot	-45 914 745,00	-44 350 676,45	-1 564 069	3,53
Henkilösivukulut	-12 915 286,80	-13 389 286,60	474 000	-3,54
Eläkekulut	-10 738 779,49	-11 067 060,85	328 281	-2,97
Muut sivukulut	-2 176 507,31	-2 322 225,75	145 718	-6,27
Palvelujen ostot	-53 456 453,69	-54 202 877,61	746 424	-1,38
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 122 430,39	-8 023 531,69	-98 899	1,23
Avustukset	-5 575 153,53	-5 920 862,81	345 709	-5,84
Muut toimintakulut	-2 351 646,91	-3 078 509,04	726 862	-23,61
Toimintakate	-110 502 261,60	-106 873 890,89	-3 628 371	3,40
Verotulot	75 053 511,28	76 695 917,63	-1 642 406	-2,14
Valtionosuudet	43 159 889,00	44 659 879,00	-1 499 990	-3,36
Käyttökate	7 711 138,68	14 481 905,74	-6 770 767	-46,75
Rahoitustuotot ja -kulut	1 818 714,99	1 677 706,89	141 008	8,40
Korkotuotot	627 116,38	631 206,93	-4 091	-0,65
Muut rahoitustuotot	1 364 420,11	1 242 060,64	122 359	9,85
Korkokulut	-93 671,32	-160 305,68	66 634	-41,57
Muut rahoituskulut	-79 150,18	-35 255,00	-43 895	124,51
Vuosikate	9 529 853,67	16 159 612,63	-6 629 759	-41,03
Poistot ja arvonalentumiset	-8 840 251,91	-8 579 827,43	-260 424	3,04
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 940 251,91	-7 050 179,02	109 927	-1,56
Kertaluonteiset lisäpoistot	-1 900 000,00	-1 529 648,41	-370 352	24,21
Tilikauden tulos	689 601,76	7 579 785,20	-6 890 183	-90,90
Poistoeron muutos	19 919,38	19 919,37	0	0,00
Poistoeron vähennys (+)	19 919,38	19 919,37	0	0,00
Rahastojen muutos	-100 000,00			
Rahastojen lisäys (-)	-100 000,00			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	609 521,14	7 599 704,57	-6 990 183	-91,98
Tuloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	13,89	17,12		
Vuosikate/poistot %	107,80	188,34		
Vuosikate eur/asukas	506	844		
Asukasmäärä 31.12.	18845	19144		

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.2 Rahoituslaskelma 2018 ja 2017 ja tunnusluvut

	2018	2017
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 529 853,67	16 159 612,63
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-168 653,98	-1 731 067,99
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-11 749 850,65	-6 543 254,16
Rahoitusosuudet investointimenoihin	218 300,00	176 886,27
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	777 545,01	1 551 330,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 392 805,95	9 613 506,75
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-134 110,00	-3 654,00
Antolainasaamisten vähennykset	250 456,38	221 818,81
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	20 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 715 728,00	-7 715 728,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 000 000,00	-16 000 000,00
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	-17 349,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	210 102,27	62 024,91
Vaihto-omaisuuden muutokset	4 020,84	-52 637,18
Saamisten muutos	-118 217,98	-308 970,48
Korottomien velkojen muutos	2 719 324,99	-980 257,53
Rahoituksen rahavirta	-784 151,50	-4 794 752,47
Rahavarojen muutos	-2 176 957,45	4 818 754,28
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	4 505 537,92	6 682 495,37
Rahavarat 1.1	6 682 495,37	1 863 741,09
Rahavarojen muutos	-2 176 957,45	4 818 754,28
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	82,64	253,83
Pääomamenojen tulorahoitus, %	50,52	116,62
Lainanhoitokate	1,23	2,07
Kassan riittävyys, pv	11,10	17,01

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

4.3 Tase 31.12. ja tunnusluvut

	2018	2017		2018	2017
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	161 830 902,96	159 864 841,63	OMA PÄÄOMA	87 134 155,32	86 424 634,18
Aineettomat oikeudet	1 174 885,72	702 105,26	Peruspääoma	78 496 806,79	78 496 806,79
Aineettomat oikeudet	58 732,59	0,00	Arvonkorotusrahasato	0,00	0,00
Tietokoneohjelmistot	212 194,10	277 864,32	Muut omat rahastot	167 360,66	67 360,66
Muut pitkävaikutteiset menot	903 959,03	424 240,94	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	7 860 466,73	260 762,16
			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	609 521,14	7 599 704,57
Aineelliset hyödykkeet	116 461 433,76	114 858 947,51	POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	155 094,64	175 014,02
Maa- ja vesialueet	25 577 010,76	26 139 646,69	Poistoero	155 094,64	175 014,02
Rakennukset	70 958 702,06	73 826 702,78			
Kiinteä laitteet ja rakenteet	11 822 841,11	11 311 746,53	PAKOLLISET VARAUKSET	6 000,00	6 000,00
Koneet ja kalusto	1 005 562,27	1 250 910,92	Muut pakolliset varaukset	6 000,00	6 000,00
Muut aineelliset hyödykkeet	160 778,53	160 778,53			
Enn.maksut ja keskeneräiset h:	6 936 539,03	2 169 162,06	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	653 488,64	451 342,32
			Valtion toimeksiannot	129 801,86	60 667,75
Sijoitukset	44 194 583,48	44 303 788,86	Lahjoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	19 712 034,92	19 704 893,92	Muut toimeksiantojen pääomat	523 686,78	390 674,57
Muut lainasaamiset	24 003 687,56	24 254 143,94			
Muut saamiset	478 861,00	344 751,00			
			VIERAS PÄÄOMA	85 393 999,82	86 390 402,83
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0,00	7 955,95	Pitkäaikainen	32 075 047,16	38 590 437,43
Valtion toimeksiannot	0,00	7 955,95	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok	32 056 615,00	38 572 348,00
Lahjoitusrahastojen erityiskat	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	Muut velat	18 432,16	18 089,43
			Lyhytaikainen	53 318 952,66	47 799 965,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 511 835,46	13 574 595,77	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok	32 515 733,00	29 715 728,00
Vaihto-omaisuus	82 237,59	86 258,43	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Varasatot	82 237,59	86 258,43	Saadut ennakot	7 389,65	159 629,45
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	Ostovelat	10 877 932,16	10 252 628,10
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Muut velat	1 139 221,55	1 143 241,65
			Siirtovelat	8 778 676,30	6 528 738,20
Saamiset	6 924 059,95	6 805 841,97			
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	173 342 738,42	173 447 393,35
Myyntisaamiset	0,00	0,00			
Lainasaamiset	0,00	0,00			
Muut saamiset	0,00	0,00			
Lyhytaikaiset saamiset	6 924 059,95	6 805 841,97			
Myyntisaamiset	2 366 523,28	2 481 587,15	Taseen tunnusluvut		
Lainasaamiset	586 572,00	431 000,00	Omaraisuusaste %	50,36	49,98
Muut saamiset	2 617 219,75	2 707 451,47	Suhteellinen velkaantuneisuus %	62,76	60,12
Siirtosaamiset	1 353 744,92	1 185 803,35			
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00	Kertynyt yli-/alijäämä eur	8 469 987,87	7 860 466,73
			Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	449,46	410,60
Rahat ja pankkisaamiset	4 505 537,92	6 682 495,37	Lainakanta 31.12. eur	64 572 348,00	68 288 076,00
			Lainakanta 31.12. eur/asukas	3 426,50	3 567,07
VASTAAVAA YHTEENSÄ	173 342 738,42	173 447 393,35	Lainasaamiset 31.12. eur	24 003 687,56	24 254 143,94
			Velat ja vastuut % käyttötuloista	92,02	66,14
			Asukasmäärä 31.12	18845	19144

Taseen tunnusluvut:

Omaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omaraisuutta. Alle 50%:n omaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

4.4 Kokonaistulot ja -menot 2018

ulkoinen

TULOT			MENOT		
	eur	%		eur	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	17 830 537,12	12,84	Toimintakulut	128 335 716,32	89,2
Valmistus omaan käyttöön	2 917,60	0,002	Korkokulut	93 671,32	0,1
Verotulot	75 053 511,28	54,04	Muut rahoituskulut	79 150,18	0,1
Valtionosuudet	43 159 889,00	31,08	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Korkotuotot	627 116,38	0,452			
Muut rahoitustuotot	1 364 420,11	0,982			
Satunnaiset tuotot	0,00	0			
Tulorahoituksen korjaukset			Tulorahoituksen korjaukset		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-401 467,38	-0,289	Käyttöomaisuuden myyntitappio	-232 813,40	-0,2
			Pakollisten varausten muutos	0,00	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointeihin	218 300,00	0,157	Käyttöomaisuusinvestoinnit	11 749 850,65	8,2
Käyttöomaisuuden myyntitulot	777 545,01	0,56			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten väh.	250 456,38	0,18	Antolainasaamisten lisäykset	134 110,00	0,1
Pitkäaikaisten lainojen lis.	0,00	0	Pitkäaikaisten lainojen väh.	7 715 728,00	5,4
Lyhytaikaisten lainojen lis.	0,00	0	Lyhytaikaisen lainojen väh.	-4 000 000,00	-2,8
Oman pääoman lisäykset	0,00	0	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0
Kokonaistulot yhteensä	138 883 225,50	100,0	Kokonaismenot yhteensä	143 875 413,07	100,0

4.5 Konsernilaskelmat

4.5.1 Konsernituloslaskelma 2018 ja 2017 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2018	2017	muutos eur	%
Toimintatuotot	78 399 061,52	85 850 096,64	-7 451 035	-8,68
Toimintakulut	-187 666 652,67	-186 438 963,25	-1 227 689	0,66
Osuus osakkuusyht.voitosta (tappiosta)	-27 414,30	791 869,90	-819 284	-103,46
Toimintakate	-109 295 005,45	-99 796 996,71	-9 498 009	9,52
Verotulot	75 053 511,28	76 695 917,63	-1 642 406	-2,14
Valtionosuudet	49 167 652,67	50 677 245,80	-1 509 593	-2,98
Käyttökate	14 926 158,50	27 576 166,72	-12 650 008	-45,87
Rahoitustuotot ja -kulut	-260 842,21	-123 047,36	-137 795	111,99
Korkotuotot	776 091,45	806 874,92	-30 783	-3,82
Muut rahoitustuotot	321 236,70	202 308,22	118 928	58,79
Korkokulut	-1 074 163,70	-1 040 401,71	-33 762	3,25
Muut rahoituskulut	-284 006,66	-91 828,79	-192 178	209,28
Vuosikate	14 665 316,29	27 453 119,36	-12 787 803	-46,58
Poistot ja arvonalentumiset	-16 441 887,88	-15 632 077,08	-809 811	5,18
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 541 887,88	-14 100 679,78	-441 208	3,13
Kertaluonteiset poistot	-1 900 000,00	-1 529 648,41	-370 352	
Arvonalentumiset	0,00	-1 748,89	1 749	
Tilikauden tulos	-1 776 571,59	11 821 042,28	-13 597 614	-115,03
Tilinpäätössiirrot	-102 387,70	23 714,86	-126 103	-531,74
Laskennalliset verot	306 548,73	-552 816,19	859 365	-155,45
Vähemmistöosuudet	5 875,59	5 734,84	141	4074,49
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 566 534,97	11 297 675,79	-12 864 211	-113,87
Konsernituloslaskelman tunnusluvut				
Toimintatuotot/Toimintakulut %	41,78	46,05		
Vuosikate/poistot %	89,19	175,62		
Vuosikate eur/asukas	778	1434		
Asukasmäärä 31.12.	18845	19144		

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Kun tunnusluvun arvo on 100% oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot.

4.5.2 Konsernirahoituslaskelma 2018 ja 2017 ja tunnusluvut

Ulkoinen	2018	2017
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	14 665 316,29	27 453 119,36
Tilikauden verot	306 548,73	-552 816,19
Tulorahoituksen korjaukset	-61 646,98	-2 508 705,92
Investointien rahavirta		
Investoinnit	-34 526 696,63	-21 232 549,15
Rahoitusosuudet investointimenoihin	229 776,17	187 221,89
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	943 452,87	2 077 668,41
Toiminnan ja investointien rahavirta	-18 443 249,55	5 423 938,40
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-40 920,00	
Antolainasaamisten vähennykset	-100 000,00	221 818,81
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	14 166 742,22	32 392 068,09
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-14 383 902,34	-12 183 764,87
Lyhytaikaisten lainojen muutos	9 719 000,00	-21 159 000,00
Oman pääoman muutokset	-30 470,61	-838 270,07
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	209 662,89	8 078,42
Vaihto-omaisuuden muutokset	-94 007,40	-15 003,20
Saamisten muutos	2 612 331,95	1 291 560,86
Korottomien velkojen muutos	1 678 564,33	-119 318,12
Rahoituksen rahavirta	13 737 001,04	-401 830,08
Rahavarojen muutos	-4 706 248,51	5 022 108,32
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	14 795 921,57	19 502 170,05
Rahavarat 1.1	19 502 170,08	14 480 061,73
Rahavarojen muutos	-4 706 248,51	5 022 108,32
Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut		
Investointien tulorahoitus, %	42,76	130,45
Pääomamenojen tulorahoitus, %	30,09	83,17
Lainanhoitokate	1,02	2,14
Kassan riittävyys, pv	22,83	32,21

Konsernirahoituslaskelman tunnusluvut:

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten määrästä

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun arvo on 1-2, heikko kun arvo on alle 1.

Kassan riittävyys -tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa konsernin kassavaroilla.

4.5.3 Konsernitase 31.12. ja tunnusluvut

	2018	2017		2018	2017
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	250 104 527,72	232 169 901,69	OMA PÄÄOMA	104 442 427,15	104 233 177,81
Aineettomat oikeudet	3 905 433,91	3 454 288,77	Peruspääoma	78 496 806,76	78 496 806,76
Aineettomat oikeudet	2 012 774,13	2 042 163,89	Muu oma pääoma		
Muut pitkävaikutteiset menot	1 892 659,78	1 412 124,88	Arvonkorotusrahassto	1 073 021,78	1 073 021,78
Aineelliset hyödykkeet	228 234 088,90	211 938 738,86	Muut omat rahastot	3 056 702,53	2 984 786,41
Maa- ja vesialueet	28 569 950,33	28 832 987,61	Yhdistysten ja säätiöiden perusp.	33 637,59	33 637,59
Rakennukset	114 634 935,68	119 730 018,80	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	23 348 793,46	10 347 249,48
Kiinteä laitteet ja rakenteet	45 743 701,51	41 206 200,97	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 566 534,97	11 297 675,79
Koneet ja kalusto	6 532 141,75	5 821 268,02	VÄHEMMISTÖOSUUDET	625 068,25	630 945,82
Muut aineelliset hyödykkeet	275 243,58	293 393,41	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARA	0,00	0,00
Enn.maksut ja keskenäiset hankinnat	32 478 116,05	16 054 870,05	Poistoero		
Sijoitukset	17 965 004,91	16 776 874,06	Vapaaehtoiset varaukset		
Osakkeet ja osuudet osak. ja omist.y	1 700 448,20	1 727 976,74	PAKOLLISET VARAUKSET	1 669 845,96	1 569 228,61
Muut osakkeet ja osuudet	16 211 897,19	14 992 644,34	Muut pakolliset varaukset	1 669 845,96	1 569 228,61
Muut lainasaamiset	11 739,52	11 739,52	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	713 436,39	517 880,14
Muut saamiset	40 920,00	44 513,46	Valtion toimeksiannot	48 127,68	54 321,69
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	51 860,33	65 966,97	Lahjoitusrahastojen pääomat		
Valtion toimeksiannot	48 127,68	62 277,64	Muut toimeksiantojen pääomat	665 308,71	463 558,45
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet					
Muut toimeksiantojen varat	3 732,65	3 689,33	VIERAS PÄÄOMA	195 316 280,92	182 161 245,37
VAIHTUVAT VASTAAVAT	52 610 670,62	56 876 609,09	Pitkäaikainen	111 652 262,62	110 579 279,83
Vaihto-omaisuus	1 032 192,77	938 185,37	Pääomalainat		
Aineet ja tarvikkeet	890 374,47	890 101,76	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	101 530 687,13	101 514 033,16
Keskenäiset tuotteet	141 818,30	48 083,61	Lainat julkisyhteisöiltä		
Valmiit tuotteet/tavarat			Lainat muilta luotonantajilta		
Muu vaihto-omaisuus			Saadut ennakot		
Saamiset	36 782 556,28	36 436 253,67	Muut velat	7 448 261,51	6 944 748,89
Pitkäaikaiset saamiset	16 064 224,15	16 486 317,79	Laskennalliset verovelat	2 673 313,98	2 120 497,78
Myyntisaamiset	8 743,41	21 725,95	Lyhytaikainen	83 664 018,30	71 581 965,54
Lainasaamiset	16 055 480,74	16 464 591,84	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	48 877 643,82	39 061 455,92
Muut saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä		
Lyhytaikaiset saamiset	20 718 332,13	19 949 935,88	Lainat muilta luotonantajilta		
Myyntisaamiset	14 376 861,54	14 890 680,18	Saadut ennakot	490 603,96	258 664,42
Lainasaamiset	590 728,60	409 649,71	Ostovelat	14 493 554,23	14 459 754,39
Muut saamiset	4 212 879,59	3 874 728,64	Muut velat	2 804 275,27	3 238 163,16
Siirtosaamiset	1 231 313,67	774 877,35	Siirtovelat	16 997 941,02	14 011 111,46
Laskennalliset verosaamiset	306 548,73		Laskennalliset verovelat	0,00	552 816,19
Rahoitusarvopaperit	4 051 091,20	4 156 251,51	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	302 767 058,67	289 112 477,75
Osakkeet ja osuudet	154 940,00	154 940,00	Konsernitaseen tunnusluvut		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteille	1 767 575,00	1 642 805,00	Omavaraisuusaste %	34,55	36,09
Joukkovelkakirjalainasaamiset	2 128 576,20	2 358 506,51	Suhteellinen velkaantuneisuus %	96,15	85,31
Rahat ja pankkisaamiset	10 744 830,37	15 345 918,54	Kertynyt yli-/alijäämä eur	21 782 258,49	21 644 925,27
			Kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	1155,86	1130,64
VASTAAVAA YHTEENSÄ	302 767 058,67	289 112 477,75	Lainakanta 31.12. eur	150 408 330,95	140 575 489,08
			Lainakanta 31.12. eur/asukas	7 981,34	7 343,06
			Lainasaamiset 31.12. eur	11 739,52	11 739,52
			Velat ja vastuut % käyttötuloista	116,42	92,11
			Asukasmäärä 31.12	18845	19144

Konsernitaseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen sietokykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70%:n omavaraisuutta. Alle 50%:n omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus % kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo- ja rahavaroilla. Suhteellinen velkaantuneisuus koko kuntasektorilla on noin 30%.

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (5.2.6).

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.2.1 Toimintatuotot tehtävälaittain, ulkoinen

	2018	2017
Yleishallinto	3 265 014,61	5 821 032,91
Perusturva	9 311 896,34	10 873 905,87
Kasvu ja oppiminen	1 656 068,35	1 811 752,51
Vapaa-aika	652 119,56	685 221,53
Ympäristö	265 855,53	237 152,42
Tekninen	2 679 582,73	2 648 040,07
Toimintatuotot yhteensä	17 830 537,12	22 077 105,31

5.2.2 Verotulojen erittely

	2018	2017
Kunnan tulovero	61 072 299,87	62 983 824,49
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 826 840,13	8 989 792,06
Kiinteistövero	9 154 371,28	4 722 301,08
Verotulot yhteensä	75 053 511,28	76 695 917,63

5.2.3 Valtionosuuksien erittely

	2018	2017
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	38 570 777,00	39 018 876,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	6 029 136,00	7 212 204,00
Järjestelmämuutoksen tasaus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 440 024,00	-1 571 201,00
Harkinnavarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	43 159 889,00	44 659 879,00

5.2.4 Palvelujen ostojen erittely

	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	31 896 329,61	33 808 547,23
Muiden palvelujen ostot	21 560 124,08	20 394 330,38
Palvelujen ostot yhteensä	53 456 453,69	54 202 877,61

5.2.5 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta kaupungin tilinpäätöksessä

Vuosina 2018-2021:

Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	7 787 913,00
Keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno	11 151 213,00
Ero (eur)	-3 363 300,00
Ero (%)	-30,16

Investointi- ja poistotason poikkeama johtuu siitä, että tarkastelujaksoon ajoittuu mm. uusi terveyskeskus, uusi päiväkotito, uusi ateriapalvelukeskus, toimintakeskus ja liikuntatalo / uimahallin peruskorjauksia. Lukion ja Suolahden yhtenäiskoulun rakentaminen leasing-rahoituksella on puolestaan vähentänyt investointimenoja.

5.2.6 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI

POISTOSUUNNITELMA 2013 -

	poistoaika		poistomuoto
	alaraja vuotta	yläraja vuotta	
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	2	5	tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5	20	tasapoisto
Liikearvo	2	5	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmat			
Laajat tietojärjestelmät	5	5	tasapoisto
Muut atk-ohjelmistot	2	5	tasapoisto
Muut			
Vuokrahuoneistojen peruskorjaus	3	10	tasapoisto
Muut aineettomat oikeudet	2	5	tasapoisto
Osuudet tai avustukset muiden yhteisöjen käyttöomaisuuden hankintamenoihin	5	5	tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	2	5	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet			ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat			
Asuinrakennukset, kiviset	30	40	tasapoisto
Asuinrakennukset, puiset	25	35	tasapoisto
Hallinto- ja laitusrakennukset, kiviset	25	40	tasapoisto
Hallinto- ja laitusrakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Koulurakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Koulurakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
Päiväkotirakennukset, puiset	25	25	tasapoisto
Terveysasema-/sairaalarakennukset, kiviset	25	30	tasapoisto
Terveysasema-/sairaalarakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Uimahallit	20	30	tasapoisto
Liikuntahallit	25	35	tasapoisto
Vapaa-ajan muut rakennukset	25	35	tasapoisto
Keskuskeittiörakennukset	25	30	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Muut tehdas- ja tuotantorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Varastorakennukset, kiviset	25	35	tasapoisto
Varastorakennukset, puiset	20	30	tasapoisto
Muut rakennukset	20	30	tasapoisto
Koneet ja kalusto			
Liikennevälineet ja liikkuvat työkoneet	5	8	tasapoisto
Muut raskaat koneet	10	15	tasapoisto
Kevyet koneet	5	10	tasapoisto
Sairaalan ja terveydenhuollon laitteet	5	15	tasapoisto
Atk-laitteet	3	5	tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	5	8	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	15	20	menojäännös
Sillat, satamat, laiturit	10	30	menojäännös
Vesilaitokset, jätevedenpuhd. rakenteet	15	30	menojäännös
Vesi- ja viemäriverkosto	30	40	menojäännös
Vesi- ja viemäripumppaamot ja koneistot	15	30	menojäännös
Muut maa- ja vesirakenteet	15	30	menojäännös
Liikenteen ohjauslaitteet	10	15	menojäännös
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	10	15	menojäännös
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat			
Arvo- ja taide-esineet			
Keskeneräiset hankinnat ja ennakkomaksut			ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet			ei poistoa
Menojäännöspoistoa käytettäessä poistetaan jäljellä oleva poistamaton hankintahinta kerralla, kun se on vähemmän kuin 2,5 % alkuperäisestä hankintahinnasta			

5.2.7 Pakollisten varausten muutokset

	2018	2017
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kпки)	6 000,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kпки)	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (kпки)	0,00	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kпки)	6 000,00	6 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	6 000,00	6 000,00

5.2.8 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja - tappiot

	2018	2017
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	272 820,51	470 003,10
Kaavamuutosten luovutusvoitot	123 796,87	2 427 608,99
Rakennusten myyntivoitot	4 850,00	4 963,48
Muut myyntivoitot	0,00	0,00
Myyntivoitot yhteensä	401 467,38	2 902 575,57
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	47 926,18	5 948,63
Kaavamuutosten luovutustappiot	169 162,58	547 422,50
Rakennusten myyntitappiot	15 724,64	618 136,45
Muut myyntitappiot	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	232 813,40	1 171 507,58

5.2.9 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2018	2017
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöstä	990 000,00	939 802,10
Osinkotuotot muista yhteisöistä	74 040,00	57 129,25
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	0,00
Yhteensä	1 064 040,00	996 931,35

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

5.3.1.1 Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset

Pysyvät vastaavat Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Maa-alueet	Rakennukset	Aineelliset hyödykkeet			Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä			Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet		
Poistamaton hankintameno 1.1	277 864,32	424 240,94	702 105,26	26 139 646,69	73 826 702,78	113 117 466,53	1250 910,92	160 778,53	2 169 162,06	114 858 947,51
Lisäykset tilikaudella	97 696,12	601 365,36	699 061,48	152 506,30	2 533 721,50	2 306 815,63	86 510,17	0,00	6 089 070,41	11 168 624,01
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	- 28 000,00	0,00	0,00	0,00	- 207 500,00	- 235 500,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	- 7 15 142,23	- 21524,64	0,00	0,00	0,00	0,00	- 736 666,87
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	1134 193,44	0,00	0,00	0,00	- 1114 193,44	20 000,00
Poistot tilikaudella	- 104 633,75	- 121647,27	- 226 281,02	0,00	- 6 486 391,02	- 1795 721,05	- 331858,82	0,00	0,00	- 8 613 970,89
Poistamaton hankintameno 31.12.	270 926,69	903 959,03	1 174 885,72	25 577 010,76	70 958 702,06	11822 841,11	1005 562,27	160 778,53	6 936 539,03	116 461 433,76

	Osakkeet ja osuudet				Yhteensä	Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			Yhteensä
	Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet osak. ja omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet		Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset osak. ja omist.y	Saamiset muilta	
Hankintameno 1.1	12 720 356,92	6 206 870,41	4 8 606,00	359 060,59	19 704 893,92	24 587 155,42	11739,52	0,00	24 598 894,94
Lisäykset tilikaudella	1100	0,00	0,00	7 130,00	7 141,00	93 190,00	0,00	40 920,00	134 110,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	- 250 456,38	0,00	0,00	- 250 456,38
Hankintameno 31.12.	12 720 367,92	6 206 870,41	4 8 606,00	366 190,59	19 712 034,92	24 429 889,04	11739,52	40 920,00	24 482 548,56
Arvonlennukset ja niiden palaut.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	12 720 367,92	6 206 870,41	4 8 606,00	366 190,59	19 712 034,92	24 429 889,04	11739,52	40 920,00	24 482 548,56

Pysyvät vastaavat

161 830 902,96

5.3.1.2 Arvonkorotukset

	2018	2017
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Rakennusten arvonkorotukset		
Arvo 1.1	0	0
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Arvo 31.12	0	0
Arvonkorotukset yhteensä	0	0

5.3.1.3 Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

	Tasearvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Keski-Suomen liitto	63 528,95			63 528,95	87 356,25	- 23 827,30
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri	4 598 536,60			4 598 536,60	4 557 421,40	41 115,20
Äken ammatillisen koulutuksen	1 544 804,86			1 544 804,86	1 473 668,69	71 136,17
	6 206 870,41	0,00	0,00	6 206 870,41		

5.3.1.4 Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Koti- paikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 eur)		
				perus- pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Ääneseudun Asunnot Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1451	26716	4
Äänekosken Energia Oy	Äänekoski	100,00	100,00	1261	62126	849
Pro Avera Oy	Äänekoski	100,00	100,00	774	2625	-32
Äänekosken Asumispalvelusäätiö	Äänekoski	100,00	100,00	34	387	0
Äänekosken Kiinteistöhoito Oy	Äänekoski	100,00	100,00	100	2148	373
Ääneseudun Kehitys Oy	Äänekoski	100,00	100,00	75	155	120
Keitele- Museo Oy	Äänekoski	87,00	87,00	24	0	0
Kt Oy Konginkankaan Säästölipas	Äänekoski	74,60	74,60	6	72	0
Kt Oy Suolahden Keskusraitti	Äänekoski	73,30	73,30	25	51	-22
SS-Jäähalli Oy	Äänekoski	71,40	71,40	84	114	-4
Kt Oy Kennäsapila (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	75,00	851		0
Kt Oy Äänekosken Kauppatalo (Pro Avera Oy.)	Äänekoski	0,00	54,30	29	15	4
			Yhteensä	4714	94409	1292
Kuntayhtymät						
Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	Äänekoski	41,59	41,59	1474	1100	-659
Keski-Suomen sairaanhoitopiirin ky	Jyväskylä	9,50	9,50	4556	38612	-551
Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	7,80	7,80	87	448	-28
			Yhteensä	6117	40160	-1238
Omistusyhteisyydet						
Konginkankaan OP-Liikekeskus Oy	Äänekoski	25,30	25,30	14	1	-4
Sammakkokangas Oy	Saarijärvi	33,20	33,20	290	288	49
Kt Oy Suolahden Kellosepänk 21 (Pro Avera Oy.)	Äänekoski	0,00	48,30	385	2	-22
As Oy Sääkskulma (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	47,20	1		
Kumpuniemen Voima Oy (ÄE Oy)	Äänekoski	0,00	46,00	244	1098	0
Koskienergia Oy (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	45,00	2481		
As Oy Sumiaisten Kukkoranta (ÄSA Oy)	Äänekoski	0,00	37,70	3		
KS Energiavälitys Oy (ÄE Oy)	Jyväskylä	0,00	20,40	4		
			Yhteensä	3422	1389	23
Osakkuusyhteisöt						
Äänekosken vanhaintukisäätiö	Äänekoski					
Suolahden vanhain- ja vammaistentukisäätiö	Äänekoski					
			Yhteensä	0	0	0
Yhteisyhteisö						
Kt Oy Koppelonpesä (ÄE Oy)	Mikkeli	0,00	50,00	51		0
			Yhteensä	51	0	0

5.3.1.5 Saamisten erittely

	2018		2017	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	13,26	0,00	26 680,09
Lainasaamiset	0,00	505 000,00	0,00	431 000,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	1 242 000,00	0,00	965 468,75
Yhteensä	0,00	1 747 013,26	0,00	1 423 148,84
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	21 335,57	0,00	15 251,20
Siirtosaamiset	0,00	12 583,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	33 918,57	0,00	15 251,20
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	100 183,87
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	100 183,87
Saamiset yhteensä	0,00	1 780 931,83	0,00	1 538 583,91

5.3.1.6 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	311 161,92	25 468,75
Kelan korvaus työterveyshuollosta	500 000,00	445 600,00
EU-tuet ja avustukset	157 625,61	165 244,91
Lainasaamiset	586 572,00	431 000,00
ALV-saatavat	1 621 643,34	1 599 750,33
Muut siirtosaamiset	1 042 583,00	1 160 334,60
Muut tulojäämät	337 950,80	495 096,23
Tulojäämät yhteensä	4 557 536,67	4 322 494,82

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

5.3.2.1 Oman pääoman erittely

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,79	78 496 806,79
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,79	78 496 806,79
Arvonkorotusrahasto 1.1	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	0,00	0,00
Muut omat rahastot 1.1.	67 360,66	84 709,66
Lisäykset	100 000,00	0,00
Vähennykset	0,00	-17 349,00
Muut omat rahastot 31.12.	167 360,66	67 360,66
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	7 860 466,73	260 762,16
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	0,00
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	7 860 466,73	260 762,16
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	609 521,14	7 599 704,57
Oma pääoma yhteensä	87 134 155,32	86 424 634,18

5.3.2.2 Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 617 852,00	21 636 420,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	21 617 852,00	21 636 420,00

5.3.2.3 Vieras pääoma, erittely

	2018		2017	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		1 296 596,66		884 612,66
Yhteensä	-	1 296 596,66	-	884 612,66
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Lainat julkisyhteisöiltä	-	-	-	-
Ostovelat		4 391 506,27		4 139 933,62
Yhteensä	-	4 391 506,27	-	4 139 933,62
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		26 468,45		31,64
Yhteensä		26 468,45		31,64
Velat yhteensä	-	5 714 571,38	-	5 024 577,92

5.3.2.4 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	0,00	32 871,65
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	6 278 558,33	6 299 270,35
Valtionosuusennakot	586 000,00	191 896,20
Muut menojäämät	1 914 117,97	4 700,00
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	8 778 676,30	6 528 738,20
Siirtovelat yhteensä	8 778 676,30	6 528 738,20

5.3.2.5 Huollettavien varat

	2018	2017
Huollettavien varat 31.12	303 107,58	280 877,37

5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

5.4.1 Vastuusitoumukset

	2018	2017
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	81 492 861,15	84 396 557,42
Jäljellä oleva pääoma	58 907 829,92	54 094 470,64
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	9 836 393,00	10 457 793,00
Jäljellä oleva pääoma	5 417 215,93	6 605 128,75

5.4.2 Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	109 291 691,00	108 458 750,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	70 214,87	71 681,96

5.4.3 Muut taloudelliset vastuut

	2018	2017
Leasingvastuut	31 325 739,00	8 632 449,77
Vuokravastuu	8 478 970,89	1 155 173,10
Arvonlisäveron palautusvastuu	7 010 129,86	7 783 896,56
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	3 273 078,90	3 057 578,90

5.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

5.5.1 Henkilöstölukumäärä

Henkilöstörakenne 31.12.2018

	Vakituiset	Määräaikaiset	Sijaiset	Työllistetyt	Yhteensä
Keskushallinto	104	14	12	27	157
Perusturvatoimiala	431	33	147	9	620
Kasvun ja oppimisen toimiala	380	62	50	7	499
Tekninen ja ympäristötoimiala	14	5	2	4	25
Vapaa-aikapalvelujen toimiala	42	10	3	3	58
Yhteensä	971	124	214	50	1 359

5.5.2 Henkilöstökulut

Henkilöstökulut	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	45 914 745,00	44 350 676,45
Maksetut palkat ja palkkiot	46 657 870,95	44 942 020,62
Jaksotetut palkat ja palkkiot	0,00	4 757,99
Henkilöstökorvaukset	-743 125,95	-596 102,16
Henkilösivukulut	12 915 286,80	13 389 286,60
Eläkekulut	10 738 779,49	11 067 060,85
Muut sivukulut	2 176 507,31	2 322 225,75
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	58 830 031,80	57 739 963,05
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	63 738,35	64 992,53
Henkilöstökulut yhteensä	58 893 770,15	57 804 955,58

5.5.3 Tilintarkastajan palkkiot

	2018	2017
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	13 943,90	11 129,00
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät	276,00	559,00
Tarkastuslautakunnan avustaminen	6 860,51	5 119,00
Muut palkkiot	0,00	0,00
Palkkiot yhteensä	21 080,41	16 807,00

5.5.4 Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kaupunginjohtajan kanssa on solmittu johtajasopimus, khl 26.10.2015 § 278 ja kvlt 2.11.2015 § 76, jossa on sovittu 10 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

6 KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

6.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja rahoituslaskelman. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastavaiiin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöksessä sisäisinä erinä.

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Kunnan taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Yhdistelyssä on huomioitu poistoeron ja vapaaehtoisten varausten yhteismäärä vähennettynä laskennallisella verovelalla.

Kirjanpitolautakunnan lausunnon (nro 111, konserniyleisohjeen soveltaminen suunnitelman mukaisten poistojen oikaisussa) mukaan voidaan kuntakonsernin sisällä käytetyt erilaiset poistosuunnitelmat jättää konsernitilinpäätöstä laadittaessa yhdenmukaistamatta. Edellytyksenä on tällöin, että kuntakonsernin tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Yhdenmukaistamista jättäminen edellyttää, että kunnan tytäryhteisö on kirjannut omassa kirjanpidossaan hankintamenon KPL 5:5.1 §:n mukaisesti vaikutusaikanaan poistoina kuluksi ennalta vahvistetun poistosuunnitelman mukaan ja poistosuunnitelma vastaa hyödykkeen teknistaloudellista kulumista ja vastaisia tulosodotuksia. Äänekosken kaupungin konsernitilinpäätöksessä on jätetty yhdenmukaistamatta konserniyhtiöiden erilaiset poistosuunnitelmat.

6.2 Konsernin tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6.2.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni	
	2018	2017
Toimintatuotot		
Yleishallinto	3 936 529,85	6 194 842,09
Sosiaali- ja terveystalvet	42 540 970,80	44 894 852,44
Opetus- ja kulttuuripalvelut	3 155 360,31	3 799 492,27
Yhdyskuntapalvelut	28 766 200,56	30 960 909,84
Toimintatuotot yhteensä	78 399 061,52	85 850 096,64

6.2.2 Pysyvien vastaavien myyntivoitot- ja tappiot

Konserni	2018	2017
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	272 820,51	470 003,10
Kaavamuutosten luovutusvoitot	123 796,87	2 427 608,99
Rakennusten myyntivoitot	4 850,00	83 959,43
Muut myyntivoitot	23 290,05	89 358,11
Myyntivoitot yhteensä	424 757,43	3 070 929,63
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	47 926,18	5 948,63
Kaavamuutosten luovutustappiot	169 162,58	547 422,50
Rakennusten myyntitappiot	15 724,64	631 912,17
Muut myyntitappiot	6 738,78	95 516,75
Myyntitappiot yhteensä	239 552,18	1 280 800,05

6.2.3 Pakollisten varausten muutokset

	2018	2017
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	1 563 228,61	1 488 350,56
Lisäykset tilikaudella (ky)	100 617,35	74 878,05
Vähennykset tilikaudella (ky)	0,00	0,00
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 1.1. (kpki)	6 000,00	6 000,00
Lisäykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella (kpki)	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	1 663 845,96	1 563 228,61
Vakuus Sirkkaharjun maakaatopaikka 31.12. (kpki)	6 000,00	6 000,00
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	1 669 845,96	1 569 228,61

6.2.4 Konsernituloksen eliminoinnit

	Konserni yhteensä	Elimi- noinnit	Yhtiöt + kaupunki	Äänekosken kaupunki	Yhtiöt yhteensä
Tuloslaskelma					
Toimintatuotot	78 399 062	-24 763 593	103 162 654	17 833 455	85 329 200
Toimintakulut	-187 666 653	18 755 829	-206 422 482	-128 335 716	-78 086 765
Osuus osakk.yht. voit./tap.	-27 414	-27 414			
Toimintakate	-109 295 005	-6 035 178	-103 259 827	-110 502 262	7 242 434
Verotulot	75 053 511		75 053 511	75 053 511	
Valtionosuudet	49 167 653	6 007 764	43 159 889	43 159 889	
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	776 091	-626 837	1 402 928	627 116	775 812
Muut rahoitustuotot	321 237	-1 217 993	1 539 230	1 364 420	174 809
Korkokulut	-1 074 164	854 030	-1 928 193	-93 671	-1 834 522
Muut rahoituskulut	-284 007	800	-284 807	-79 150	-205 656
Rahoitustuotot ja -kulut	-260 842	-990 000	729 158	1 818 715	-1 089 557
Vuosikate	14 665 316	-1 017 414	15 682 731	9 529 854	6 152 877
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 541 888		-14 541 888	-6 940 252	-7 601 636
Kertaluonteiset poistot	-1 900 000		-1 900 000	-1 900 000	
Arvonalentumiset	0		0		0
Poistot ja arvonalentumiset	-16 441 888		-16 441 888	-8 840 252	-7 601 636
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	-1 776 572	-1 017 414	-759 157	689 602	-1 448 759
Tilinpäätössiirrot	-102 388	-1 510 934	1 408 546	-80 081	1 488 627
Laskennalliset verot	306 549	306 549			
Vähemmistöosuudet	5 876	5 876			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 566 535	-2 215 924	649 389	609 521	39 868

6.3 Konsernitasetta koskevat liitetiedot

6.3.1 Konsernitaseen vastaavia koskevat liitetiedot

6.3.1.1 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	487 572,18	169 893,63
Kelan korvaus työterveyshuollosta	542 769,34	490 851,72
EU-tuet ja avustukset	157 625,61	165 244,91
Lainasaamiset	81 572,00	15 288,44
Alv-saatavat	1 621 643,34	1 606 922,18
Muut siirtosaamiset	700 972,15	502 560,15
Muut tulojäämät	337 950,80	495 096,23
Tulojäämät yhteensä	3 930 105,42	3 445 857,26
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 930 105,42	3 445 857,26

6.3.2 Konsernitaseen vastattavia koskevat liitetiedot

6.3.2.1 Oman pääoman erittely

	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	78 496 806,76	78 496 806,76
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	78 496 806,76	78 496 806,76
Arvonkorotusrahasto 1.1	1 073 021,78	1 071 982,04
Muutos tilikaudella	0,00	1 039,74
Arvonkorotusrahasto 31.12	1 073 021,78	1 073 021,78
Muut omat rahastot 1.1.	2 984 786,41	3 149 395,72
Muutos tilikaudella	71 916,12	-164 609,31
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	3 056 702,53	2 984 786,41
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 1.1.	33 637,59	33 637,59
Muutokset tilikaudella		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo 31.12.	33 637,59	33 637,59
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	10 347 249,49	1 791 460,73
Siirto edelliseltä tilikaudelta	11 297 675,79	7 455 234,74
Edellisten tilikausien oikaisut	1 703 868,18	1 100 554,02
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	23 348 793,46	10 347 249,49
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 566 534,97	11 297 675,79
Oma pääoma yhteensä	104 442 427,15	104 233 177,82

6.3.2.2 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni	
	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Korkojaksotukset	179 744,74	207 487,84
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	11 303 141,94	11 369 691,19
Potilasvakuutuslaina	189 868,71	89 312,54
Valtionosuusennakot	586 000,00	191 896,20
Muut menojäämät	4 739 185,63	2 152 723,69
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	16 997 941,02	14 011 111,46
Siirtovelat yhteensä	16 997 941,02	14 011 111,46

6.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

6.4.1 Vastuusitoumukset

	Konserni	
	2018	2017
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	76 232 725,05	77 585 345,41
Jäljellä oleva pääoma	53 647 693,81	51 640 477,19
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	12 052 923,20	12 674 323,20
Jäljellä oleva pääoma	7 633 746,13	8 821 658,95

6.4.2 Muut taloudelliset vastuut

	Konserni	
	2018	2017
Leasingvastuut	39 836 661,73	14 315 207,46
Vuokravastuut	8 681 847,34	1 340 568,83
Arvonlisäveron palautusvastuu	7 227 948,28	8 029 513,66
Perustamishankkeiden valtionosuus palautusvastuu	3 273 078,90	3 057 578,90

8 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Äänekoski 25.3.2019

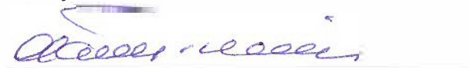
Äänekosken kaupunginhallitus

Kari Kiiskinen, puheenjohtaja

Matti Virtanen

Seppo Ruotsalainen

Merja Närhi

Marke Tuominen

Aleksi Heikkilä, hallintojohtaja
kaupunginjohtajan sijainen

Matti Tiusanen

Leila Lindell

Sirpa Martins

Jaana Tani

Suorittamastamme tilintarkastuksesta olemme tänään antaneet tilintarkastusker-
tomuksen.

Äänekoski 24.5.2019

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Lilja Koskelo

HT, JHT